

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์
จังหวัดปัตตานี

โดย
นายวาเอล เจมะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม

มหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก 2

ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบล
แหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

โดย
นายวาเอล เจมะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
มหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก 2

ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

A STUDY ON PUBLIC PARTICIPATION IN TOWN CONSERVATION AND
REVITALIZATION PLANNING FOR LAEM POH COMMUNITY, PATTANI
PROVINCE.

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Urban and Environmental Planning (MASTER OF URBAN AND
ENVIRONMENTAL PLANNING)

Department of Urban Design and Planning
Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2017

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
โดย	วาเอล เจาะมะ
สาขาวิชา	หลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก 2
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ สิทธิพร ภิรมย์รื่น

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ธนะ จีระพิวัฒน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ สิทธิพร ภิรมย์รื่น)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา ธาดานิติ)

56058307 : หลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาดิน ๓๓๓ ก แบบ ก ๒

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน, การวางแผนและผังเมือง, การอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน, ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

นาย วาเอล เจมะ: การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ สิทธิพร ภิรมย์รัตน์

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ทฤษฎี หลักการ แนวคิด กระบวนการ และวิธีการมีส่วนร่วมความคิดเห็นและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิมในพื้นที่วิจัย วิจัยประกอบด้วยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่เป็นเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสำรวจภาคสนาม และการรวบรวมข้อมูลด้านความคิดเห็นและความต้องการด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง 120 คน ได้แก่ กลุ่มประชาชนทั่วไปในพื้นที่วิจัย กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และกลุ่มนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม ดำเนินการในเดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2561 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยสถิติพรรณนา การเปรียบเทียบค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลสรุปจากการวิจัยพบว่า ด้านความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม ทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11 รองลงไปได้แก่ การมีส่วนร่วมตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2552 ค่าเฉลี่ย 4.06 และการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับใหม่) ค่าเฉลี่ย 3.83 ตามลำดับ ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง กลุ่มประชาชนในพื้นที่วิจัย และกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นได้แสดงความประสงค์ต้องการอยากจะมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.20 ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสำคัญโดยรวมสูงสุด คือ กลุ่มนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม รองลงไป คือ กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และกลุ่มประชาชนในพื้นที่วิจัย ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสบการณ์และความเข้าใจในเนื้อหาของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน จึงทำให้มองเห็นความสำคัญในระดับที่แตกต่างกัน ด้านข้อเสนอแนะในการนำผลจากการวิจัยไปใช้ ผู้วิจัยได้เสนอให้นำการมีส่วนร่วม 7 ระดับตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” มาใช้ในการวางแผนและผังเมืองทุกระดับ โดยรัฐบาลควรบรรจุไว้เป็นหลักการสำคัญในระดับนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน กรมโยธาธิการและผังเมืองควรดำเนินการปรับปรุงการมีส่วนร่วมของประชาชนในร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับใหม่) เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้นตามกรอบทฤษฎี นอกจากนี้แล้ว เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองมากขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องสร้างความเข้าใจเรื่องแผนและผังเมืองและประโยชน์ที่จะได้รับ ทั้งนี้ทั้งวางแผนและนักผังเมืองควรสำรวจพื้นที่วางผัง พบปะผู้นำชุมชนในท้องถิ่น จัดเตรียมสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะภาพสามมิติ หุ่นจำลอง และภาพเคลื่อนไหว นอกเหนือจากแผนที่และแผนผังแบบเดิม ๆ ที่ไม่สามารถสื่อสารให้คนทั่วไปเข้าใจได้ โดยนำเสนอต่อผู้นำชุมชนก่อน แล้วจึงนำเสนอต่อประชาชนทั่วไป เพื่อสร้างความเข้าใจในภาพรวมแก่ผู้นำ ก่อนจะเริ่มกระบวนการมีส่วนร่วมตามกฎหมาย ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดความ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ตามกรอบแนวคิดจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ซึ่งรัฐบาลได้ใช้เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการแก้ปัญหาชายแดนภาคใต้

56058307 : Major (MASTER OF URBAN AND ENVIRONMENTAL PLANNING)

Keyword : Public Participation in Planning, Urban Planning and Town Design, Town Conservation and Revitalization Planning, Laem Poh Community

MR. WA-EL JAH-MA : A STUDY ON PUBLIC PARTICIPATION IN TOWN CONSERVATION AND REVITALIZATION PLANNING FOR LAEM POH COMMUNITY, PATTANI PROVINCE. THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR SITTHIPORN PIROMRUEN

The objectives of this research are to investigate, analyze and evaluate theories, principles, methods and process in public participation available in the field of study, people's views and desire to participate in town conservation and revitalization planning, to propose recommendations on public participation in Muslim neighborhood such as Laem Poh. In conducting the research, employed methods included collecting information from printed documents, electronic sources, and field survey. Public views and desire were gathered from 120 samples by means of questionnaires and interviews from 3 groups including Laem Poh residents, local leaders, and experts in public participation. The collecting task was done during January – March 2018 and a statistical analysis was performed using percentages, means and standard deviation. The findings from the research reveal that 3 groups reflex their views in the same direction. Participation as described in “General Theory of Participation” is the most desirable with the means of 4.11 in the 1- 5 rating scale, follow by participation provided in the City Planning Act B.E. 2518 (means 4.06) and participation as proposed in the new City Planning Act (means 3.83), respectively. On the other side, desire to participate in conservation and revitalization planning and designing of Laem Poh, group 1 and 2 wishes to participate at the highest means of 4.20. From the researcher interpretation, group 3 has given the highest means followed by group 2 and group 1. These phenomena probably reflected their levels of experience and understanding on the subject matter of public participation in planning. The researcher then recommended reinstating 7 levels of participations as delineated in the General Theory into the plan making process at all levels, treats this principal as the government's requirement of good governance in public policy. The Department of Public Works and Town and Country Planning should rewrite its New City Planning Act by providing more means of participation within the content as suggest in the General Theory. Furthermore, to provide a meaningful of participation to all, it is necessary for planners to conduct a field survey before making a first step of participation, meet local leaders in their neighborhoods, preparing multi-media for making a better understanding the subject matter of plan and its benefit to the community as a hole. These may include a three-dimensional illustration, scaled model, graphic and video. Then, the educated the leaders will guide their fellow residents for better understanding of the coming participation process and plans, as suggested by His Majesty the late King Bhumibol to “understanding, reaching, developing”, which is the government strategy in combating the troubling 3 southern Thai provinces.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี” สามารถดำเนินการจนสำเร็จลุล่วงได้ตามเวลาที่กำหนด เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากหลายฝ่าย เริ่มตั้งแต่รองศาสตราจารย์ สิทธิพร ภิรมย์รัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอแนะแนวทางและทางเลือกในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าไปจนถึงการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเนื้อหาอย่างต่อเนื่องตามลำดับมาโดยตลอด คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนะ จีระพิวัฒน์ ประธานกรรมการ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา ธาดานิติ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความกรุณาเสียสละเวลามาเป็นคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ขึ้น

ในช่วงเวลาที่ศึกษาในหลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาด้านบัณฑิต ผู้วิจัยได้รับความเมตตาจากอาจารย์ประจำทุกท่านของภาควิชาออกแบบและวางผังชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้ประสิทธิ์ประสาท ถ่ายทอดวิชา ทฤษฎีและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชานี้ อย่างกระตือรือร้น กระตุ้นให้ผู้วิจัยมีความคิดริเริ่มที่นำไปสู่การพัฒนาตนเองและสติปัญญาอย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลาของการศึกษาในสถาบันแห่งนี้

อนึ่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม นายภูริพัฒน์ จรัสสารวัฒน์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมโพธิ์ นายนายนิมะ เจาะอาแว นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมโพธิ์ นายคอเลาะห์ เจ๊ะแต นักวิจัยอิสระชุมชนแหลมโพธิ์ ได้แนะนำและประสานงานให้ผู้วิจัยเข้าถึงประชาชนในพื้นที่วิจัยได้อย่างทั่วถึง นางสาวปรศันย์ หลียะลาและกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ที่เสียสละช่วยแจกแบบสอบถามในระหว่างการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจากประชาชนทั้ง 4 หมู่บ้าน ทั้งนี้หน่วยงานรัฐกลุ่มนักวิชาการทางด้านวิชาชีพในการวางแผนและผังเมือง 3 จังหวัดภาคใต้ นำทีมโดย นายรุสลัน โต๊ะแปเราะ นักผังเมือง หน่วยงานเอกชนองค์กรอิสระ (NGO) กลุ่มนักอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำอ่าวปัตตานี นำทีมโดย นางสาวลม้าย มานะการ เลขานุการ สมาคมลุ่มน้ำสายบุรี ผู้ประสานงานเครือข่ายทรัพยากรชายแดนใต้ ผู้นำชุมชนนายอันวา เจาะมะก้านตำบลแหลมโพธิ์ ผู้นำศาสนา นายอาแซ็ง กาเดร์ และนายเจอะอูมา มะลี

โต๊ะอิหม่ามประจำหมู่บ้านแหลมโพธิ์ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยประสานงานภายในชุมชนให้การดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่น และสุดท้ายก็คือประชาชนในพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ทุกท่าน ที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามด้วยความยินดีและเต็มใจ ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญสำหรับการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดีในเวลาอันควร

บัดนี้ การดำเนินการวิจัยได้เสร็จสิ้นลงอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านและหน่วยงานที่กล่าวถึงข้างต้นเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ต
สารบัญแผนที่.....	ธ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
3. คำถามเพื่อการวิจัย.....	3
4. ขอบเขตของการวิจัย.....	3
5. กระบวนการวิจัย.....	5
6. วิธีการวิจัย.....	6
7. ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
8. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	7
9. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
10. การนำเสนอผลการวิจัย.....	10
บทที่ 2	11

การศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	11
1. ความหมายและแนวความคิดของการมีส่วนร่วม	11
2. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	12
3. ระดับการมีส่วนร่วม วิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนของการมีส่วนร่วม	14
4. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม	17
5. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมือง.....	18
6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกฎหมายผังเมืองและกฎหมายอื่น.....	19
7. หลักการและสาระสำคัญในการวางแผนและผังเมือง	25
8. การอนุรักษ์ชุมชนเมืองและสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม.....	28
9. กรณีศึกษาการจัดทำแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนริมน้ำจันทบูรโดยการมีส่วนร่วม	30
10. สรุป	41
บทที่ 3	43
การออกแบบการวิจัย	43
1 การออกแบบกระบวนการวิจัย	43
2 การกำหนดกรอบทฤษฎีและแนวคิดในการวิจัย.....	47
3. กรอบระดับ กระบวนการ และวิธีการของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน.....	52
4 การกำหนดพื้นที่วิจัย.....	53
5. การกำหนดวิธีการวิจัยภาคสนาม.....	54
6. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	55
7. การออกแบบและสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย.....	57
8. วิธีการประเมินและวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม	58
9. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
10. แผนการดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์	60
บทที่ 4	63

สภาพทั่วไปของพื้นที่ชุมชนแหลมโพธิ์.....	63
1. ตำแหน่งที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศ และลักษณะภูมิอากาศ.....	63
2. ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของตำบลแหลมโพธิ์.....	72
3. ลักษณะทางสังคม ประชากร และวัฒนธรรม.....	75
4. กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ.....	80
5. ลักษณะทางกายภาพและสภาพทั่วไปของตำบลแหลมโพธิ์.....	84
6. การใช้ประโยชน์ที่ดิน.....	85
7. โครงข่ายและระบบการคมนาคมขนส่ง.....	91
8. การสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ.....	94
9. สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและวัฒนธรรม.....	95
10. การท่องเที่ยวในชุมชน.....	98
11. ผลกระทบต่อชุมชน.....	100
12. ปัญหาและความต้องการของชุมชน.....	103
13. สรุป.....	105
บทที่ 5.....	107
การดำเนินการวิจัยภาคสนาม.....	107
1. การดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์.....	107
2. การประมวลผลและวิเคราะห์ผลที่ได้จากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปในพื้นที่ ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์.....	115
3. การประมวลผลและวิเคราะห์ผลที่ได้จากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ 2 กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม.....	127
4. การประมวลผลและวิเคราะห์ผลที่ได้จากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและ ผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม.....	140
5. ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยในการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วน ร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนของ 3 กลุ่มตัวอย่าง.....	150

6. การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองโดยผู้วิจัย	164
7. สรุป.....	169
บทที่ 6	173
สรุปการวิเคราะห์ อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	173
1. สรุปผลการวิเคราะห์	173
2. สรุปสิ่งที่พบจากการวิเคราะห์.....	207
3. การอภิปรายผลที่ได้จากการวิเคราะห์.....	210
4. การอภิปรายผลสรุปโดยภาพรวม	219
5. ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง.....	225
6. สรุป.....	233
บทที่ 7	236
บทสรุป.....	236
1. สรุปสาระสำคัญของการวิจัย	236
2. ข้อจำกัดในการวิจัย	254
3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยขั้นต่อไป	254
รายการอ้างอิง.....	256
ภาคผนวก.....	259
ประวัติผู้เขียน.....	267

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมและวิธีการ-เทคนิคการมีส่วนร่วมสำหรับกระบวนการจัดทำแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน.....	35
ตารางที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ	36
ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย.....	115
ตารางที่ 4 การประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย	116
ตารางที่ 5 แหล่งที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย.....	117
ตารางที่ 6 จุดรวมพลหรือศูนย์รวมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย.....	117
ตารางที่ 7 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย	118
ตารางที่ 8 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย	121
ตารางที่ 9 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย	122
ตารางที่ 10 ผลการประเมินความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย	124
ตารางที่ 11 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา....	127
ตารางที่ 12 การประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา	128
ตารางที่ 13 แหล่งที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและ ผู้นำทางศาสนา	129
ตารางที่ 14 จุดรวมพลหรือศูนย์รวมกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา.....	129
ตารางที่ 15 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา	130

ตารางที่ 16 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และ กฎกระทรวง พ.ศ. 2552	133
ตารางที่ 17 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) ของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา.....	134
ตารางที่ 18 ผลการประเมินความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูของ กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา	136
ตารางที่ 19 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม	140
ตารางที่ 20 ข้อมูลการประกอบอาชีพของกลุ่มที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม...	141
ตารางที่ 21 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ของกลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม.....	142
ตารางที่ 22 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และ กฎกระทรวง พ.ศ. 2552	144
ตารางที่ 23 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) ของกลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม.....	146
ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของ 3 กลุ่มตัวอย่าง ด้าน เพศ อายุ การศึกษา.....	150
ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของ 3 กลุ่มตัวอย่าง ด้านอาชีพ ที่ อยู่ จุดรวมพลฯ.....	151
ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ส่วนที่ 2 ตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ของ 3 กลุ่มตัวอย่าง.....	152
ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมือง ส่วนที่ 3 ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 และพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ของ 3 กลุ่มตัวอย่าง....	155
ตารางที่ 28 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมือง ส่วนที่ 4 ตาม ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) ของ 3 กลุ่มตัวอย่าง.....	156
ตารางที่ 29 การวิเคราะห์เปรียบเทียบในส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง เพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2	158
ตารางที่ 30 สรุปผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผัง เมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์โดยผู้วิจัย.....	164

ตารางที่ 31 ข้อมูลพื้นฐานส่วนประชาชนทั่วไป.....	174
ตารางที่ 32 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 120 คน ด้านจุดรวมพลและศูนย์รวมกิจกรรมในพื้นที่.....	177
ตารางที่ 33 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับการแสดงความคิดเห็น.....	179
ตารางที่ 34 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับให้การคำปรึกษา.....	180
ตารางที่ 35 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับการวางแผน.....	181
ตารางที่ 36 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับการปฏิบัติการ.....	182
ตารางที่ 37 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับการติดตามตรวจสอบและประเมินผล.....	183
ตารางที่ 38 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับการควบคุมโดยประชาชน.....	184
ตารางที่ 39 ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518.....	185
ตารางที่ 40 ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น.....	187
ตารางที่ 41 ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน.....	189
ตารางที่ 42 ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน.....	190
ตารางที่ 43 ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน.....	191
ตารางที่ 44 ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน.....	192
ตารางที่ 45 ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน.....	193

ตารางที่ 46 ลำดับค่าเฉลี่ยการประเมินการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”	197
ตารางที่ 47 ลำดับค่าเฉลี่ยการประเมินการมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552.....	198
ตารางที่ 48 ลำดับค่าเฉลี่ยการประเมินการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่)	199
ตารางที่ 49 ลำดับค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน	200
ตารางที่ 50 ค่าเฉลี่ยรวมในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการประเมินหัวข้อระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมือง.....	201
ตารางที่ 51 ลำดับการประเมินการมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” แยกเป็นรายละเอียดตามระดับของการมีส่วนร่วม.....	222
ตารางที่ 52 ลำดับการประเมินการมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518	223
ตารางที่ 53 ลำดับการประเมินการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น.....	224
ตารางที่ 54 การประเมินความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์.....	225
ตารางที่ 55 อันดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู จากสูงไปต่ำ แยกตามประเภทและรายละเอียด จากการประเมินของทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง.....	248
ตารางที่ 56 อันดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู จากมากไปน้อย แยกตามประเภทและรายละเอียดจากการประเมินของทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2. 250	

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ขอบเขตพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	4
ภาพที่ 2 พื้นที่การอนุรักษ์ชุมชนริมน้ำจันทบูร	32
ภาพที่ 3 สภาพแวดล้อมชุมชนที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่จันทบูร.....	33
ภาพที่ 4 ขอบเขตพื้นที่ศึกษาริมแม่น้ำจันทบูร	37
ภาพที่ 5 การเข้าพบกับตัวแทนชมรมพัฒนาชุมชนริมน้ำจันทบูรและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น	38
ภาพที่ 6 ภาพตัวอย่างกิจกรรมเข้าพบเทศบาลเมืองจันทบูรและการสนทนากลุ่มคนในชุมชนในชั้น กำหนด เป้าหมาย และทางการออกแบบ.....	39
ภาพที่ 7 ผังแนวคิดในการออกแบบเขตชุมชนริมน้ำจันทบูร	40
ภาพที่ 8 ขอบเขตพื้นที่ควบคุมการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารในชุมชนริมน้ำจันทบูร	40
ภาพที่ 9 ขอบเขตพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	53
ภาพที่ 10 ลักษณะภูมิประเทศบริเวณชุมชน ต.แหลมโพธิ์.....	64
ภาพที่ 11 ขอบเขตพื้นที่หมู่ที่ 1 บ้านบูดี ต.แหลมโพธิ์.....	65
ภาพที่ 12 ขอบเขตพื้นที่หมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล ต.แหลมโพธิ์.....	66
ภาพที่ 13 ขอบเขตพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านปาตาบูดี ต.แหลมโพธิ์.....	67
ภาพที่ 14 ขอบเขตพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านดาโตะ ต.แหลมโพธิ์.....	68
ภาพที่ 15 ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่ ต.แหลมโพธิ์.....	69
ภาพที่ 16 สภาพทั่วไปในพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์	70
ภาพที่ 17 ทิศทางกระแสลมและกระแสคลื่นน้ำในบริเวณแหลมโพธิ์	71
ภาพที่ 18 ที่ตั้งของเมืองปัตตานีที่กรือเซะ-บานา ในพุทธศตวรรษที่ 21-23 (Bougas, 1988)	73
ภาพที่ 19 สุสานหรือกูโบร์ท่านดาโตะ สันนิษฐานว่าน่าจะมียุอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2043-2073	73
ภาพที่ 20 สุสานหรือกูโบร์ มัรฮุมตันหยง เป็นสุสานเจ้าเมืองยะหริ่ง	74
ภาพที่ 21 มัสยิดหมู่บ้านดาโตะ 400 ปี อายุราวเดียวกับหมู่บ้านมัสยิดกรือเซะ	74
ภาพที่ 22 ลักษณะของกิจกรรมทางด้านศาสนาในพื้นที่วิจัย.....	75

ภาพที่ 23	สภาพแวดล้อมโดยรวมของพื้นที่ภายในแต่ละชุมชน ต.แหลมโพธิ์.....	76
ภาพที่ 24	สภาพแวดล้อมโดยรวมของพื้นที่หลังชุมชนในแต่ละหมู่บ้านที่ติดกับอ่าวบางปู ต.แหลมโพธิ์	76
ภาพที่ 25	สภาพของถนนผิวคอนกรีตเสริมเหล็กภายในพื้นที่ชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน ต.แหลมโพธิ์... ..	77
ภาพที่ 26	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินโล่งว่างเพื่อนันทนาการของหมู่บ้านดาโต๊ะ ต.แหลมโพธิ์	77
ภาพที่ 27	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเป็นสุสานหรือกุโบร์ของศาสนาอิสลาม ต.แหลมโพธิ์	78
ภาพที่ 28	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินในการประกอบอาชีพประมงในแต่ละชุมชนของ ต.แหลมโพธิ์.....	78
ภาพที่ 29	การศึกษาในระดับประถมศึกษาในพื้นที่วิจัย	79
ภาพที่ 30	อาชีพหลักของประชาชนในพื้นที่วิจัย คือ การทำประมง.....	79
ภาพที่ 31	สตรน้ำจืดและสตรน้ำเค็มที่พบเห็นในพื้นที่ ต.แหลมโพธิ์.....	80
ภาพที่ 32	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับเป็นอาชีพเสริมในการเลี้ยงปลา.....	81
ภาพที่ 33	การประกอบกิจการอาหารแปรรูปสินค้าผลิตภัณฑ์ “กรือโป๊ะ” หรือข้าวเกรียบ.....	81
ภาพที่ 34	พื้นที่ประกอบอาชีพช่างต่อเรือกอลและ	82
ภาพที่ 35	พื้นที่ประกอบกิจการบ้านพักรูปแบบรีสอร์ทตามริมหาดหมู่บ้านตะโละสะมิแล	83
ภาพที่ 36	ลักษณะอาชีพรับจ้างทั่วไปในชุมชนแหลมโพธิ์	84
ภาพที่ 37	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินหมู่ที่ 1 บ้านบูดี.....	85
ภาพที่ 38	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินหมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล.....	86
ภาพที่ 39	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินหมู่ที่ 3 บ้านปาตาบูดี.....	87
ภาพที่ 40	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินหมู่ที่ 1 บ้านปาตาบูดี ต่อเนื่องยาวตลอดจนถึงแหลมตาชี	88
ภาพที่ 41	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินหมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ	89
ภาพที่ 42	เส้นทางโครงข่ายคมนาคมและการท่องเที่ยวในจังหวัดปัตตานี.....	93
ภาพที่ 43	ตำแหน่งที่ตั้งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่มีอยู่ในพื้นที่.....	94
ภาพที่ 44	ลักษณะพื้นที่บริเวณป่าชายเลนในพื้นที่วิจัย.....	96
ภาพที่ 45	สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมทางด้านขนบธรรมเนียมในพื้นที่วิจัย	96

ภาพที่ 46	กิจกรรมวัฒนธรรมทางด้านประเพณี	97
ภาพที่ 47	สถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โบราณสถานหมู่บ้านดาโต๊ะ ต.แหลมโพธิ์ ปีตตานี	98
ภาพที่ 48	การท่องเที่ยวเชิงพักผ่อนหย่อนใจและกิจกรรมต่าง ๆ ต.แหลมโพธิ์.....	99
ภาพที่ 49	ผลกระทบจากลมพายุปะทะชุมชนบ้านบูดี และบ้านดาโต๊ะ ปี พ.ศ. 2553.....	100
ภาพที่ 50	ทิศทางของลมพายุปะทะพื้นที่แหลมโพธิ์ ปี พ.ศ. 2553.....	101
ภาพที่ 51	ผลกระทบจากกระแสน้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง.....	102
ภาพที่ 52	เขตพื้นที่ที่เกิดการกัดเซาะชายฝั่งทะเล อ.ยะหริ่ง ต.แหลมโพธิ์	102

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 1 แนวคิดทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์.....	13
แผนภูมิที่ 2 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	17
แผนภูมิที่ 3 แนวคิดในการวางแผนการจัดการอนุรักษ์และปรับปรุงสภาพแวดล้อมเมืองเก่า.....	30
แผนภูมิที่ 4 ตัวอย่างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน.....	34
แผนภูมิที่ 5 ตัวอย่างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับระดับเทคนิค-วิธีการมีส่วนร่วมในการวางแผนและ ออกแบบ	34
แผนภูมิที่ 6 การออกแบบกระบวนการวิจัย.....	46
แผนภูมิที่ 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมตามกรอบทฤษฎี ทั้ง 3 กลุ่ม ตัวอย่าง.....	154
แผนภูมิที่ 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2518.....	156
แผนภูมิที่ 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ.	157
แผนภูมิที่ 10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู ชุมชน	159
แผนภูมิที่ 11 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 120 คน ด้านเพศ และอายุ	175
แผนภูมิที่ 12 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 120 คน ด้านการศึกษา.....	175
แผนภูมิที่ 13 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 120 คน ด้านการประกอบอาชีพ... ..	176
แผนภูมิที่ 14 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 120 คน ด้านแหล่งที่อยู่อาศัย.....	176
แผนภูมิที่ 15 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 120 คน ด้านจุดรวมพลและศูนย์รวม กิจกรรมในพื้นที่.....	177
แผนภูมิที่ 16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของหัวข้อ 2.1 ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล ..	178
แผนภูมิที่ 17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของหัวข้อ 2.2 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น.....	179

แผนภูมิที่ 18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของหัวข้อ 2.3 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการให้คำปรึกษา .	180
แผนภูมิที่ 19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของหัวข้อ 2.4 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน	181
แผนภูมิที่ 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของหัวข้อ 2.5 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ.....	182
แผนภูมิที่ 21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของหัวข้อ 2.6 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการติดตามตรวจสอบ และประเมินผล	183
แผนภูมิที่ 22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของหัวข้อ 2.7 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการควบคุมโดย ประชาชน.....	184
แผนภูมิที่ 23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการวางแผนตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และผังเมือง.....	186
แผนภูมิที่ 24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น	188
แผนภูมิที่ 25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมใน 5.1 ลักษณะทางกายภาพ.....	190
แผนภูมิที่ 26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมใน 5.2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน	191
แผนภูมิที่ 27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วม 5.3 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	192
แผนภูมิที่ 28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วม 5.4 ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	193
แผนภูมิที่ 29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วม 5.5 ส่งเสริมการท่องเที่ยว.....	194
แผนภูมิที่ 30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนที่ได้จากการประเมินการมีส่วนร่วมโดยรวม...	201
แผนภูมิที่ 31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนที่ได้จากการประเมินความต้องการการมีส่วนร่วม โดยรวม	202
แผนภูมิที่ 32 ข้อเสนอแนะขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง .	203
แผนภูมิที่ 33 ข้อเสนอแนะขั้นตอนที่ 2 ถึงขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง	204
แผนภูมิที่ 34 ข้อเสนอแนะขั้นตอนที่ 4 ถึงขั้นตอนที่ 6 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง .	205
แผนภูมิที่ 36 ข้อเสนอแนะตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ที่ค้นพบจากการวิจัย	226
แผนภูมิที่ 37 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ที่ค้นพบจาก การวิจัย.....	227

แผนภูมิที่ 38 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับใหม่) ที่ค้นพบจากการวิจัย..... 229

แผนภูมิที่ 39 ข้อเสนอแนะการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมที่ค้นพบจากการวิจัย..... 230

แผนภูมิที่ 40 ข้อเสนอแนะสำหรับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย 232

สารบัญแผนที่

หน้า

แผนที่ 1 การใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตของตำบลแหลมโพธิ์ ตามผังเมืองรวมจังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2559.....	90
แผนที่ 2 การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบันของชุมชนแหลมโพธิ์	90
แผนที่ 3 การเข้าถึงเส้นทางโครงข่ายคมนาคมพื้นที่ ต.แหลมโพธิ์ สาย 4157.....	92
แผนที่ 4 โครงข่ายคมนาคมและแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดปัตตานี.....	93

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจเพื่อพัฒนาการเมืองการปกครองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักการธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ยอมรับร่วมกันของทุก ๆ ฝ่าย (แสนสุริยา รักเสมอ, 2560) กระบวนการมีส่วนร่วมมีหลากหลายรูปแบบ โดยแต่ละรูปแบบที่ถูกนำมาใช้ขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ที่เป็นสำคัญ โดยเฉพาะกระบวนการมีส่วนร่วมของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบของพื้นที่ ซึ่งประชาชนในพื้นที่ได้เห็นความสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสันติสุขของบ้านเมืองกลับมาโดยเร็ว เพื่อจะได้กำหนดทิศทางในการพัฒนาบ้านเมือง ทั้งนี้รัฐบาลได้เข้ามามีบทบาทช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทางด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ การศึกษา อาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต แหล่งที่อยู่อาศัย ในชุมชนและการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรทางธรรมชาติ เป็นต้น การจัดกิจกรรมเวทีกระบวนการมีส่วนร่วมในพื้นที่ชุมชนให้แสดงความคิดเห็น ถือเป็นเรื่องที่ดีสำหรับชุมชนที่จะได้มีโอกาสกำหนดทิศทางในการพัฒนาของชุมชนเองด้วย การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้อยู่อาศัยในกระบวนการต่าง ๆ ในการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจลงมือปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ นอกจากนี้ กระบวนการมีส่วนร่วมยังสามารถเป็นตัวเชื่อมต่อความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแก้ไขปัญหาส่งเสริมความมั่นใจ และสร้างความโปร่งใสในการพัฒนาศักยภาพของชุมชนอย่างมีทิศทางอีกด้วย (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี้, 2560)

พื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี โดยสภาพแวดล้อมทั่วไปพื้นที่มีจุดเด่น คือ มีลักษณะสันทรายที่กลายเป็นแหลมยื่นโค้งออกไปในทะเล เรียกกันว่า แหลมตาชีหรือแหลมโพธิ์ ที่มีความยาวจนสุดปลายแหลมประมาณ 22 กิโลเมตร เหมาะสำหรับการทำประมงขนาดเล็กแบบยังชีพของชาวบ้าน ทั้งนี้พื้นที่แหลมโพธิ์ในอดีตเคยใช้เป็นที่กำบังลมเพื่อจอดทอดสมอของเรือสำเภา เรือสินค้านานาชาติในยุคของเมืองลังกาสุกะ ซึ่งเป็นท่าชายฝั่งริมอ่าวปัตตานีในปัจจุบัน และรุ่งเรืองขึ้นมาจากการค้าทางทะเลเมื่อราวพุทธศตวรรษที่ 21 อีกทั้งพื้นที่แหลมโพธิ์ยังมีทรัพยากรทางธรรมชาติทางทะเลอ่าวไทยและอ่าวปัตตานี รวมถึงทรัพยากรระบบนิเวศที่สำคัญ คือ พื้นที่ชุ่มน้ำและป่าชายเลน (วัลย์ลักษณ์ ทรงศิริ, 2558)

ทั้งนี้ชุมชนแหลมโพธิ์มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์และแหล่งพื้นที่โบราณสถาน ได้แก่ มัสยิดชุมชนบ้านดาโต๊ะ ที่มีอายุราวเดียวกับมัสยิดกรือเซะ รวมถึง สุสานหรือ“กูโบร์”ของอดีตเจ้าเมืองหลายคน ที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานที่เชื่อกันว่าเป็นเจ้าเมืองยะหริ่งที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 200 ปี (วลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2548)

ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 10,439 ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงขนาดเล็ก การปลูกมะพร้าว และส่วนหนึ่งก็ไปประกอบอาชีพเป็นแรงงานในประเทศเพื่อนบ้าน ประชากรโดยรวมอยู่ที่ประมาณ 8,482 คน มีที่อยู่อาศัยประมาณ 1,200 คริวเรือน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ตำบลแหลมโพธิ์ ประกอบไปด้วย 4 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านบูดี หมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล หมู่ที่ 3 บ้านปาตาบูดี และหมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ (การศึกษานอกระบบโรงเรียน บ้านตะโละสะมิแล, 2559)

ในปัจจุบันชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ได้ประสบปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมของการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในแต่ละประเภท ทำให้เกิดการพัฒนาพื้นที่โดยปราศจากการวางแผนและผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งเป็นการพัฒนาชุมชนในอนาคตอย่างไรทิศทาง ขาดการวางผังเมือง ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ที่สำคัญมีด้วยกัน 4 ชุมชน สภาพในปัจจุบันชุมชนหมู่บ้านดาโต๊ะและชุมชนหมู่บ้านตะโละสะมิแล ถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางของชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยหนาแน่นน้อย รวมถึงมีสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ในอดีตรัฐให้การสนับสนุน แต่ปัจจุบันขาดการดูแลรักษาทำให้เกิดความเสื่อมโทรมจนเกือบจะใช้งานไม่ได้

กระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์ชุมชนและฟื้นฟูชุมชน จะเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและกลุ่มประชาชนในพื้นที่ ได้มีบทบาทในกระบวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น ค้นหาปัญหา ร่วมกันวิเคราะห์ และหาแนวทางแก้ไขปัญหา ตลอดจนถึงการลงมือปฏิบัติการแก้ปัญหา ร่วมกันในการวางแผนผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์ต่อชุมชน สมองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งสอดคล้องกับแผนและนโยบายการพัฒนาชุมชนของภาครัฐที่กำหนดไว้ ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์เป็นชุมชนที่มีลักษณะพิเศษ โดยประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ปัจจุบันชุมชนกำลังเติบโตโดยปราศจากการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน รวมถึงสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ทำให้เกิดการพัฒนามาที่ไม่ยั่งยืนมีความเสื่อมโทรมโดยรอบพื้นที่บริเวณชุมชนและส่วนอื่นในตำบลแหลมโพธิ์ จึงมีความจำเป็นที่ควรจะทำแผนอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ โดยเปิดโอกาสเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ทั้งนี้จึงสมควรที่จะทำการวิจัยเพื่อหารูปแบบกระบวนการและวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนที่เหมาะสมกับบริบทและสอดคล้องกับสภาพทางสังคมของชุมชนมุสลิมโดยส่วนใหญ่ในพื้นที่แหลมโพธิ์ ซึ่งมีลักษณะพิเศษเนื่องจากเป็นชุมชนมุสลิม และตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติเปราะบาง โดยพื้นฐานลักษณะการมีส่วนร่วมที่เป็นจุดเด่นภายในชุมชนมุสลิม เป็นช่วงที่ประชาชนทุกกลุ่มวัยให้ความสำคัญของการเข้าร่วมประกอบศาสนกิจการละหมาดร่วมกันที่มัสยิดหรือสุเหร่าภายในพื้นที่ชุมชน ตลอดทั้งวันใน 5 ช่วงเวลาของการรวมกลุ่มกันประกอบพิธีศาสนา จึงทำให้ประชาชนทั่วไปมีความผูกพันกับผู้นำศาสนามากกว่าผู้นำ

ชุมชนในท้องถิ่น และมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ปกครอง แนะนำ และแก้ไขปัญหาต่างที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชน ทั้งนี้ชุมชนมุสลิมยังมีลักษณะจุดเด่นทางด้านวัฒนธรรมแสดงความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองออกมาอย่างชัดเจนในรูปแบบการดำเนินชีวิต เช่น การแต่งกาย ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม อย่างชัดเจน ซึ่งมีความแตกต่างจากชุมชนชาวไทยพุทธที่มีสถานี่วัดเป็นจุดศูนย์รวมในการประกอบศาสนกิจในแต่ละช่วงเทศกาลที่สำคัญ โดยไม่ได้ประกอบศาสนกิจเป็นกิจวัตรประจำวันเหมือนชุมชนมุสลิม รวมถึงลักษณะวัฒนธรรมการแต่งกายและขนบธรรมเนียมประเพณี ทั้งนี้ชุมชนมุสลิมภายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถอยู่รวมกันได้บนความหลากหลายวัฒนธรรม ในรูปแบบพหุวัฒนธรรมในสังคมปัจจุบัน

ผลที่ได้รับจากการวิจัยจะได้นำกลับมาเสนอแนะให้กับชุมชนได้นำไปใช้ รวมทั้งผลจากการวิจัยครั้งนี้ยังสามารถนำไปประยุกต์กับชุมชนมุสลิมอื่น ๆ ได้อีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

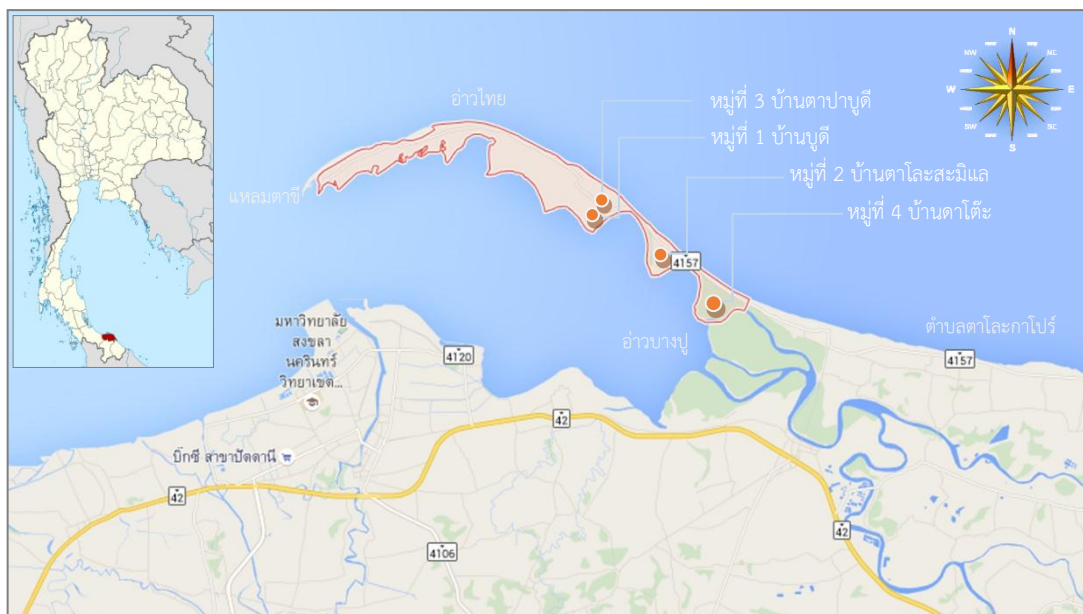
1. เพื่อศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด กระบวนการ และวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความคิดเห็นและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองของประชากรในชุมชนมุสลิมตำบลแหลมโพธิ์
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองสำหรับชุมชนมุสลิมตำบลแหลมโพธิ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน

3. คำถามเพื่อการวิจัย

ในกระบวนการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จะมีแนวทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรวมอย่างไร จึงจะเหมาะสมกับบริบทและสอดคล้องกับสภาพทางสังคมที่พิเศษของชุมชนมุสลิมในภาคใต้

4. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตทางด้านพื้นที่ที่จะทำการวิจัย ครอบคลุมชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 หมู่บ้านคือ หมู่ที่ 1 ชุมชนบ้านบุดี หมู่ที่ 2 ชุมชนบ้านตะโละสะมิแล หมู่ที่ 3 ชุมชนบ้านปาตาบูดี และหมู่ที่ 4 ชุมชนบ้านดาโต๊ะ ทั้ง 4 ชุมชนนี้มีพื้นที่ต่อเนื่องในระยะทาง 10 กิโลเมตร และมีเนื้อที่ประมาณ 10,439 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่แหลม ดินทราย มีประชากรประมาณ 8,482 คน มีที่อยู่อาศัยประมาณ 1,200 หลังคาเรือน (การศึกษานอกระบบโรงเรียน บ้านตะโละสะมิแล, 2559)

ภาพที่ 1 ขอบเขตพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
ที่มา: ภาพถ่ายทางอากาศลักษณะภูมิประเทศ (Google Earth, 2016)

ขอบเขตด้านทางเนื้อหา ประกอบด้วย

1. การศึกษา ทฤษฎี แนวความคิด หลักการ และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
การศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม นิยามของการมีส่วนร่วม กระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการของการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองตามกฎหมายผังเมืองและกฎหมายอื่น ๆ สารสำคัญของ การวางผังเมืองและผังเมืองในประเทศไทย การอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม และกรณีศึกษาการจัดทำแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นต้น
2. การศึกษาประวัติ บริบท และสภาพปัจจุบันของพื้นที่วิจัย
การศึกษาประวัติศาสตร์ของพื้นที่ชุมชนแหลมโพธิ์ การตั้งถิ่นฐานของชุมชน ลักษณะทางด้านกายภาพของชุมชน ลักษณะภูมิประเทศ สาธารณูปโภคสาธารณูปการ ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ การท่องเที่ยวระบบนิเวศ และนันทนาการ เป็นต้น ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะต้องให้ความสำคัญและคุณค่าในการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่ในแต่ละชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการอยู่ร่วมกันในการดำรงชีวิตประจำวัน
3. การสำรวจความคิดเห็นของประชากรต่อการมีส่วนร่วม
การสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการประเมินระดับความสำคัญของกระบวนการและวิธีการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองและผังเมือง และสิ่งที่สมควรได้รับการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูในชุมชนแหลมโพธิ์มากที่สุด

4. การประมวลผล วิเคราะห์ และการสรุปผล

การประมวลผล วิเคราะห์ และการสรุปผลการประเมินระดับความสำคัญของประชากรที่มีต่อกระบวนการและวิธีการ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง และสิ่งที่เหมาะสมได้รับการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน

5. การเสนอแนะกรอบและแนวทางในการดำเนินการ

การเสนอแนะกรอบและแนวทางในการดำเนินการให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

5. กระบวนการวิจัย

กระบวนการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการจำนวน 7 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเสนอหัวข้อและเค้าโครงการวิจัย

การกำหนดหัวข้อเรื่องและชื่อเรื่องที่สนใจ การกำหนดปัญหาการวิจัย การร่างเค้าโครงและเสนอขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของการมีส่วนร่วม

การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการการมีส่วนร่วมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมืองโดยศึกษาจากตำรา หนังสือผลงานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบการวิจัย

การออกแบบกระบวนการวิจัย กำหนดกรอบแนวคิดด้านทฤษฎี วิธีการวิจัย เครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ช่วงระยะเวลาดำเนินการ การกำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่าง และรายละเอียดในการดำเนินการอื่น ๆ

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการวิจัยภาคสนาม

การดำเนินการวิจัยภาคสนาม ประกอบด้วย การศึกษาประวัติการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ การศึกษาและสำรวจสภาพทั่วไปและลักษณะทางกายภาพชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ การสำรวจความคิดเห็นของประชากรที่มีต่อกระบวนการและวิธีการของการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง โดยการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ที่ใช้สำหรับสำรวจความคิดเห็นของประชากรที่มีต่อกระบวนการและวิธีการ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง

ขั้นตอนที่ 6 การสรุปการวิเคราะห์ อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ การอภิปรายผล และการจัดทำข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดทำกรอบและแนวทางในการดำเนินการให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง

ขั้นตอนที่ 7 การสรุปผลการวิจัย

การจัดทำรายงานสรุปผลการศึกษาเป็นรูปเล่มตามรูปแบบของบัณฑิตวิทยาลัย รวมทั้งจัดทำเอกสารสำหรับการเผยแพร่ในการประชุมวิชาการ หรือวารสารวิชาการ

6. วิธีการวิจัย

6.1 วิธีการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

6.1.1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพื้นที่ชุมชนแหลมโพธิ์ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลบริบทและสัญญาณชุมชนจากภาพถ่ายทางอากาศ เอกสารประวัติศาสตร์ และเอกสารการวิจัยจากห้องสมุดสถาบันการศึกษา และหน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานเอกชน รวมทั้งการค้นคว้าจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

6.1.2 การศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร การศึกษา รายงานวิจัย และกรณีศึกษา ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือและตำราวิชาการ รายงานการศึกษาและการวิจัย รวมทั้งการค้นคว้าจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมือง และพื้นที่ชุมชนแหลมโพธิ์

6.2 วิธีการเก็บข้อมูลความคิดเห็น ต่อกระบวนการและวิธีการ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองและการประเมินสภาพปัจจุบัน โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายดังนี้

- กลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตำบลแหลมโพธิ์
- กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ฯลฯ
- กลุ่มนักวิชาการและนักผู้เชี่ยวชาญทางด้านการมีส่วนร่วม

6.2.1 การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ 1 คนในชุมชนแหลมโพธิ์ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถาม และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่เจาะจง

6.2.2 การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และกลุ่มที่ 3 นักวิชาการ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ซึ่งการสัมภาษณ์จะไม่กำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้า เพื่อเปิดโอกาสให้ตอบได้อย่างอิสระตามความพอใจของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยมีโครงสร้างของคำถามสั้น ๆ ตามกรอบแนวคิด และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

6.3 วิธีการประเมินและวิเคราะห์

การประเมินและวิเคราะห์ใช้วิธีการดังนี้

6.3.1 การประเมินระดับความเห็นต่อกระบวนการและวิธีการ การมีส่วนร่วมและการประเมินสภาพปัจจุบัน ใช้วิธีการให้ค่าน้ำหนักแบบ (Likert Scale) จำนวน 5 ระดับโดย “น้อยที่สุด” เท่ากับ 1 และ “มากที่สุด” เท่ากับ 5

6.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้สถิติ พรรณนา(Descriptive Statistics) วิเคราะห์ด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean หรือ $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ SD.)

7. ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยกำลังดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 โดยพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... (ฉบับใหม่) อยู่ในขั้นตอนการยกร่าง ยังไม่ได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายอย่างเป็นทางการ การวิจัยนี้จะทำการศึกษาในหมวดและมาตราที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองในพระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับ

2. ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... (ฉบับใหม่) (Lawamendment, 2559) ที่อยู่ในขั้นตอนการยกร่าง มีหน่วยงานและองค์กรหลายแห่งกำลังดำเนินการ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ฉบับที่ร่างโดยเป็นการเปรียบเทียบในการจัดทำแบบประเมินแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างวิจัยทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อเปิดโอกาสแสดงความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมือง ที่อาจนำไปสู่ความต้องการและข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่วิจัยชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ เนื่องจากเห็นว่าป็นร่างที่ได้บรรจุเนื้อหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองไว้อย่างชัดเจนและครอบคลุม อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับที่ได้รับการเสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณานั้น มีเนื้อหาสาระทางด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองแตกต่างจากฉบับที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยค่อนข้างมาก

3. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนแหลมโพธิ์ ในปัจจุบันพื้นที่วิจัยยังไม่เคยได้รับโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมมาก่อน แต่ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญและคุณค่าของสภาพแวดล้อมชุมชนในการตั้งถิ่นฐาน และทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ เนื่องจากในสภาพปัจจุบันได้มีการพัฒนาและมีความเจริญอย่างก้าวกระโดด โดยไม่มีมาตรการในการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน จึงได้เลือกพื้นที่ในการวิจัยเพื่อสำรวจรวบรวมข้อมูลทางด้านความต้องการ หากในอนาคตได้รับโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ก็จะสามารถนำข้อมูลความต้องการและข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทในพื้นที่ นำไปใช้เป็นแนวทางให้เกิดประโยชน์สูงสุดในชุมชนแหลมโพธิ์ได้

8. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การสื่อสาร ให้ข้อมูลข่าวสารเปิดโอกาสให้สาธารณชน ที่เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็น ค้นหาปัญหา ร่วมกันวิเคราะห์ และหาแนวทางแก้ไขปัญหา พิจารณาและตัดสินใจ โดยมีขั้นตอนกระบวนการดำเนินการตามวิธีการสรุปและประเมินผล เพื่อรับผลประโยชน์ตามมุ่งหมายวัตถุประสงค์ (อคิน รพีพัฒน์, 2527b)

2. กระบวนการมีส่วนร่วม หมายถึง ขั้นตอนหลายขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง โดยทั่วไปจะเริ่มจากขั้นตอนการตัดสินใจเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วม จากนั้นจะนำไปสู่ขั้นตอนการกำหนดวิธีการการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนการดำเนินการตามวิธีการที่กำหนด และขั้นตอนการสรุปและประเมินผล

3. การอนุรักษ์และฟื้นฟู หมายถึง การสงวนรักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิตให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยาวนานที่สุด ทรัพยากรเหล่านี้รวมถึงสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่ประกอบด้วยทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นในเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อสนองความต้องการส่วนการฟื้นฟู คือ การสงวนรักษาสิ่งที่มีอัตลักษณ์และมีคุณค่าในด้านใดด้านหนึ่งของชุมชน โดยมีกระบวนการดำเนินการเพื่ออนุรักษ์ ปรับปรุง แก้ไข ในสิ่งที่มีปัญหาและสูญเสียไปให้ฟื้นคืนกลับมาจนสามารถใช้ประโยชน์ได้อีก โดยคำนึงถึงการสงวนรักษาองค์ประกอบทางด้านกายภาพสังคม เศรษฐกิจของชุมชน ที่เคยเป็นอัตลักษณ์และมีความโดดเด่นกลับสู่สภาพเดิมอย่างยั่งยืน (Miangbangkok, 2558)

4. การวางผังเมือง หมายถึง การวางผังทางกายภาพที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาพื้นที่เขตเมืองและพื้นที่เขตชนบท การวางผังเมืองจะครอบคลุมถึงการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อให้ประโยชน์สูงสุด และสามารถเชื่อมโยงในแต่ละบริเวณด้วยการคมนาคม และขนส่งที่มีความสะดวกรวดเร็ว ปลอดภัย สาธารณูปโภค สาธารณูปการที่สมบูรณ์เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภท การวางผังเมืองจะเป็นการเตรียมการเพื่อรองรับความเจริญของเศรษฐกิจ สังคม และประชากรที่เพิ่มขึ้น (กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2551)

5. ผังชุมชน หมายถึง ผังเสนอแนะแนวทางการพัฒนาชุมชนด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน และระบบโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ดำเนินการเพื่อสนับสนุนให้ท้องถิ่นมีการจัดการพื้นที่อย่างเหมาะสม เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากยังไม่มีกรอบแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน ประกอบกับชุมชนมีการขยายตัวอย่างไม่เหมาะสม มีการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและพื้นที่เกษตรกรรม เกิดปัญหาการจัดการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการไม่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำผังชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และภาคเอกชนเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการพื้นที่ตามบทบาทและภารกิจของตนเอง (กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2551)

6. ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนหลาย ๆ กลุ่มที่มารวมกันตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ในอาณาเขตทางกายภาพและการปกครอง อยู่ภายใต้กฎหมายหรือข้อบังคับอันเดียวกัน มีการสังสรรค์กัน เป็นกลุ่มคนที่วิถีชีวิตเกี่ยวพันกัน และมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างเป็นปกติและต่อเนื่อง โดยเหตุที่อยู่ในอาณาบริเวณเดียวกันจึงอาจมีอาชีพเดียวกัน หรือประกอบกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน หรือมีวัฒนธรรมความเชื่อ หรือความสนใจร่วมกัน (จิรพรรณ กาญจนะจิตรา, 2530)

7. องค์กรชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่มีระบบการจัดการที่สมาชิกของชุมชนจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ พัฒนาอาชีพเพิ่มรายได้ พัฒนาที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม หรือพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของสมาชิกในกลุ่ม (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2558)

8. แหลมโพธิ์ หมายถึง แหลมที่เกิดจากพื้นที่ดินงอกจากท้องทะเลหรือเกิดจากกระแสลมพัดทรายทับถมกันจนเกิดพื้นที่ใหม่ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของตำบลแหลมโพธิ์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี พื้นที่ของแหลมโพธิ์เป็นที่ดินยื่นยาวลงไปในทะเลกว่า 10 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 10,439 ไร่ มีอาณาเขต ทิศเหนือติดทะเลอ่าวไทย ทิศใต้ติดอ่าวปัตตานี ทิศตะวันออกติดตำบลตะโละกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง และทิศตะวันตกติดแหลมตาชี (การศึกษานอกระบบโรงเรียน บ้านตะโละสะมิแล, 2559)

9. ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ หมายถึง ชุมชนชนบทที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของตำบลแหลมโพธิ์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 ชุมชนบ้านบุดี หมู่ที่ 2 ชุมชนบ้านตะโละสะมิแล หมู่ที่ 3 ชุมชนบ้านปาตาบูดี และ หมู่ที่ 4 ชุมชนบ้านดาโต๊ะ ทั้ง 4 ชุมชนนี้มีพื้นที่ 10,439 ไร่ ประชากรประมาณ 8,482 คน ที่อยู่อาศัยประมาณ 1,200 หลังคาเรือน

10. สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ ดิน น้ำ ลม อากาศ ภูเขา ป่าไม้ สัตว์ พืช เป็นต้น (ฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2560)

11. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้นหรือดัดแปลงจากทรัพยากรธรรมชาติดั้งเดิม เช่น อาคาร บ้านเรือน สิ่งก่อสร้าง ถนน สะพาน เขื่อน กำแพง เป็นต้น (ฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2560)

12. สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ ศิลปะ ภาษา ความเชื่อ ประเพณีศาสนา ตลอดจนค่านิยมทางสังคม ที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของประชากร สร้างสังคมที่แตกต่างจากในอดีต (ฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2560)

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. หลักการ และแนวคิด การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนชนบท

2. ความคิดเห็นและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองของประชากรในชุมชนมุสลิมตำบลแหลมโพธิ์

3. การเสนอแนะแนวทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูสำหรับชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

10. การนำเสนอผลการวิจัย

1. การนำเสนอผลการวิจัย โดยจัดทำเป็นรูปเล่มรายงานตามรูปแบบบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งมีรายละเอียดประกอบด้วยเนื้อหา ตารางข้อมูล แผนภูมิ แผนที่ แผนผังบริเวณ รูปภาพ ประกอบการบรรยาย มีเนื้อหารวมทั้งหมด 7 บท คือ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 การศึกษาทฤษฎี แนวคิดเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมือง บทที่ 3 การออกแบบการวิจัย บทที่ 4 บริบทของพื้นที่วิจัย บทที่ 5 การดำเนินการวิจัยภาคสนาม บทที่ 6 สรุปผลการวิเคราะห์ อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ และบทที่ 7 บทสรุป

2. การนำเสนอสรุปผลการวิจัยในรูปแบบความทางวิชาการ และโปรแกรม Power Point เพื่อนำเสนอในการประชุมวิชาการ หรือตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ

3. การนำเสนอในรูปแบบแผ่นบันทึก (CD) รายงานวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 2

การศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การวิจัยในบทที่ 2 นี้ จะเป็นการศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม และการอนุรักษ์ฟื้นฟูชุมชน เริ่มตั้งแต่ความหมายและแนวคิดของการมีส่วนร่วม ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ระดับการมีส่วนร่วม วิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมือง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกฎหมายผังเมืองและกฎหมายอื่น ๆ หลักการและสาระสำคัญในการวางแผนและผังเมือง การอนุรักษ์ชุมชนเมืองและสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม การศึกษา การจัดทำแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนริมน้ำจันทบูร และ สรุป

1. ความหมายและแนวความคิดของการมีส่วนร่วม

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การสื่อสารสองทาง ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการร่วมตัดสินใจ การร่วมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์ โดยองค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับแผนงานหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ต้องมีการให้ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชนอย่างตรงไปตรงมา และเปิดเผย เปิดโอกาสให้สาธารณะหรือประชาชนแสดงความคิดเห็นตอบกลับมา เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาและตัดสินใจนอกจากนี้การมีส่วนร่วมต้องมีความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ มีกิจกรรมและมีกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการมีส่วนร่วมได้รวบรวมมาจาก (อคิน รพีพัฒน์, 2527: 320) (โกวิท พวงงาม, 2541) และ (Cohen & Uphoff, 1981: 6) ส่วนแนวคิด วิธีการ กระบวนการและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมได้รวบรวมมาจาก (ไพรัตน์ เตชะรินทร์, 2527) ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมได้รวบรวมมาจาก คูฟแมน (Kaufman & Harold F., 1949) เป็นต้น

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่กลุ่มประชาชนหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้เข้ามาอยู่ร่วมกันในสังคม แล้วสามารถควบคุมทรัพยากร สถาบัน และองค์กรต่าง ๆ ตามสถานะของความเป็นอยู่ในหมู่สังคม การกระทำอาจเป็นไปได้ในทางถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และจะมีลักษณะเป็นแบบช่วง ๆ เป็นกิจกรรมที่ไม่มีความต่อเนื่อง และเป็นกิจกรรมที่ประชาชนริเริ่มขึ้นมาเอง ไม่ใช่เป็นพฤติกรรมที่ถูกกำหนดขึ้นหรือถูกชี้แนะโดยผู้นำ (อคิน รพีพัฒน์, 2527: 320)

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของกลุ่มบุคคลในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม และมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการสนับสนุนเพื่อทำให้เกิดผลเป็นกิจกรรม ไม่ใช่เป็นผู้ร่วมตัดสินใจหรือผู้ได้รับประโยชน์เพียงเท่านั้น

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมและประชาชนมีวิธีดำเนินงานในการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนของตนอยู่แล้ว ไม่ใช่เพียงแค่เข้ามาทำกิจกรรมตามที่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจัดทำขึ้นมา และประชาชนมีศักยภาพเพียงพอสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือกำหนดนโยบายการพัฒนากระบวนการและขั้นตอนในการวางแผนการพัฒนาชุมชนแหล่งที่อยู่อาศัยสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ในการดำรงชีวิตของตนเอง (สรยุทธ จันสุข, 2559)

การมีส่วนร่วมของประชาชน ควรมีการจำกัดในด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะด้านระบบเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งมีกลุ่มผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวได้ขยายความมีส่วนร่วมของประชาชนในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเปิดโอกาสของชุมชนและสังคม ได้เข้ามามีบทบาทต่อกิจกรรม ซึ่งนำไปสู่และมีอิทธิพลของกระบวนการพัฒนาชุมชน และเกิดประโยชน์และได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยมีความเท่าเทียมกัน

2. การมีส่วนร่วมสะท้อนถึงการสร้างแรงจูงใจและมีความเป็นประชาธิปไตยของสังคมที่มีความเท่าเทียมกัน เช่น

- การเอื้อให้เกิดแรงจูงใจและความพยายามในการพัฒนาด้านต่าง ๆ
- การแบ่งสรรผลประโยชน์จากร่วมกันในการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

- การเข้าร่วมการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กำหนดแผนนโยบายและการวางแผนในการดำเนินโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

- การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทั้งระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาคและระดับชาติ เป็นการเชื่อมโยงและร่วมแรงร่วมใจในการลงทุนเพื่อประโยชน์โดยมีส่วนร่วมของสังคม

- ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจจะแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจ นโยบายและโครงสร้างการบริหาร รวมไปถึงลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชน ไม่ได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการของการมีส่วนร่วม แต่เป็นสิ่งสำคัญที่สามารถชี้วัดกระบวนการพัฒนาเพื่อมุ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม (มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559)

โดยสรุป การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกันการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกัน เป็นไปอย่างมีเสรีภาพและเสมอภาค นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข พัฒนางาน เพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ โดยเป็นการกระทำที่ต้องเกิดขึ้นด้วยความสมัครใจของประชาชน

2. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

จากทฤษฎีของ Maslow การมีส่วนร่วมต้องอาศัยหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการเกลี้ยกล่อมโดยใช้คำพูดหรือการเขียนที่ดีในการชักจูงหรือจูงใจให้เห็นคล้อยตาม เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดความน่าเชื่อถือและนำไปสู่การกระทำในที่สุด ซึ่งการเกลี้ยกล่อมที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในการ

ปฏิบัติงาน และหากจะได้ผลดีนั้นผู้เกี่ยวข้องต้องใช้ศิลปะในการสร้างความสนใจ โดยเฉพาะความต้องการของคนตามหลักทฤษฎีของ Maslow คือ ลำดับขั้นความต้องการ ซึ่งมีด้วยกันทั้งหมด 5 ระดับ จากความต้องการที่น้อยไปมาก มีดังนี้ (Maslow., 1943) ใน (อคิน รพีพัฒน์, 2527: 320)

1. ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการทางด้านอาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต ได้แก่ ความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงาน และการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

3. ความต้องการทางด้านสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับในสังคม

4. ความต้องการทางด้านเกียรติยศชื่อเสียง ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นเพื่อที่จะได้รับการยกย่องจากบุคคล ด้านนี้ถือเป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นและมั่นใจในตัวเองในเรื่องความสามารถของบุคคล

5. ความต้องการทางด้านความสำเร็จในชีวิต เป็นความต้องการระดับสูงสุด ในความสำเร็จทุก ๆ ด้านตามความนึกคิดของแต่ละบุคคล เป็นความพยายามในผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด (อคิน รพีพัฒน์, 2527: 320)

แผนภูมิที่ 1 แนวคิดทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์

ที่มา : <http://whochange-theworld.blogspot.com/2015/07/maslows-theory.html> เข้าถึงเมื่อ 18 กันยายน 2560.

3. ระดับการมีส่วนร่วม วิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม ในอีกความหมายหนึ่ง หมายถึง กระบวนการที่ภาครัฐให้การสนับสนุน การส่งเสริมและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนในรูปแบบส่วนบุคคลกลุ่มคน สมาคม มูลนิธิและองค์กรอาสาสมัครให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในเรื่องใด ๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ แผนและนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ ต่อไปนี้ (ไพรัตน์ เตชะรินทร์, 2527)

1. ร่วมกันทำการศึกษาค้นคว้าปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจนความต้องการของประชาชนและชุมชน
2. ร่วมคิดค้นหารูปแบบและวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์และสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนหรือนโยบาย หรือแผนงานและกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่
4. ร่วมกันตัดสินใจโดยร่วมกันใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการมีส่วนร่วมของประชาชน
5. ร่วมกันหาแนวทางบริหารในการพัฒนาพื้นที่ในชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ
6. ร่วมมือกันในการเข้ามามีส่วนร่วมของกิจกรรมในพื้นที่ ตามขีดความสามารถของประชาชนเองหรือหน่วยงานรัฐและองค์กรภาคเอกชนให้มากที่สุด
7. ร่วมกันผลักดันและลงมือปฏิบัติตามแผนหรือนโยบายของโครงการและกิจกรรม ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้
8. ร่วมกันควบคุมดูแลและติดตามประเมินผลโครงการและกิจกรรมที่มีส่วนร่วมของประชาชนรวมถึงของภาครัฐและเอกชนร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป (ไพรัตน์ เตชะรินทร์, 2527: 6-7)

วิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีอยู่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของโครงการ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนได้แบ่งระดับถึง 7 ระดับด้วยกัน ได้แก่ (ถวิลวดี บุรีกุล, 2551: 10-11)

- ระดับที่ 1 การให้ข้อมูลแก่ประชาชนและผู้ที่มีความมั่นใจในการเข้ามามีส่วนร่วม
- ระดับที่ 2 การเปิดโอกาสรับฟังและแสดงความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ สาธารณะต่อ การมีส่วนร่วม
- ระดับที่ 3 การปรึกษาหารือด้วยกันระหว่างประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียและหน่วยงานต่าง ๆ
- ระดับที่ 4 การวางแผนร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการตามความเหมาะสมของการพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ โดยมีที่ปรึกษาและหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งการเจรจา ซึ่งเป็นการวางแผนแบบมีส่วนร่วม

ระดับที่ 5 การร่วมกันลงมือปฏิบัติวางแผนของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องตามแผนนโยบายของโครงการเพื่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้

ระดับที่ 6 การร่วมติดตามตรวจสอบ

ระดับที่ 7 การควบคุมโดยประชาชน

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสาร ในการตัดสินใจ เป็นวิธีการให้ข้อมูลจะทำได้โดยหลากหลายวิธีด้วยกันเช่น การโฆษณาด้วยสื่อ การจัดนิทรรศการและการทำเอกสาร จดหมายเหตุ หรือหนังสือพิมพ์ การแสดงข่าว การให้ข้อมูลด้วยสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม เช่น การใช้สื่อทางด้านโทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (social media) และหอกระจายข่าว เป็นต้น

2. ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก ในการกำหนดแผน นโยบาย เชิญชวนแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลในการประเมินข้อดีและข้อเสียของแต่ละประเด็นมากขึ้น โดยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการให้ข้อมูลส่วนได้ส่วนเสียและการให้ข้อมูลที่ถูกต้องมากที่สุด ในการสำรวจความคิดเห็น จึงจะได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพสำหรับใช้ในการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ การบรรยายให้ประชาชนได้รับฟังเกี่ยวกับแผนนโยบายและโครงการต่าง ๆ จะช่วยให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารโดยตรงและถูกต้องที่สุด

3. ระดับการปรึกษาหารือ เป็นระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สูงกว่าการเปิดรับแสดงความคิดเห็นจากประชาชน ได้เปิดโอกาสให้มีการเจรจากัน โดยการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การจัดเวทีประชุมประชาเสวนา เป็นการเปิดประเด็นรับฟังข้อสงสัยต่าง ๆ เพื่อให้สามารถร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนโครงการต่อไป

4. ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าการปรึกษาหารือ กล่าว คือ เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้น มีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผนเตรียมโครงการ และผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ เหมาะสมที่จะใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้ง และการเจรจาเพื่อหาทางประนีประนอมกัน การประชุมวางแผนแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น

5. ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับขั้นที่สูงถัดไปจากระดับการวางแผนร่วมกัน คือ เป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบนโยบายหรือโครงการกับประชาชนร่วมกันดำเนินการตามนโยบายหรือโครงการ เป็นขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติร่วมกันดำเนินการตามหรือโครงการร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

6. ระดับการร่วมติดตามตรวจสอบ ประเมินผล เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่มีผู้เข้าร่วมน้อย แต่มีประโยชน์ที่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบสามารถคอยติดตามการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ได้ รูปแบบของการติดตามตรวจสอบหรือประเมินผล อาจอยู่ในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลที่มาจากหลายฝ่าย การสอบถามประชาชนโดยการทำการสำรวจ

เพื่อให้ประชาชนประเมิน การประเมินผลนี้มีความสำคัญมาก เพราะจะมีผลต่อการพิจารณาจัดสรร ประโยชน์ การยุติหรือคงไว้ตลอดจนปรับปรุงนโยบายหรือโครงการ

7. ระดับการควบคุมโดยประชาชน ในการมีส่วนร่วมเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาความ ชัดแย้งที่มีอยู่โดยการลงมติ ผลจากการลงมติจะสะท้อนถึงความสอดคล้องในความต้องการของ ประชาชนได้ดีมากในระดับความต่าง ๆ โดยผลการประชามติความต้องการของประชาชนนั้น ขึ้นอยู่ กับความชัดเจนของประเด็นในการกระจายข่าวสารในการรับรู้อย่างทั่วถึงของผลดีและผลเสีย ส่วน บ้านเมืองที่มีการพัฒนาแล้วผลประชามติจะนำเสนอผลบังคับให้หน่วยงานรัฐได้ลงมือปฏิบัติต่อไป (ถวิลวดี บุรีกุล, 2551: 10-11)

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเมืองอาจแบ่งออกเป็น 6 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่

1. ลักษณะการรับรู้ข่าวสาร จากหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาการ ดำเนินแผนหรือนโยบายที่จะเกิดขึ้น โดยเป็นการแจ้งข่าวสารอย่างละเอียดเพื่อให้มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจต่อไป

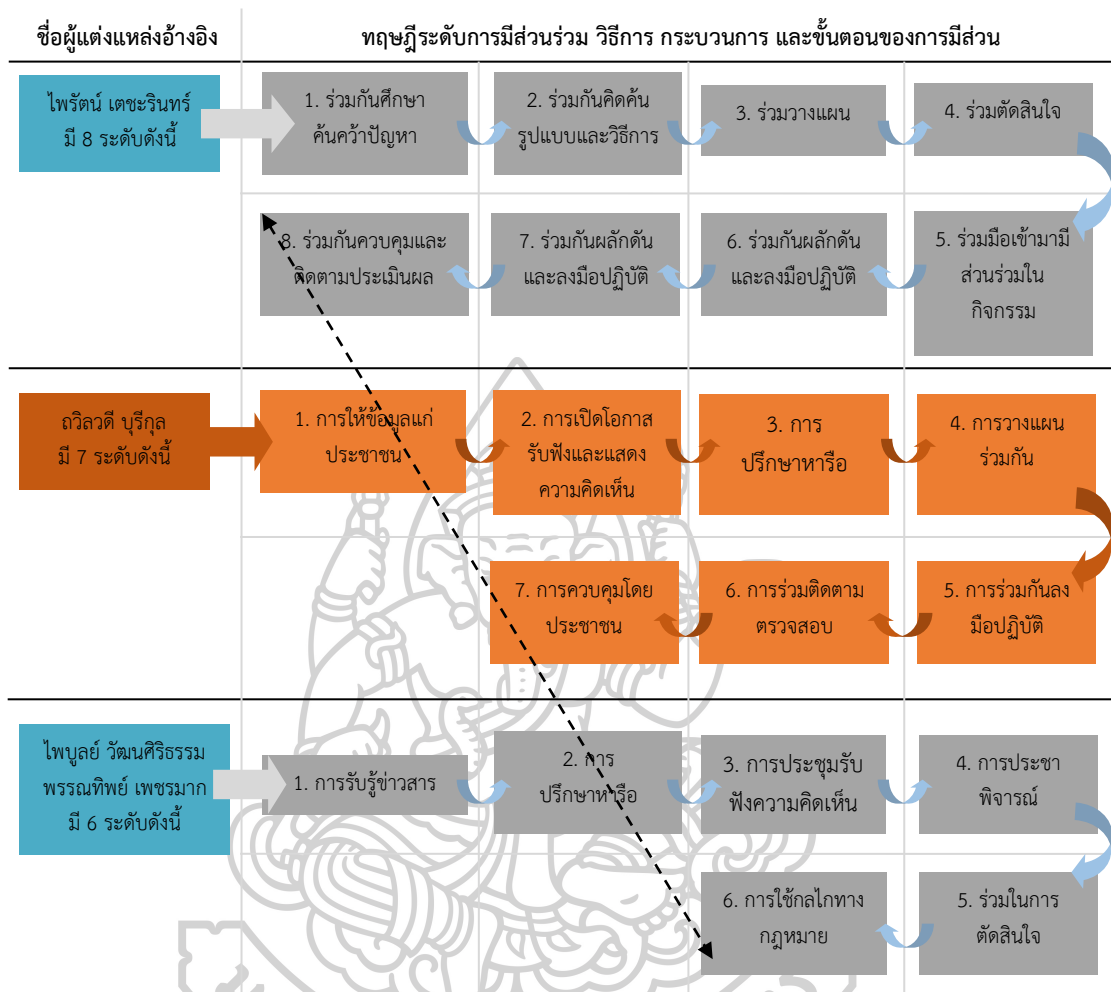
2. ลักษณะการปรึกษาหารือ ซึ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ดำเนินโครงการ กับประชาชนที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบได้รับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกันตรวจสอบ ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางข้อเสนอแนะและทางเลือกในการตัดสินใจ

3. ลักษณะการประชุมรับฟังความคิดเห็น เป็นวัตถุประสงค์ในการให้ประชาชนหรือ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะ เพื่อเป็นการรับฟังความคิดเห็น ที่หลากหลายในเชิงวิชาการและเชิงลึกอีกด้วย

4. ลักษณะการประชาพิจารณ์ ในการมีส่วนร่วมการดำเนินงานอย่างเป็นระบบที่ ชัดเจนโดยใช้เวทีสาธารณะเป็นพื้นที่เปิดเผยข้อมูลในการประชาพิจารณ์ โดยการมีองค์ประกอบ ผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับมีหลักเกณฑ์และประเด็นที่ชัดเจน โดยมีการแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน

5. ลักษณะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของประชาชนใน เรื่องประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจะดำเนินการได้ โดยเรียกตัวแทนเข้าไปเป็นคณะกรรมการมีอำนาจใน การตัดสินใจ

6. ลักษณะการใช้กลไกทางกฎหมาย เป็นรูปแบบที่ประชาชนสามารถใช้สิทธิในการ มีส่วนร่วมโดยตรงในเชิงการป้องกันและแก้ไข เป็นลักษณะของการเรียกร้องและป้องกันสิทธิของ ตนเองเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมมากที่สุด และได้รับสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้รับในความเป็นธรรม ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้ความสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนได้หลาย ประการทั้งในรูปแบบองค์กร ตามกฎหมายที่บัญญัติไว้ (ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และพรณทิพย์ เพชร มาก, 2551: 9-10)

แผนภูมิที่ 2 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผลการเปรียบเทียบทฤษฎีระดับการมีส่วนร่วม วิธีการและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม เพื่อเป็นแนวทางนำไปใช้ในการวิจัยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนแหลมโพธิ์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ทฤษฎีระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละระดับที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของบริบทของพื้นที่ และเห็นว่าทฤษฎีของ (ถวิลวดี บุรีกุล, 2551: 10-11) ซึ่งประกอบด้วย 7 ระดับขั้นตอนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับชุมชนตำบลแหลมโพธิ์มากที่สุด

4. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

ลักษณะการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนนั้น มีปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอแนวความคิดเห็น เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา

ขนาดครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ในระดับประชาชน ดังนั้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมมี 3 ลักษณะ คือ (ประยูร ศรีประสาธน์, 2542)

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ
2. ปัจจัยส่วนทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้และการเป็นสมาชิกกลุ่ม

3. ปัจจัยทางการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อ

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการ ซึ่งได้ข้อสรุปในประเด็นของปัจจัยที่มีความสำคัญประกอบด้วย (สิริพัฒน์ ลาภจิตร, 2550)

1. ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ การเป็นหน้าที่ของประชาชน มีจิตอาสา มีทักษะประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถกล้าแสดงความคิดเห็นเป็นที่เคารพนับถือของประชาชน รวมถึงเป็นประโยชน์กับตัวเองและคนในชุมชน
2. ปัจจัยด้านชุมชน ได้แก่ ชุมชนสนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมเลือกเป็นตัวแทน ชุมชนมีความร่วมมือสามัคคีและกลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ ที่ผลักดันการมีส่วนร่วม
3. ปัจจัยด้านองค์กร ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบล ที่ดำเนินงานไปตามกฎระเบียบของการบริหารชุมชน โดยการเอาใจใส่กระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมการแก้ปัญหา หรือมีประชาพิจารณ์ประชาคมหมู่บ้าน

5. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมือง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมืองตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ได้กำหนดไว้ในเนื้อหาของ พ.ร.บ. ที่เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีบทบาทแสดงความคิดเห็นต่อรองในการตัดสินใจร่วมกันแก้ไขปัญหาและสรรหาผลประโยชน์ร่วมกันของประชาชน ตามที่กฎหมายพระราชบัญญัติการผังเมืองที่กำหนดไว้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมือง ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม โดยมีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินการดังกล่าวนี้ย่อมจะทำให้ทราบถึงความต้องการของประชาชน และยังเป็นโอกาสให้เกิดพื้นที่เวทีสาธารณะสำหรับทุกภาคส่วนได้แสดงความคิดเห็นต่อรองก่อให้เกิดเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม ซึ่งได้แก่ ปัญหาสาเหตุ ตลอดจนแนวทางและวิธีการในการแก้ไขปัญหา นั้น ๆ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของภาครัฐและประชาชน เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาทั้งทางด้านกายภาพเศรษฐกิจ และสังคมภายใต้กรอบนโยบายของรัฐและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

อย่างไรก็ตามการจัดพื้นที่ประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน บนเวทีสาธารณะที่มีความถูกต้องสมบูรณ์นั้น จะต้องป้องกันการเรียกร้องในการกระทำอื่น ๆ ที่มีลักษณะที่เป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคล ทั้งนี้การจัดพื้นที่เวทีสาธารณะเพื่อแสดงความคิดเห็นทุกภาคส่วนที่

เกี่ยวข้องนั้นจะต้องมีขั้นตอนของกระบวนการการมีส่วนร่วมในการเตรียมดำเนินการ โดยใช้การสื่อสารในช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้เป็นการโฆษณาเชิญชวนให้ผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในหัวข้อประเด็นสาระต่าง ๆ โดยการเข้ามามีส่วนร่วมนั้น จะมีระยะเวลาตามที่กฎหมายผังเมืองกำหนด และตามความเหมาะสมเพื่อที่จะให้ประชาชนได้รับทราบอย่างกว้างขวาง

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกฎหมายผังเมืองและกฎหมายอื่น

6.1 พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมือง ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ ทั้งนี้ตามกฎหมายในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมากในหลายขั้นตอนของการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ ต่อมาได้มีการแก้ไขโดยพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับที่ 2 พ.ศ. 2525 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2535 ได้กำหนดแนวทางและวิธีการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ ดังนี้

หมวด 3 การวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม

การวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมในท้องถิ่นนั้น จัดทำได้โดยต้องอาศัยพนักงานเจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาเกี่ยวข้องในการวางแผนและผังเมืองโดยอาศัยกฎหมายมาตรา 19 ที่มีส่วนดังนี้

มาตรา 19 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

ในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมชุมชนหรือเมืองใด โดยมีกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือเจ้าหน้าที่รัฐที่จะทำการเชิญชวนโฆษณาให้ทราบล่วงหน้าตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2518 ให้มีการเรียกประชุมมากกว่า 1 ครั้ง เพื่อรับฟังและแสดงความคิดเห็นที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ วิธีเงื่อนไขในการเชิญชวนโฆษณาของกลุ่มประชาชนหรือองค์กรหน่วยงานต่าง ๆ ตามกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับที่ 3, 2535: 6)

หมวด 5 การวางแผนและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

สาระสำคัญในการวางแผนและจัดทำผังเมืองเฉพาะ ได้กำหนดเนื้อหาตามกฎกระทรวง ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 มาตรา 32 และมาตรา 33 ที่มีความเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น กรมโยธาธิการและผังเมือง ให้ดำเนินการจัดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ดังนี้

มาตรา 32 ในการประกาศแสดงเขตที่จัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา 30 และมาตรา 31 ให้มีคำประกาศเชิญชวนให้โยธาธิการและผังเมืองและผู้ครอบครองที่ดิน หรือผู้มีสิทธิก่อสร้างอาคารเหนือที่ดิน เป็นการเชิญชวนเจ้าของที่ดินได้เสนอและแสดงความคิดเห็น ตลอดจนจนมีความประสงค์ในการปรับพื้นที่ดินและทำหนังสือเสนอต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองภายใน 45 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ

มาตรา 33 ในการวางแผนและจัดทำผังเมืองเฉพาะกรมโยธาธิการและผังเมืองได้จัดทำ การประกาศโฆษณาเชิญชวนให้ประชาชนรับทราบแล้วจะต้องจัดทำการประชุมของประชาชนนั้น

อย่างน้อย 2 ครั้ง เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามความเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการโฆษณา และการแสดงข้อคิดเห็นให้กำหนดโดยกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติการผังเมือง, 2518: 18)

6.2 พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับปรับปรุงครั้งล่าสุด คือ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2558 มีเนื้อหาสาระที่สำคัญมีส่วนเกี่ยวข้องกับกรมโยธาธิการและผังเมืองและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในการปรับแก้ไขผังเมืองรวมเฉพาะตามมาตรา 26/1” ที่กำหนดระดับขั้นตอนในการนำเสนอคณะกรรมการผังเมือง และแสดงความคิดเห็นพิจารณา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรา 26/1 กล่าวถึงการแก้ไขผังเมืองรวมเฉพาะบริเวณหรือส่วนใดส่วนหนึ่งให้เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ จึงจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในเขตผังเมืองรวมได้ทราบ และให้มีการปิดประกาศ แผนที่ขอบเขตของผังเมืองรวมให้มีการเปิดเผย ณ สำนักงานเขตต่าง ๆ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 30 วัน และประกาศให้มีคำเชิญชวนผู้มีส่วนได้เสียแสดงความคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรในระยะเวลาที่มีการปิดประกาศ

ภายในระยะเวลาที่มีการปิดประกาศในวรรคหนึ่ง หากผู้มีส่วนได้เสียได้แสดงข้อคิดเห็น ในการแก้ไขผังเมืองรวมนั้น ต้องให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ได้เสนอความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย เมื่อคณะกรรมการผังเมืองมีความเห็นชอบด้วยกับข้อแสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ให้แก้ไขปรับตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อดำเนินการออกกฎกระทรวง แก้ไขผังเมืองรวมต่อไป (พระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับที่ 4, 2558: 80-81)

6.3 ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ....

การมีส่วนร่วมในร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... ฉบับนี้ยังอยู่ในขั้นตอนการร่างโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองและการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ยังไม่ถึงขั้นตอนการพิจารณาโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ถึงแม้ว่าจะมีร่างที่เคยนำเสนอโดยคณะกรรมการปฏิรูประบบผังเมืองและการใช้พื้นที่ ในคณะกรรมการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สปช.) เมื่อ พ.ศ. 2557 และคณะกรรมการปฏิรูปด้านการผังเมืองและการใช้พื้นที่ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) เมื่อ พ.ศ. 2559 และได้ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สปช.) และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ตามลำดับ ไปแล้วก็ตาม ร่างของกรมโยธาธิการและผังเมืองมีแนวโน้มจะได้รับการประกาศใช้บังคับมากที่สุด เนื่องจากเป็นผู้รับผิดชอบด้านการผังเมืองโดยตรง ร่างฉบับนี้ มีเนื้อหาสาระของบทบัญญัติในมาตราต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการรับฟังความคิดเห็นประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่นโยบายหรือประกาศตามหลักเกณฑ์ของประเทศหรือผังเมืองตามพระราชบัญญัติ ดังนี้ (Lawamendment, 2559)

หมวด 3 การให้ข้อมูลและการรับฟังความคิดเห็น

มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกรอบแนวคิดในการพัฒนาพื้นที่จัดทำผังเมือง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในระยะยาว การรวบรวมความคิดเห็นตลอดทั้งความเดือดร้อนที่อาจเกิดขึ้นแก่ประชาชนด้วย ทั้งนี้หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องมีการเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ข้อมูลกับประชาชนก่อนรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างน้อยเป็นระยะเวลา 60 วัน ก่อนรับฟัง

มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอาจใช้วิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

- (1) การสำรวจความคิดเห็น ซึ่งอาจทำโดยวิธีดังต่อไปนี้
  - (ก) การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง
  - (ข) การเปิดรับฟังแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆ เช่น ทางไปรษณีย์ และระบบสื่อสารออนไลน์ หรือทางอื่น ๆ ที่ให้ทั่วถึงในการแสดงความคิดเห็น
  - (ค) การกระจายข่าวสารให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้ และสามารถแสดงความคิดเห็นต่อผู้เกี่ยวข้อง หรือหน่วยงานรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบได้ดำเนินการต่อไป
  - (ง) การเปิดพื้นที่สนทนาในรูปแบบกลุ่มใหญ่ หรือกลุ่มย่อย
- (2) การประชุมปรึกษาหารือ ซึ่งอาจทำได้โดยวิธีดังต่อไปนี้
  - (ก) การประชาพิจารณ์
  - (ข) การเปิดพื้นที่อภิปรายในที่สาธารณะ
  - (ค) การแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง
  - (ง) การประชุมเชิงปฏิบัติการ
  - (จ) การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วน

ได้เสีย

(3) วิธีอื่นที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

การดำเนินการตาม (2) และ (3) ให้กระทำ ณ สถานที่และในช่วงเวลาที่ประชาชนมีส่วนร่วมที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามมาตรานี้ โดยคณะกรรมการนโยบายจะวางหลักเกณฑ์การพิจารณา หรือตามความเหมาะสมของความคิดเห็น โดยสามารถจำแนกแยกตามประเภทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของประชาชนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายได้ประกาศกำหนดไว้

มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบ ต้องมีการประกาศให้ประชาชนทราบถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา

สถานที่ที่ซัดแฉงและข้อมูลข่าวสารที่เป็นการเปิดเผยให้ปิดประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นเวลาอย่างน้อย 15 วัน ก่อนมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการประกาศนั้นให้มีการประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศตามหน่วยงานที่รับผิดชอบและสำนักผังเมืองจัดให้มีขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้วให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจัดทำการสรุปการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และประกาศให้ประชาชนทราบภายใน 15 วัน หลังจากการเสร็จสิ้นการรับฟังความคิดเห็น

มาตรา 32 เมื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว ให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบนำกรอบแนวคิดและผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมาประกอบจัดทำร่างเบื้องต้นของแผนพัฒนาการจัดผังเมือง เพื่อค้นหากกรอบแนวคิดที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน จึงให้หน่วยงานที่รับผิดชอบกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไข หรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือการจัดทำผังเมืองแล้วแต่กรณีด้วย (Lawamendment, 2559)

6.4 ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน พ.ศ. .... ได้มีบทบัญญัติในการรับรองและคุ้มครองสิทธิของประชาชนต่อกระบวนการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นตลอดจนถึงการลงมือปฏิบัติ พ.ร.บ.ฉบับนี้ได้ กำหนดการรับรองและคุ้มครองสิทธิ ไว้ 6 ประการ มีดังนี้ (Lawamendment, 2559)

การรับรองและคุ้มครองสิทธิของประชาชนในกระบวนการมีส่วนร่วม

ประการที่ 1 กำหนดให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนในกระบวนการมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญมาตรา 76 เป็นการรับรอง คุ้มครองที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง โดยห้ามให้ผู้ใดกระทำการเป็นการขัดขวางในการใช้สิทธิและเสรีภาพตามกฎหมาย

ประการที่ 2 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน หากมีกลุ่มหน่วยงานของภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องไม่สนับสนุนและส่งเสริมถือเป็นการละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่

ประการที่ 3 กำหนดถึงวิธีการในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1. การให้ข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้านแก่ประชาชน
2. การรับฟังความคิดเห็นและปรึกษาหารือกับประชาชน
3. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและตัดสินใจ
4. การให้ประชาชนร่วมมือในการดำเนินการและตัดสินใจ
5. การมอบให้ประชาชนดำเนินงานและตัดสินใจและเพื่อให้เกิดความ

ชัดเจนในการปฏิบัติรายละเอียดของวิธีการให้สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ประการที่ 4 สิทธิเสรีภาพการคุ้มครองในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งเรื่องที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ คือ

1. การผังเมือง
2. การจัดรูปที่ดิน
3. การปฏิรูปที่ดิน
4. การดำเนินการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ประการที่ 5 กำหนดถึงระดับของการให้การคุ้มครองและนำไปปฏิบัติซึ่งสิทธิและเสรีภาพในการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจะต้องคำนึงถึงโอกาสในการพัฒนาระดับของการมีส่วนร่วมจากระดับแรกจนถึงระดับสุดท้าย

ประการที่ 6 กำหนดให้การละเลยเพิกเฉยของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาจากระดับของกระบวนการมีส่วนร่วมตามลำดับ จึงอาจเป็นเหตุในการร้องเรียนเรื่อง

ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชนกำหนด (Lawamendment, 2559)

6.5 กฎกระทรวง พ.ศ. 2552

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุม และการแสดงข้อคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองรวม พ.ศ. 2552 ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 และมาตรา 19 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2535 ได้กำหนดกรอบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองไว้ดังนี้ (กฎกระทรวง, 2552)

ข้อ 2 ในกรณีที่จะมีการวางและจัดทำผังเมืองรวมในท้องที่ใด ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดให้มีการโฆษณาทางวิทยุกระจายเสียงที่สามารถรับฟังได้ในท้องที่นั้น ทางหนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวันที่มีจำหน่ายในท้องที่นั้น และทางระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน เพื่อให้ประชาชนในท้องที่ที่จะมีการวางและจัดทำผังเมืองรวมทราบถึงการที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวมดังกล่าว

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้มีการโฆษณาอย่างทั่วถึงแก่ประชาชนในท้องที่ที่จะมีการวางและจัดทำผังเมืองรวม กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จะขออนุมัติคณะกรรมการผังเมืองให้มีการโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์ที่สามารถรับฟังและรับภาพได้ ในท้องที่นั้น หรือโดยวิธีการอื่นด้วยก็ได้

การโฆษณาตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องแสดงหรือระบุเขตท้องที่ที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวม วัน เวลา และสถานที่ที่จะปิดประกาศแสดงรายการต่าง ๆ ตามข้อ 3 ด้วย

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีระบบเครือข่ายสารสนเทศให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดให้มีการโฆษณาตามวรรคหนึ่งทางระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมโยธาธิการและผังเมือง

ข้อ 3 เมื่อได้โฆษณาตามข้อ 2 แล้ว ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดให้มีการปิดประกาศแสดงรายการเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวมดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม
2. แผนที่แสดงเขตท้องที่ที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวม
3. ข้อความเกี่ยวกับ วัน เวลา และสถานที่ที่จะจัดให้มีการประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องที่ที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวม
4. ข้อความเชิญชวนให้ประชาชนในท้องที่ที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวมไปตรวจดูรายละเอียดเกี่ยวกับผังเมืองรวม ซึ่งรวมถึงแผนผังและข้อกำหนดของผังเมืองรวมดังกล่าว ที่กรมโยธาธิการและผังเมืองและสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด หรือที่ทำการของเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวม แล้วแต่กรณี
5. ข้อความเชิญชวนให้ประชาชนในท้องที่ที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวมแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวม ภายในระยะเวลาและสถานที่ที่กำหนด
6. หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแสดงข้อคิดเห็นของประชาชน

ข้อ 4 ประกาศตามข้อ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 15 วันก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน ณ สถานที่เขตพื้นที่ กรมโยธาธิการและผังเมือง ศาลากลางจังหวัด สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานที่ดินอำเภอ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสาธารณสุขสถานในเขตท้องที่ที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวม สำหรับการวางและจัดทำผังเมืองรวมในจังหวัดอื่น

ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เผยแพร่ประกาศตามข้อ 3 ทางระบบเครือข่ายสารสนเทศเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีระบบเครือข่ายสารสนเทศ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดให้มีการเผยแพร่ประกาศตามข้อ 3 ทางระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมโยธาธิการและผังเมือง

ข้อ 6 ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดให้มีการประชุมตามวัน เวลา และสถานที่ที่ระบุไว้ในประกาศตามข้อ 3 เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องที่ที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวม ภายใน 30 วันนับแต่วันปิดประกาศตามข้อ 5 การประชุมครั้งต่อไปจะมีหรือไม่ก็ได้ แต่ในกรณีที่ประธานในที่ประชุมกำหนดให้มีการประชุมครั้งต่อไป ให้ประธานในที่ประชุมแจ้งให้ที่ประชุมทราบก่อนการประชุมครั้งต่อไป ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณีดำเนินการตามข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5 โดยอนุโลม

ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานของรัฐ ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านการผังเมืองหรือสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสมาคม ผู้แทนภาคเอกชน และบุคคลหรือคณะบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมและแสดงข้อคิดเห็นด้วย

ข้อ 11 การแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวม ต้องเป็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหรือ ซึ่งจะต้องมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง คือ สุขลักษณะของเมือง การอำนวยความสะดวกสบายในทุก ๆ ด้าน ที่มีความเชื่อมโยงในการดำรงชีวิตประจำวัน ความเป็นระเบียบของสภาพแวดล้อมและทางสังคมเมือง ความสวยงามของเมืองหรือชุมชนเมือง ความปลอดภัยในทรัพย์สินรวมถึงสวัสดิภาพของสังคม การส่งเสริมรายได้ให้แก่พื้นที่เพื่อเป็นการกระตุ้นทางด้านเศรษฐกิจ การรักษาและบูรณะสถานที่สำคัญ เช่น บริเวณโบราณสถานหรือวัตถุที่มีประโยชน์ อาคารทรงคุณค่าทางศิลปกรรมสถาปัตยกรรม การฟื้นฟูบำรุงทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าในพื้นที่บริเวณจัดทำผังเมือง (กฎกระทรวง, 2552)

7. หลักการและสาระสำคัญในการวางแผนและผังเมือง

7.1 ระดับและประเภทของการวางแผนและผังเมือง

กรอบการวางแผนและผังเมืองในประเทศไทยตามที่กำหนดเป็นแนวปฏิบัติภายในของกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย มี 5 ระดับ ได้แก่ (มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2560)

1. การวางผังประเทศ เป็นการจัดทำผังโดยศึกษารอบคลุมพื้นที่ของประเทศจะแยกออกเป็นภาคส่วนกลุ่มจังหวัดย่อย โดยมีบทบาทปฏิสัมพันธ์ความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบเส้นทางคมนาคมตามสภาพแวดล้อมของเมืองในประเทศไทย การจัดทำผังซึ่งมีอิทธิพลตลอดเส้นทางเชื่อมโยงสู่ระดับภายนอกประเทศ

2. การวางผังภาค เป็นการจัดทำผังในระดับภาค แบ่งออกเป็น 4 ภาค ตามภูมิศาสตร์ของประเทศ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกและภาคใต้ โดยมีการศึกษาทำผังครอบคลุมพื้นที่กลุ่มจังหวัดเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์กันตามบทบาทหน้าที่และความสำคัญของสภาพแวดล้อมในระดับอนุภูมิภาคที่มีอิทธิพลต่อพื้นที่

3. การวางผังเมืองรวมชุมชนเมืองและผังเมืองรวมจังหวัด เป็นการจัดทำแผนผังนโยบายและโครงการรวมทั้งมาตรการการควบคุมโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาเมือง และบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคม การขนส่ง การสาธารณสุข โภค การบริการสาธารณะและสภาพแวดล้อมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

4. การวางผังเมืองเฉพาะ เป็นการจัดทำแผนผัง ซึ่งเป็นกำหนดรายละเอียดของพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินต่าง ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาโครงสร้างของเมืองให้เป็นรูปธรรมและสามารถบังคับใช้ประโยชน์ได้จริง

5. การวางผังพัฒนาชุมชนและพื้นที่เฉพาะหรือพื้นที่พิเศษ เป็นผังเสนอแนะแนวทางการพัฒนาตำบลด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน และระบบโครงสร้างพื้นฐาน ดำเนินการเพื่อสนับสนุนให้ท้องถิ่นมีการจัดการพื้นที่อย่างเหมาะสม หรือเป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะพัฒนาพื้นที่บริเวณใด บริเวณหนึ่ง เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวจังหวัดชายแดน โครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor - EEC) เป็นต้น

อนึ่ง ระดับการวางแผนและผังดังกล่าวข้างต้นที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อท้องถิ่นในระดับชุมชนขนาดเล็ก ได้แก่ การวางผังเมืองรวมชุมชน และผังเมืองรวมจังหวัด ตามกฎหมายการผังเมือง และการวางผังพัฒนาชุมชน หรือพื้นที่เฉพาะ หรือพื้นที่พิเศษ ตามนโยบายของรัฐบาล

7.2 โครงสร้างและองค์ประกอบที่สำคัญของแผนและผังเมือง

เนื้อหาสาระสำคัญในการวางแผนและผังเมือง ประกอบด้วยโครงสร้างและองค์ประกอบที่สำคัญ 3 เรื่อง คือ การใช้ประโยชน์ที่ดิน การคมนาคมขนส่ง และการสาธารณสุขโรคสาธารณสุขการ (มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2560)

การวางแผนและผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน โครงสร้างด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินตามการจำแนกของกรมโยธาธิการและผังเมือง อาจจำแนกองค์ประกอบของการใช้ประโยชน์ที่ดินออกได้หลายประเภทด้วยกันถึง 13 ประเภท อาทิ

- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทแหล่งที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย /ปานกลาง/มาก
- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อพาณิชยกรรม
- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อเกษตรกรรม
- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้
- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันราชการ
- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา

องค์ประกอบเหล่านี้ประกอบกันเป็นโครงสร้างด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำคัญในการวางแผนและผัง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมของประชาชนมุสลิมในพื้นที่วิจัย

การคมนาคมขนส่ง โครงสร้างด้านการคมนาคมขนส่ง ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านการคมนาคมขนส่งทางบก การคมนาคมขนส่งทางน้ำ และการคมนาคมขนส่งทางอากาศ ที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่และประชาชนภายนอกพื้นที่ ในการให้บริการการเข้าถึงที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภคสาธารณสุขการ พื้นที่โล่งสาธารณะเพื่อ

นั้นหนาการแหล่งท่องเที่ยวเชิงพักผ่อนหย่อนใจ และการขนส่งสินค้าอาหาร รวมถึงการขนส่งสินค้า และวัตถุดิบต่าง ๆ

สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ สำคัญในการวางแผนและผังของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ก็เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการ สาธารณะที่จำเป็น เช่น การศึกษา การสาธารณสุข การพักผ่อนหย่อนใจ การขนส่งมวลชนและอื่น ๆ อย่างทั่วถึงในราคาค่าใช้จ่ายต่ำกว่าทุน มีความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ มีระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

7.3 การวางแผนและผังเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน

สิ่งที่ควรแก่การอนุรักษ์ในพื้นที่ชุมชน ได้แก่ (Daniels Tom & Katherine, 2003)

- การอนุรักษ์พื้นที่แหล่งทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ป่าชายเลน พื้นที่ชายหาดและชายฝั่งทะเล
- การอนุรักษ์พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อประกอบศาสนกิจ ได้แก่ พื้นที่บริเวณวัด โบสถ์ มัสยิด หรืออาคารทางศาสนาอื่น ๆ
- การอนุรักษ์พื้นที่แหล่งโบราณสถาน และพื้นที่อาคารที่มีสำคัญทางสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น รวมถึงพื้นที่การเรียนรู้แหล่งประวัติศาสตร์ของชุมชน
- การอนุรักษ์พื้นที่เพื่อกิจกรรมด้านขนบธรรมเนียมศิลปวัฒนธรรมและประเพณี

สิ่งที่ควรแก่การฟื้นฟูในพื้นที่ชุมชน ได้แก่ (Duany Andres, Feff Speck, & Mike Lydon, 2010)

- การฟื้นฟูระบบและโครงข่ายเส้นทางคมนาคมในพื้นที่ภายในชุมชนแหล่งที่อยู่อาศัยและพื้นที่การเกษตร
- การฟื้นฟูสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้ดีขึ้น พร้อมใช้งานเพื่อให้เพียงพอในการใช้บริการในประจำวัน
- การฟื้นฟูสภาพแวดล้อมพื้นที่ที่อยู่อาศัยภายในชุมชนให้ถูกสุขลักษณะและมีความปลอดภัยมากขึ้น
- การฟื้นฟูสภาพแวดล้อมพื้นที่ สิ่งปลูกสร้าง โบราณสถาน และอาคารที่ทรงคุณค่าสถาปัตยกรรมมาอยู่พื้นถิ่น
- การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ บริเวณป่าชายเลน แหล่งน้ำ แม่น้ำ ลำคลอง อ่าว และชายฝั่งทะเล
- การฟื้นฟูการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ชุมชน ได้แก่ พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พื้นที่การใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร พื้นที่การใช้ประโยชน์แหล่งที่อยู่อาศัย และพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้
- การฟื้นฟูพื้นที่ว่างหรือพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนให้มีสภาพดีขึ้นสามารถนำพื้นที่กลับมาใช้ประโยชน์ได้โดยมีส่วนร่วมสำหรับประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

- การฟื้นฟูสภาพแวดล้อมสิ่งปลูกสร้างอาคารต่าง ๆ ของพื้นที่สาธารณะประโยชน์ ให้ดีขึ้นสามารถนำพื้นที่กลับมาใช้ประโยชน์ได้สูงสุด
- การฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายเลน และแนวชายหาด เพื่อกำบังกระแสลมในระหว่างช่วงฤดูฝนเป็นการป้องกันความปลอดภัยและเป็นการลดความสูญเสียทรัพย์สิน
- การฟื้นฟูกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ให้มากขึ้น ให้เห็นถึงความสำคัญต่อการบริหารจัดการในการใช้ประโยชน์ที่ดิน และทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน
- การฟื้นฟูการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจเพื่อหารายได้สู่ชุมชน และการส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งการเรียนรู้พื้นที่ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีพื้นถิ่น

8. การอนุรักษ์ชุมชนเมืองและสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม

การอนุรักษ์ชุมชนเมืองและสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมได้รับความสนใจจากสังคมและสาธารณะอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน ซึ่งแตกต่างจากในอดีต ที่การพัฒนาเมืองมักจะวางแผนและดำเนินการ โดยวิธีการหรือชุมชนเก่าทิ้งแล้วสร้างขึ้นใหม่เช่น โครงการบูรณะฟื้นฟูเมือง โดยมีหน่วยงานของรัฐเข้ามารับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการ การอนุรักษ์ชุมชนซึ่งเป็นกระแสความสนใจของสังคมอย่างล้นหลาม ที่มีต่อการอนุรักษ์ชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมในขณะนี้ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการวางแผนและพัฒนาเมืองทางด้านกายภาพเป็นอย่างมาก หลายชุมชนได้ดำเนินการวางแผนอนุรักษ์ชุมชนและสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมอย่างกว้างขวาง ทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ของกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนและพัฒนา เป็นผลให้การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนพัฒนา หรือในการรับฟังความคิดเห็นประชาชนเต็มไปด้วยความขัดแย้ง

การอนุรักษ์ ในเชิงทฤษฎีและหลักการ เริ่มตั้งแต่นิยามศัพท์ของการอนุรักษ์ แรงจูงใจที่ทำให้เกิดการอนุรักษ์ ประเภทของสิ่งควรอนุรักษ์ หลักเกณฑ์ที่นำมาคัดเลือกเพื่อการอนุรักษ์และกระบวนการอนุรักษ์ มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้ (สิทธิพร ภิรมย์รัตน์, 2555: 446-448)

8.2 แรงจูงใจที่ทำให้เกิดการอนุรักษ์

การอนุรักษ์เกิดจากแรงจูงใจหลายประการที่ผลักดันและนำไปสู่การดำเนิน (Catanesi & Snyder., 1979) แรงจูงใจเหล่านั้น ได้แก่

1. เพื่อพิทักษ์มรดกของสังคม ที่ได้รับมาจากอดีตไว้ให้ผู้คนในปัจจุบันและอนาคตได้ชื่นชมกับมรดกที่บรรพบุรุษของเราได้สร้างไว้
2. เพื่อสร้างความหลากหลายมีชีวิตชีวาให้เกิดขึ้นในเมืองที่มีสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย ทั้งเก่าและใหม่ที่ผสมผสานกันอย่างเหมาะสม น่าอาศัยมากกว่าชุมชนที่สร้างขึ้นใหม่ทั้งหมด
3. เพื่อผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ ในรูปแบบที่หลากหลาย ผลตอบแทนมักจะมาจากกิจกรรมพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายหลังอนุรักษ์
4. เพื่อเป็นสัญลักษณ์หรือตัวแทนให้กับชุมชนรุ่นหลังได้รับรู้คุณค่าและภาคภูมิใจในสิ่งเกิดขึ้นในอดีต ที่ยังคงเหลือไว้ให้เรียนรู้ (สิทธิพร ภิรมย์รัตน์, 2555: 450-453)

8.3 ประเภทของสิ่งที่ควรอนุรักษ์

สิ่งที่ควรอนุรักษ์มีทั้งรูปธรรมและกายภาพ ซึ่งมีตั้งแต่ขนาดใหญ่ เช่น พื้นที่บางส่วนของเมือง หรือบริเวณของเมือง ไปจนถึงขนาดเล็ก โดยมีวัตถุชิ้นส่วนของอาคารที่เป็นรูปแบบนามธรรม คือ ลักษณะทางด้านประเพณี วิถีชีวิต เป็นต้น ซึ่งจะพบว่าประเภทของสิ่งที่ควรแก่นุรักษ์มีอยู่หลาย ตัวอย่าง เช่น (Catanese & and Snyder, 1988)

1. บริเวณธรรมชาติที่ควรอนุรักษ์ คือ พื้นที่สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ที่สวยงามหรือมีคุณค่าทางด้านนิเวศวัฒนธรรม โบราณคดีและประวัติศาสตร์
2. เมืองเล็กและหมู่บ้านแสดงให้เห็นการผสมผสาน บ้าน วัด โรงเรียน ร้านค้า สวนสาธารณะ และสิ่งก่อสร้าง ฯลฯ ล้วนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของชุมชน ที่ทำให้เกิดความน่าสนใจ
3. ย่านและชุมชนย่อย ที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ความสวยงามทางด้านสถาปัตยกรรม หรือภูมิทัศน์ของชุมชน มีความหลากหลายเชื้อชาติ ลักษณะทางสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่น่าสนใจ และแตกต่างไปจากบริเวณอื่น ๆ
4. ภูมิทัศน์ถนน ถนนเป็นโครงสร้างและองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของชุมชน แต่ละชุมชนมักจะมีถนนสายสำคัญ ที่แสดงความโดดเด่นของภูมิทัศน์ถนน เช่น ต้นไม้ อาคารสองข้าง ฯลฯ
5. รูปด้านหน้าอาคารเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ เป็นตัวกำหนดขอบเขตของถนน ลานโล่ง หรือที่ว่างสาธารณะของชุมชน
6. มรดกทางวัฒนธรรมอาจปรากฏเป็นรูปร่างที่ชัดเจน เช่น อาคาร สิ่งก่อสร้าง สถานที่ หรือเป็นนามธรรมเช่น ประเพณี พิธีกรรม วิถีชีวิต ฯลฯ

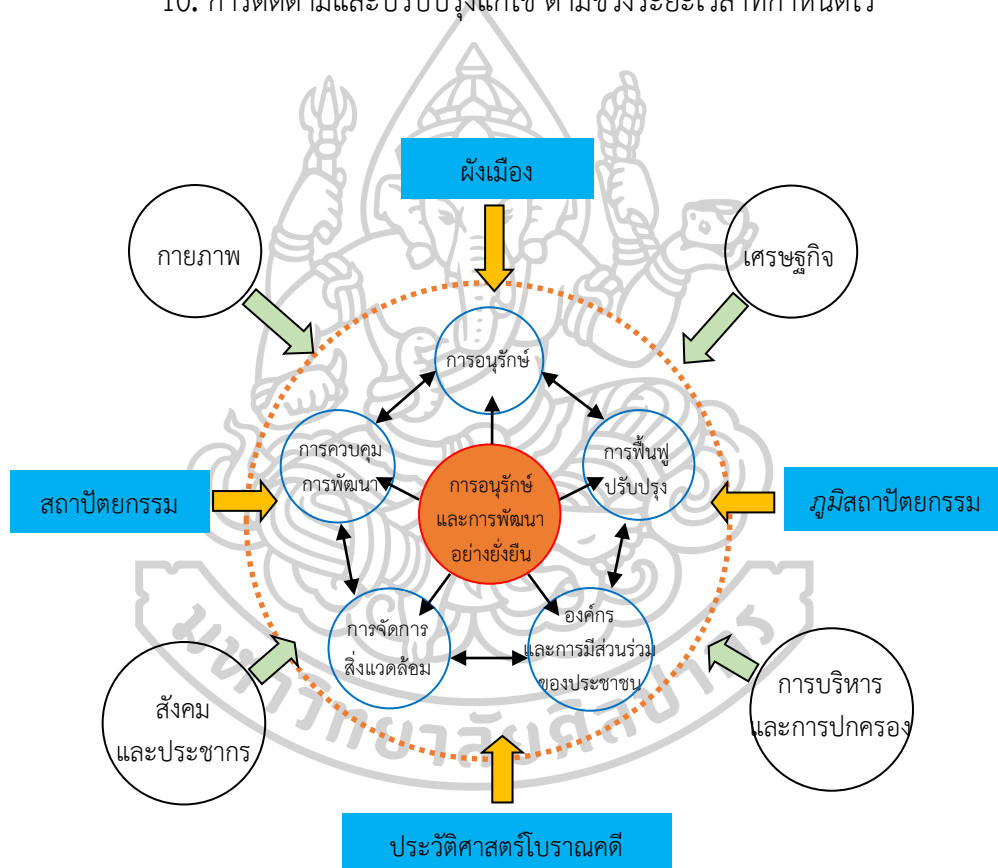
ปัจจุบันมรดกทางวัฒนธรรมหรือ Cultural Heritage เป็นคำที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย มีความหมายลึกซึ้ง กว้างขวาง และครอบคลุมสิ่งที่สมควรได้รับการอนุรักษ์เกือบทุกประเภท (สิทธิพร ภิรมย์รัตน์, 2555: 453-454)

8.4 กระบวนการอนุรักษ์

กระบวนการอนุรักษ์และการดำเนินการที่กำหนดขอบเขตการอนุรักษ์ในช่วงทศวรรษ 1960 ได้กำหนดแนวทางดำเนินการกระบวนการอนุรักษ์แต่ละประเภท ให้ความสำคัญของบริเวณที่ตั้งและสถานที่ข้างเคียงควบคู่กันไปด้วย ปัจจุบันการดำเนินการอนุรักษ์ก็มีรายละเอียดเนื้อหาและรายละเอียดหลักการอนุรักษ์ และแนวทางดำเนินการอนุรักษ์ ได้กำหนดกระบวนการอนุรักษ์ประกอบด้วย 10 ขั้นตอน ดังนี้ (สิทธิพร ภิรมย์รัตน์, 2555: 448-455)

1. การระบุสถานที่และบริเวณที่จะอนุรักษ์และส่วนที่เกี่ยวข้อง
2. การเก็บรวบรวม ข้อมูล เกี่ยวกับความสำคัญของสถานที่และบริเวณที่จะอนุรักษ์
3. การประเมินคุณค่าความสำคัญของสถานที่และบริเวณที่จะอนุรักษ์

4. การเตรียมความพร้อมอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับความสำคัญของสถานที่และบริเวณที่จะอนุรักษ์
5. การระบุภาระจำยอมที่เกิดจากความสำคัญของสถานที่และบริเวณที่จะอนุรักษ์
6. การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่จะมีผลกระทบในขนาดของสถานที่ของสถานที่และบริเวณที่จะอนุรักษ์
7. การพัฒนานโยบาย แผน และโครงการอนุรักษ์
8. การเตรียมรายละเอียดของโครงการอนุรักษ์
9. การบริหารจัดการสถานที่อนุรักษ์ตามที่กำหนดในแผนและโครงการ
10. การติดตามและปรับปรุงแก้ไข ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้

แผนภูมิที่ 3 แนวคิดในการวางแผนการจัดการอนุรักษ์และปรับปรุงสภาพแวดล้อมเมืองเก่า
ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม การพัฒนาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม, 2541: 20

9. กรณีศึกษาการทำแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนริมน้ำจันทบูรโดยการมีส่วนร่วม

การจัดทำแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนริมแม่น้ำจันทบูรโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนนี้เป็นกรณีศึกษาที่ดีและสอดคล้องกับหัวข้อวิจัยที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน และสิ่งแวดล้อมที่ให้ความสำคัญของการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นตัวขับเคลื่อน

ชุมชนริมน้ำจันทบูรเป็นชุมชนที่มีการตั้งถิ่นฐานแห่งแรก ๆ ของเมืองจันทบุรี มีที่ตั้งอยู่ติดกับแม่น้ำจันทบุรี ซึ่งเป็นย่านชุมชนการค้าและมีเส้นทางคมนาคมทางน้ำเป็นเส้นทางสำคัญในการขนส่ง ในสมัยรัชกาลที่ 5 ย่านชุมชนจันทบูรแห่งนี้เป็นชุมชนที่มีการค้าที่หลากหลายเชื้อชาติ เป็นแหล่งดึงดูดชาวต่างชาติให้เข้ามาอาศัยร่วมกับชาวไทยที่เป็นผู้อยู่อาศัยดั้งเดิม ทั้งชาว จีน และญวน จึงเกิดการผสมผสานของวัฒนธรรมที่หลากหลาย เห็นได้ชัดเจนจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ การสร้างศาสนสถาน ทั้งศาลเจ้า วัดญวน วัดไทยและโบสถ์คาทอลิกทั้งหมดนี้รวมกันอยู่ในพื้นที่บริเวณชุมชนริมน้ำจันทบุรีและในพื้นที่ใกล้เคียง จึงทำให้อาคารบ้านเรือน มีศิลปะและสถาปัตยกรรมที่แสดงลักษณะ ดังจะเห็นได้จากลวดลายฉลุที่ได้รับอิทธิพลจากฝีมือช่างจีน ญวน และรูปแบบอาคารที่มีทั้งแบบตึกจีน ห้องแถวไม้ นอกจากนี้ยังมีอาคารที่ได้รับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมตะวันตกแบบโคโลเนียลกระจายอยู่ทั่วไปภายในชุมชน

อย่างไรก็ตาม ชุมชนแห่งนี้ก็ยังมีหลงเหลือศิลปะสถาปัตยกรรมและวิถีชีวิตที่สะท้อนถึงความสำคัญและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์จากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน จากข้อมูลในการสำรวจของชุมชนริมน้ำจันทบูร (กุสุมา บุญกาญจน์ และชววิทย์ สุจฉายา, 2553) ได้สรุปคุณสมบัติที่มีความดั้งเดิมของชุมชนได้ดังนี้

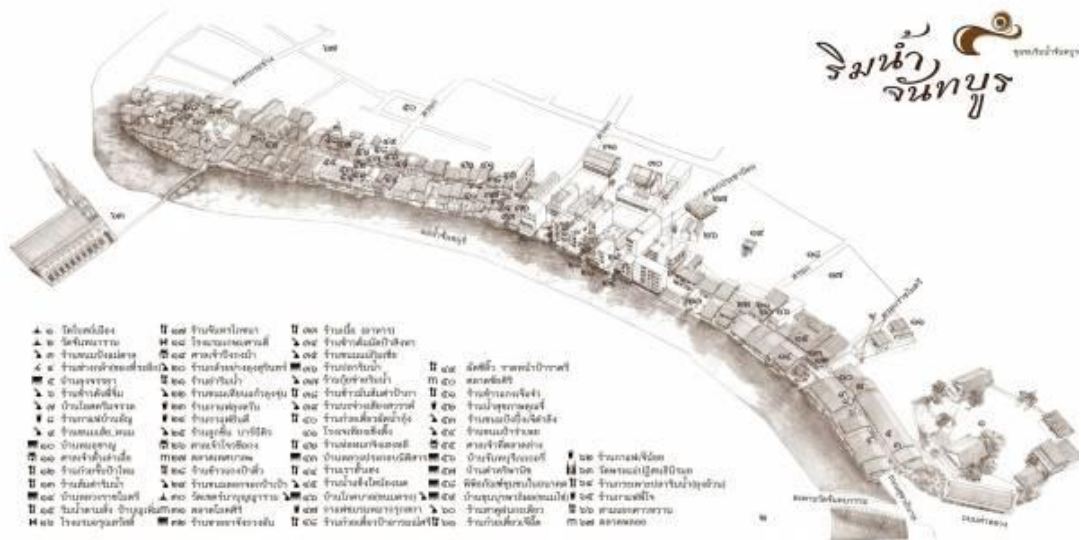
1. เป็นชุมชนที่ยังมีผู้อยู่อาศัยในปัจจุบัน มีที่ตั้งทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท
2. มีการตั้งถิ่นฐานมาเป็นเวลานาน
3. มีประวัติศาสตร์ ความเป็นมาที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือบุคคลสำคัญ
4. มีลักษณะเฉพาะทางกายภาพที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์
5. มีวิถีชีวิตทางด้านสังคม เศรษฐกิจและประเพณีสืบทอดกันต่อ ๆ มาโดยชุมชน

ริมน้ำจันทบูรมีคุณสมบัติของชุมชนดั้งเดิม ดังนี้

- เป็นที่อยู่อาศัยปัจจุบัน (housing stock) ที่รองรับความต้องการของประชากร
- เป็นต้นทุนทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ทำให้เกิดอัตลักษณ์
- เป็นแหล่งพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ การค้าของท้องถิ่นและการท่องเที่ยว
- เป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม วิถีชีวิต ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในชาติและท้องถิ่น

ความภาคภูมิใจในชาติและท้องถิ่น

- อาคารมีลักษณะเฉพาะ ที่มาจากการผสมผสานศิลปะสถาปัตยกรรมแบบไทย จีน ญวน และอิทธิพลตะวันตก เนื่องจากการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มคนที่หลากหลาย

ภาพที่ 2 พื้นที่การอนุรักษ์ชุมชนริมน้ำจันทบุรี

ที่มา : <http://www.chanthaboonriver.com/> เข้าถึงเมื่อ 18 กันยายน 2560.

ในปี พ.ศ.2552-2554 ชุมชนจันทบุรีได้รับการฟื้นฟูด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมและประชาชนในชุมชนได้เกิดการร่วมกลุ่มอาสาสมัครในการพัฒนาชุมชนในการฟื้นฟูพื้นที่ริมน้ำจันทบุรี โดยมีคณะทำงาน 4-5 คน จากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดจันทบุรี และคณะนักศึกษาศาสาสถาปัตยกรรมเพื่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม จากสถาบันอาศรมศิลป์ รวมถึงประชาชนภายในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำกิจกรรมชุมชนโดยมีวิสัยทัศน์ “วัฒนธรรมทำการค้า” มีการศึกษารูปแบบอาคารที่เก๋าคอร์ค่าแก่การอนุรักษ์ด้วยการทำกระบวนการมีส่วนร่วมภายในชุมชน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของผู้อยู่อาศัยและอาคาร และคุณค่าทางสถาปัตยกรรม ซึ่งมีจำนวน 46 หลัง นำมาสู่การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การปรับปรุงอาคารบ้านเรือน มีบ้านเลขที่ 69 เป็นบ้านเรียนรู้ชุมชนที่มีการจัดแสดงเรื่องราวด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรม ประเพณีของชาวชุมชน จึงทำให้เป็นที่รู้จักและเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ฟื้นฟูชุมชน โดยมีบรรยากาศที่เป็นลักษณะของการย้อนยุคเชิงวิถีชีวิต ให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมในปริมาณที่มากขึ้นในแต่ละวัน

ภาพที่ 3 สภาพแวดล้อมชุมชนที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่จันทบูร

ที่มา : http://www.paiduaykan.com/76_province/east/chanthaburi/taluang.html เข้าถึงเมื่อ 18 กันยายน 2560.

9.1 ผู้ดำเนินการ แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนริมน้ำจันทบูร จัดทำโดย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดจันทบุรี และสถาบันอาศรมศิลป์รวมถึงประชาชนภายในชุมชน ดำเนินการในระหว่างเดือน พฤษภาคม 2555 ถึงเดือนตุลาคม 2556 เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 1 ปี 6 เดือน

9.2 ตัวอย่างวัตถุประสงค์ ผู้ศึกษาพื้นที่จันทบูรได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้ คือ

1 เพื่อศึกษาและทดลองดำเนินการกระบวนกรมีส่วนร่วมในการจัดทำแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนเพื่อสร้างแนวทางการออกแบบผัง และมาตรการกำกับผังอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนที่เหมาะสม นำไปสู่แนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนที่ยอมรับร่วมกันได้ เกิดการประสานผลประโยชน์ร่วมกันในชุมชน

2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการมีส่วนร่วม และอุปสรรคที่มีผลต่อการดำเนินงาน เพื่อนำไปสรุปเป็นข้อเสนอแนะสำหรับใช้ในกระบวนการวางแผนผังอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ที่มีบริบทใกล้เคียงกันต่อไป

9.3 ตัวอย่างกรอบแนวคิดและทฤษฎีของการศึกษาพื้นที่จันทบูร

กรอบแนวคิดกระบวนการจัดทำแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ประกอบด้วย 5 แนวคิด

ดังนี้

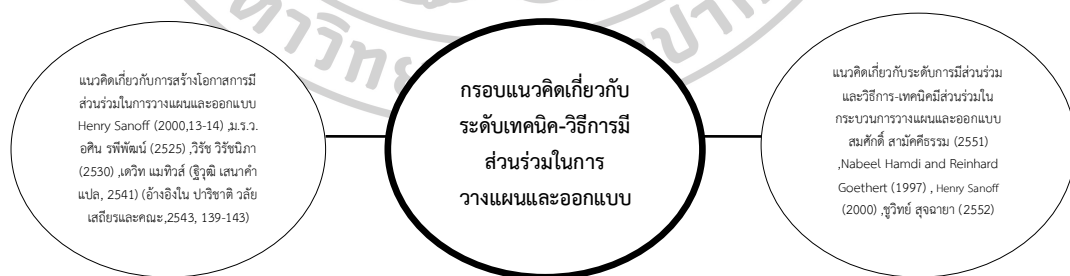

แผนภูมิที่ 4 ตัวอย่างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน

ที่มา : กุสุมา บุญกาญจน์ และชูวิทย์ สุธงญา, 2558: 64

กรอบแนวคิดระดับ เทคนิค-วิธีการมีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบ ประกอบด้วย

2 แนวคิด ดังแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 ตัวอย่างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับระดับเทคนิค-วิธีการมีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบ

ที่มา : กุสุมา บุญกาญจน์ และชูวิทย์ สุธงญา, 2558: 66

9.4 ตัวอย่างวิธีดำเนินการวิจัยพื้นที่จันทบูร

สรุประดับการมีส่วนร่วมและเทคนิควิธีการมีส่วนร่วมสำหรับกระบวนการจัดทำแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมและวิธีการ-เทคนิคการมีส่วนร่วมสำหรับกระบวนการจัดทำแนวทางอนุรักษ์ และฟื้นฟูชุมชน

ระดับของการมีส่วนร่วม	เทคนิค-วิธีการมีส่วนร่วม
1. ร่วมรับทราบข้อมูล หน่วยงานเป็นผู้สื่อสารให้ประชาชนรับทราบ ข้อมูลประเด็นที่นำมาใช้ตัดสินใจการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นลักษณะการสื่อสารทางเดียว	แผ่นพับ จดหมาย ข่าว วีดิทัศน์ บอร์ด บรรยาย นิทรรศการ สื่อนิ่งสื่อพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์หรือการเดินสายอธิบาย
2. ร่วมให้ข้อมูลและความคิดเห็น หน่วยงานเป็นผู้รับข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนเป็นลักษณะการสื่อสารสองทาง	การเดินสำรวจการสัมภาษณ์แบบสอบถามสัมมนาประชุม เว็บไซต์สายด่วนสายตรงสู่ประชาชนรับฟังความคิดเห็น
3. ร่วมปรึกษาหารือ หน่วยงานเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมประชุม และมีผลอภิปรายไปเสนอต่อผู้มีอำนาจเพื่อใช้พิจารณาการตัดสินใจ	การสนทนากลุ่ม(Focus Group) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การประชุมสาธารณะ (Public Forum) รับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing)
4. ร่วมตัดสินใจ หน่วยงานและประชาชนมีบทบาทเท่าเทียมกันมีการสนับสนุนและปฏิบัติงานร่วมกันมติในที่ประชุมมีผลผูกพันต่อการตัดสินใจ	กรรมการภาคีที่มีอำนาจตัดสินใจอยู่ในการประชุมระดมสมอง (Brainstorming)
5. ตัดสินใจเอง ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจทั้งหมดโดยหน่วยงานเป็นผู้สนับสนุน	การจัดการหาประชามติ

อนึ่ง การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมโดยการดำเนินงานแต่ละขั้นจะเป็นลักษณะแบบวงจรเกลียวปฏิสัมพันธ์ของ 3 กิจกรรม คือ การวางแผน การปฏิบัติ และการสะท้อนผล เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ในพื้นที่ โดยมีผู้ศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการจัดกระบวนการที่สนับสนุนให้คนในพื้นที่ เป็นผู้กำหนดทิศทางในการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนเอง ซึ่งสามารถนำมาสรุปเป็นวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	การดำเนินงานวิจัย	ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วม
<p>ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บริบทชุมชนริมน้ำจันทบูร 2. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนดั้งเดิม 3. แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน 4. แนวคิดเกี่ยวกับเอกลักษณ์ชุมชน 5. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำ 6. แนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน 7. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนและ ออกแบบชุมชนริมน้ำ 	<p>5. ขั้นการนำไปปฏิบัติ</p>	<p>แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนได้รับการพิจารณาหรือบรรจุเป็นแผนงานของเทศบาลและเจ้าของพื้นที่ เกิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันระหว่างคนในชุมชนกับเทศบาล เพื่อสร้างมติยอมรับแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนร่วมกัน</p>
<p>แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้างโอกาสการมีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบ 1. ระดับการมีส่วนร่วมและวิธีการ-เทคนิคการมีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบ 2. กรณีศึกษาในประเทศตะวันตกและประเทศไทย 	<p>4. ขั้นการออกแบบ</p>	<p>เกิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อสร้างมติยอมรับแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนในเบื้องต้น มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจากคนทุกกลุ่มในชุมชน และเทศบาล</p>
<p>กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้างโอกาสการมีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบ 1. ระดับการมีส่วนร่วมและวิธีการ-เทคนิคการมีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบ 2. กรณีศึกษาในประเทศตะวันตกและประเทศไทย 	<p>3. ขั้นการกำหนดเป้าหมาย มาตรการและแนวทางการออกแบบ</p>	<p>เกิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้เห็นเป้าหมายและแนวทางการออกแบบร่วมกัน มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจากคนทุกกลุ่มในชุมชน และเทศบาล</p>
<p>กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)</p>	<p>2. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล</p>	<p>เกิดเวทีแลกเปลี่ยนและวิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกายภาพของชุมชน โดยสามารถ - ระบุปัญหา ความต้องการของชุมชน -วิเคราะห์หาสาเหตุแห่งปัญหา -เรียงลำดับความสำคัญของปัญหา -ร่วมตัดสินใจแนวทางแก้ไขปัญหา มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจากคนทุกกลุ่มในชุมชน และเทศบาล</p>
<p>กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)</p>	<p>1. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล</p>	<p>ได้รับความคิดเห็นเบื้องต้นจากตัวแทนชุมชนและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านปัญหาความต้องการ และทัศนคติที่มีต่อโครงการ นำมาเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงาน</p>

ที่มา : กุสุมา บุญกาญจน์ และชูวิทย์ สุจฉายา, 2558: 70

9.5 ตัวอย่างผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการ ได้แก่

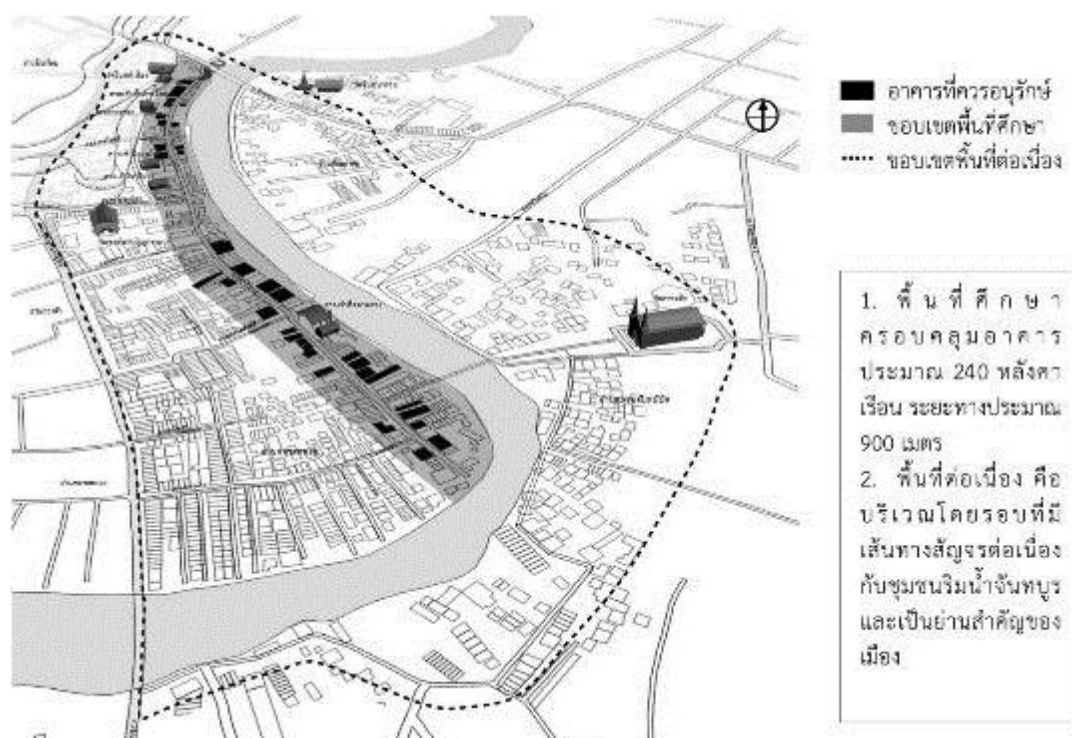
กลุ่มผู้เข้าร่วมหลัก คือ ประชากรในชุมชนริมน้ำจันทบูรประมาณ 240 หลังคาเรือน ประกอบด้วย ผู้อยู่อาศัยที่เป็นเจ้าของและผู้เช่า ผู้ประกอบการ คณะทำงานชมรมพัฒนาชุมชนริมน้ำ

จันทบุรี คณะกรรมการชุมชน รวมถึงคณะกรรมการศาลเจ้า เจ้าอาวาสวัดโบสถ์เมือง และเทศบาลเมืองจันทบุรี

กลุ่มผู้เข้าร่วมรอง คือ เทศบาลเมืองจันทนิมิต องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี สำนักงานจังหวัดจันทบุรี

ตัวอย่างการพิจารณาเลือกวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนจันทบุรี

การพิจารณาเลือกวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ชุมชนจันทบุรี มีปัญหาหลายรูปแบบที่เกิดผลกระทบต่อการมีส่วนร่วม เช่น เวลาไม่ตรงกัน จึงทำให้การพบปะพูดคุยในเวทีสาธารณะหรือในพื้นที่ที่มีการเปิดประชุมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่สามารถลงมติในประเด็นต่าง ๆ ดังนั้น การมีส่วนร่วมที่เหมาะสมก็คือ การแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นและสร้างกลุ่มย่อย เพื่อหาประเด็นในแต่ละกลุ่มย่อยที่มีความคิดเห็นร่วมกัน ก่อนสร้างมติเห็นชอบร่วมกันในที่ประชุมสาธารณะ การประชุมประชาคมเพื่อลดความขัดแย้งในการทำงาน โดยมีการแจกเอกสารและแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดการสื่อสารอย่างทั่วถึงและสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชน ระยะเวลาดำเนินโครงการ ทั้งสิ้น 1 ปี 6 เดือน นับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2555 ถึง เดือนตุลาคม 2556

ภาพที่ 4 ขอบเขตพื้นที่ศึกษาริมน้ำจันทบุรี

ที่มา : กุสุมา บุญกาญจน์ และชูวิทย์ สุจฉายา, 2558: 71

9.6 ตัวอย่างการดำเนินงานและผลการศึกษา

การดำเนินงานแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและแสดงความคิดเห็นของประชาชนในเบื้องต้นหรือความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถทำการศึกษาบทบาทของพื้นที่และแผนพัฒนา

ชุมชนริมน้ำจันทบูร เพื่อหาแนวทางบทบาทในการส่งเสริมแผนนโยบายที่สอดคล้องในระดับประเทศ และภูมิภาค

ทั้งนี้การเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า พื้นที่จันทบูรมีแนวโน้มที่จะเติบโตในด้านการท่องเที่ยว ซึ่งพื้นที่จันทบูรเป็นย่านประวัติศาสตร์ที่สามารถรองรับความเจริญเติบโตทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่ยังคงรักษาวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อมวัฒนธรรม รวมถึงการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ควบคู่กัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ภาพที่ 5 การเข้าพบกับตัวแทนชมรมพัฒนาชุมชนริมน้ำจันทบูรและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่มา : กุสุมา บุญกาญจน์ และชววิทย์ สุจฉายา, 2558: 76

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลการสำรวจและรับทราบถึงแนวคิดการพัฒนาพื้นที่ชุมชนจากผู้ที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งพบว่าบทบาทของชุมชนในอดีตที่ผ่านมา ในย่านแห่งนี้เป็นที่การค้าที่หลากหลายเชื้อชาติเข้ามาอาศัยเป็นที่พักพิง จนในปัจจุบันย่านแห่งนี้ได้กลายเป็นชุมชนอาศัยหนาแน่นปานกลาง แผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องของชุมชนในอนาคตจะเป็นเครื่องมือสร้างการมีส่วนร่วมกับทุกคนในกลุ่มชุมชน ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและการแก้ปัญหา ความต้องการของประชาชน รวมถึงแนวทางการพัฒนาชุมชนในอนาคต

ทั้งนี้จากการประเมินของชุมชน พบว่า การมีส่วนร่วมครั้งนี้มีข้อที่ยังไม่สามารถลงมติเห็นชอบกับกลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่ได้เท่าที่ควร จึงได้มีการวางแผนพัฒนาชุมชนร่วมกัน โดยเกี่ยวข้องกับการปรับภูมิทัศน์และการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมในชุมชน ผู้ศึกษาสามารถนำมาใช้กำหนดแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนต่อไป

3. ขั้นตอนการกำหนดเป้าหมาย มาตรการและแนวทางการออกแบบ ในขั้นตอนนี้ ผู้ศึกษาได้เตรียมเครื่องมือหลัก 4 อย่าง ประกอบด้วย

1. ผังการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารของชุมชนในปัจจุบัน
2. ผังการวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะของสถาปัตยกรรมในชุมชน
3. กรณีสึกษาการจัดทำเทศบัญญัติเพื่อควบคุมการก่อสร้างและดัดแปลง

อาคารเมืองเชียงคาน

4. ขั้นตอนแบบร่างขั้นต้นของศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบริเวณหัวถนนสุขาภิบาล ซึ่งเป็นนโยบายและงบประมาณปี 2557 จากเทศบาลเมืองจันทบุรี เพื่อกระตุ้นให้ผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและกำหนดเป้าหมาย มาตรการและแนวทางการออกแบบวางผัง

ผลการศึกษารูปได้ว่า ควรปรับปรุงพื้นที่ย่อยที่มีศักยภาพในชุมชนให้เกิดหน้าที่การใช้งานที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนในชุมชนและส่งเสริมเอกลักษณ์ของชุมชน ลดการใช้รถยนต์ในพื้นที่ การปรับปรุงบ้านที่มีอัตลักษณ์ในชุมชน วางมาตรการควบคุมการก่อสร้างและกิจกรรมการใช้อาคารให้สอดคล้องกลมกลืนกับอัตลักษณ์ของชุมชน จัดตั้งคณะกรรมการควบคุมมาตรการเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์จากคนในชุมชน

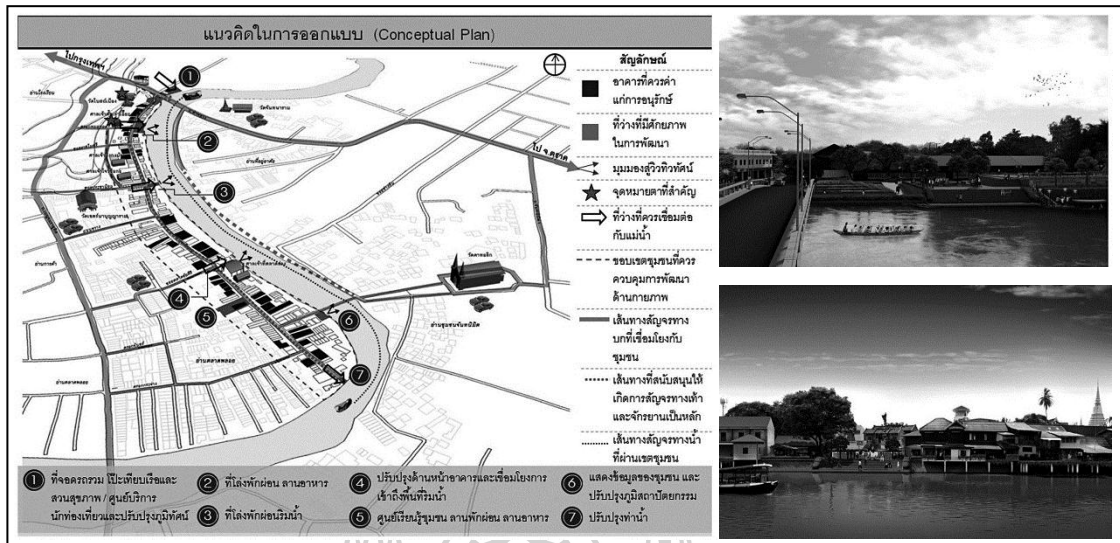

ภาพที่ 6 ภาพตัวอย่างกิจกรรมเข้าพบเทศบาลเมืองจันทบุรีและการสนทนากลุ่มคนในชุมชนในชั้นกำหนดเป้าหมาย และทางการออกแบบ
ที่มา : กุสุมา บุญกาญจน์ และชววิทย์ สุจฉายา, 2558: 70

4. ขั้นตอนการออกแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แผนผังทัศนียภาพจำลองและร่างมาตรการ อันได้จากการสังเคราะห์กรอบแนวคิดและทฤษฎีการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน รวมถึงการนำผลความต้องการของชุมชนมาสรุปและสังเคราะห์ออกมาเป็นเครื่องมือ 3 ชนิด ประกอบด้วย

1. การออกแบบผังพัฒนาพื้นที่สาธารณะในชุมชน
2. ทัศนียภาพจำลอง
3. มาตรการกำกับผังที่ได้จากการรวบรวมความคิดเห็นของคนในชุมชน

โดยได้ทำการวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะทางสถาปัตยกรรมอย่างละเอียดและศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มาตรการดังกล่าวเป็นแนวทางควบคุมกายภาพที่สามารถพัฒนาไปสู่การนำไปปฏิบัติใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยไม่ขัดต่อกฎหมายที่มีอยู่เดิม ซึ่งสรุปเป็นแนวคิดในการวางผังและออกแบบ ดังภาพที่

ภาพที่ 7 ผังแนวคิดในการออกแบบเขตชุมชนริมน้ำจันทบูร
ที่มา : กุสุมา บุญกาญจน์ และชววิทย์ สุจฉายา, 2558: 75

วัตถุประสงค์ ในการจัดทำมาตรการกำหนดประเภทการใช้อาคาร ลักษณะ รูปทรง ระยะเวลา หรือระดับของอาคาร สำหรับการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารในชุมชนริมน้ำจันทบูร มีดังนี้ คือ

- เพื่อควบคุมอาคารที่สร้างขึ้นใหม่ ให้ความกลมกลืนกับอาคารที่มีอยู่เดิมที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์เป็นการรักษาเอกลักษณ์ของชุมชนริมน้ำจันทบูรให้คงอยู่อย่างยั่งยืน
- เพื่อควบคุมกิจกรรม และเวลาในการใช้อาคาร ให้ความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้อยู่อาศัยในชุมชนริมน้ำจันทบูร เป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนทั้งในด้านร่างกายและจิตใจให้สมบูรณ์

ภาพที่ 8 ขอบเขตพื้นที่ควบคุมการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารในชุมชนริมน้ำจันทบูร
ที่มา : กุสุมา บุญกาญจน์ และชววิทย์ สุจฉายา, 2558: 76

5. **ขั้นตอนการนำไปปฏิบัติ** เพื่อให้เกิดการประเมิณผลแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน รวมถึงมาตรการทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมนั้น สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้มากนักน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การจัดเวทีประชาคมเป็นเครื่องมือในการประเมินผลอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคี แนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนไปใช้อย่างเป็นทางการ ทางชุมชนจึงเสนอให้จัดเวทีประชาคมเพื่อสร้างกติกาชุมชนร่วมกัน ได้เกิดฉันทามติร่วมกันในการยอมรับแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนร่วมกัน โดยได้นำมาตรการการกำกับฝัง คือ การก่อสร้างอาคารใหม่ในชุมชนไม่ควรสูงเกิน 2 ชั้น การใช้อาคารเพื่อเป็นสถานที่จำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่มที่มีการเปิดเพลงหรือแสดงดนตรีต้องมีระบบป้องกันเสียงและไปเป็นแนวทางจัดทำกติกาชุมชนเสนอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมดูแลกติกาชุมชน โดยชุมชนมีแนวทางการขับเคลื่อนการทำงานที่เป็นรูปธรรมด้วยการออกสื่อเคเบิลทีวี เพื่อเสนอจุดยืนของชุมชน

10. สรุป

การวิจัยในบทนี้เป็นการศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ และกรณีศึกษาประสบการณ์การมีส่วนร่วมและการอนุรักษ์ฟื้นฟูชุมชน เพื่อนำมาจัดทำกรอบและแนวทางการวิจัย ในการค้นหาแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน การศึกษาได้ผลสรุปในหลาย ๆ ด้าน ดังนี้

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม คือ การสื่อสารสองทาง ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการร่วมตัดสินใจ การร่วมดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์ โดยองค์กรและเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับแผนงานหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ต้องมีการให้ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชนอย่างตรงไปตรงมาและเปิดเผย เปิดโอกาสให้สาธารณะหรือประชาชนแสดงความคิดเห็นตอบกลับ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาและตัดสินใจนอกจากนี้การมีส่วนร่วมต้องมีความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ มีกิจกรรมและมีกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมต้องอาศัยหลักทฤษฎีในการเกลี้ยกล่อมโดยใช้คำพูดหรือการเขียนเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดความน่าเชื่อถือและเกิดการกระทำซึ่งก็คือ การเข้ามามีส่วนร่วม การชักชวนต้องใช้ศิลปะในการสร้างความสนใจ ตามลำดับขั้นความต้องการของคนตามทฤษฎีของ Maslow เริ่มตั้งแต่ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา ความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต ความต้องการทางด้านสังคม ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และด้านความสำเร็จในชีวิต

3. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจากระดับขั้นต่ำสุดไปหาระดับขั้นสูงสุด มี 7 ระดับ ได้แก่ ระดับการให้ข้อมูล ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน ระดับการปรึกษาหารือร่วมกัน ระดับการวางแผนร่วมกัน ระดับการร่วมปฏิบัติ ระดับการร่วมติดตามตรวจสอบ และระดับการควบคุมโดยประชาชน

4. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านการสื่อสาร

5. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมือง พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง มีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหลายครั้ง ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น คัดค้าน หรืออุทธรณ์ นับเป็นกฎหมายที่มีความเป็นประชาธิปไตยอย่างมาก จนเกิดความล่าช้าในการวางแผนและจัดทำผังเมือง ในที่สุดได้นำไปสู่การแก้ไข ในฉบับที่ 2 พ.ศ. 2525 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2535

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกฎหมายผังเมืองและกฎหมายอื่น ๆ ในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแก้ไขในพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2558 ที่ยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากนัก แต่ก็มีแนวโน้มที่จะปรับปรุงการมีส่วนร่วมของประชาชนให้สอดคล้องกับการสื่อสารในสังคมที่เปิดกว้าง ตามที่กำลังยกร่างใหม่ในร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน พ.ศ. ....

7. หลักการและสาระสำคัญในการวางแผนและผังเมือง ได้แก่ ระดับและประเภทของการวางแผนและผังเมือง โครงสร้างและองค์ประกอบที่สำคัญของแผนและผังเมือง และการวางแผนและผังเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน สิ่งที่ต้องแก้การอนุรักษ์และการฟื้นฟูในพื้นที่ชุมชนมีอะไรบ้าง

8. แนวความคิดด้านการอนุรักษ์ชุมชนเมืองและสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม ที่สร้างความชัดเจนด้านนิยามศัพท์การอนุรักษ์ แรงจูงใจที่ทำให้เกิดการอนุรักษ์ ประเภทของสิ่งที่ควรอนุรักษ์ และกระบวนการอนุรักษ์

9. กรณีศึกษาการจัดทำแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนริมน้ำจันทบูรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนชาวจันทบูร ที่ดำเนินการโดยในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2555 ถึงเดือนตุลาคม 2556 เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 1 ปี 6 เดือนเป็นตัวอย่างของการทดลองนำ “ทฤษฎี” ไปใช้งานในพื้นที่ชุมชนจริงทั้งด้านสภาพทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ อัจฉนา ประสภารัตน์ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในบริเวณอื่น ๆ

ทฤษฎี แนวคิด และหลักการเหล่านี้จะนำไปสรุปรวมและประยุกต์ใช้เป็นกรอบและแนวทางการวิจัยในบทที่ 3 การศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่วิจัยที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ การวิจัยภาคสนามการประเมินความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนและสิ่งที่สมควรได้รับการวางแผนและผังเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนในบทที่ 5 การเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนและสิ่งที่สมควรได้รับการวางแผนและผัง ในบทที่ 6 และ 7 ต่อไป

บทที่ 3

การออกแบบการวิจัย

การออกแบบการวิจัยในบทที่ 3 มีเนื้อหาสาระที่ประกอบไปด้วย การออกแบบกระบวนการ การวิจัย การกำหนดกรอบทฤษฎีและแนวคิดที่ได้จากการศึกษาในบทที่ 2 สำหรับเป็นแนวทางกำหนดโครงสร้างของกระบวนการการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่เฉพาะ การกำหนดพื้นที่วิจัย วิธีการวิจัยภาคสนาม การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การออกแบบและสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย วิธีการประเมินและวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แผนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ในพื้นที่วิจัย และสรุป

1 การออกแบบกระบวนการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบกระบวนการเพื่อใช้ดำเนินการวิจัยภาคสนาม ให้เป็นการทำงานต่อเนื่อง ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ 6 ขั้นตอน ตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกรอบการวิจัย

การกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎี วิธีการวิจัย เครื่องมือที่จะใช้ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และรายละเอียดอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1.1 การกำหนดกรอบทฤษฎีและแนวคิดของกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

1.1.2 การกำหนดประเภทของการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

1.1.3 การกำหนดตัวแปรในการวิจัย ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ต้องการศึกษา คำถามที่ต้องการจะถามที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

1.1.4 การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1.5 การกำหนดเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมือง และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้

1.2 ขั้นตอนที่ 2 การสำรวจภาคสนามบริเวณพื้นที่วิจัย

การสำรวจภาคสนามบริเวณพื้นที่วิจัย เพื่อทำการศึกษาสภาพปัจจุบัน สร้างความเข้าใจและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและแผนที่จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิกับสภาพความเป็นจริง ทำการสำรวจโดยผู้วิจัย ในระหว่างวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2561 ดังนี้

1.2.1 การสำรวจสภาพแวดล้อมและบริบทในพื้นที่ปัจจุบันของชุมชนแหลมโพธิ์ ในด้านต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนและผังเมือง การอนุรักษ์ การฟื้นฟูพื้นที่ชุมชน

1.2.1 การสำรวจโครงสร้างและองค์ประกอบชุมชน ที่มีอยู่ในปัจจุบันของพื้นที่ชุมชนทั้ง 4 ชุมชน ในเขตพื้นที่ปกครองของตำบลแหลมโพธิ์

1.3 ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบและสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมือง เริ่มตั้งแต่การจัดเตรียมร่างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ไปจนถึงทำการทดสอบก่อนนำไปใช้จริง ดังนี้

1.3.1 การจัดเตรียมแบบสอบถามเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม การกำหนดโครงสร้าง และรายละเอียดของแบบสอบถาม คำถามที่ต้องการจะถาม พร้อมคำอธิบายแบบสอบถามสร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานจากเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อประเมินความคิดเห็นในแต่ละหัวข้อของการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนแหลมโพธิ์สำหรับแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยกลุ่มประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยทั้ง 4 หมู่บ้าน กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม และนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในด้านการมีส่วนร่วม เป็นต้น

1.3.1 การทดสอบแบบสอบถาม โดยทำการทดสอบใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง หากพบข้อบกพร่องจากคำถามในแบบสอบถาม หรือผู้ตอบไม่เข้าใจคำถามหรืออื่น ๆ ก็จะดำเนินการแก้ไข

1.4 ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการวิจัยภาคสนาม

การดำเนินการแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ โดยใช้แบบที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว หลังจากนั้นทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งในพื้นที่วิจัยและนอกพื้นที่วิจัยตามช่วงเวลาที่ได้วางแผนไว้ ในระหว่างวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2561 ดังนี้

1.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อการประเมินระดับความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

1.4.2 การนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากแต่ละกลุ่มตัวอย่างไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

1.5 ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การทำงานในขั้นตอนที่ 5 เป็นการประมวลผลและวิเคราะห์ผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยเริ่มตั้งแต่

1.5.1 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมา

1.5.2 การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงผลในรูปแบบตารางสถิติ และการบรรยายสาระสำคัญของการค้นพบด้วยสถิติพรรณนา

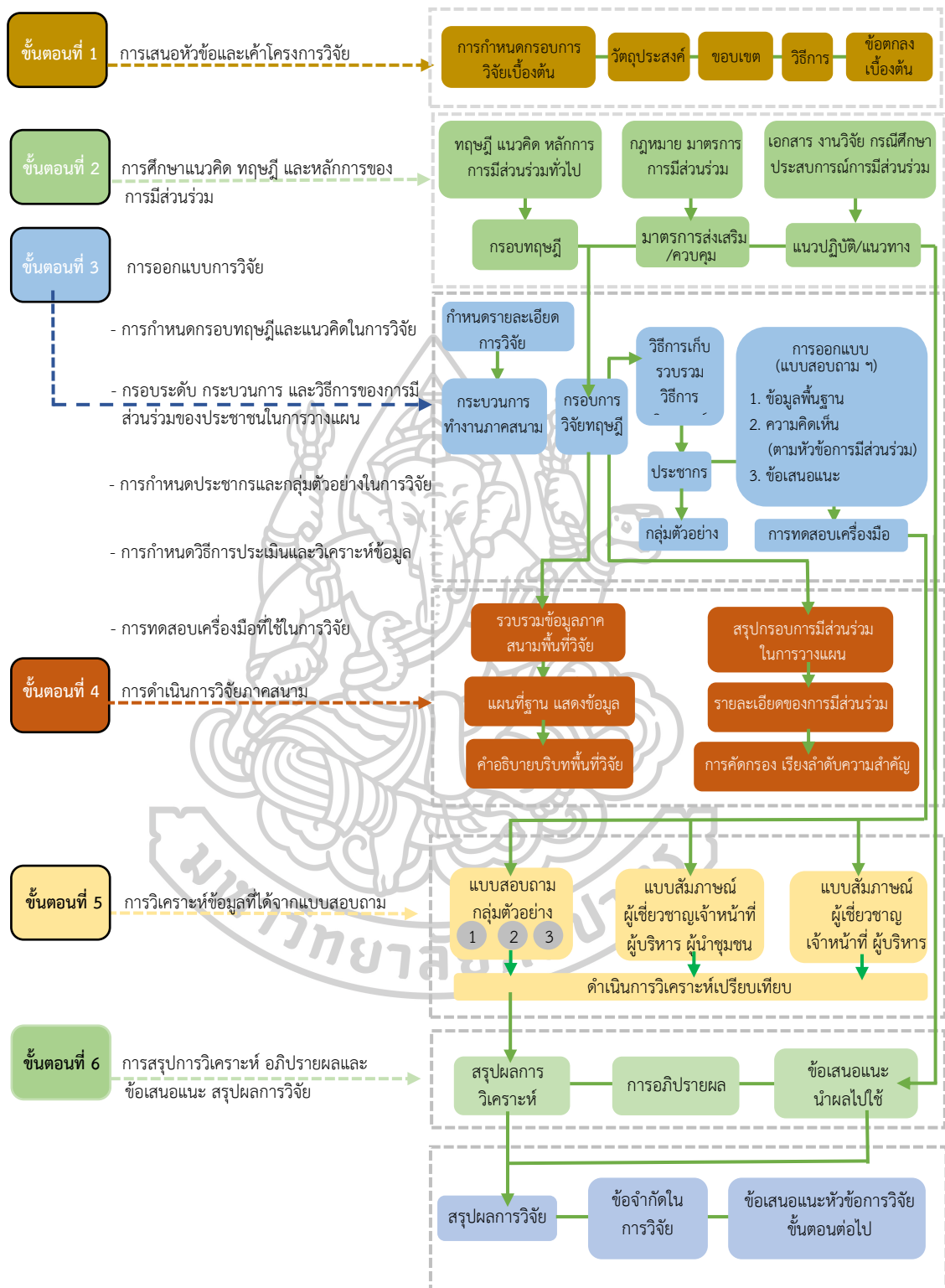
1.6 ขั้นตอนที่ 6 การสรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัยเป็นการสรุปผลการวิจัย ซึ่งจะประกอบด้วย

1.6.1 การสรุปผลการวิเคราะห์ การอภิปรายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ และนัยสิ่งที่ค้นพบ การจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุมชนต่อไป

1.6.2 การสรุปผลการวิจัย การจัดทำรายงาน บทความวิจัย และทำการเผยแพร่
งานวิจัย

แผนภูมิที่ 6 การออกแบบกระบวนการวิจัย

2 การกำหนดกรอบทฤษฎีและแนวคิดในการวิจัย

2.1 กรอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน

2.1.1 การมีส่วนร่วมตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

จากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในบทที่ 2 ผู้วิจัยพบว่าการมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนสามารถแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการต่าง ๆ ในกิจกรรมที่เกิดขึ้นบนเวทีสาธารณะ เพื่อให้เกิดการวางแผนงานโครงการที่ตอบสนองความต้องการและความคิดเห็นที่สามารถนำไปแก้ไข้ปัญหา เพื่อป้องกันปัญหาจะเกิดขึ้นในอนาคต องค์ประกอบของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี มีด้วย 7 ระดับ ดังนี้

1. ระดับการให้ข้อมูลแก่ประชาชนที่มีความสนใจ
2. ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน
3. ระดับการปรึกษาหารือทุกภาคส่วน
4. ระดับการวางแผนร่วมกัน
5. ระดับการร่วมปฏิบัติตามแผน
6. ระดับการร่วมติดตามตรวจสอบ
7. ระดับการควบคุมโดยประชาชน

องค์ประกอบของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน จะเริ่มต้นด้วยการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารในประเด็นการเข้ามามีส่วนร่วม การประชุม รับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การลงประชามติ การมีส่วนร่วมในระดับบริหาร การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการใช้กลไกกฎหมายจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ เพื่อเข้ามาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงจะเป็นประโยชน์ต่อการเปลี่ยนแปลงทิศทางตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ในการวางแผนการมีส่วนร่วมในวางแผนผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ และยังเป็น การพบปะสร้างสรรค์สร้างความสามัคคีในหมู่กลุ่มสังคมอีกด้วย ทั้งนี้กระบวนการมีส่วนร่วมได้นำทฤษฎีตามหลักการของ Maslow เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนต่อกระบวนการมีส่วนร่วม

2.1.2 การมีส่วนร่วมตาม “พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2522”

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2522 ได้กำหนดกรอบหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม ไว้ ดังนี้

- กรณีการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน

- การโฆษณา ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมือง
2. แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง
3. ข้อความที่เกี่ยวข้อง วัน เวลาและสถานที่ประชุม
4. ข้อความเชิญชวนประชาชนในท้องที่เข้าร่วมตรวจรายละเอียด

และข้อกำหนด

5. ข้อความเชิญชวนให้ประชาชนในท้องที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวางแผนและผังภายในระยะเวลาที่กำหนด

6. หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน

- ประกาศให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

- ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับความคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ

- ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นด้วย

2.1.3 การมีส่วนร่วมตาม “(ร่าง) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . . (ฉบับใหม่)”

การมีส่วนร่วมกับร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ....ฉบับนี้ยังอยู่ในขั้นตอนการร่างโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง และการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ร่างฉบับนี้ มีเนื้อหาสาระของบทบัญญัติในมาตราต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการรับฟังความคิดเห็นประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ นโยบาย หรือประกาศ ตามหลักเกณฑ์ของประเทศหรือผังเมืองตามพระราชบัญญัติ ดังนี้

- การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน

- การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

(1) การสำรวจความคิดเห็น อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) การสัมภาษณ์รายบุคคล

(ข) การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

(ค) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็น
กับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง

(ง) การสนทนากลุ่มย่อย

(2) การประชุมปรึกษาหารือ อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) การประชาพิจารณ์

(ข) การอภิปรายสาธารณะ

(ค) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

(ง) การประชุมเชิงปฏิบัติการ

(จ) การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วน

ได้เสีย

- ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา
สถานที่ที่จัดแจ้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง

- เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชน
ทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น

- เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว

(ก) ให้ส่งไปเผยแพร่ในระบบสารสนเทศที่กรมโยธาและผังเมืองจัดให้มีตาม
พ.ร.บ.เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 50 วัน

(ข) ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า

90 วัน

(ค) ให้ประกาศ การเผยแพร่และวิธีการเข้าถึงข้อมูลทางหนังสือพิมพ์รายวัน
ไม่น้อยกว่าสามฉบับ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 วัน

2.2 กรอบสาระสำคัญในการวางแผนและผังเมือง

เนื้อหาสาระสำคัญในการวางแผนและผังเมืองพื้นที่ทำการวิจัยชุมชนตำบลแหลมโพธิ์
ประกอบด้วยโครงสร้างและองค์ประกอบที่สำคัญ 3 เรื่อง คือ การใช้ประโยชน์ที่ดิน การคมนาคม
ขนส่ง และการสาธารณสุขปโภคสาธารณูปการ

2.2.1 การวางแผนและผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน โครงสร้างด้านการใช้ประโยชน์
ที่ดินตามการจำแนกของกรมโยธาธิการและผังเมืองอาจจำแนกองค์ประกอบของการใช้ประโยชน์ที่ดิน
ออกได้หลายประเภทด้วยกันถึง 13 ประเภท อาทิ

- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทแหล่งที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย /ปานกลาง/
มา

- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อพาณิชยกรรม

- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อเกษตรกรรม

สิ่งแวดล้อม

- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพ
- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้
- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันราชการ
- การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา

องค์ประกอบเหล่านี้ประกอบกันเป็นโครงสร้างด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำคัญในการวางแผนและผัง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมของประชาชนมุสลิมในพื้นที่วิจัย

2.2.2 การคมนาคมขนส่ง โครงสร้างด้านการคมนาคมขนส่ง ประกอบด้วย องค์ประกอบด้าน การคมนาคมขนส่งทางบก การคมนาคมขนส่งทางน้ำ ที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่และประชาชนภายนอกพื้นที่ในการให้บริการการเข้าถึงที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภคสาธารณูปการ พื้นที่โล่งสาธารณะเพื่อนันทนาการแหล่งท่องเที่ยวเชิงพักผ่อนหย่อนใจ และการขนส่งสินค้าอาหาร รวมถึงการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบต่างของชาวเรือประมง

2.2.3 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ สำคัญในการวางแผนและผังของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ก็เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่จำเป็น เช่น การศึกษา การสาธารณสุข การพักผ่อนหย่อนใจ การขนส่งมวลชน และอื่น ๆ อย่างทั่วถึงในราคาค่าใช้จ่ายต่ำกว่าทุน มีความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ มีระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ดังนั้นการวางแผนและผังจึงจำเป็นต้องพึ่งพากระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันในการใช้ประโยชน์ที่ดินทางด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และร่วมกันหาแนวทางวิธีการป้องกันปัญหาที่อาจจะส่งผลกระทบต่อเขตพื้นที่ชุมชนในอนาคต

2.3 กรอบการวางแผนและผังเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน

2.3.1 สิ่งที่ต้องแก่การอนุรักษ์ในพื้นที่วิจัย ได้แก่

2.3.1.1 การอนุรักษ์พื้นที่แหล่งทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ป่าชายเลน และพื้นที่ชายหาดและชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและอ่าวปัตตานี

2.3.1.2 การอนุรักษ์พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อประกอบศาสนกิจทางศาสนาอิสลาม ได้แก่ พื้นที่บริเวณอาคารมัสยิดหรือสุเหร่า พื้นที่สุสานหรือกุโบร์

2.3.1.3. การอนุรักษ์พื้นที่แหล่งโบราณสถาน และพื้นที่อาคารที่มีสำคัญทางสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น รวมถึงพื้นที่การเรียนรู้แหล่งประวัติศาสตร์ของชุมชน

2.3.1.4 การอนุรักษ์พื้นที่เพื่อกิจกรรมด้านขนบธรรมเนียมศิลปวัฒนธรรม และประเพณี

2.3.2 สิ่งที่ต้องแก้การฟื้นฟูในพื้นที่วิจัย ได้แก่

2.3.2.1 การฟื้นฟูระบบและโครงข่ายเส้นทางคมนาคมในพื้นที่ภายในชุมชน แหล่งที่อยู่อาศัยและพื้นที่การเกษตร

2.3.2.2 การฟื้นฟูสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้ดีขึ้น พร้อมใช้งาน เพื่อให้เพียงพอในการใช้บริการในประจำวัน

2.3.2.3 การฟื้นฟูสภาพแวดล้อมพื้นที่ที่อยู่อาศัยภายในชุมชนให้ถูก สุขลักษณะและมีความปลอดภัยมากขึ้น

2.3.2.4 การฟื้นฟูสภาพแวดล้อมพื้นที่ สิ่งปลูกสร้าง โบราณสถาน และ อาคารที่ทรงคุณค่าสถาปัตยกรรมมาอยู่พื้นที่

2.3.2.5 การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ บริเวณป่าชายเลน และชายฝั่ง ทะเลอ่าวปัตตานีและอ่าวไทย

2.3.2.6 การฟื้นฟูการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่วิจัย ได้แก่ พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พื้นที่การใช้ประโยชน์เพื่อ การเกษตร พื้นที่การใช้ประโยชน์แหล่งที่อยู่อาศัย พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้

2.3.2.7 การฟื้นฟูพื้นที่ว่างหรือพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนให้มีสภาพที่ ขึ้นสามารถนำพื้นที่กลับมาใช้ประโยชน์ได้โดยมีส่วนร่วมสำหรับประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

2.3.2.8 การฟื้นฟูสภาพแวดล้อมสิ่งปลูกสร้างอาคารต่าง ๆ ของพื้นที่ สาธารณะประโยชน์ให้ดีขึ้นสามารถนำพื้นที่กลับมาใช้ประโยชน์ได้สูงสุด

2.3.2.9 การฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายเลน และแนวชายหาด เพื่อกำบังกระแสลม ในระหว่างช่วงฤดูฝนเป็นการป้องกันความปลอดภัยและเป็นการลดความสูญเสียทรัพย์สิน

2.3.2.10 การฟื้นฟูกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ให้มากขึ้น ให้เห็นถึงความสำคัญต่อการบริหารจัดการในการใช้ประโยชน์ที่ดิน และทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน

2.3.2.11 การฟื้นฟูการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจเพื่อหารายได้สู่พื้นที่วิจัย และ การส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งการเรียนรู้พื้นที่ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตศิลปวัฒนธรรมและประเพณีพื้น ถิ่น

2.4 ประเภทของการวางแผนและผัง

กรอบการวางแผนและผังเมืองในประเทศตามที่กำหนดโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย มี 5 ระดับ ได้แก่

1. การวางแผนผังประเทศ เป็นการจัดทำผังโดยศึกษาครอบคลุมพื้นที่ของประเทศจะ แยกออกเป็นภาคส่วนกลุ่มจังหวัดย่อย โดยมีบทบาทปฏิสัมพันธ์ความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบเส้นทาง

คมนาคมตามสภาพแวดล้อมของเมืองในประเทศ การจัดทำผังซึ่งมีอิทธิพลตลอดเส้นทางเชื่อมโยงสู่ระดับภายนอกประเทศ

2. การวางผังภาค เป็นการจัดทำผังในระดับภาค แบ่งออกเป็น 4 ภาค ตามภูมิศาสตร์ของประเทศ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกและภาคใต้ โดยมีการศึกษาทำผังครอบคลุมพื้นที่กลุ่มจังหวัดเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์กันตามบทบาทหน้าที่และความสำคัญของสภาพแวดล้อมในระดับอนุภูมิภาคที่มีอิทธิพลต่อพื้นที่

3. การวางผังเมืองรวมชุมชนเมืองและผังเมืองรวมจังหวัด เป็นการจัดทำแผนผังนโยบายและโครงการรวมทั้งมาตรการการควบคุมโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาเมือง และบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคม การขนส่ง การสาธารณูปโภค การบริการสาธารณะและสภาพแวดล้อมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

4. การวางผังเมืองเฉพาะ เป็นการจัดทำแผนผัง ซึ่งเป็นกำหนดรายละเอียดของพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินต่าง ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาโครงสร้างของเมืองให้เป็นรูปธรรมและสามารถบังคับใช้ประโยชน์ได้จริง

5. การวางผังพัฒนาชุมชนและพื้นที่เฉพาะหรือพื้นที่พิเศษ เป็นผังเสนอแนะแนวทางการพัฒนาตำบลด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน และระบบโครงสร้างพื้นฐาน ดำเนินการเพื่อสนับสนุนให้ท้องถิ่นมีการจัดการพื้นที่อย่างเหมาะสม

อนึ่ง ระดับการวางแผนและผังดังกล่าวข้างต้นที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบโดยตรงต่อชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ได้แก่ การวางผังเมืองรวมเมือง และผังเมืองจังหวัด การวางผังพัฒนาชุมชนและพื้นที่เฉพาะหรือพื้นที่พิเศษ

3. กรอบระดับ กระบวนการ และวิธีการของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน

3.1 ระดับของการมีส่วนร่วม

1. ระดับการให้ข้อมูลแก่ประชาชนที่มีความสนใจ
2. ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน
3. ระดับการปรึกษาหารือร่วมกันทุกภาคส่วน
4. ระดับการวางแผนร่วมกัน
5. ระดับการร่วมปฏิบัติตามแผน
6. ระดับการร่วมติดตามตรวจสอบ
7. ระดับการควบคุมโดยประชาชน

3.2 กระบวนการของการมีส่วนร่วมในการวางแผน

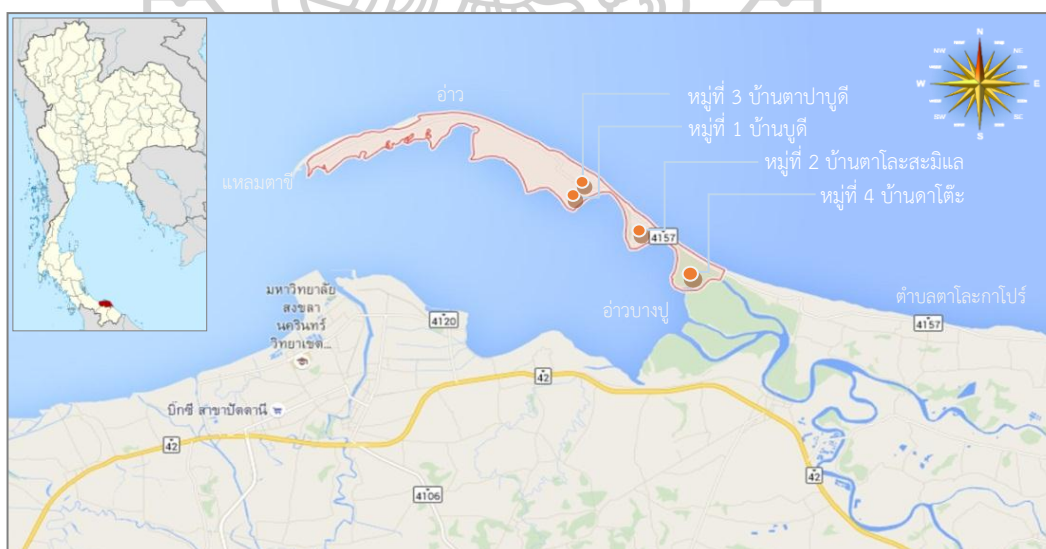
1. การเริ่มโครงการ
2. การดำเนินการจัดทำแผน

3. การอนุมัติแผน
  4. การนำแผนไปสู่การปฏิบัติการดำเนินโครงการก่อสร้าง
  5. การประเมินผล
- 3.3 วิธีการของการมีส่วนร่วมในการวางแผน
1. การประชุมรับฟังความคิดเห็น
  2. การประชุมกลุ่มย่อย (focus group)
  3. ฯลฯ

4 การกำหนดพื้นที่วิจัย

4.1 การคัดเลือกพื้นที่วิจัย

พื้นที่ที่จะคัดเลือกมาเป็นวิจัย เป็นพื้นที่ดินที่เกิดจากการรอกของเนินทรายจากการทับถมของกระแสมในอ่าวไทย จนเป็นพื้นที่ดินที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการตั้งถิ่นฐาน เนื่องจากพื้นที่ที่เป็นแหล่งอาหารและทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ อีกทั้งในอดีตพื้นที่เหล่านี้เคยเป็นชุมชนเป็นศูนย์กลางในการพักเรือสินค้าขนาดใหญ่ และมีสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรมที่มีความหลากหลายทางด้านรูปแบบที่เกิดจากประชากรหลายเชื้อชาติและหลายสายวัฒนธรรม เช่น พราหมณ์ ฮินดู จีน อาหรับ และมลายู เป็นชุมชนยุคสุดท้ายในปกครองของยุคเมืองหลวง “ลังกาสุกะ” ในบริเวณตอนใต้ของประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันได้กลายเป็น จังหวัดปัตตานี ดังนั้นพื้นที่บริเวณชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ปัจจุบัน จึงเป็นบริเวณที่มีความสำคัญด้านประวัติศาสตร์ เป็นที่ตั้งโบราณสถาน มีขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีแบบมลายูตอนใต้

ภาพที่ 9 ขอบเขตพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
ที่มา: ภาพถ่ายทางอากาศลักษณะภูมิประเทศ (Google Earth, 2016)

4.2 พื้นที่ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นพื้นที่วิจัย ประกอบด้วย 4 ชุมชน ดังนี้

1. พื้นที่ชุมชนบ้านบุติ พื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ ติดกับฝั่งทะเลอ่าวปัตตานี เป็นพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินแหล่งที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย และพื้นที่สีเขียวเพื่อการเกษตร
2. พื้นที่ชุมชนบ้านตะโละสะมิแล พื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับฝั่งทะเลอ่าวไทย เป็นพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อยและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันพื้นที่แห่งนี้ได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจและพื้นที่จัดงานกิจกรรมต่าง ๆ
3. พื้นที่ชุมชนบ้านปาตาบูติ พื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกติดกับฝั่งทะเลอ่าวปัตตานี เป็นพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินแหล่งที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย และพื้นที่สีเขียวเพื่อการเกษตร
4. พื้นที่ชุมชนบ้านดาโต๊ะ พื้นที่ทางด้านทิศใต้ติดกับฝั่งทะเลอ่าวบางปู หรืออ่าวปัตตานีเป็นพื้นที่ที่มีประชาชนอาศัยหนาแน่นปานกลาง และมีพื้นที่ว่างบางส่วนสำหรับประกอบกิจกรรมของชุมชน ทั้งนี้ ชุมชนดาโต๊ะยังเป็นพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญของชุมชน มีอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าส่งออกขนาดเล็ก

5. การกำหนดวิธีการวิจัยภาคสนาม

5.1 วิธีการเก็บข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่วิจัยชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้านประวัติการตั้งถิ่นฐาน และสภาพปัจจุบันของพื้นที่ชุมชนจะใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลบริบทและสัญญาณชุมชนจากภาพถ่ายทางอากาศ เอกสารประวัติศาสตร์ และเอกสารการวิจัยจากรวบรวมเมืองโบราณ หนังสือความทรงจำในอ่าวปัตตานี ซึ่งรวบรวมจากมูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์ (วลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2553) การค้นคว้าจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการสำรวจภาคสนามสภาพปัจจุบันของพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ โดยผู้วิจัย

5.2 วิธีการเก็บข้อมูลความคิดเห็นของประชากร ต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผน

การเก็บข้อมูลความคิดเห็นของประชากรต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการและวิธีการ ของการมีส่วนร่วมประชาชนในการวางแผนและผังเพื่อบริการและฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จะใช้วิธีการเก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป้าหมาย คือ

- กลุ่มประชากรทั่วไปของชุมชนตำบลแหลมโพธิ์
- กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา ที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม
- กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม

5.3 วิธีการประเมินและวิเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

การประเมินระดับความเห็นต่อกระบวนการและวิธีการ การมีส่วนร่วมและการประเมินสภาพปัจจุบัน จะใช้วิธีการประเมินด้วยการให้ค่าน้ำหนักแบบ Likert Scale จำนวน 5 ระดับโดย “น้อยที่สุด” เท่ากับ 1 และ “มากที่สุด” เท่ากับ 5

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จะใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean หรือ $\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ SD.)

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

6. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลแหลมโพธิ์ อำเภอยะหริ่ง จ.ปัตตานี ซึ่งมีประชากรโดยประมาณ 8,482 คน จากจำนวน 4 หมู่บ้าน (ศูนย์ข้อมูลประเทศไทยของพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์, 2558) นอกจากนี้ประชากรในการวิจัยยังรวมถึง ข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาของชุมชนที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม ตลอดจนนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญในด้านการมีส่วนร่วม

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างกำหนดให้ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยทั้ง 4 หมู่บ้าน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม

กลุ่มที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในด้านการมีส่วนร่วม

แต่ละกลุ่มตัวอย่างมีวิธีการกำหนดจำนวนตัวอย่าง ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยทั้ง 4 หมู่บ้าน ตำบลแหลมโพธิ์ จำนวนทั้งหมดประมาณ 8,482 คน ซึ่งการกำหนดตัวอย่างของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ เนื่องจากเป็นกรณีที่ทราบจำนวนแน่นอน สำหรับงานวิจัยนี้ยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 10 ดังนี้

$$n = \frac{N}{(1+Ne^2)}$$

N = ขนาดของประชากร

n = จำนวนตัวอย่าง , ขนาดของตัวอย่าง

e = ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดหรือค่าความคลาด

เคลื่อนที่ให้เกิดได้

โดยกำหนดให้ P= 0.10 (90 % confidential level) ที่ระดับความเชื่อมั่น 90 % และความคลาดเคลื่อน 10 % จะได้ n = 98.83 หรือ 99 จากการคำนวณ

$$n = \frac{8,482}{1+8,482(0.10)^2}$$

$$n = 98.83$$

จากการคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน เนื่องจากต้องการให้ได้กลุ่มอย่างที
ครอบคลุมทุกพื้นที่ จำนวน 4 หมู่บ้าน ผู้วิจัยจึงใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม โดยแบ่งประชากร
ออกเป็นกลุ่มจำนวน 3 กลุ่มและนำประชากรของแต่ละหมู่บ้านมาเฉลี่ยแบบใช้วิธีการเทียบ
บัญญัติไตรยางศ์ ดังนี้

$$n = \frac{N \times 99}{8,482}$$

โดยที่ n คือ จำนวนชุดของแบบสอบถาม

N คือ จำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน

หมายเหตุ : หากมีเศษเกิน 0.5 ทำการปัดเศษขึ้นเป็น 1 และใช้แบบสอบถาม 100
ชุด กับกลุ่มที่ 1 เท่านั้น

เมื่อนำจำนวนประชากรของแต่ละหมู่บ้านมาทำการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ตามสูตร
แล้วได้ผล ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านบุดี	ประชากร 2,253	สุ่มแบบสอบถามจำนวน 26 ชุด
หมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล	ประชากร 2,548	สุ่มแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด
หมู่ที่ 3 บ้านปาตาบูดี	ประชากร 1,242	สุ่มแบบสอบถามจำนวน 15 ชุด
หมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ	ประชากร 2,402	สุ่มแบบสอบถามจำนวน 28 ชุด
		รวมสุ่มแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 100 ชุด

เมื่อได้จำนวนตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านแล้ว จะนำมาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม
สำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์ในขั้นต่อไป

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม
ร่วมเนื่องจากกลุ่มผู้นำเหล่านี้มีบทบาทที่คุ้นเคยและมีประสบการณ์ในกระบวนการมีส่วนร่วมกับ
ภาครัฐและประชาชนในพื้นที่มากที่สุด ดังนั้นการออกแบบสอบถาม จึงเน้นการสอบถามข้อมูล
เบื้องต้นทางด้านโครงสร้างในเชิงทฤษฎี แนวคิดกระบวนการและขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการ
วางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มของ
ตัวอย่างกลุ่มที่ 2 มีด้วยกันทั้งหมดจำนวนประมาณ 10 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือเป็น กำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนาภายในชุมชน สมาชิกองค์การบริหารตำบลและ
อื่นๆ เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในด้านการมีส่วนร่วม ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต
ชุมชนมุสลิม เนื่องจากกลุ่มเหล่านี้มีประสบการณ์และชำนาญทั้งด้านทฤษฎี แนวคิดและข้อมูลที่
เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ทั้งเชิงปฏิบัติภาคสนามและ
เชิงวิชาการ ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและบทบาทของกลุ่มตัวอย่าง จึงได้ออกแบบสอบถามเพิ่มเติม
จำนวนประมาณ 10 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ นักวิชาการสำนักงานโยธาและผังเมือง

จังหวัดจาก 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นักวิชาการทางด้านสิ่งแวดล้อม นักวิชาการอิสระ NGO ปลัดอำเภอตำบลแหลมโพธิ์ และผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง เป็นต้น

7. การออกแบบและสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามสำรวจความคิดเห็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

7.1 โครงสร้างของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเบื้องต้นส่วนบุคคล เป็นแบบเลือกตอบ (checklist)

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมการวางแผนและตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติการ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผล เพื่อประเมินการมีส่วนร่วมของในการวางแผน การตอบคำถามจะเป็นระบบให้คะแนนแบบ (Likert Scale)

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองว่าอยู่ในขั้นระดับมากน้อยเพียงใด การตอบคำถามจะเป็นระบบให้คะแนนแบบ (Likert Scale)

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) ที่ได้กำหนดการให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมือง ว่าอยู่ในขั้นระดับมากน้อยเพียงใด การตอบคำถามจะเป็นระบบให้คะแนนแบบ (Likert Scale)

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับความสำคัญของโครงสร้างและองค์ประกอบของชุมชนที่ควรได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูอย่างเร่งด่วนในการจัดแผนและผังเมือง การตอบคำถามจะเป็นระบบให้คะแนนแบบ (Likert Scale) (หมายเหตุ: ส่วนที่ 5 เป็นการประเมินเฉพาะกลุ่มที่ 1 และที่ 2 ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่วิจัย)

ส่วนที่ 6 เป็นคำถามปลายเปิดด้านข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่อาจมีเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้ออกแบบแบบสอบถามความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู แยกเป็น 3 แบบสำหรับ 3 กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- **กลุ่มตัวอย่างที่ 1** คือ ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย ที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ โดยมีคำถามประกอบด้วย 6 ข้อ

- **กลุ่มตัวอย่างที่ 2** คือ แบบสอบถามกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วมในพื้นที่วิจัย ที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ โดยมีคำถามประกอบด้วย 6 ข้อ รวมถึงการสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล เป็นการเปิดโอกาสให้ตอบและอธิบายอย่างอิสระตามความประสงค์ของผู้ถูกสัมภาษณ์

- **กลุ่มตัวอย่างที่ 3** คือ แบบสอบถามนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในด้านการมีส่วนร่วม ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม หรือนักวิชาการอิสระที่มีความเชี่ยวชาญแนวคิดทฤษฎี ในด้านกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ โดยมีคำถามประกอบด้วย 5 ข้อ รวมถึงการสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล เป็นการเปิดโอกาสให้ตอบและอธิบายอย่างอิสระตามความประสงค์ของผู้ถูกสัมภาษณ์

7.2 รูปแบบการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผัง จะเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้วิธีการออกแบบคำถามตามกรอบแนวคิด ทฤษฎีของกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน การสัมภาษณ์จะเปิดโอกาสให้ตอบและอธิบายอย่างอิสระตามความประสงค์ของผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างหลัก ๆ คือ กลุ่ม 2 และ 3 โดยมีโครงสร้างของคำถามด้วยคำสั้น ๆ ที่สามารถระบุประเด็นในการสนทนาประมาณ 5-7 คำถามสั้น ๆ ที่ได้ใจความตามกรอบแนวคิด

8. วิธีการประเมินและวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม

การกำหนดมาตราส่วนค่าระดับความสำคัญของการมีส่วนร่วม (R.A. Likert Scale)

เกณฑ์ในการประเมินความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ได้กำหนดให้ตอบเป็นค่าแบบมาตราส่วน 5 ระดับตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความสำคัญของการเข้ามีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับความสำคัญของการเข้ามีส่วนร่วมมาก	ให้ 4 คะแนน
ระดับความสำคัญของการเข้ามีส่วนร่วมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ระดับความสำคัญของการเข้ามีส่วนร่วมน้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับความสำคัญของการเข้ามีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแบ่งคะแนนค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean)

ในการประมวลผลข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้และการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ พรรณนา (descriptive statistics) โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) หรือ $\bar{x}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) หรือ S.D. การแบ่งระดับคะแนนตามค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์การให้คะแนนจากอันตรภาคชั้น (class interval) ใน 5 ระดับ ซึ่งค่าความกว้างของอันตรภาคชั้นของค่าเฉลี่ย คำนวณได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้นระดับคะแนนของค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) แต่ละช่วง จึงมีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	มีระดับความสำคัญมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	มีระดับความสำคัญมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	มีระดับความสำคัญปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	มีระดับความสำคัญน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	มีระดับความสำคัญน้อยที่สุด

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำนวณได้จากสูตร

$$SD = S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \bar{X})^2}{N}}$$

เมื่อ SD คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

X คือ ค่าของข้อมูลแต่ละตัวหรือจุดกึ่งกลางชั้นแต่ละตัว

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

9. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก่อนดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบสอบถามในระหว่างวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2561 เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ผู้วิจัยจึงการจัดลำดับความสำคัญและการแยกประเภทของข้อมูลเพื่อการสื่อ

ความหมายให้สอดคล้องและตรงกับคำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เมื่อได้รูปแบบแบบสอบถามที่ชัดเจน จึงทำการลงพื้นที่จริงทดลองแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง 3 ตัวอย่าง ผลการทดสอบปรากฏว่าแบบสอบถามสำหรับประเมินความคิดเห็นของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจและตอบคำถามได้ ถือว่าแบบสอบถามนี้สามารถใช้ได้ในการประเมินความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม

นอกจากนี้แล้วผลการทดสอบพบว่ามิชอบบกพร่องเพียงเล็กน้อยในส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ 3 กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการประเมินส่วนที่ 5 หัวข้อความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูแหลมโพธิ์ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกพื้นที่วิจัย จึงไม่สามารถตอบแบบประเมินส่วนนี้ได้ ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสนามตามช่องทางและแผนการดำเนินการต่อไป

10. แผนการดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม จะดำเนินการโดยเริ่มต้นจากการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงผู้นำชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี และนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ขอเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ด้วยตัวเอง ถึงผู้นำชุมชนและนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยติดต่อประสานงานกับสมาชิกในชุมชน ทั้งนี้ การเก็บข้อมูลในพื้นที่ผู้วิจัยจะดำเนินการด้วยตัวเองและผู้ช่วยวิจัย

การดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้วางแผนจะดำเนินการในระหว่างเดือน 22 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2561 โดยมีการแบ่งช่วงระยะเวลาการแจกแบบสอบถาม ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย ผู้วิจัยวางแผนจะแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ทั้ง 4 หมู่บ้าน โดยมีแบบสอบถามจำนวน 100 ชุด ซึ่งมีผู้ช่วยแจกแบบสอบถาม 2 คน ใช้ระยะเวลา 1 วัน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเวลาของแบบสอบถาม โดยให้ประชาชนในพื้นที่ได้ตอบแบบสอบถาม 1 วัน หลังจากนั้นผู้วิจัยจะกลับมาขอคืนแบบสอบถามภายในอีก 1 วันของวันรุ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้ทำความเข้าใจในการประเมินเกณฑ์ค่าระดับความสำคัญของเนื้อหาสาระของการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนแหลมโพธิ์

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วมชุมชนแหลมโพธิ์ จำนวน 4 หมู่บ้าน จำนวน 10 ชุด โดยใช้ระยะเวลา 1 วัน ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในด้านการมีส่วนร่วมทั้งในเขตพื้นที่และนอกพื้นที่ โดยทำการสัมภาษณ์จำนวน 10 คน ใช้ระยะเวลา 1 วัน และผู้วิจัยจะขอรับคืนภายหลังการสัมภาษณ์สิ้นสุดลง

ในการดำเนินการสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยจะทำการอธิบายองค์ประกอบของแบบสอบถามและวิธีการในการตอบแบบสอบถามให้กับผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันก่อนที่จะดำเนินการกรอกข้อมูลและเริ่มประเมิน โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามบันทึกข้อมูลด้วยตนเอง

11. สรุป

การออกแบบการวิจัยในบทนี้ ได้ทำการออกแบบกระบวนการวิจัย ประกอบด้วยการทำงาน 6 ขั้นตอน เริ่มต้นตั้งแต่ การกำหนดกรอบการวิจัย การสำรวจภาคสนามบริเวณพื้นที่วิจัย การออกแบบและสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย การดำเนินการวิจัยภาคสนาม การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย

กรอบแนวความคิดของการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี มีด้วยกัน 7 ระดับ พื้นที่ในการวิจัยครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของตำบลแหลมโพธิ์ จำนวน 4 หมู่บ้าน ประกอบด้วย ชุมชนบ้านบุดี ชุมชนบ้านตะโละสะมิแล ชุมชนบ้านปาตาบูดี และชุมชนบ้านดาโต๊ะ โดยมีประชากร 8,420 คน 1200 หลังคาเรือน ประชากรในการวิจัยได้แก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนตำบลแหลมโพธิ์และผู้ที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการวางแผนและผังเมือง โดยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประชากรทั่วไปของชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ทั้ง 4 หมู่บ้าน กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม และนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในด้านการมีส่วนร่วม

การออกแบบและสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย มีด้วยกัน 2 รูปแบบ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ รูปแบบที่ 1 แบบสอบถามจะมีด้วยกัน 6 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ ส่วนที่ 2 เป็นแบบให้คะแนนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมือง “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ส่วนที่ 3 เป็นแบบให้คะแนนเกี่ยวกับความคิดเห็นตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ส่วนที่ 4 เป็นแบบให้คะแนนเกี่ยวกับความคิดเห็นตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . . (ฉบับใหม่) ส่วนที่ 5 เป็นแบบให้คะแนนเกี่ยวกับความสำคัญของโครงสร้างและองค์ประกอบของชุมชนที่ควรได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูอย่างเร่งด่วนในการจัดแผนและผังเมือง ส่วนที่ 6 คำถามปลายเปิดด้านข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ รูปแบบที่ 2 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิธีการประเมินการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนใช้วิธีการให้เป็นค่าน้ำหนักแบบ Likert scale จำนวน 5 ระดับ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจะใช้สถิติพรรณนา วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทำการนำเสนอในรูปแบบตารางและการบรรยายประกอบ การวัดระดับค่าเฉลี่ยมีจำนวน 5 ระดับ โดยมีความกว้างของอันตรภาคชั้นเท่ากับ 0.80 การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย ได้ทำการทดสอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ตัวอย่าง ผู้วิจัยได้วางแผนจะดำเนินการเก็บข้อมูลในพื้นที่วิจัย และสัมภาษณ์นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ ในระหว่างวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2561 รวม 5 วัน

หลังจากการออกแบบกระบวนการวิจัย กำหนดกรอบการวิจัยด้านทฤษฎีและแนวคิด ไปจนถึงการออกแบบเครื่องมือและวิธีการสำหรับเก็บรวบรวมความคิดเห็นในบทนี้แล้ว ในบทที่ 4 ผู้วิจัย จะทำการสำรวจภาคสนามบริเวณพื้นที่วิจัย และดำเนินการวิจัยภาคสนาม เพื่อเก็บรวบรวมความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 4

สภาพทั่วไปของพื้นที่ชุมชนแหลมโพธิ์

การวิจัยในบทนี้เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ชุมชนแหลมโพธิ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน ที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งในอ่าวไทยและอ่าวปัตตานี อีกทั้งยังเป็นพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ในอดีตเคยมีเจ้าเมืองปกครองเมื่อ 400 ปีมาแล้ว เนื้อหาสำคัญประกอบด้วย ตำแหน่งที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศ และ ภูมิอากาศ ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของชุมชนแหลมโพธิ์ ลักษณะทางสังคม ประชากร และวัฒนธรรม กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ ลักษณะทางกายภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน โครงข่ายและระบบการคมนาคมขนส่ง การสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและวัฒนธรรม การท่องเที่ยวในชุมชน ผลกระทบจากการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ และผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ปัญหาและความต้องการของชุมชน และสรุป

1. ตำแหน่งที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศ และลักษณะภูมิอากาศ

1.1 ตำแหน่งที่ตั้ง และขอบเขตการปกครอง

พื้นที่วิจัยตำบลแหลมโพธิ์เป็นหนึ่งในตำบลของอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เดิมที่มีชื่อว่า ตำบล “ตะโละกาโปร์” แต่ได้มีการแบ่งเขตปกครองขึ้นใหม่ โดยแยกออกมาเป็นตำบลแหลมโพธิ์ ปัจจุบันตำบลแหลมโพธิ์มีเขตการปกครอง เป็น 4 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านบูดี หมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล หมู่ที่ 3 บ้านปาตาบูดี หมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ มีจำนวนประชากรประมาณ 8,482 คน 1,200 หลังคาเรือน ตำบลแหลมโพธิ์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ทะเลอ่าวไทย

ทิศใต้ ติดต่อกับ อ่าวปัตตานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลตะโละกาโปร์ และ อำเภอยะหริ่ง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ แหลมตาชี

ภาพที่ 10 ลักษณะภูมิประเทศบริเวณชุมชน ต.แหลมโพธิ์
ที่มา: Google Earth, 2016

แหลมโพธิ์เป็นตำบลที่มีสภาพพื้นที่เป็นแหลมยาวยื่นออกไปในทะเล พื้นดินส่วนใหญ่เป็นดินทราย ไม่มีนาข้าว ปลูกมะพร้าวและทำอาชีพประมง (เรือประมงขนาดเล็ก) จำนวนราษฎรส่วนใหญ่ร้อยละ 99 นับถือศาสนาอิสลามและราษฎรบางส่วนได้อพยพไปทำงานในประเทศเพื่อนบ้าน เนื้อที่ของตำบลแหลมโพธิ์ทั้งหมดประมาณ 10,439 ไร่หรือมีพื้นที่ทั้งหมด 15.45 ตารางกิโลเมตร หรือมีความหนาแน่นเฉลี่ยประชากรจำนวน 448 คนต่อตารางกิโลเมตร (การศึกษาครอบครัวระบบโรงเรียน บ้านตะโละสะมีแล, 2559)

ภาพที่ 11 ขอบเขตพื้นที่หมู่ที่ 1 บ้านบูดี ต.แหลมโพธิ์
ที่มา: Google Earth, 2016

หมู่ 1 บ้านบูดี

หมู่บ้านบูดีเดิมเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเดียวกันกับชุมชนบ้านปาดาบูดี้ เมื่อมีการแยกเขตพื้นที่ปกครองออกเป็น 2 หมู่บ้านก็เลยมีเปลี่ยนในการตั้งชื่อใหม่ขึ้นมา โดยยังคงใช้ชื่อว่า “บูดี” ซึ่งมาจากคำที่ชาวบ้านเรียกโดยทั่วไปคำว่าบูดี แปลว่า “ต้นโพธิ์” บ้านบูดีตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอยะหริ่งประมาณ 14 กิโลเมตร มีเนื้อที่เขตปกครองในปัจจุบันประมาณทั้งหมด 3,425 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร 507 ไร่ สุสาน 7 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านตะโละสะมิแล หมู่ที่ 2 และอ่าวปัตตานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านตะโละสะมิแล หมู่ที่ 2

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านปาดาบูดี้ หมู่ที่ 3

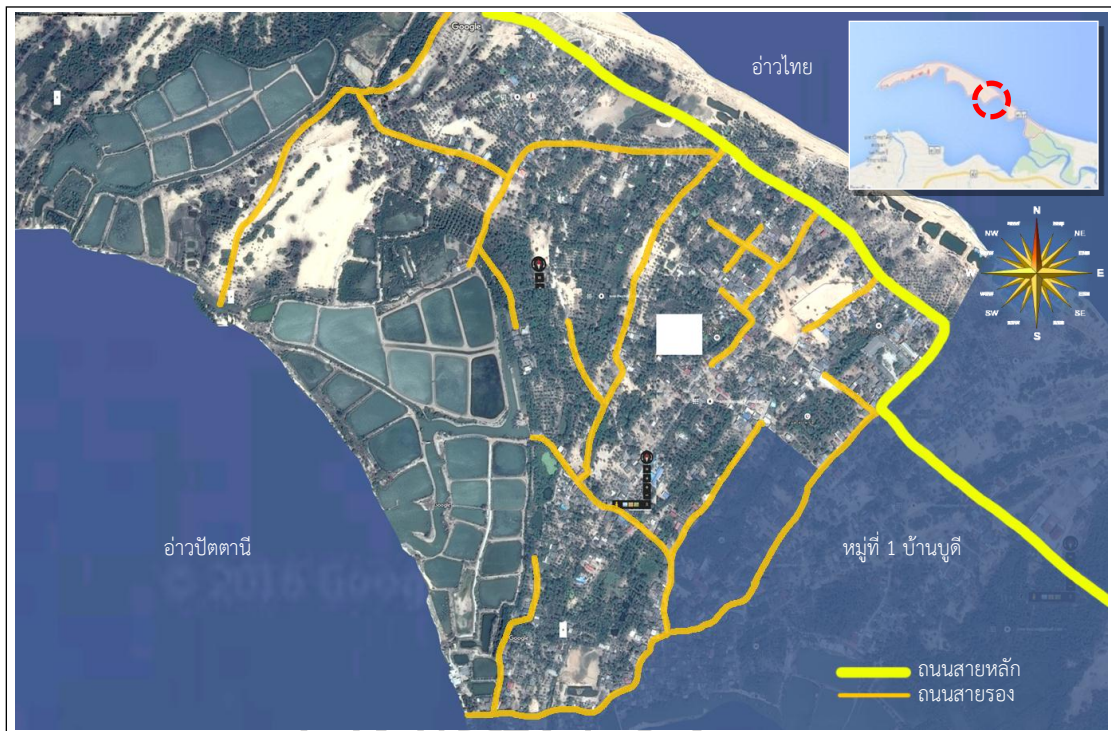
ภาพที่ 12 ขอบเขตพื้นที่หมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล ต.แหลมโพธิ์
ที่มา : Google Earth, 2016

หมู่ 2 บ้านตะโละสะมิแล

หมู่บ้านตะโละสะมิแลเดิมอยู่ในเขตพื้นที่ปกครองของชุมชนบ้านบุดี ต่อมาปรับเปลี่ยนเขตพื้นที่การปกครองเพิ่มอีกหมู่บ้านเมื่อปี พ.ศ. 2524 เมื่อแยกหมู่บ้านขึ้นมาใหม่แล้วได้ตั้งชื่อบ้านตามทะเลสาบต่อกันถึงประวัติหมู่บ้านว่าเดิมที่ชุมชนนี้เป็นชายฝั่งทะเลที่มีสัตว์ทะเลชุกชุมมาก โดยเฉพาะปลาดุกทะเลมีมากมายทำให้ราษฎรชุมชนนี้ทำมาหากินอย่างอุดมสมบูรณ์ เมื่อมีการแบ่งหมู่บ้านจึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านตามทะเลสาบที่เล้ากันมา คือ บ้านตะโละสะมิแล หรือ “อ่าวปลาดุก” (คำว่าตะโละ แปลว่า อ่าว) บ้านตะโละสะมิแลอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอยะหริ่งประมาณ 13 กิโลเมตร โดยมีเนื้อที่เขตปกครองในปัจจุบันทั้งหมดประมาณ 1,432 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร 120 ไร่ สุสาน 4 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อ่าวไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับ อ่าวปัตตานี (ทะเลใน)
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ บ้านดาโต๊ะ หมู่ที่ 4
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ บ้านบุดี หมู่ที่ 1 และบ้านปาดาบุดี หมู่ที่ 3

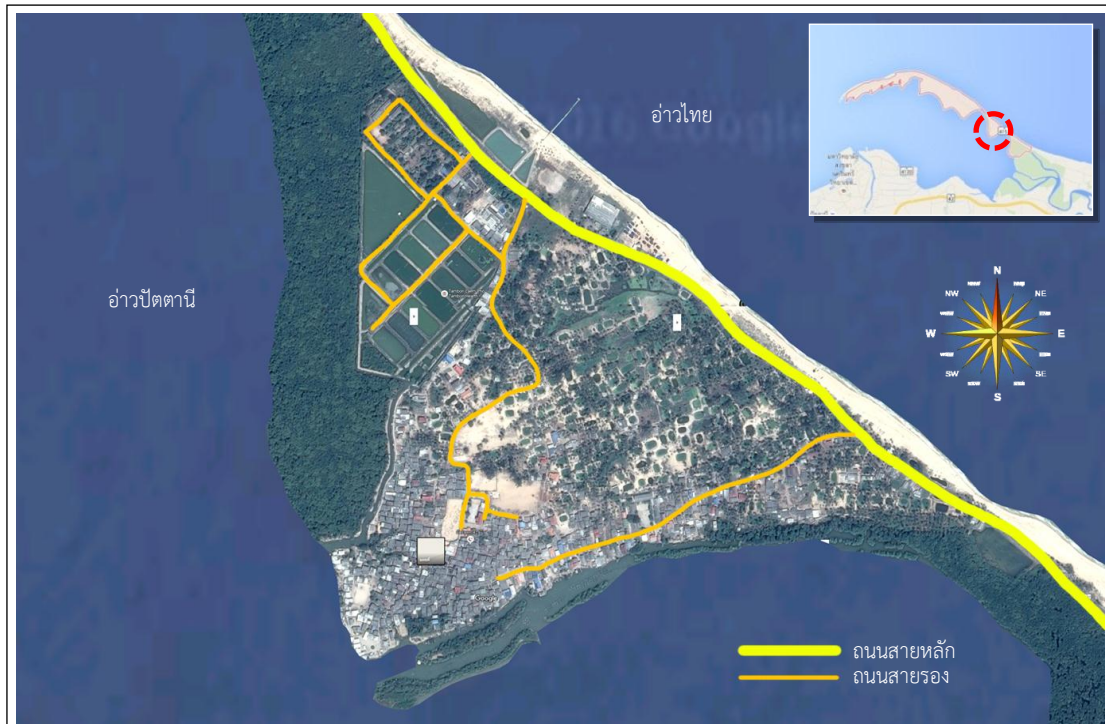

ภาพที่ 13 ขอบเขตพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านปาดาบูดี้ ต.แหลมโพธิ์
ที่มา : Google Earth, 2016

หมู่ 3 บ้านปาดาบูดี้

หมู่บ้านปาดาบูดี้เดิมชื่อว่า “บ้านบูดี” ซึ่งมาจากคำที่ชาวบ้านเรียกโดยทั่วไปคำว่าบูดี แปลว่า “ต้นโพธิ์” เมื่อแยกหมู่บ้านออกมา จึงยังคงใช้ชื่อตามความหมายเดิมว่าบ้าน “หาดโพธิ์” หรือปาดาบูดี้ (คำว่าปาด่า แปลว่า หาด) หมู่บ้านปาดาบูดี้ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอยะหริ่งประมาณ 15 กิโลเมตร โดยมีเนื้อที่เขตปกครองในปัจจุบันทั้งหมดประมาณ 3,745 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร 723 ไร่ สุสาน 4 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อ่าวไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อ่าวปัตตานี (ทะเลใน)
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	บ้านบูดี หมู่ที่ 1
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อ่าวไทยและอ่าวปัตตานี

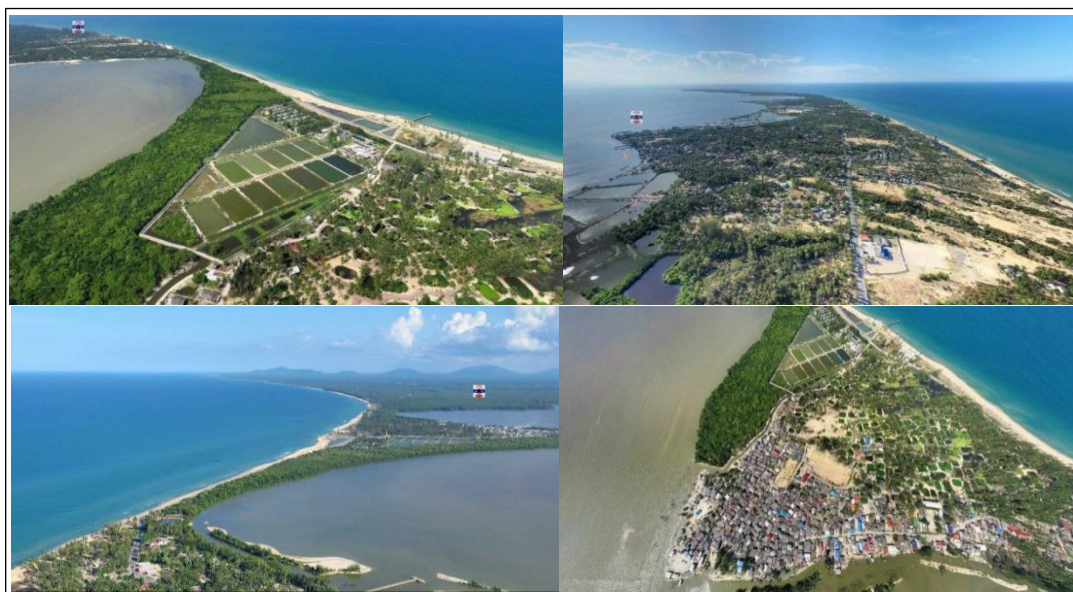

ภาพที่ 14 ขอบเขตพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ ต.แหลมโพธิ์
ที่มา : Google Earth, 2016

หมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ

หมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ เป็นชุมชนที่มีพื้นที่และประวัติศาสตร์ที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ในพื้นที่ดินนอกของทะเลอ่าวไทย และเป็นที่ตั้งของ “สุสานดาโต๊ะ” หรือที่เรียกกันว่า “กูโบร์” มีประวัติความเป็นมายาวนานนับร้อยปี และสุสานโต๊ะ “ปาแย” บ้านดาโต๊ะหมู่ที่ 4 ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอยะหริ่งประมาณ 12 กิโลเมตร โดยมีเนื้อที่เขตปกครองในปัจจุบันทั้งหมดประมาณ 2,525 ไร่ ป่าชายเลน 500 ไร่ และสุสาน 22 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อ่าวไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับ อ่าวปัตตานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ บ้านตะโละกาโปร์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ บ้านตะโละสะมิแล

ภาพที่ 15 ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่ ต.แหลมโพธิ์
ที่มา : ภาพถ่ายทางอากาศโดย นายต่อเลาะ เจาะแต, 2559

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

1.2.1 ชุมชนบ้านบุติ มีลักษณะภูมิประเทศที่เป็นพื้นดินนอกที่จากการถมทึบอย่างต่อเนื่อง เป็นบริเวณกว้างของดินและทรายในบริเวณหาดที่ติดต่อกับพื้นที่ชุมชนบ้านตาโละสะมิแล เกิดขึ้นตามธรรมชาติจากการพัดผ่านของกระแสน้ำ จึงทำให้พื้นที่ดังกล่าวในปัจจุบันได้มีการนำมาใช้ประโยชน์ที่ดินในด้านต่าง ๆ ได้แก่

- พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตร
- พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย
- พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษา

คุณภาพสิ่งแวดล้อม

- การใช้ประโยชน์ที่ดินและที่ตั้งสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เป็นต้น บริเวณพื้นที่ชุมชนบ้านบุติทางด้านทิศเหนือติดกับทะเลอ่าวไทยส่วนพื้นที่ทางด้านทิศใต้ติดกับอ่าวปัตตานี มีเนื้อที่ปัจจุบันประมาณทั้งหมด 3,425 ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 507 ไร่ สุสานประมาณ 7 ไร่

1.2.2 ชุมชนบ้านตะโละสะมิแล มีลักษณะภูมิประเทศที่เป็นพื้นดินและสันทรายนอกสันทรายจากการถมทึบอย่างต่อเนื่อง เป็นบริเวณกว้างของดินและทรายบนหาดปะปนกัน เกิดขึ้นตามธรรมชาติจากการพัดผ่านของกระแสน้ำ ซึ่งกระแสน้ำลมทะเลทางด้านทิศเหนือยังเป็นปัญหาในการกัดเซาะริมทะเลชายหาดที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณูปโภค สาธารณูปการของชุมชนบ่อยครั้ง และพื้นที่แห่งนี้ยังมีต้นมะพร้าวและต้นสนทะเลขนาดใหญ่สูงประมาณ 10-20 เมตร ที่ปกคลุมพื้นที่ช่วย

เป็นเกราะกำบังในการชะลอความเร็วของกระแสน้ำ ทั้งนี้พื้นที่ชุมชนบ้านตะโละสะมิแล จึงเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินหลายประเภท ได้แก่

- พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อการอยู่อาศัย
- พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อเกษตรกรรม
- พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษา

คุณภาพสิ่งแวดล้อม

- พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้
- พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
- พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
- พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันราชการ
- พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา เป็นต้น

1.2.3 ชุมชนบ้านปาดาบูดิ มีลักษณะเป็นพื้นดินและสันทรายงอกยื่นออกไปในทะเล และมีรูปร่างของพื้นที่โค้งปลายแหลมยาว มีบ่อและหลุมกักขังน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและบ่อที่เกิดขึ้นโดยประชาชนในพื้นที่ได้ขุดหลุมเพื่อเป็นบ่อเลี้ยงปลาตุก มีต้นโพธิ์และต้นสนทะเลขนาดใหญ่ ขึ้นอยู่ตามพื้นที่ของชุมชนบ้านปาดาบูดิ ทั้งนี้บริเวณชุมชนทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันตกติดกับทะเลอ่าวไทย ส่วนทางด้านทิศใต้ติดกับอ่าวปัตตานี ปัจจุบันมีเนื้อที่ทั้งหมด 3,745 ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 723 ไร่ พื้นที่สุสานประมาณ 4 ไร่ จากการสำรวจพื้นที่ของชุมชนบ้านปาดาบูดิ พบว่ามีการใช้ประโยชน์ที่ดินหลายประเภท ได้แก่

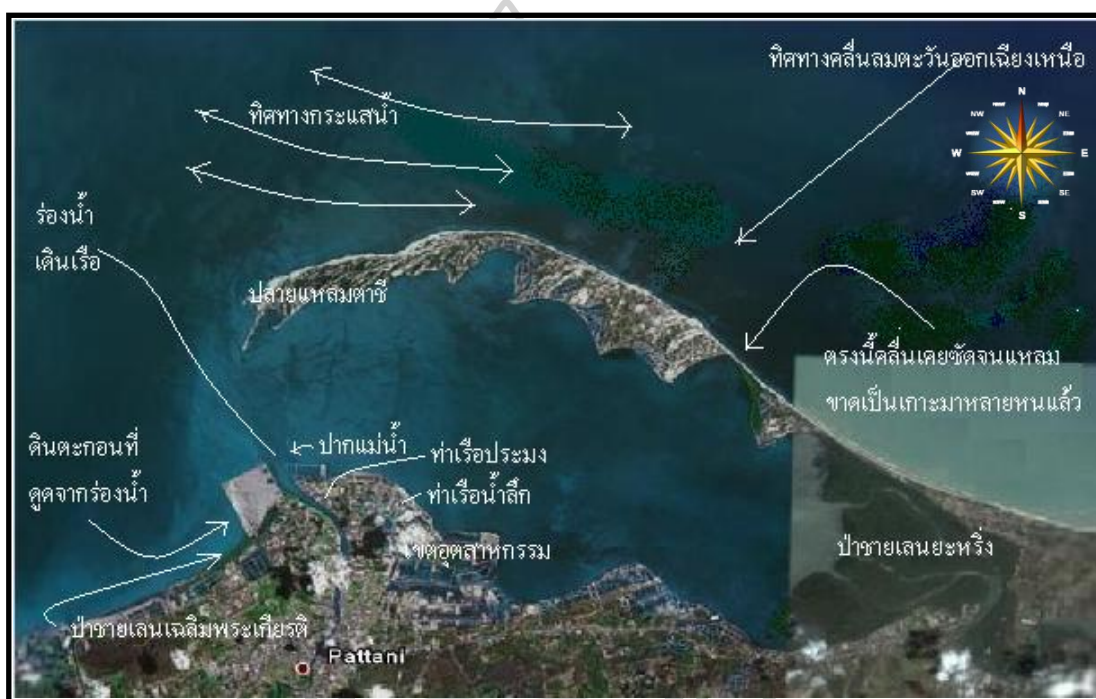
ภาพที่ 16 สภาพทั่วไปในพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์
ที่มา : ภาพถ่ายทางอากาศโดย นายดอเลาะ เจงแต, 2559

1.3 สภาพทั่วไปของพื้นที่

1.3.1 พื้นที่ดินเหนียวปนทราย พบเห็นได้แหล่งที่อยู่อาศัย ทั้ง 4 ชุมชน มีสภาพเหมาะสมแก่ทำการเกษตร เช่น ปลูกต้นมะพร้าว การทำบ่อเลี้ยงปลาตุก เป็นต้น

1.3.2 พื้นที่เว้งอ่าว ที่เป็นที่ดินรูปร่างเว้าโค้งยื่นสุดปลายแหลมที่เกิดจากการพัดผ่านของกระแสน้ำจึงมีสภาพเป็นหาดทรายกว้างมีคลื่นเล็กน้อยล้อมรอบด้วยต้นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ซึ่งในปัจจุบันพื้นที่แห่งนี้ได้กลายเป็นจุดขึ้นปลา และเป็นจุดพักเรือหางยาวของชาวประมงในพื้นที่

1.3.3 พื้นที่ปะการัง คือ แนวปะการัง จัดเป็นสิ่งที่มีชีวิตเป็นหินปูนที่มีความแข็งแรงถึงซากของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ในทะเลอย่างอื่นรวมอยู่ด้วยนับว่าเป็นสิ่งมีความสำคัญต่อระบบนิเวศทางทะเลเป็นที่หลบพักอาศัยแพร่ขยายพันธุ์ และหากินของสัตว์ทะเลชนิดต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในอ่าวไทยและอ่าวปัตตานี เช่น ปลาอินทรี ปลากระพงแดง ปลาจะละเม็ด ปลาหู กุ้ง ปลาหมึก หอย เป็นต้น (วลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2553: 42-43)

ภาพที่ 17 ทิศทางกระแสน้ำและกระแสน้ำในบริเวณแหลมโพธิ์
ที่มา : www.thetrippacker.com/pattani, 2559

1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

ลมประจำทิศในตำบลแหลมโพธิ์ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือทำให้เกิดฤดูฝนตั้งแต่ปลายเดือนตุลาคมจนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ส่วนช่วงฤดูร้อนจะอยู่ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนกันยายน อุณหภูมิสูงสุดโดยเฉลี่ย 36 องศาเซลเซียส และต่ำสุดราว 25 องศาเซลเซียส เนื่องจากตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล จึงได้รับอิทธิพลจากลมทะเลตลอดทั้งปี ลมทะเลที่ชาวบ้านรู้จัก และมีผลต่อการประกอบอาชีพในอดีตและปัจจุบัน ได้แก่

1.4.1 ลมตะวันออกเฉียง (ดีอซารอ) จะพัดผ่านในช่วงเดือนธันวาคม - มกราคม อิทธิพลของลมทะเลจึงได้ จะทำให้คลื่นลมแรงมีฝนตกในบางครั้ง ฝั่งอ่าวไทยเรือขนาดเล็กจะงดออกหาสัตว์น้ำ 40 วัน 40 คืน ส่วนอ่าวปัตตานีจะมีคลื่นเล็กน้อยถึงปานกลาง

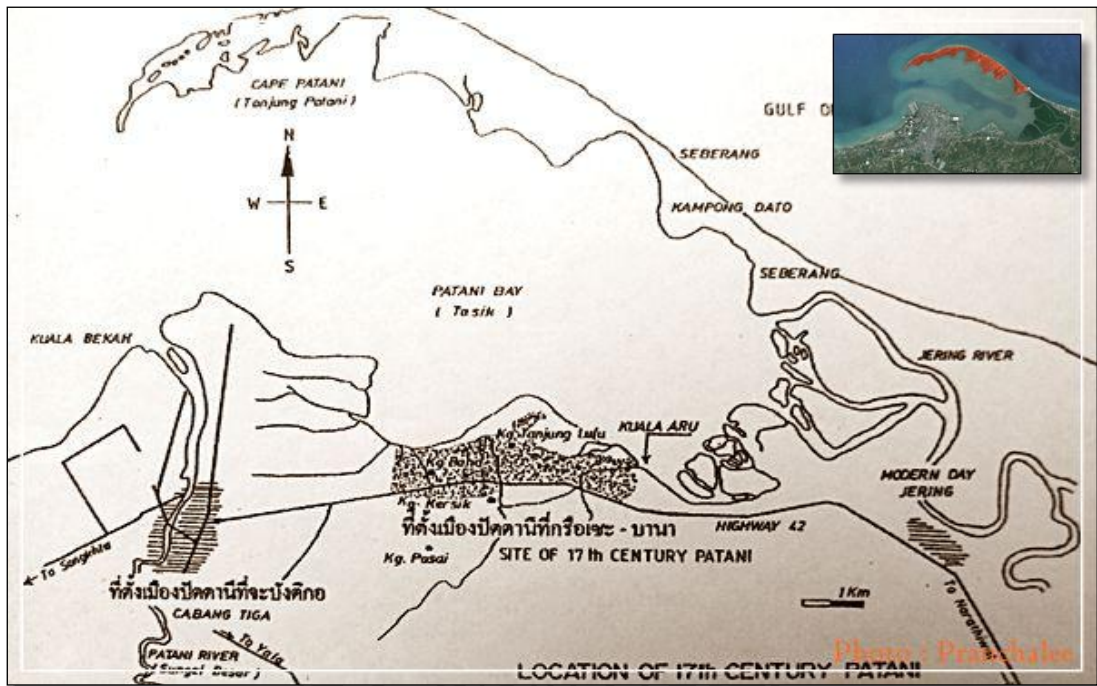
1.4.2 ลมตะวันออกเฉียงใต้ (สือลงแตฆารอ) จะพัดผ่านในช่วงเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ คลื่นลมแรงมีฝนตกหนักในบางช่วง กลางวันลมแรงส่วนกลางคืนลมเบา และพัดอากาศเย็นจากทิศใต้ขึ้นมา

1.4.3 ลมทิศใต้ (สลาแต) จะพัดผ่านช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน เข้าสู่ฤดูร้อนบางช่วงลมแรงพัดจนบ้านเสียหาย ส่วนอิทธิพลของลมใต้จะทำให้ทะเลฝั่งอ่าวไทยและอ่าวปัตตานีมีคลื่นเล็กน้อยถึงปานกลางและมีฝนตกในบางครั้ง

1.4.4 ลมตะวันตกเฉียงใต้ (บาระตายอ) จะพัดผ่านช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ทำให้มีคลื่นเล็กน้อย อากาศจะหนาวบ้างในช่วงเวลากลางคืน ช่วงนี้ชาวประมงจะสะดวกในการออกหาสัตว์น้ำในอ่าวปัตตานี รวมถึงฝั่งอ่าวไทยซึ่งมีสัตว์น้ำในทะเลอุดมสมบูรณ์และมีจำนวนมาก

2. ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของตำบลแหลมโพธิ์

เมื่อหลายร้อยปีที่ผ่านมาเขตพื้นที่หมู่ 4 บ้านดาโต๊ะเป็นหมู่บ้านสุคปลายแหลม ซึ่งยื่นไปในทะเลอ่าวไทยและอยู่ตรงกันข้ามกับฝั่งเมืองปัตตานี พื้นที่แห่งนี้มีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากกระแสลมทำให้การไหลเวียนน้ำทะเลเปลี่ยนไปส่งผลให้พื้นที่ทรายเพิ่มขึ้นและทำให้แหลมยื่นยาวออกไปทางทิศตะวันตกอีกหลายกิโลเมตร ผู้บุกเบิกหมู่บ้านส่วนใหญ่เดินทางมาจากบางปูซึ่งตั้งอยู่ฝั่งตรงกันข้ามแหลมตาชี ในช่วงแรกชาวบ้านบางปูเข้ามาที่หมู่บ้านดาโต๊ะเพื่อทำการประมง เพราะในอดีตมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่หลากหลาย โดยเฉพาะในอ่าวปัตตานีจะมีความอุดมสมบูรณ์มาก สามารถจับสัตว์น้ำด้วยการทอดแหได้เต็มลำเรือและที่สำคัญบ้านดาโต๊ะยังมีแหล่งน้ำจืดเป็นบ่อน้ำซึ่งพอเพียงที่จะนำมาใช้ในชุมชน เนื่องจากมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์จึงทำให้ผู้คนจากบางปูทยอยมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่บ้านดาโต๊ะเพิ่มขึ้น ชื่อหมู่บ้านดาโต๊ะมีที่มาจากชื่อของสุสานเก่าแก่ที่รู้จักกันดีสำหรับผู้คนในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในชื่อของ “กูโบร์ดาโต๊ะ” หรือสุสานท่านดาโต๊ะปาเย เคยมีเรื่องเล่ากันว่า สมัยที่เมืองปัตตานีกำลังเจริญรุ่งเรืองเป็นเมืองท่าค้าขาย เมืองปัตตานีสถิตบนเนินสูงและผลิตขายแก่เพื่อนบ้านได้ ดังนั้นเจ้าเมืองจึงประกาศว่าหากผู้ใดมีทองเหลือง ห้ามนำทองเหลืองไปขาย ต้องไปมอบกับเจ้าเมืองเท่านั้นเพื่อใช้หล่อปืนใหญ่ ปืนใหญ่ที่มีชื่อหลายกระบอกหล่อขึ้นในสมัยนี้ เช่น พญาตานี ซึ่งปัจจุบันตั้งอยู่ที่หน้ากระทรวงกลาโหม และพญาบุหงา เป็นต้น (วัลย์ลักษณ์ ทรงศิริ, 2548: 14-15)

ภาพที่ 18 ที่ตั้งของเมืองปัตตานีที่กรือเซะ-บานา ในพุทธศตวรรษที่ 21-23 (Bougas, 1988)
ที่มา : <http://www.oknation.net/blog/narapong-sak/2010/03/10/entry-1,2559>

ภาพที่ 19 สุสานหรือกูโบร์ท่านดาโต๊ะ สันนิษฐานว่าน่าจะมียุใน ช่วงปี พ.ศ. 2043-2073
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

นอกจากนี้ ยังมีกูโบร์ หรือสุสานอีกแห่งหนึ่งที่เป็นโบราณสถานของหมู่บ้านแห่งนี้ที่อยู่ภายในแนวกำแพงที่ล้อมรอบ 9 คือ สุสานของท่านมัมมุดันหยง หรือ สุสานเจ้าเมืองยะหริ่ง เป็นสุสานขนาดใหญ่ของบ้านดาโต๊ะ เป็นที่รู้จักของชาวบ้านว่าเป็นหลุมฝังศพของเจ้าเมืองปัตตานีและวงศาคณาญาติ โดยทั่วไปเชื่อกัน ว่าสร้างนานมาแล้ว หากนับอายุถึงปัจจุบันน่าจะมียุไม่ต่ำกว่า 400 ปี จากการศึกษาทางโบราณคดีของหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับของกรมศิลปากร โดยการวิเคราะห์จากลวดลายสลักหินเหนือหลุมฝังศพสันนิษฐานว่าสุสานอาจแบ่งอายุเป็นสองช่วงด้วยกัน คือ สมัยแรกอายุราวรัตนโกสินทร์ตอนต้น สันนิษฐานว่าลวดลายสลักหินเหนือหลุมฝังศพน่าจะเป็นฝีมือช่างจีนสมัย

ราชวงศ์เซ็ง สมัยที่สองอาจจะอยู่ในช่วงสมัยของรัชกาลที่ 4 หรือ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งพบว่าหินเหนือหลุมฝังศพสลักปี พ.ศ. 2443 แหล่งข้อมูลจากผู้สูงอายุในหมู่บ้านเล่าว่าศพของเจ้าเมืองที่ฝังอยู่ในสุสานแห่งนี้ น่าจะเป็นศพของผู้ที่เคยเป็นเจ้าเมืองจากรัฐตรังگانูก่อนมาปกครองปัตตานี ก่อนสยามเข้ามาครอบครอง ในขณะที่ผู้สูงอายุเหล่านี้บางคนได้รับรู้เพิ่มเติมว่าเจ้าเมืองปัตตานีคนนี้มีชื่อว่า “เนจาแย”

ภาพที่ 20 สุสานหรือกุโบร์ มัสยิดต้นหยง เป็นสุสานเจ้าเมืองยะหริ่ง
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

ภาพที่ 20 ปรากฏข้อสันนิษฐานว่าสุสานยะหริ่งแห่งนี้เป็นที่ฝังศพของ ตนกูประจำเจ้าหรืออีกชื่อหนึ่งว่า ตนกูฮัมหมัด ผู้เป็นเจ้าเมืองปัตตานีในช่วง พ.ศ. 2388-2399 และมีลูกหลานของตูกูผู้นี้สืบต่อมาด้วย ตนกูฮัมหมัดเป็นบุตรเจ้าเมืองไทรบุรี ได้รับเชิญให้เป็นเจ้าเมืองปัตตานีในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากนิยูฟเจ้าเมืองปัตตานีคนก่อนต้องไปเป็นเจ้าเมืองยะหริ่ง และตูกูฮัมหมัดยังเป็นผู้ย้ายเมืองปัตตานีและวังมาตั้งที่จะบังติกอ ที่อยู่ในอำเภอเมือง โดยได้ปกครองเมืองปัตตานีภายใต้การปกครองของสยามประเทศ และมีศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่สงขลา ทั้งหมดนี้เป็นคำบอกเล่าทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดปัตตานีที่มีการจดบันทึกไว้เป็นประวัติศาสตร์ (วลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2548: 17)

ภาพที่ 21 มัสยิดหมู่บ้านดาโต๊ะ 400 ปี อายุราวเดียวกับหมู่บ้านมัสยิดกรือเซะ
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

ภาพที่ 21 มัสยิดดาโต๊ะ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านชุมชนดาโต๊ะ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางสถาปัตยกรรมแห่งหนึ่งในพื้นที่ชุมชน ซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ความเป็นมาของศาสนา โดยมีอายุราว 400 ปี สันนิษฐานว่าอาจจะก่อสร้างพร้อมกับมัสยิดกรือแซะ โดยลักษณะและรูปแบบทั้งภายนอกและภายในมีความคล้ายคลึงกัน ทั้งนี้มัสยิดดาโต๊ะอยู่ในการดูแลของกรมศิลปากรได้ทำการสำรวจขึ้นทะเบียนโบราณสถานไว้เมื่อปี พ.ศ. 2478 (ฐานข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดปัตตานี, 2560)

3. ลักษณะทางสังคม ประชากร และวัฒนธรรม

ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์แห่งนี้ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการประมงและรับจ้างทั่วไป การดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขนาดใหญ่ในวงเครือญาติพี่น้องที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งมีจุดศูนย์กลางของการรวมตัวหรือสถานที่พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความเห็นทางด้านสังคมและศาสนากันเป็นประจำ คือ มัสยิด หรือร้านตีหมากาแพประจำหมู่บ้านภายในแต่ละชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ระดับสถานะทางสังคมถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง สถานะทางการเงินพอมีพอใช้ภายในครอบครัว ส่วนทางด้านภาษาที่ใช้กันเป็นประจำหมู่บ้านเป็นภาษา “ยาวิ” หรือที่เรียกว่าภาษามลายูแบบพื้นถิ่น โดยส่วนใหญ่แล้วจะพบได้เฉพาะพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในประเทศไทย รวมถึงลักษณะการแต่งกายผู้ชายส่วนมากจะนุ่งผ้าสาโรงสวมหมวก “กือปีเยาะ” ส่วนผู้หญิงสวมเสื้อหลวม ๆ ที่มีขนาดใหญ่พร้อมผ้าคลุมศีรษะเพื่อปกปิดสัดส่วนร่างกายให้มิดชิด การแต่งกายเช่นนี้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันออกกลางและแหลมมลายูตอนใต้ของเอเชีย เป็นต้น

3.1 ศาสนา

การนับถือศาสนาชาวบ้านในพื้นที่ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 99 ของประชากรในพื้นที่และมีมัสยิดเป็นจุดศูนย์กลางในการประกอบพิธีทางศาสนาและกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนวัฒนธรรมของพื้นที่แหลมโพธิ์ก็จะมีวันสำคัญทางศาสนาหลัก ๆ มีดังนี้

1

2

3

ภาพที่ 22 ลักษณะของกิจกรรมทางด้านศาสนาในพื้นที่วิจัย

ที่มา : <https://nokngamphol.wordpress.com> เข้าถึงเมื่อ 21 เมษายน 2559.

1. การประกอบพิธีละหมาดทุก 5 เวลาเป็นกิจวัตรประจำวัน
2. การถือศีลอดในเดือน “รอมฎอน” ซึ่งตรงกับช่วงเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน ของทุกปี
3. วันตรุษ “อีดีลฟิตรี อีดีลอัฮฺยา” หรือเรียกว่าวัน “วันฮารีรายอ” เป็นวันเฉลิมฉลองวันขึ้นปี

ใหม่ของศาสนาอิสลาม

ภาพที่ 23 สภาพแวดล้อมโดยรวมของพื้นที่ภายในแต่ละชุมชน ต.แหลมโพธิ์
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

จากภาพที่ 23 สภาพแวดล้อมโดยรวมภายในพื้นที่ในแต่ละชุมชน จากการลงสำรวจพื้นที่ซึ่งจะพบว่ามีลักษณะของสภาพแวดล้อมรอบบริเวณชุมชนแหล่งที่อยู่อาศัยเกิดความเสื่อมโทรม และเศษขยะมูลฝอยเต็มพื้นที่ชุมชนส่งผลทำให้เกิดการขุดดินในท่อทางระบายน้ำ จึงเกิดการน้ำท่วมขังในได้ถนนหรือรอบ ๆ แหล่งที่แหล่งที่อยู่อาศัย ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัย และไม่ถูกสุขลักษณะอนามัยในการดำรงชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 24 สภาพแวดล้อมโดยรวมของพื้นที่หลังชุมชนในแต่ละหมู่บ้านที่ติดกับอ่าวบางปู ต.แหลมโพธิ์
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

จากภาพที่ 24 ลักษณะของสภาพแวดล้อมโดยรวมของพื้นที่หลังชุมชนในแต่ละหมู่บ้านที่ติดกับอ่าวบางปูในตำบลแหลมโพธิ์ มีความเสื่อมโทรมเป็นแหล่งรวมของเศษขยะในบริเวณหลังชุมชน ทั้งนี้เศษขยะมูลฝอยอาจจะพัฒมากับกระแสน้ำตื้นชายฝั่ง หรืออาจเกิดจากประชาชนบางส่วนมีการแอบนำมาทิ้งในบริเวณดังกล่าว ซึ่งภายในอนาคตอาจนำไปสู่การทำลายระบบนิเวศทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยรวมในพื้นที่ชุมชนแหลมโพธิ์

ภาพที่ 25 สภาพของถนนผิวคอนกรีตเสริมเหล็กภายในพื้นที่ชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน ต.แหลมโพธิ์
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

จากภาพที่ 25 ในการลงสำรวจพื้นที่ภายในแต่ละชุมชนในแหลมโพธิ์ จะพบว่าโครงข่ายทางสัญจรในการเข้าถึงในแต่ละชุมชนมีความแคบ สืบเนื่องจากชุมชนไม่ได้มีการวางผังตั้งแต่แรก จึงทำให้ชุมชนมีการตั้งถิ่นฐานเป็นที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อยถึงหนาแน่นปานกลาง ถนนมีความกว้างไม่เกิน 5 เมตร และไม่ต่ำกว่า 2.50 เมตร มีผิวเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก โดยมีโครงข่ายเชื่อมโยงกันหลายเส้นทางภายในชุมชนบางชุมชนในแหลมโพธิ์มีทางเข้าออกทางเดียว และไม่สามารถนำรถยนต์เข้าไปภายในชุมชน โดยส่วนใหญ่มีเพียงจักรยานและจักรยานยนต์เท่านั้นที่สัญจรได้โดยส่วนใหญ่ อีกทั้งสภาพแวดล้อมรอบบริเวณทางสัญจรมีสิ่งขีดขวาง จึงทำให้ไม่สะดวกและไม่ปลอดภัยในการเดินทางแต่ละวัน

ภาพที่ 26 พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินโล่งว่างเพื่อนันทนาการของหมู่บ้านดาโต๊ะ ต.แหลมโพธิ์
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

จากภาพที่ 26 ในการลงสำรวจพื้นที่จะพบว่า (รูปที่ 1) มีพื้นที่โล่งว่างสำหรับประชาชนทั่วไป ในชุมชนเป็นสถานที่จตุรวมในการประกอบกิจกรรมของกลุ่มวัยเด็กหรือเยาวชนภายในชุมชน อีกทั้งยังเป็นจุดศูนย์รวมของกลุ่มผู้ใหญ่ที่ใช้สำหรับพักผ่อนนั่งเล่นในช่วงเวลาเย็น ๆ ส่วน (รูปที่ 2) พื้นที่โล่งภายนอกชุมชนของแต่ละชุมชนจะเลือกใช้พื้นที่ส่วนนี้เป็นที่จอดรถประจำหมู่บ้าน

ภาพที่ 27 พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเป็นสุสานหรือกุโบร์ของศาสนาอิสลาม ต.แหลมโพธิ์
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

จากภาพที่ 27 ในการลงสำรวจจะพบพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเป็นสุสาน หรือกุโบร์ สำหรับฝังศพตามวิถีชุมชนอิสลาม ในแต่ละชุมชนตำบลแหลมโพธิ์พื้นที่ประเภทนี้มีมากกว่า 20 ไร่ และมากที่สุดชุมชนหมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ ซึ่งบริเวณนี้เป็นศูนย์รวมของบรรพบุรุษและเครือญาติ เนื่องจากเป็นพื้นที่เริ่มตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่สมัย ต้นกุ่มฮัมหมัด ผู้เป็นเจ้าของปัตตานีในช่วง พ.ศ. 2388-2399

ภาพที่ 28 พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินในการประกอบอาชีพประมงในแต่ละชุมชนของ ต.แหลมโพธิ์
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

จากภาพที่ 28 ในการลงสำรวจจะพบพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งประชาชนโดยส่วนใหญ่ใช้พื้นที่ว่างและพื้นที่โล่งสำหรับตากปลาแห้ง หรือตากวัตถุดิบอาหารแปรรูป เพื่อส่งออกไปขายในตลาด เช่น หัวกระเทียม เป็นต้น

ภาพที่ 29 การศึกษาในระดับประถมศึกษาในพื้นที่วิจัย
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

3.2 การศึกษา

ทางการศึกษา จากภาพที่ 29 ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ มีโรงเรียนสามัญและโรงเรียนสอนศาสนาควบคู่กับสายสามัญ โรงเรียนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โรงเรียนศูนย์เด็กเล็กตาตึกาเป็นโรงเรียนสอนเฉพาะด้านศาสนาอิสลามโดยตรงสำหรับเด็กอายุไม่เกิน 15 ขวบ การศึกษาในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่นับถือศาสนาอิสลาม หลังจากจบการศึกษา ระดับประถมศึกษา มักจะหันไปศึกษาต่อนอกพื้นที่ เนื่องจากในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ไม่มีสถาบันหรือโรงเรียนที่เปิดสอนศาสนาควบคู่สายสามัญ ดังนั้นผู้ปกครองส่วนใหญ่จะแนะนำให้ลูกหลานหันไปศึกษาด้านศาสนาควบคู่สายสามัญพร้อม ๆ กัน ระดับการศึกษาของประชาชนในพื้นที่มีความหลากหลาย บางคนจบชั้นศึกษาสูงสุดด้านสายศาสนาและสายสามัญ บุคคลเหล่านี้จะประกอบอาชีพต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ตามความถนัดทางด้านวิชาชีพที่ตนเองศึกษามา เป็นต้น

ภาพที่ 30 อาชีพหลักของประชาชนในพื้นที่วิจัย คือ การทำประมง
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

ภาพที่ 31 สัตว์น้ำจืดและสัตว์น้ำเค็มที่พบเห็นในพื้นที่ ต.แหลมโพธิ์
ที่มา : การสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 2559

4. กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพของประชากรในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ มีความหลากหลายรูปแบบของอาชีพในแต่ละพื้นที่ภายในชุมชน ซึ่งมี ดังนี้

4.1 การประมง จากภาพที่ 30 เป็นอาชีพหลักของประชาชนในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ เนื่องจากสภาพแวดล้อมของพื้นที่ในแต่ละชุมชนติดกับทะเลอ่าวไทยและอ่าวปัตตานี ที่เต็มไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีรายได้จากการออกเรือประมงจับสัตว์น้ำต่าง ๆ จากภาพที่ 32 จะพบเห็นได้ในปัจจุบัน เช่น ปลาปลาหมึก หอย ปู และกุ้ง ทั้งนี้อาชีพทำการประมงของชาวบ้านในพื้นที่เริ่มมีผลกระทบต่อทรัพยากรสัตว์น้ำในอ่าวไทยมากขึ้น สาเหตุเกิดจากเรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของเอกชน ได้ใช้วิธีการอวนลากสัตว์น้ำในทะเลอ่าวไทยทำให้ปะการังใต้น้ำเสียหาย สัตว์น้ำขนาดเล็กขนาดใหญ่จึงถูกจับโดยเรืออุตสาหกรรมแปรรูปทั้งหมด ทำให้ปริมาณสัตว์น้ำลดลงอย่างรวดเร็ว

4.2 การเกษตร ได้แก่ การปลูกมะพร้าว อ้อย และมะม่วง เป็นต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ของชุมชนมีลักษณะเป็นดินปนทราย จึงเป็นอุปสรรคในการเพาะปลูกพืชได้หลากหลายอย่างพื้นที่อื่น ๆ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ไม่สามารถประกอบอาชีพการเกษตรปลูกพืชยืนต้นได้อย่างเต็มที่

4.3 อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าผลิตภัณฑ์ จากภาพที่ 33 สินค้าผลิตภัณฑ์และบริการในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ เป็นชุมชนที่มีภาคอุตสาหกรรมขนาดย่อมภายในชุมชน เนื่องจากชาวบ้านเกือบทุกคนจะทำการแปรรูปวัตถุดิบจากปลาที่ไม่ได้มาตรฐานในท้องตลาด จึงนำกลับมาแปรเป็นสินค้าอาหารว่างเรียกว่า “กรือโป๊ะ” หรือข้าวเกรียบ มีความหลากหลายรสชาติ เช่น ข้าวเกรียบสาหร่าย ข้าวเกรียบปลา ข้าวเกรียบรสต้มยำและรสอื่น ๆ เป็นต้น ในปัจจุบันผลิตภัณฑ์สินค้าข้าวเกรียบและน้ำบูดูยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่นิยมในท้องตลาดภายนอกและมีชื่อเสียงเป็นสินค้าประจำตำบลแหลมโพธิ์ ทั้งนี้ยังเป็นผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้าน (OTOP) อีกด้วย

ภาพที่ 32 พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับเป็นอาชีพเสริมในการเลี้ยงปลา
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

4.4 การเลี้ยงปลา จากภาพที่ 32 นอกเหนือจากการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรยังมีการเลี้ยงปลาในพื้นที่ดินด้วยการขุดดินทรายเป็นบ่อขนาดประมาณกว้างยาว 5 เมตรลึก 2 เมตร ซึ่งเป็นการเลี้ยงปลาไว้เพื่อนำขายบ้างและเก็บไว้รับประทานเองบ้าง แต่การเลี้ยงปลาในบ่อดินทรามีทั้งผลดีและผลเสียกล่าว คือ

ผลดี คือ ในเลี้ยงปลานั้น อาหารส่วนใหญ่จะนำมาจากเศษปลา หัวปลาและไส้ปลาต่าง ๆ ที่เหลือจากการแปรรูปทำอาหารว่าง “กรือโป๊ะ” หรือปลาที่เหลือหลายวันเริ่มขายในท้องตลาดไม่ได้แล้วนำกลับมาเป็นอาหารให้ปลากิน ซึ่งเป็นวิธีอีกอย่างหนึ่งของการหมุนเวียนหารายได้เสริมและลดต้นทุนในการเลี้ยงปลา

ผลเสีย คือ ส่งผลกระทบต่อชุมชนบ้านเรือนข้างเคียงในด้านสภาพแวดล้อมของน้ำที่ส่งกลิ่นเหม็น เนื่องจากการละเลยในการดูแลรักษาสุขภาพบ่อเลี้ยงปลาในระยะยาว จึงทำให้บ่อเลี้ยงปลาเกิดมีน้ำสีเขียวเศษขยะลอยเต็มพื้นที่ผิวน้ำอีกด้วย

ภาพที่ 33 การประกอบกิจการอาหารแปรรูปสินค้าผลิตภัณฑ์ “กรือโป๊ะ” หรือข้าวเกรียบ
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

4.5 การผลิตอาหารแปรรูป “กรือโป๊ะ” หรือข้าวเกรียบ จากภาพที่ 34 ซึ่งเป็นอาหารว่างของชุมชนในสมัยก่อนของหมู่บ้านดาโตะที่ได้นำวัตถุดิบจากเศษปลาเล็ก ๆ ที่ขายไม่ได้ราคาในท้องตลาดหรือปลาที่เหลือจากการขายในท้องตลาดที่เริ่มไม่สด จึงนำกลับมาแปรรูปทำอาหารว่างเพื่อไว้กินเล่นในครอบครัว แต่ในปัจจุบันอาหารว่าง “กรือโป๊ะ” หรือข้าวเกรียบแห่งนี้ เริ่มเป็น

สินค้าของชุมชนที่ได้รับความนิยมอย่างสูงและนำไปขายในท้องตลาดภายนอกและเริ่มเป็นสินค้าแปรรูปที่ท้องตลาดมีความต้องการอย่างมาก ทำให้ชาวบ้านหันมาให้ความสนใจในกิจการทำอาหารแปรรูปชนิดนี้มากขึ้น ทั้งนี้ชาวบ้านบางส่วนไม่มีโอกาสที่จะประกอบกิจการนี้ได้ เนื่องจากพื้นที่บริเวณบ้านไม่เอื้ออำนวยและสะดวกพอเพราะต้องใช้บริเวณมากสำหรับกระบวนการและขั้นตอนในการทำ ชาวบ้านบางส่วนได้เสนอให้จัดพื้นที่กลุ่มแม่บ้านสำหรับรองรับ ให้ผู้ที่สนใจได้เข้ามามีส่วนร่วมในการหารายได้เสริมนอกเหนือจากอาชีพทำการประมงในทะเลอ่าวไทย

ทั้งนี้ในสภาพปัจจุบันได้เริ่มมีผลกระทบในด้านการส่งออกไม่ทันตามจำนวนท้องตลาดต้องการ เนื่องจากสภาพแวดล้อมของทรัพยากรสัตว์น้ำในอ่าวไทย เริ่มเข้าสู่ภาวะวิกฤติทางด้านเพาะพันธุ์ปลาในท้องทะเลเริ่มน้อยลง ซึ่งเกิดจากการแย่งชิงทรัพยากรในทะเลอ่าวไทยจากเรือประมงอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เรือประมงขนาดเล็กของชาวบ้านได้วัตถุดิบน้อยลง จึงทำให้บางครอบครัวคิดว่าไม่คุ้มค่าในการออกทะเลในแต่ละครั้ง

ภาพที่ 34 พื้นที่ประกอบอาชีพช่างต่อเรือกอลและ
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

4.6 การต่อเรือ “เรือกอลและ” จากภาพที่ 35 เป็นเรือประมงที่ใช้ในแถบภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทยต่อด้วยไม้กระดาน ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์มักจะใช้เรือกอลและ ซึ่งเป็นเรือที่ประกอบด้วยเครื่องยนต์ขนาดเล็กออกทำการประมง จึงเป็นผลดีต่อการรักษาสัตว์น้ำในท้องทะเลอีกด้วย ทั้งนี้การทำอาชีพช่างต่อเรือในปัจจุบันเริ่มจะสูญเสียบุคลากรช่างฝีมือจากหมู่บ้าน อาจเป็นเพราะเกิดจากสาเหตุชาวบ้านในพื้นที่เริ่มหันไปประกอบอาชีพรับจ้างต่างพื้นที่และประเทศเพื่อนบ้านหรืออาชีพอื่น ๆ เนื่องจากอาชีพการประมงเริ่มมีผลกระทบจากเรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่ อีกทั้งในยุคปัจจุบันคนรุ่นใหม่ได้ให้ความสนใจน้อยลงที่จะสานต่อองค์ความรู้หรือเรียนรู้จากบรรพบุรุษอีกด้วย

อัตลักษณ์และมนต์เสน่ห์ของเรือกอลและ คือ ส่วนหัวและส่วนท้ายจะยกสูงขึ้นจากลำเรือหรืออีกแบบจะเป็นแบบหัวสั้นและท้ายตัด นิยมทำสีพื้นตลอดลำเรือแล้วเขียนลวดลายด้วยสีฉูดฉาด ซึ่งลวดลายอันวิจิตรนี้เองที่เป็นอัตลักษณ์ของเรือกอลและที่ผสมผสานระหว่างศิลปะไทยอิสลาม จีน และศิลปะอื่น ๆ เนื่องจากอิทธิพลที่ได้รับมาจากสภาพแวดล้อมอันได้แก่ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สังคม ความเป็นอยู่ ซึ่งสังคมความเป็นอยู่ในจังหวัดปัตตานีนั้น ประกอบไปด้วยชนชาติ 3 เชื้อชาติที่อาศัยอยู่ร่วมกัน นั่นคือ ชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม และชาวไทยจีน จิตรกรรมที่ศิลปินไทย

มุสลิมวาดตกแต่งเรือกอลและมีข้อจำกัดในด้านหลักความเชื่อทางศาสนาอิสลามที่ไม่สามารถเขียนภาพสัตว์ในจินตนาการจากวัฒนธรรมประเพณี ศาสนา วรรณคดี ศิลปะการแสดงต่าง ๆ สัตว์หิมพานต์ และภาพทิวทัศน์

ภาพที่ 35 พื้นที่ประกอบกิจการบ้านพักรูปแบบรีสอร์ทตามริมหาดหมู่บ้านตะโละสะมิแล
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

4.7 กิจการเปิดบ้านพักอาศัยให้เขาเป็นรีสอร์ท หมู่บ้าน “ตะโละสะมิแล” จากภาพที่ 36 ได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ในจังหวัดปัตตานี บริเวณหมู่บ้านมีข้อได้เปรียบจากตำแหน่งที่ตั้งที่สามารถมองเห็นทั้งพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก ทำให้เกิดกิจการนำบ้านอยู่อาศัยมาให้เขาเป็นรีสอร์ท

จากการสัมภาษณ์ จุดเริ่มต้นมาจากการสร้างบ้านในรูปแบบรีสอร์ทให้น้องชายได้มาพักในช่วงวันหยุด แต่มีรูปทรงสวยงาม ทำให้คนที่มาเที่ยวเห็นแล้วชอบ บางคนถึงกับขอซื้อหรือขอเช่าทำให้เกิดความคิดที่จะเปิดเป็นบ้านพักริมทะเล จากนั้นจึงสร้างบ้านพักขึ้น 5 หลังเป็นบ้านไม้ประกอบด้วย บ้านหลังใหญ่ 1 หลัง พักได้ 10-20 คน มีลานกิจกรรมหรือเป็นที่ประชุมได้และบ้านหลังเล็กอีก 4 หลัง พักได้หลังละ 2-3 คน หรือพักเป็นครอบครัว ช่วงแรก ๆ ผู้คนยังไม่รู้จักมากนักคนที่มาพักส่วนใหญ่รู้มาจากการบอกเล่า ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นคนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ลูกค้ากลุ่มแรก ๆ เป็นกลุ่มครูและนักเรียนตาดีกาหรือโรงเรียนอนุบาลสอนศาสนาที่มากทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น แข่งกีฬาหรืออบรมนอกสถานที่พร้อม ๆ กับการมาเที่ยวพักผ่อน จากนั้นเริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้น ปัจจุบันได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดปัตตานี

กิจการบ้านอยู่อาศัยให้เขาเป็นรีสอร์ทในปัจจุบันมีลูกค้ามาจองคิวของเข้าพักทุกวันทำให้เกิดกิจกรรมอื่น ๆ ตามมา ซึ่งช่วยสร้างรายได้ให้ชาวบ้านมากขึ้นเช่น กิจกรรมอาหารปิ้งย่าง บริการเรือบานานาโบ๊ทและล่องเรือเที่ยวป่าโกงกาง สิ่งเหล่านี้เป็นภาคภูมิใจอย่างมากคือ เป็นการช่วยสร้างรายได้ให้กับตัวเองและชุมชนเพื่อนบ้าน เพราะทำให้คนที่ออกไปหางานทำที่อื่นได้กลับมาประกอบอาชีพที่บ้านเกิดและได้อยู่กับครอบครัว ภูมิใจที่เห็นคนในชุมชนมีความสุข และมีคนที่อื่นมาเที่ยวบ้านเรา ซึ่งช่วยเพิ่มรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจของหมู่บ้าน ปัจจุบันในพื้นที่บริเวณริมถนนทางเข้าและบริเวณทางโค้งก่อนถึงบ้านพักริมทะเล เริ่มมีชาวบ้านออกมาขายของจนเกิดเป็นตลาดนัดตอนเย็นทุกวันเป็นประจำ เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเพิ่มขึ้นทุกวัน (สารูมา กาเซ็ง, 2559)

ภาพที่ 36 ลักษณะอาชีพรับจ้างทั่วไปในชุมชนแหลมโพธิ์
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

4.8 อาชีพรับจ้างทั่วไป

อาชีพรับจ้างทั่วไป จากภาพที่ 37 ตามที่ได้สามารถพบเห็นในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ ได้แก่ การรับจ้างขุดมะพร้าว ขั้บรถสามล้อรับจ้าง (รถพ่วงข้างรับส่งของ) ช่างก่อสร้างตกแต่งปรับปรุงบ้านเรือนทั่วไป คัดเลือกปลาและช้ำและปลาจากนายจ้างเรือประมงในพื้นที่ การเปิดร้านอาหารตามสั่ง ร้านของชำ และร้านน้ำชาซึ่งเป็นที่ศูนย์รวมของประชาชนในพื้นที่ โดยเป็นพื้นที่พบปะในยามว่าง จนกลายเป็นวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่วิจัย

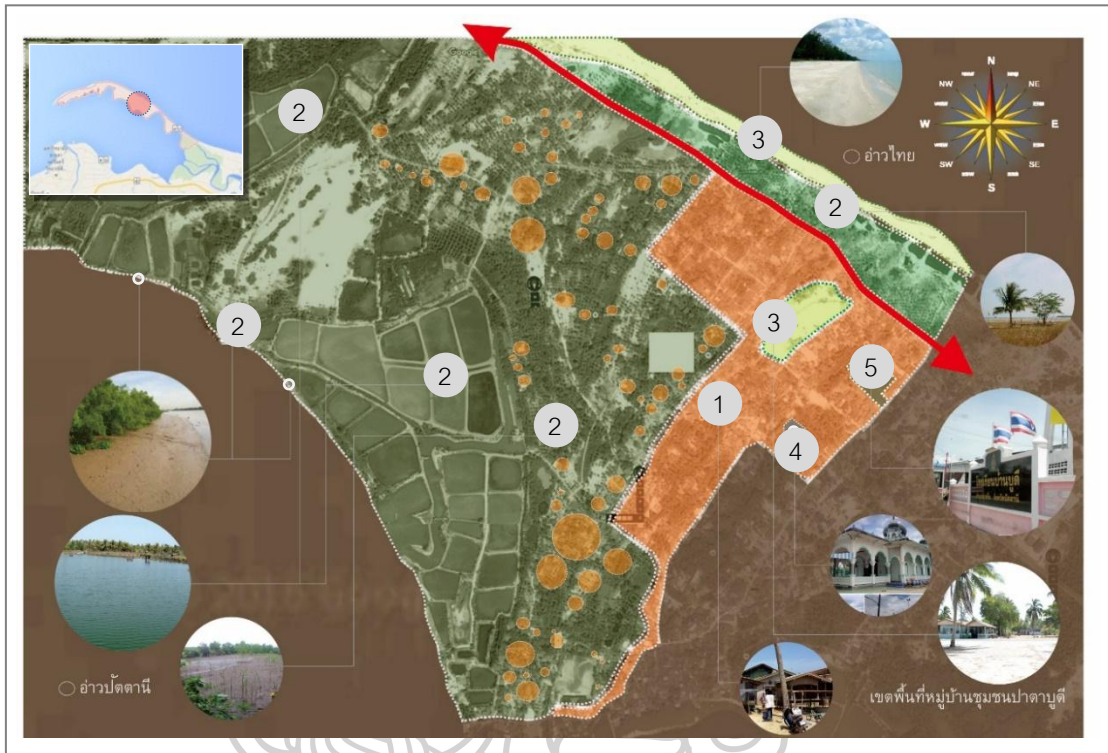
5. ลักษณะทางกายภาพและสภาพทั่วไปของตำบลแหลมโพธิ์

ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ในปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่มีสภาพเป็นแหลมดินทราย ไม่มีนาข้าว ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปลูกมะพร้าว และทำประมงเรือขนาดเล็ก บางส่วนได้ไปประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างแรงงานทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ ประชากรในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามสูงถึง 99 การเข้าถึงภายในพื้นที่ชุมชน มีถนนเส้นทางเข้าออกหมู่บ้านทางเดียว ซึ่งเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีความกว้างไม่เกิน 6 เมตร ในการเข้าถึงพื้นที่ในแต่ละชุมชนอาจจะไม่เอื้ออำนวยความสะดวกให้สามารถเข้าถึงได้ทุกพื้นที่ บางพื้นที่อาจจะต้องหาที่จอดรถทิ้งไว้ในพื้นที่ว่างของหมู่บ้านและเดินเท้าเข้าไปในพื้นที่ชุมชน ที่มีทางเดินผิวคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดกว้างไม่เกิน 2 เมตร สภาพแวดล้อมชุมชนมีการปลูกสร้างบ้านเรือนค่อนข้างหนาแน่นปานกลาง ด้วยรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เป็นอัตลักษณ์ความเป็นชุมชนมลายูพื้นถิ่น มีทั้งบ้านเรือนยกระดับพื้นใต้ถุนสูง อาคารสูงไม่เกินสองชั้น วัสดุส่วนใหญ่เป็นไม้และก่ออิฐฉาบปูนผสมผสานกัน ส่วนหลังคาบ้านเรือนเป็นทรงโบราณหรือทรงปั้นหยา และทรงจั่ว ที่ตกแต่งด้วยการแกะสลักไม้ลายมลายูพื้นถิ่น เป็นต้น

6. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตพื้นที่วิจัย โดยในแต่ละพื้นที่อาจจะใช้ประโยชน์ที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไป ดังต่อไปนี้

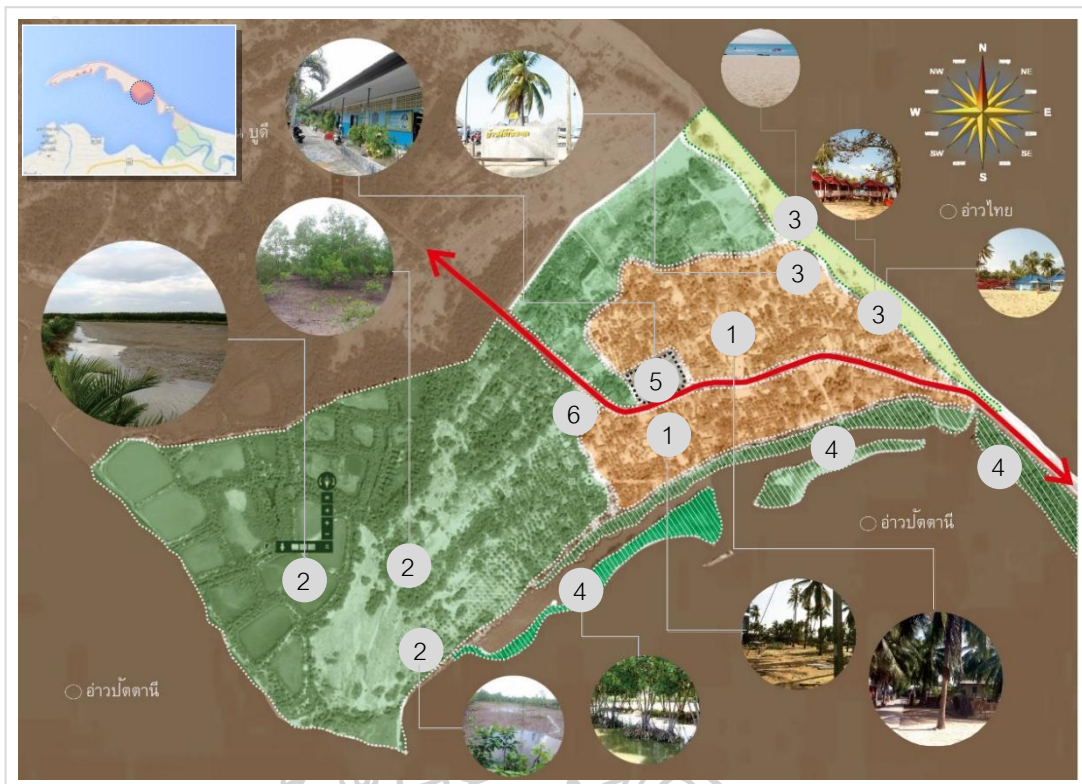
หมู่ที่ 1 ชุมชนบ้านบุดี มีพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่

ภาพที่ 37 พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินหมู่ที่ 1 บ้านบุดี
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

1. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อการอยู่อาศัยหนาแน่นน้อย/ปานกลาง ตั้งอยู่บริเวณทางทิศตะวันออกของชุมชนที่ติดกับหมู่ที่ ๒ บ้านตะโล๊ะสะมิแล และทิศตะวันตกของชุมชนที่ติดกับหมู่บ้านปาตาบูดี
2. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อเกษตรกรรมตั้งอยู่บริเวณทางทิศตะวันตกและทิศใต้ของชุมชนที่ติดกับอ่าวปัตตานี
3. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตั้งอยู่บริเวณทางทิศเหนือของชุมชนที่ติดกับอ่าวไทย
4. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถานศาสนาสตั้งอยู่บริเวณทิศใต้ของชุมชน
5. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถานการศึกษา

หมู่ที่ 2 ชุมชนบ้านตะโละสะมิแล มีพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่

ภาพที่ 38 พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินหมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

1. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อการอยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ตั้งอยู่บริเวณทางทิศตะวันออกของชุมชนที่ติดกับฝั่งชุมชนดาโต๊ะ ทิศตะวันตกติดกับชุมชนบ้านบูดี
2. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อเกษตรกรรม ตั้งอยู่บริเวณทางทิศตะวันตกของชุมชนที่ติดกับฝั่งชุมชนบูดี และทิศใต้ติดกับอ่าวปัตตานี
3. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตั้งอยู่บริเวณทางทิศเหนือของชุมชนที่ติดกับอ่าวไทย
4. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้ตั้งอยู่บริเวณทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตกของชุมชนที่ติดกับอ่าวปัตตานี
5. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษาตั้งอยู่บริเวณทางทิศเหนือของชุมชนที่ติดกับอ่าวไทย
6. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถานศึกษาตั้งอยู่บริเวณทางทิศใต้ของชุมชนที่ติดกับอ่าวปัตตานี

หมู่ที่ 3 ชุมชนบ้านปาดายูดี มีพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่

ภาพที่ 39 พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินหมู่ที่ 3 บ้านปาดายูดี
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

- 1. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อการอยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ตั้งอยู่กระจัดกระจายตามพื้นที่ของชุมชน
- 2. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อเกษตรกรรมตั้งอยู่บริเวณทางทิศใต้ และทิศตะวันตกของชุมชน
- 3. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตั้งอยู่บริเวณทางทิศเหนือของชุมชนที่ติดกับอ่าวไทย
- 4. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันศาสนาตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางของชุมชน
- 5. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันราชการตั้งอยู่บริเวณทางทิศเหนือของชุมชนที่ติดกับอ่าวไทย

หมู่ที่ 3 พื้นที่แหลมตาชี ซึ่งต่อเนื่องจากชุมชนบ้านปาดาบูดี้ มีพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน
ได้แก่

ภาพที่ 40 พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินหมู่ที่ 1 บ้านปาดาบูดี้ ต่อเนื่องยาวตลอดจนถึงแหลมตาชี
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

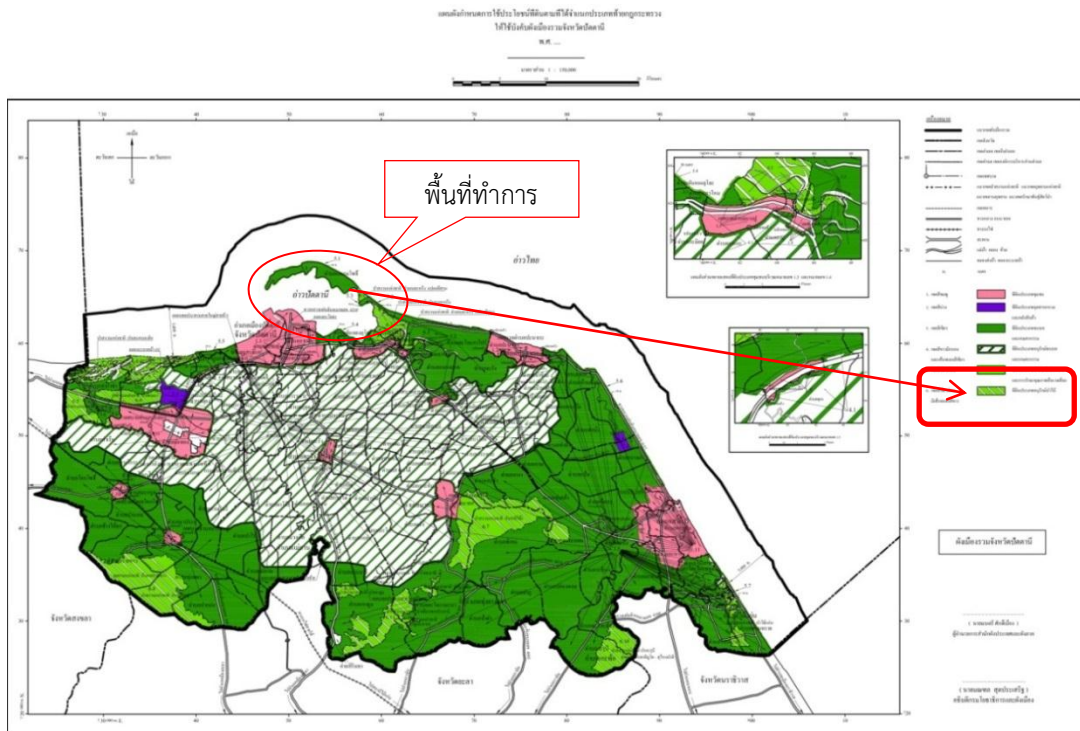
1. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อเกษตรกรรม ตั้งอยู่บริเวณทางทิศตะวันตกของชุมชนที่ติดกับฝั่งอ่าวไทย
2. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตั้งอยู่บริเวณทางทิศเหนือของชุมชนที่ติดกับอ่าวไทย
3. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้ตั้งอยู่บริเวณทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตกของชุมชนที่ติดกับอ่าวปัตตานี

หมู่ที่ 4 ชุมชนบ้านดาโต๊ะ มีพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่

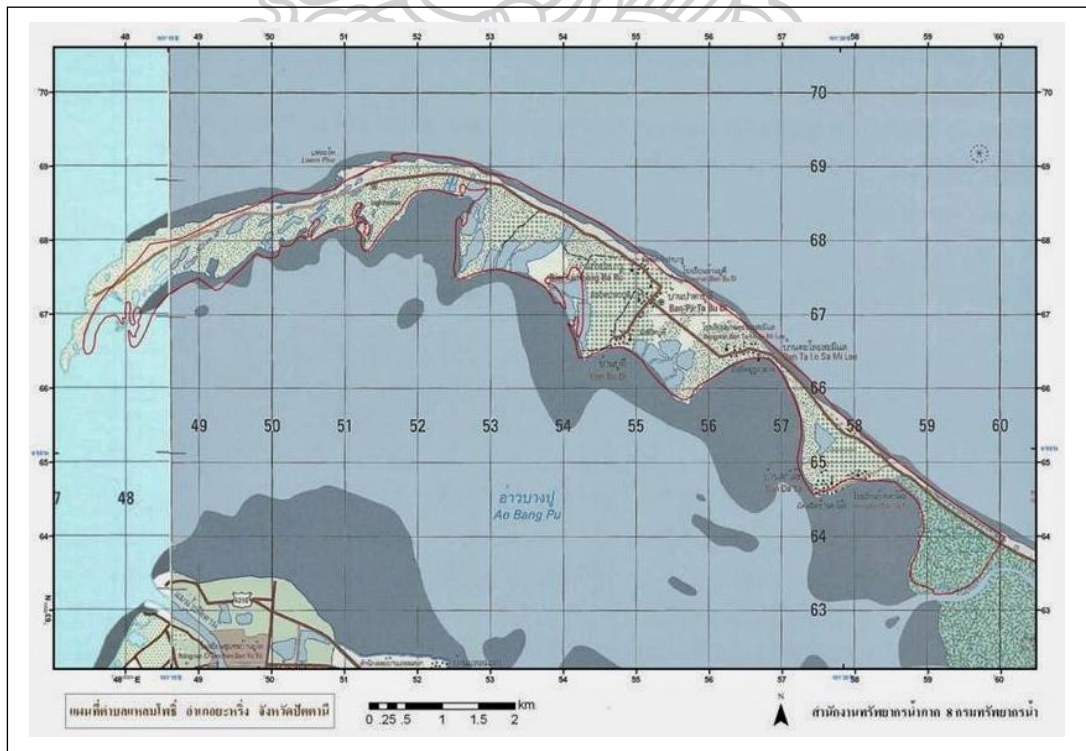

ภาพที่ 41 พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินหมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

1. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อการอยู่อาศัยหนาแน่นปานกลางตั้งอยู่บริเวณทางตะวันออกกับทิศใต้ของชุมชนที่ติดกับอ่าวปัตตานี
2. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเพื่อเกษตรกรรมตั้งอยู่บริเวณทางทิศเหนือ และทิศตะวันตกของชุมชน
3. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตั้งอยู่บริเวณทางทิศเหนือของชุมชนที่ติดกับอ่าวไทย
4. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้ตั้งอยู่บริเวณทางทิศตะวันตกของชุมชนที่ติดกับอ่าวไทย
5. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษาตั้งอยู่บริเวณทางทิศใต้ของชุมชน
6. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสถานศาสนาสตั้งอยู่บริเวณทางทิศใต้ของชุมชน
7. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย
8. พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้าตั้งอยู่บริเวณทางทิศใต้ของชุมชนที่ติดกับอ่าวปัตตานี

แผนที่ 1 การใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตของตำบลแหลมโพธิ์ ตามผังเมืองรวมจังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2559
ที่มา : สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดปัตตานี, 2559

แผนที่ 2 การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบันของชุมชนแหลมโพธิ์
ที่มา : สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดปัตตานี, 2559

7. โครงข่ายและระบบการคมนาคมขนส่ง

7.1 โครงข่ายและระบบการคมนาคมขนส่งเข้าสู่จังหวัดปัตตานี จังหวัดปัตตานีมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก 4 เส้นทางคือ ทางรถไฟ ทางเรือ ทางรถยนต์ และทางเครื่องบิน มีรายละเอียดดังนี้

7.1.1 ทางรถยนต์ จังหวัดปัตตานีอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 1,055 กิโลเมตรสามารถใช้เส้นทางหมายเลข 34 (ธนบุรี-ปากท่อ) ระยะทางประมาณ 90 กิโลเมตร แล้วแยกเข้าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 จนถึงจังหวัดชุมพร รวมระยะทางประมาณ 460 กิโลเมตร แล้วเดินทางต่อโดยใช้ทางหลวงหมายเลข 41 หรือ 42 ผ่านจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ผ่านปากน้ำเตพาเข้าจังหวัดปัตตานีรวมระยะทางประมาณ 505 กิโลเมตรและเข้าสู่พื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานีด้วยทางหลวงชนบทเส้นทางหมายเลข 4157

7.1.2 ทางรถไฟ เส้นทางรถไฟของจังหวัดปัตตานี วิ่งผ่านที่อำเภอโคกโพธิ์ และอำเภอแม่ลาน โดยมีสถานีรถไฟให้บริการจำนวน 4 สถานี

7.1.3 ทางเรือ จังหวัดปัตตานีมีท่าเทียบเรือทะเลที่สำคัญตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองปัตตานี จำนวน 2 ท่า คือ ท่าเทียบเรือประมงปัตตานีขององค์การสะพานปลาและท่าเทียบเรือปัตตานีเป็นท่าเทียบเรือน้ำลึก ซึ่งมีความสำคัญทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมากเพราะมีเรือประมงจากจังหวัดต่าง ๆ ทั้งในภาคใต้และภาคกลางตอนล่างมาขึ้นปลาและสัตว์น้ำต่าง ๆ เพื่อซื้อขายกันเป็นประจำในแต่ละวัน

7.1.4 ทางเครื่องบิน จังหวัดปัตตานีมีสนามบินทหาร 1 แห่ง ซึ่งเป็นสนามบินของหน่วยงานทหารบ่อทองอยู่ที่อำเภอหนองจิก ระยะทางห่างจากตัวเมืองปัตตานีประมาณ 10 กิโลเมตร และห่างจากพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ประมาณ 20 กิโลเมตร

ชุมชนที่มีความกว้างไม่เกิน 5 เมตร โครงสร้างผิวคอนกรีตเสริมเหล็ก รถยนต์ไม่สามารถสวนทางกันได้และเป็นโครงข่ายเข้าออกหมู่บ้านทางเดียว ส่วนโครงข่ายภายในชุมชนเป็นตรอกซอยมีความกว้างไม่เกิน 2 เมตร ผิวคอนกรีตเสริมเหล็ก

7.2 โครงข่ายและระบบการคมนาคมขนส่งในพื้นที่ ทั้ง 4 ชุมชนของตำบลแหลมโพธิ์มีโครงข่ายและระบบที่มีความสำคัญในการสัญจรมีอยู่ด้วยกันหลัก ๆ 2 โครงข่ายระบบ ดังนี้

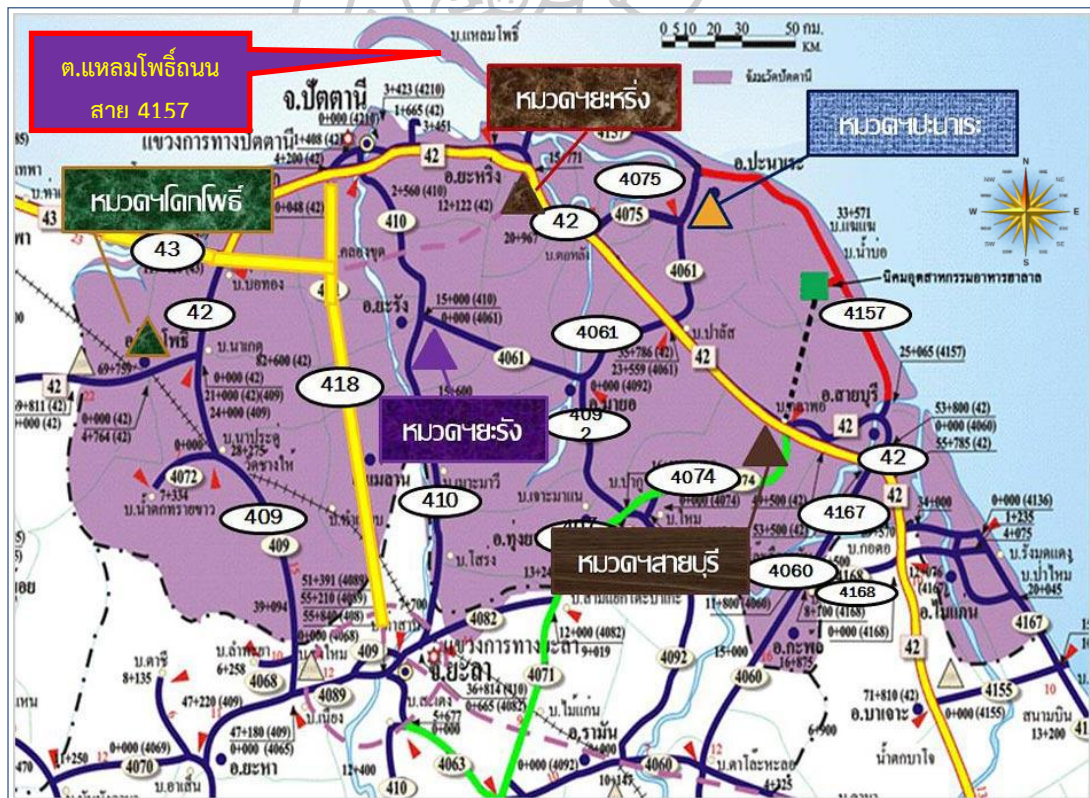
7.2.1 โครงข่ายทางบก

เส้นทางหลัก เป็นโครงข่ายเส้นทางหลักหมายเลข 4157 ในการสัญจรเข้าออกหมู่บ้านของประชาชนในพื้นที่ในการดำรงชีวิตโดยมีเส้นทางเข้าออกเส้นหลักเส้นทางเดียว โครงข่ายของตำบลแหลมโพธิ์ มีความเชื่อมต่อกับพื้นที่ตำบลตะโละกาโป เป็นผิวลาดยางแอสฟัลต์และถนนผิวคอนกรีตเสริมเหล็ก เนื่องจากบางช่วงบางตอนของโครงข่ายระบบสัญจรในพื้นที่ได้ถูกคลื่นน้ำกัดเซาะอย่างต่อเนื่อง ขนาดความกว้างถนนเส้นหลักอยู่ที่ประมาณ 6-7 เมตร ในสภาพปัจจุบันได้มีการใช้เส้นทางหลักค่อนข้างมากขึ้นสืบเนื่องมาจากพื้นที่หมู่ที่ 2 ชุมชนบ้านตะโละสะมิแล ได้มีการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วิถีชีวิต การ

ท่องเที่ยวพื้นที่อนุรักษ์โบราณสถานและพื้นที่ประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และพื้นที่พुरुระบบนิเวศป่าชายเลนของหมู่ที่ 4 ชุมชนบ้านดาโต๊ะ ส่วนพื้นที่อื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต้องใช้โครงข่ายในการสัญจรเป็นประจำได้แก่ พื้นที่ติดต่อหน่วยงานราชการหมู่ที่ 2 และหมู่ 3 เป็นเส้นทางสุดปลายแหลมตาซีที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจเนื่องจากเป็นแหล่งพื้นที่ขึ้นปลาของชาวประมงขนาดเล็กในพื้นที่วิจัย ในการส่งออกสู่ตลาดภายนอก

เส้นทางรอง เป็นระบบโครงข่ายเส้นทางขนาดเล็กในการสัญจรเข้าสู่ในแต่ละพื้นที่ของชุมชนที่มีความกว้างไม่เกิน 5 เมตร โครงสร้างผิวคอนกรีตเสริมเหล็ก รถยนต์ไม่สามารถสวนทางกันได้และเป็นโครงข่ายเข้าออกหมู่บ้านทางเดียว ส่วนโครงข่ายภายในชุมชนเป็นตรอกซอยมีความกว้างไม่เกิน 2 เมตร ผิวคอนกรีตเสริมเหล็ก

7.2.2 โครงข่ายทางน้ำ เป็นระบบโครงข่ายที่ใช้สำหรับการขนส่งสินค้า และการขนส่งลำเลียงวัตถุดิบของชาวประมงในพื้นที่วิจัยเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในอนาคตโครงข่ายทางน้ำอาจเป็นทางเลือกการเข้าถึงพื้นที่แหลมโพธิ์มากขึ้น เนื่องจากพื้นที่ในสภาพปัจจุบันได้มีนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นระบบโครงข่ายทางน้ำสามารถช่วยอำนวยความสะดวกมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยลดระยะเวลาในการเดินทางอีกด้วย

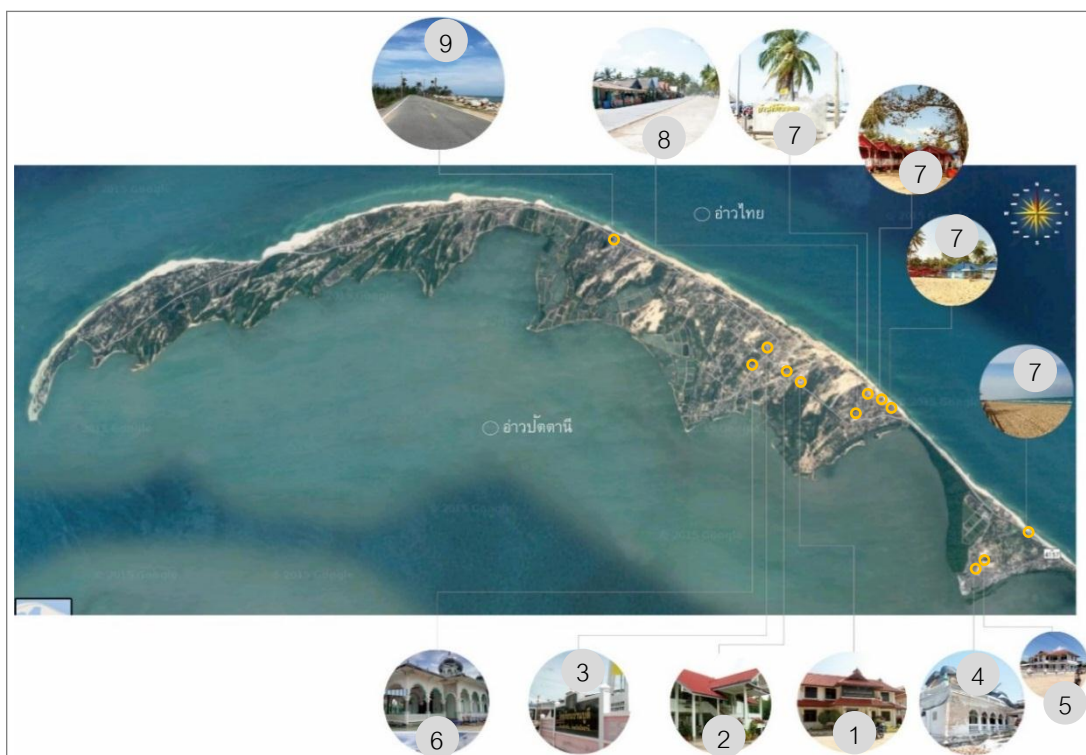
แผนที่ 3 การเข้าถึงเส้นทางโครงข่ายคมนาคมพื้นที่ ต.แหลมโพธิ์ สาย 4157
ที่มา : สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดปัตตานี, 2559

ภาพที่ 42 เส้นทางโครงข่ายคมนาคมและการท่องเที่ยวในจังหวัดปัตตานี
ที่มา : www.dooasia.com , 2559

แผนที่ 4 โครงข่ายคมนาคมและแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดปัตตานี
ที่มา : www.folktravel.com, 2559

ภาพที่ 43 ตำแหน่งที่ตั้งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่มีอยู่ในพื้นที่
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

8. การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

สาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่มีอยู่ในพื้นที่วิจัยตำบลแหลมโพธิ์ปัจจุบัน ได้แก่

1. องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ที่เขตชุมชนบ้านตะโละสะมิแล
2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านปาตาบูดี
3. โรงเรียนบ้านบูดี
4. มัสยิดบ้านดาโต๊ะ
5. โรงเรียนตาดีการบ้านบูดีและบ้านดาโต๊ะ (เป็นศูนย์การเรียนระดับอนุบาลและเป็นโรงเรียนศาสนาอิสลาม)
6. มัสยิดบ้านบูดี
7. ที่พักให้เช่าในรูปแบบรีสอร์ทและโฮมสเตย์ ตั้งอยู่บ้านดาโต๊ะและบ้านตะโละสะมิแล
8. ร้านค้า ตั้งอยู่บ้านตะโละสะมิแล และบ้านบูดี
9. รถบริการรับส่งจากต้นทางถนนสาย 41 เข้าไปยังพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ด้วยเส้นทางเขตชนบทหมายเลข 4157
  - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแหลมโพธิ์

- การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (บ้านบุดี)
- ศูนย์บำบัดน้ำเสียและกรองน้ำบาดาล
- ศูนย์ฝึกระวังเตือนภัยคลื่นน้ำทางทะเล และกระแสน้ำ
- ศูนย์ฝึกออาชีพตำบลแหลมโพธิ์ (กลุ่มแม่บ้าน)
- ศูนย์เลี้ยงปลาน้ำเค็มและน้ำจืด ตั้งอยู่บ้านดาโต๊ะ
- การบริการน้ำประปา ตั้งอยู่บ้านตะโละสะมิแล
- รถจัดเก็บขยะภายในพื้นที่วิจัย ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

สาธารณูปโภคและสาธารณูปการเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่มีอยู่ในเขตพื้นที่บางส่วนของตำบลแหลมโพธิ์ แต่อาจจะมีพื้นที่บางส่วนที่ยังขาดแคลนในด้านการไฟฟ้าครัวเรือนและน้ำประปาไม่เพียงพอต่อการบริโภค ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีพ ทั้งนี้จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนามในด้านสภาพของสาธารณูปโภคและสาธารณูปการส่วนใหญ่ทรุดโทรมอย่างมาก เนื่องจากขาดการดูแลรักษาและบริหารจัดการจัดการภายในชุมชนอีกด้วย

9. สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและวัฒนธรรม

9.1 สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

พื้นที่ป่าชายเลน จากภาพที่ 44 ปัจจุบันป่าชายเลนได้สูญเสียพื้นที่ป่าไปกว่า 100 ไร่ แต่ถึงกระนั้นสภาพพื้นที่ป่าชายเลนก็ยังคงสมบูรณ์เพราะอยู่ใต้การควบคุมการดูแลของกรมป่าไม้ โดยสำนักงานป่าไม้เขตปัตตานีได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของป่าชายเลน จึงได้ร่วมกับชาวบ้านดาโต๊ะ ข้าราชการและนิสิตนักศึกษา นักกิจกรรมจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ช่วยกันปลูกป่าชายเลนในรูปของป่าชุมชนขึ้นในบริเวณหมู่บ้านดาโต๊ะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและเป็นแนวกำบังคลื่นลมในฤดูฝน ซึ่งเป็นช่วงที่คลื่นลมแรง บริเวณพื้นที่ป่าชายเลนดังกล่าวอยู่ระหว่างหมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะกับหมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแลเนื้อที่ประมาณ 374 ไร่ เป็นแหล่งไม้ใช้สอยของชุมชนมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและแสดงถึงการใช้ประโยชน์ป่าไม้แบบยั่งยืนของชุมชนทั้งสองหมู่บ้าน ซึ่งทางราชการได้ประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติป่าชายเลนยะหริ่งแปลง 3 เมื่อปี พ.ศ. 2536 ปัจจุบันบ้านดาโต๊ะและบ้านตะโละสะมิแลเป็นตัวอย่างที่ดีที่แสดงถึงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับอาชีพหลักของชุมชน คือ การทำประมงขนาดเล็กต้องการป่าชายเลนเป็นแหล่งเพาะพันธุ์และขยายพันธุ์สัตว์น้ำ เพื่อรักษาสมดุลธรรมชาติสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลส่วนพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ไม่สามารถทำนาหรือปลูกผลไม้บางชนิดได้เพราะพื้นที่เป็นดินปนทราย พืชเศรษฐกิจสำคัญที่พบเห็นได้โดยทั่วไป คือ มะพร้าว สนและพืชประเภทผักหรือสมุนไพรสามารถปลูกได้ในพื้นที่บางส่วน สมุนไพรเหล่านี้มีความสำคัญมากในอดีต เนื่องจากการติดต่อกับชุมชนภายนอกมีความยากลำบากในยามเจ็บไข้ได้ป่วยชุมชน จึงต้องรักษาตนเองด้วยสมุนไพรพื้นบ้านที่มีอยู่เท่านั้น (วลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2553: 31-31)

ภาพที่ 44 ลักษณะพื้นที่บริเวณป่าชายเลนในพื้นที่วิจัย
ที่มา: ภาพโดย Jirapong wangwivat, 2559

9.2 สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม

ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณีของพื้นที่วิจัย ในอดีตเมื่อ 400 ปี พื้นที่วิจัยเป็นเมืองท่าค้าขายขนาดใหญ่ จึงมีผู้คนหลากหลายเชื้อชาติเข้ามาทำการค้าขาย ซึ่งในยุคแรก ๆ เป็นช่วงของผู้นับถือศาสนาพราหมณ์ฮินดูได้เข้ามาทำค้าขายพร้อมกับการเผยแพร่ศาสนาและมีการสร้างเจดีย์ในพื้นที่จังหวัดปัตตานีไว้หลายสิบแห่งด้วยกัน ปัจจุบันได้กลายเป็นโบราณสถานโดยมีกรมศิลปากรเป็นผู้ดูแลรักษา ในเวลาต่อมาในช่วงยุคกลางเป็นช่วงของชาวจีนและชาวอาหรับได้เริ่มเข้ามาทำการค้าขายทำให้ชุมชนเมืองได้ขยายตัวมีพื้นที่กว้างขึ้นและมีความเจริญรุ่งเรือง ต่อมาได้เข้าสู่ยุคของ "แหลมมลายูตอนใต้" ที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านมาเลเซีย และอินโดนีเซีย จึงได้มีการแบ่งเขตปกครองของแต่ละเจ้าเมืองลังกาสุกะ ซึ่งในปัจจุบันพื้นที่วิจัย จึงมีแหล่งที่มาของอิทธิพลทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายเชื้อชาติปะปนกันไปในแต่ละด้านที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมพื้นที่วิจัยสามารถพบได้ในยุคปัจจุบันมี ดังนี้

- ด้านขนบธรรมเนียม จากภาพที่ 45 ในพื้นที่วิจัยกิจกรรมหลัก ๆ ที่ยังมีอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ 1. พิธีการเปิดปากเด็กแรกเกิด 2. พิธีการเข้าแต่งงาน 3. งานเมาลิด 4. การกวนข้าวอาชูรอ 5. การแต่งกายและการสื่อสารส่วนใหญ่ประชาชนในพื้นที่ใช้รูปแบบมลายูพื้นถิ่น 6. การเยี่ยมเยียนและทำความสะอาด “กูโบร์” หรือสุสานอิสลาม เป็นต้น

ภาพที่ 45 สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมทางด้านขนบธรรมเนียมในพื้นที่วิจัย
ที่มา : <https://nokngamphol.wordpress.com> เข้าถึงเมื่อ 21 เมษายน 2559.

ภาพที่ 45 สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมทางด้านขนบธรรมเนียมในพื้นที่วิจัย (ต่อ)

ที่มา : <https://nokngamphol.wordpress.com> เข้าถึงเมื่อ 21 เมษายน 2559.

- **ด้านประเพณี** จากภาพที่ 46 ยังคงเหลืออยู่ในบางพื้นที่ ที่ได้รับอิทธิพลจากประเพณีที่มีความคล้ายคลึงกับประเพณีพราหมณ์ฮินดู ซึ่งบางกิจกรรมของศิลปวัฒนธรรมประเพณี ที่ได้รับมาจากบรรพบุรุษไม่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมยังมีให้เห็นและสืบเนื่องจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ 1. ประเพณีแห่นก 2. การแห่ขันหมากเจ้าสาวเจ้าบ่าว 3. การร้องเพลงอนาซีด 4. การแข่งพายเรือกอ 5. การเล่นวาวประจำฤดู 6. การแสดงศิลปะป้องกันตัวปัญญาศิลปะพื้นบ้าน

ภาพที่ 46 กิจกรรมวัฒนธรรมทางด้านประเพณี

ที่มา : <https://nokngamphol.wordpress.com> เข้าถึงเมื่อ 21 เมษายน 2559.

- **ศาสนาและเชื้อชาติ** ประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งมีกิจกรรมและการประกอบศาสนกิจในทุก ๆ วัน วันละ 5 เวลาอาจจะไปประกอบกิจที่สุเหร่าเป็นบางส่วนและที่บ้านแล้วแต่สะดวก และการประกอบศาสนกิจร่วมกันสำหรับผู้ชายในทุก ๆ วันศุกร์

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ของทางด้านศาสนาอิสลามที่ใช้กฎข้อบังคับในการดำเนินชีวิตตามรอยท่านศาสดามูฮัมหมัด (ช.ล.) ที่ได้ดำรงไว้ในอัลกรุอ่าน ดังนั้นเขตพื้นที่วิจัยในปัจจุบันยังคงรักษาและมีกิจกรรมสืบสานต่อเนื่องจนถึงบุตรหลานได้เรียนรู้และปลูกฝังอยู่ตลอดเวลา นอกเหนือจากการประกอบศาสนกิจการละหมาดแล้ว ยังมีพิธีการเข้าสู่หนัต และการถือศีลอดในเดือนรอมฎอน ในช่วงระหว่างของเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน รวมถึงการส่งเสริมให้คนในพื้นที่ได้ไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ เมืองมักกะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย เป็นพิธีที่มีความสำคัญและเป็นความหวังอันสูงสุดในชีวิตของผู้คนที่นับถือศาสนาอิสลาม เป็นต้น

10. การท่องเที่ยวในชุมชน

สถานที่ท่องเที่ยวตำบลแหลมโพธิ์

ลักษณะการท่องเที่ยวภายในพื้นที่วิจัยในปัจจุบัน เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจตามชายหาด และการท่องเที่ยวเยี่ยมชมโบราณสถานและประวัติศาสตร์ จากภาพที่ 47 ที่มีความสำคัญในการตั้งถิ่นฐานโดยเฉพาะศิลปวัฒนธรรม ปัจจุบันได้รับการดูแลโดยกรมศิลปากร ที่ให้สำคัญในประวัติศาสตร์ด้านการอนุรักษ์แหล่งโบราณสถาน ซึ่งกรมศิลปากรได้ทำการสำรวจและขึ้นทะเบียนโบราณสถานไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2478

ภาพที่ 47 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โบราณสถานหมู่บ้านดาโต๊ะ ต.แหลมโพธิ์ ปัตตานี ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

10.1 การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและกิจกรรมต่าง ๆ บนชายหาดทรายขาว

การท่องเที่ยวพื้นที่หาดทรายขาว จากภาพที่ 48 ที่มีลักษณะพิเศษและความแปลกตา คือพื้นที่ชายหาดที่เกิดจากการก่อตัวของสันทรายที่ยื่นออกไปในทะเลในลักษณะสันดอนจะงอยหาดทรายกว้างไกล และมีทรัพยากรธรรมชาติที่เต็มด้วยความอุดมสมบูรณ์และสวยงาม อีกทั้งยังมีพื้นที่สำหรับพักผ่อนในรูปแบบรีสอร์ทให้เช่าที่มีความหลากหลายรูปแบบสัดส่วนของอาคารตามริมหาดของพื้นที่หมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งทางบกและทางน้ำ ทำให้มีกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานและเพลิดเพลินอีกด้วย

ภาพที่ 48 การท่องเที่ยวเชิงพักผ่อนหย่อนใจและกิจกรรมต่าง ๆ ต.แหลมโพธิ์
ที่มา: จากการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม, 8 กุมภาพันธ์ 2558

10.2 การท่องเที่ยวบริเวณภายในชุมชน

การท่องเที่ยวบริเวณภายในพื้นที่ชุมชนมีหลายสิ่งหลายอย่างที่ น่าสนใจ ซึ่งอยู่ในรูปแบบวิถีชีวิตชุมชนแบบดั้งเดิม พื้นที่วิจัยตำบลแหลมโพธิ์เต็มไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ โบราณสถานทางด้านวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของชุมชนในแต่ละชุมชนยังคงรูปแบบเดิมของชาวมุสลิม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากตอนใต้ของแหลมมลายูในยุคก่อน จะสังเกตได้จากการสื่อสารด้วยภาษามลายูและมีรูปแบบการแต่งกายส่วนใหญ่เป็นการแต่งกายตามวัฒนธรรมและปฏิบัติตามหลักศาสนาที่กำหนดไว้ จะพบเห็นได้ว่าผู้หญิงจะแต่งกายชุดปกคลุมอย่างมิดชิด นอกจากนี้ ยังมีรูปแบบสถาปัตยกรรมมลายู รวมทั้งพื้นที่นี้ยังเป็นแหล่งผลิตภัณฑ์สินค้าแปรรูปส่งออกของชุมชนในรูปแบบ (OTOP) การท่องเที่ยวที่สร้างความแปลกใหม่ให้แก่พื้นที่ชุมชนได้แก่ การท่องเที่ยวพายเรือ ซึ่งเป็นโครงการเชิงอนุรักษ์และสงวนรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่วิจัย การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนริมทะเลชายหาดที่มีบ้านพักแบบรีสอร์ตในหลากหลายรูปแบบรองรับความต้องการ รวมถึงมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมทั้งบนบกและในน้ำได้เล่นอย่างสนุกสนาน และมีพื้นที่ส่วนหนึ่งของชุมชนได้มีการร่วมตัวเปิดตลาดนัดขายอาหารสินค้าประเภทอาหารว่างและอาหารพื้นบ้านที่ชาวบ้านนำออกมาขายในช่วงเวลาเย็น ส่วนกลางวันจะมีร้านค้าอาหารตามสั่งหรืออาหารทะเลสด จากชาวประมงในพื้นที่นำมาขายไว้ปิ้งย่างและซื้อเป็นของฝากกลับบ้าน รวมถึงมีความหลากหลายธุรกิจที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีการจดทะเบียนอย่างถูกต้อง ทำให้ทางหน่วยงานราชการไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนว่าธุรกิจลักษณะนี้เกิดขึ้นมาแล้วเท่าไร ต้นทุนเท่าไร รายได้เป็นอย่างไรไม่สามารถคำนวณหาค่าเฉลี่ยต่อเดือนต่อปีเป็นตัวเลขได้ เป็นต้น

ระบบสาธารณูปโภค / สิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่

- บริการบ้านพักแบบรีสอร์ท
- ชุมชนมีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ครบถ้วน
- ถนนแอสฟัลต์ และไฟส่องทางภายในชุมชน

การจัดการท่องเที่ยวของชุมชน

การจัดการเกิดจากความร่วมมือของผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและกลุ่มประชาชนในพื้นที่ จึงทำให้สามารถจัดการการท่องเที่ยวได้ในระดับค่อนข้างดี แต่ยังคงขาดกฎกติกาหรือมาตรการในการบริหารจัดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

การดำเนินงานด้านเครือข่ายการท่องเที่ยวของชุมชน

การท่องเที่ยวโดยชุมชนถือเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่สนับสนุนในการอนุรักษ์ธรรมชาติและมรดกวัฒนธรรมชุมชน อีกทั้งยังเป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชนที่เน้นกลุ่มประชาชนเป็นหัวใจของการจัดการการท่องเที่ยว การดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นในรูปแบบที่ต้องเชื่อมโยงกับเครือข่ายในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งท้องถิ่น จังหวัด ภูมิภาค และหน่วยราชการต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมผลักดันในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

11. ผลกระทบต่อชุมชน

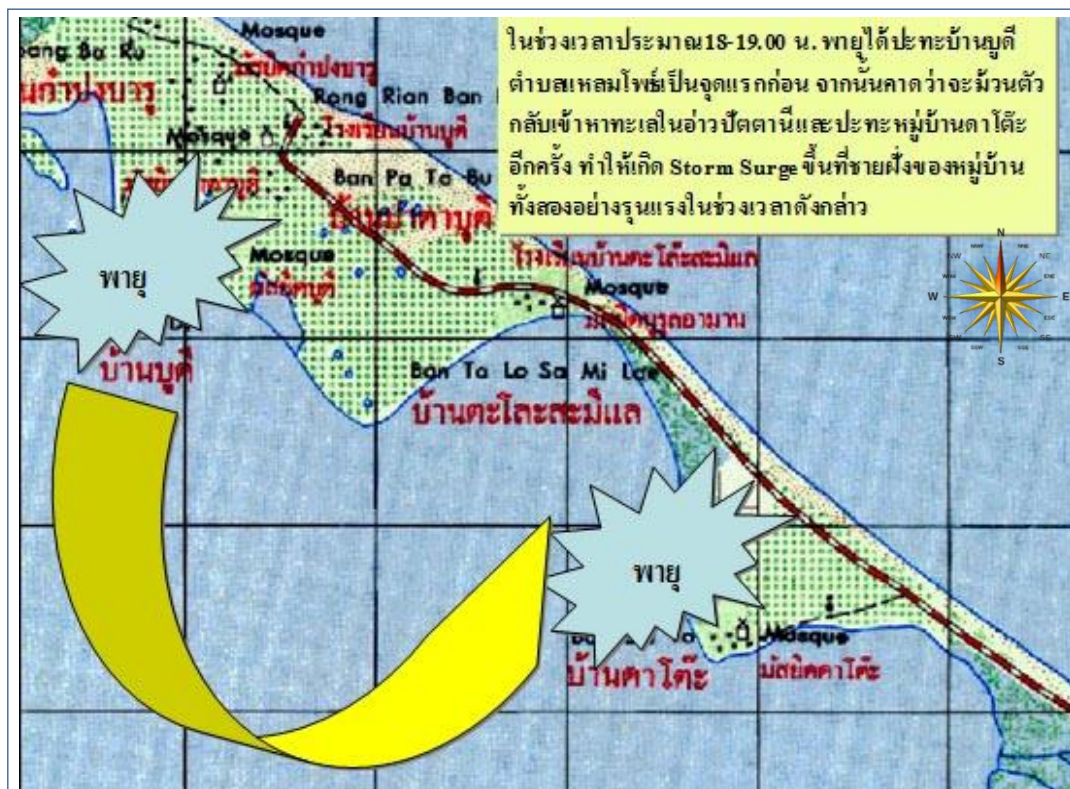
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติ

จากภาพที่ 49 ผลกระทบจากลมมรสุมของตำบลแหลมโพธิ์ เมื่อวันที่ 10 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2553 ในช่วงเวลาประมาณ 18.00 - 19.00 น. พยานหลักฐานจากหลายแหล่งในพื้นที่ยืนยันข้อมูลตรงกันว่าพายุได้ปะทะบ้านบูดี ตำบลแหลมโพธิ์เป็นจุดแรกก่อน หลังจากนั้นคาดว่าม้วนตัวกลับเข้าหาทะเลในอ่าวปัตตานีและกลับมาปะทะหมู่บ้านดาโต๊ะอีกครั้ง ณ จุดนี้ที่เป็นหลักฐานพบว่าน่าจะเกิด storm surge ขึ้นที่ชายฝั่งของหมู่บ้านทั้งสองอย่างรุนแรง คลื่นพายุพัดได้เข้ามามากกว่าหนึ่งครั้งในช่วงเวลาตั้งแต่ 18.30 - 20.00 น. ความสูงของคลื่นประมาณ 3-5 เมตรที่บ้านดาโต๊ะ ส่วนที่บ้านบูดีนั้น จากปากคำของชาวบ้านที่เกิดเหตุระบุตรงกันว่าความสูงของคลื่นประมาณ 3-5 เมตรเช่นเดียวกัน หรือบางที่อาจจะสูงถึงระดับต้นมะพร้าว มีบ้านเรือนราษฎรเสียหายอย่างรุนแรงไม่ต่ำกว่า 100 หลังคาเรือน

ภาพที่ 49 ผลกระทบจากลมพายุปะทะชุมชนบ้านบูดี และบ้านดาโต๊ะ ปี พ.ศ. 2553

ที่มา : Deep South Watch ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้, 2553

ภาพที่ 50 ทิศทางของลมพายุปะทะพื้นที่แหลมโพธิ์ ปี พ.ศ. 2553
ที่มา : <https://deepsouthwatch.org/th/node/1111,2553>

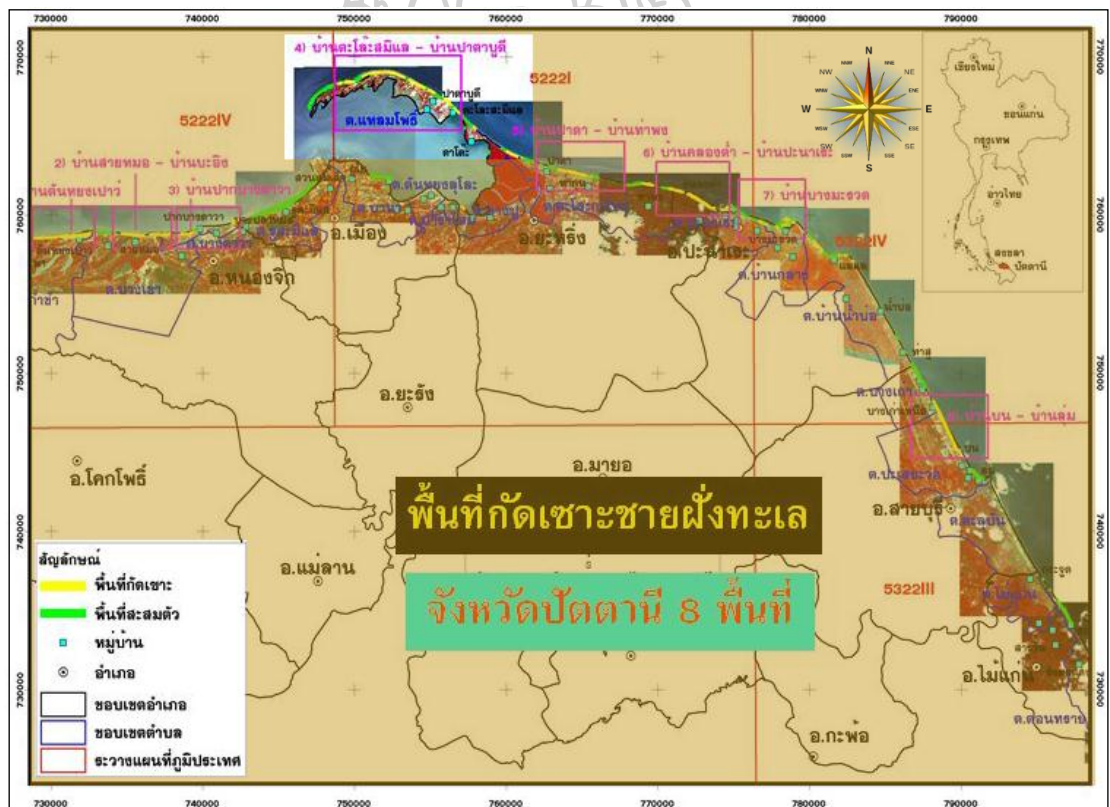
สภาพปัญหากัดเซาะชายฝั่งทะเลอ่าวไทย และผลกระทบจากกระแสน้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่งที่มีผลต่อพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์

ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล จากภาพที่ 52 ปัญหาที่มีปัจจัยหลายประการมาเกี่ยวข้อง ทั้งสภาพภูมิอากาศ คลื่นลมที่แปรปรวนตลอดเวลาระแส่น้ำ การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล การตัดไม้ทำลายป่าชายเลนและการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งไม่เหมาะสม ได้ส่งผลถึงการเกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของประเทศไทยโดยสถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยตอนล่างในเขตจังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส รวมประมาณ 200 กิโลเมตร ยังมีแนวโน้มรุนแรงในระดับวิกฤติมาก ซึ่งเดิมมีอัตราการกัดเซาะชายฝั่งรุนแรงเฉลี่ย 5 เมตรต่อปี แต่ในปีพ.ศ. 2551 ที่ผ่านมามีอัตราการกัดเซาะชายฝั่งเพิ่มขึ้นเป็น 10 เมตร ทำให้ที่ดินและทรัพย์สินทั้งของรัฐและประชาชนเสียหายเป็นจำนวนมากทุกปีและมีแนวโน้มจะเพิ่มจำนวนพื้นที่มากขึ้นเนื่องจากบริเวณอ่าวไทยตอนล่าง มีลักษณะเป็นชายฝั่งแนวตรงยาวไม่มีส่วนเว้าเพื่อช่วยลดความรุนแรงของกระแสน้ำส่งผลให้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งมีความรุนแรงมากกว่าฝั่งอันดามัน ซึ่งมีลักษณะเป็นหาดสั้น ๆ และมีอ่าวน้อยใหญ่ ประกอบกับที่ผ่านมามีโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อลดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในแต่ละพื้นที่ไม่มีการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับระบบนิเวศและพื้นที่ใกล้เคียง จึงเป็นสาเหตุให้ปัจจุบันปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งบริเวณอ่าวไทยตอนล่างมีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากพบว่าทรายและตะกอนต่าง ๆ ถูก

กระแสน้ำพัดไปทับถมอยู่ด้านหลังของสิ่งก่อสร้าง และในบางพื้นที่โครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ส่งผลให้ทิศทางของกระแสน้ำเปลี่ยนไปทำให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่แห่งอื่นอีกด้วย (Deep South Watch, 2551)

ภาพที่ 51 ผลกระทบจากกระแสน้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง
ที่มา : https://www.matchon.co.th/euro-2016-news/news_465022, 2559

ภาพที่ 52 เขตพื้นที่ที่เกิดการกัดเซาะชายฝั่งทะเล อ.ยะหริ่ง ต.แหลมโพธิ์
ที่มา : http://101133.blogspot.com/2016/10/blog-post_26.html, 2559

12. ปัญหาและความต้องการของชุมชน

ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ในแต่ละชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ โดยทั่วไปส่วนใหญ่เป็นการจัดกลุ่มบ้านเรือนส่วนใหญ่เกาะกลุ่มกันหนาแน่นปานกลางตลอดจนถึงหนาแน่นมาก การใช้ประโยชน์ที่ดินหลัก ๆ โดยภาพรวมส่วนใหญ่เป็นประเภทเพื่อการอยู่อาศัย การเกษตร พื้นที่โล่ง พื้นที่สุสานหรือกุโบร์ พื้นที่แหล่งประวัติศาสตร์โบราณสถาน รวมถึงพื้นที่การสัญจรในการเข้าถึงพื้นที่ต่าง ๆ โดยมีเส้นทางสายหลักหมายเลข 4157 สายรองคือเส้นทางเข้าสู่หมู่บ้านและเส้นทางย่อยที่ประกอบด้วยทางเท้าผิวคอนกรีตเสริมเหล็ก และทางเท้าผิวหน้าดินทรายที่มีขนาดความกว้างประมาณ 5 เมตร ลักษณะโครงสร้างบ้านเรือนมีทั้งโครงสร้างถาวรคอนกรีตเสริมเหล็ก และบ้านเรือนไม้ยกระดับใต้ถุนบ้านสองชั้น เป็นต้น

ปัญหาและความต้องการที่พบเห็นจากการสำรวจภาคสนามเบื้องต้น พบว่าในพื้นที่วิชัยตำบลแหลมโพธิ์พบว่ามีเรื่องสำคัญหลัก คือ ปัญหาทางด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการและสภาพแวดล้อม ปัญหาความต้องการด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่วิชัยตำบลแหลมโพธิ์

12.1 ปัญหาทางด้านกายภาพ

สภาพทั่วไปของพื้นที่ชุมชนที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยในพื้นที่บางส่วน เป็นชุมชนแออัดสภาพบ้านเรือนทรุดโทรมไม่สามารถต้านทานกระแสลมพายุที่จะพัดผ่าน ขยะมูลฝอยและน้ำเน่าขังเต็มพื้นที่อยู่อาศัย บ้านเรือนมีความเสี่ยงสูงต่อสภาวะการเกิดน้ำท่วมฉับพลัน ซึ่งจะมีสภาพไม่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัยเพราะจะเกิดมลพิษ เป็นอันตรายต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตในอนาคต

12.2 ปัญหาทางด้านสาธารณูปโภค

ปัญหาที่พบเห็นหลัก ๆ ทางด้านสาธารณูปโภค คือ เส้นทางสัญจรภายในพื้นที่ของแต่ละชุมชนมีสิ่งขีดขวางทางเท้าการรुक้ำพื้นที่ทางเท้าจึงทำให้แคบลง ทำให้การเดินทางของผู้ใช้งานจักรยานยนต์หรือจักรยานจะต้องระมัดระวังกันให้มากขึ้น เนื่องจากเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งภายในพื้นที่ชุมชน นอกจากนี้พื้นที่ระบบระบายน้ำสาธารณะยังเกิดการอุดตันด้วยขยะมูลฝอยและทรายเป็นจำนวนมากเต็มฝาบ่อทำให้ใช้การไม่ได้ จึงส่งผลกระทบต่อระบบน้ำทิ้งในแต่ละบ้านเรือน ก่อให้เกิดน้ำท่วมและน้ำเสียบนพื้นที่บริเวณที่อยู่อาศัยทำลายสภาพแวดล้อมของชุมชน เป็นแหล่งน้ำเสียที่เป็นพิษและส่งกลิ่นเหม็น

12.3 ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหาจากสภาพแวดล้อมในพื้นที่วิชัยตำบลแหลมโพธิ์ ในปัจจุบันยังนับวันที่ประชากรในพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้สภาพแวดล้อมทางสังคมและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพที่ถูกทำลาย ปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่อยู่อาศัยเริ่มเข้าสู่ภาวะวิกฤต ซึ่งอาจเกิดจากการที่ประชาชนบริโภคมากขึ้นการจัดพื้นที่รองรับขยะในแต่ละวันไม่เพียงพอ สภาพพื้นที่เริ่มเสื่อมโทรม มีการปล่อยน้ำเสียลงสู่ลำน้ำปัตตานีเนื่องจากระบบน้ำสาธารณะใช้งานไม่ได้ การรुक้ำเขตพื้นที่สาธารณะเพื่อนำไปใช้ทำการเกษตร การรुक้ำเขตพื้นที่ทางทะเลอ่าวไทยของเรืออุตสาหกรรม

ขนาดใหญ่ในการใช้อุปกรณ์วนลาก จึงทำให้ชาวประมงในพื้นที่ได้ปริมาณสัตว์น้ำน้อยลง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจในรูปแบบรีสอร์ท ที่ส่งผลกระทบต่อ การขาดแคลนน้ำสำหรับบริโภคของประชาชนในพื้นที่วิจัย การบริหารจัดการในพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมเริ่มลดลงอีกด้วย

12.4 ความต้องการประชาชนในพื้นที่วิจัยตำบลแหลมโพธิ์

ความต้องการของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ ให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่สมดุลระหว่างสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและ การเพิ่มจำนวนของผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ การขยายตัวของระบบสาธารณูปโภคสมควรได้รับการวางแผนและจัดทำอย่างเหมาะสม เพื่อไม่สร้างผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในแต่ละชุมชนความต้องการของประชาชนในพื้นที่วิจัย มีดังนี้

12.4.1 การบริหารจัดการภายในพื้นที่ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะให้ถูกตำแหน่งที่รองรับขยะ เพิ่มพื้นที่รองรับขยะมูลฝอยในแต่ละพื้นที่ชุมชนให้เพียงพอต่อจำนวนครัวเรือน รวมถึงการเพิ่มจำนวนรถเก็บขยะและถังขยะ เพื่อไม่ให้ขาดแคลนในแต่ละวันซึ่งจะทำให้ขยะเกิดการสะสมเป็นจำนวนหลายวันเกิดการล้นพื้นที่และส่งกลิ่นเหม็นอีกด้วย

12.4.2 การจัดการด้านระบบท่อน้ำทิ้งจากบ้านเรือนลงสู่ท่อสาธารณะ ให้ถูกต้องตามสุขลักษณะ สุขอนามัย และสุขาภิบาล

12.4.3 การสัญจรภายในหมู่บ้านในแต่ละชุมชน เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสิ่งของต่าง ๆ สำหรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

12.4.4 การส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจการเกษตรในด้านต่าง ๆ ปัจจุบันประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบอย่างมากทางด้านการประกอบอาชีพการทำประมง เนื่องจากการรุกรานเขตพื้นที่หาปลาและผลกระทบจากอุปกรณ์การหาปลาของเรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของเอกชน ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้ลดลง และบางคนเลิกประกอบอาชีพประมงเพราะรายได้ไม่คุ้มต่อค่าใช้จ่ายในการออกเรือแต่ละครั้ง

12.4.5 การบริหารจัดการแผนพัฒนาและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวริมชายหาด เพื่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุดต่อประชาชนในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ และให้ประชาชนในพื้นที่มีกิจกรรมกระบวนกรมีส่วนร่วมเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาพื้นที่โดยรวมเพื่อลดผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

12.4.6 การส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วม ภายในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ควรส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น อาจจะเป็นกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับผลประโยชน์และให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เป็นศูนย์รวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่มีความหลากหลายตามระดับอายุของประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่

13 สรุป

บทที่ 4 เป็นการศึกษาสภาพทั่วไปของพื้นที่วิจัย สรุปได้ว่าตำบลแหลมโพธิ์มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 10,439 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เดิมชื่อตำบล “ตะโลเกกาโปร์” มีเขตการปกครอง 4 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านบูดี บ้านตะโลละสะมิแล บ้านปาตาบูดี และบ้านดาโต๊ะ มีจำนวนประชากร 8,482 คน 1,200 หลังคาเรือน มีอาณาเขตติดต่อกับทะเลอ่าวไทย อ่าวปัตตานี ตำบลตะโลเกกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง และแหลมตาชี ในด้านทิศเหนือ ใต้ ตะวันออก และตะวันตก ตามลำดับ ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ดินงอกจากการถล่มทับของดินและทรายปะปนกันที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ทางด้านทิศใต้ซึ่งติดกับอ่าวปัตตานีเป็นป่าชายเลน ที่มีความอุดมสมบูรณ์

ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์มีการตั้งถิ่นฐานมาเมื่อหลายร้อยปีที่ผ่านมา เริ่มที่หมู่ 4 บ้านดาโต๊ะ ซึ่งเป็นหมู่บ้านสุดท้ายแหลมและอยู่ตรงกันข้ามกับฝั่งเมืองปัตตานี กระแสลมส่งผลให้มีทรายทับถมเพิ่มขึ้นและแหลมยื่นยาวออกไปทางทิศตะวันตก ทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ จึงทำให้ผู้คนทยอยมาตั้งถิ่นฐานเพิ่มขึ้น ชื่อหมู่บ้านดาโต๊ะมาจากชื่อสุสาน “กูโบร์ดาโต๊ะปาเย” โบราณสถานที่สำคัญ ได้แก่ สุสานเจ้าเมืองยะหริ่ง ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 400 ปี

ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของ ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขนาดใหญ่ที่นับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษาฮาวี หรือภาษามลายูแบบพื้นถิ่น การแต่งกายผู้ชายจะนุ่งผ้าสาโรงสวมหมวก “กือปีเยาะ” ส่วนผู้หญิงสวมเสื้อหลวมพร้อมผ้าคลุมศีรษะ ประชากรมีอาชีพหลัก คือ ทำการประมง นอกจากนี้ยังมีมีการประกอบอาชีพการเกษตร อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าผลิตภัณฑ์ อาหารแปรรูป “กรือโป๊ะ” การต่อเรือ “เรือกอและ” และรับจ้างโดยทั่วไป

ลักษณะทางกายภาพโดยทั่วไปของตำบลแหลมโพธิ์ เป็นพื้นที่ที่มีสภาพเป็นแหลมดินทราย การตั้งบ้านเรือนค่อนข้างหนาแน่นปานกลางยกระดับพื้นใต้ถุนสูงไม่เกิน 2 ชั้น วัสดุเป็นไม้และก่ออิฐฉาบปูนผสมผสานกัน มีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เป็นอัตลักษณ์ชุมชนมลายูพื้นถิ่น หลังคาทรง โบราณ ตกแต่งด้วยไม้แกะสลักลายมลายูพื้นถิ่น

โครงข่ายและระบบการคมนาคมขนส่งทางบกของชุมชนแหลมโพธิ์มีถนนหมายเลข 4157 ความกว้าง 6-7 เมตรเป็นเส้นทางหลักสำหรับสัญจรเข้าออกชุมชนและเชื่อมต่อกับตำบลตะโลเกกาโปร์ เส้นทางรองเข้าสู่แต่ละชุมชนเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กกว้างประมาณ 5 เมตร โครงข่ายภายในชุมชนเป็นตรอกซอยคอนกรีตเสริมเหล็กกว้างไม่เกิน 2 เมตร โครงข่ายทางน้ำใช้สำหรับการขนส่งสินค้าและการขนส่งลำเลียงวัตถุดิบของชาวประมง

สาธารณูปโภคและสาธารณูปการในพื้นที่ ประกอบด้วยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2 แห่ง โรงเรียน 3 แห่ง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ศูนย์บำบัดน้ำเสียและกรองน้ำบาดาล ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นน้ำทางทะเลและกระแสน้ำ ศูนย์ฝึกอาชีพกลุ่มแม่บ้าน ศูนย์เลี้ยงปลาน้ำเค็มและน้ำจืด มัสยิด 2 แห่ง มีการบริการน้ำประปา และรถรับส่งจากต้นทางถนนสาย 41 รวมทั้งบริการการจัดเก็บขยะภายในชุมชน

ด้านสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมในอดีตยุคแรกมีประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ปัจจุบันพื้นที่วิจัยจึงมีอิทธิพลทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย การแต่งกายและการสื่อสารใช้รูปแบบมลายูพื้นถิ่น

ด้านประเพณีได้รับอิทธิจากพราหมณ์ฮินดู ด้านศาสนา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีกิจกรรมและการประกอบศาสนกิจ นอกจากการละหมาดแล้ว ยังมีพิธีการเข้าสู่หน้ต และการถือศีลอดในเดือนรอมฎอน การส่งเสริมให้คนได้ไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ เมืองมักกะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

การท่องเที่ยวในชุมชน ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงที่พักผ่อนหย่อนใจและกิจกรรมต่าง ๆ บนชายหาด แหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน ได้แก่ โบราณสถานด้านวัฒนธรรม ที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชนมีรูปแบบมุสลิมที่ได้รับอิทธิพลจากตอนใต้ของแหลมมลายู

ปัญหาที่สำคัญของชุมชน คือ การกัดเซาะชายฝั่งทะเลมีแนวโน้มรุนแรงในระดับวิกฤติมากขึ้นเรื่อย ๆ ปัญหาทางด้านกายภาพ ได้แก่ ที่อยู่อาศัยบางส่วนเป็นชุมชนแออัด บ้านเรือนทรุดโทรม ปัญหาขยะมูลฝอยและน้ำเน่าขัง ปัญหาทางด้านสาธารณสุขปโภค คือ เส้นทางสัญจรภายในชุมชน ระบบระบายน้ำ เป็นต้น รวมทั้งปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรม

ความต้องการประชาชนในพื้นที่วิจัย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ เช่น การบริหารจัดการชุมชน การจัดการระบบระบายน้ำ การส่งเสริมด้านเศรษฐกิจและการเกษตร การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และการส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น

หลังจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อสร้างความเข้าใจในบริบทของพื้นที่วิจัย โดยเฉพาะสภาพปัจจุบันของชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ในบตนี้แล้ว ในบทต่อไป ผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัยภาคสนามรวบรวมความคิดเห็นและต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมือง ด้วยแบบสอบถามที่ได้จัดทำและทดสอบแล้วตามที่ได้วางแผนดำเนินการไว้

บทที่ 5

การดำเนินการวิจัยภาคสนาม

การดำเนินการในบทที่ 5 จะเป็นการดำเนินการวิจัยภาคสนามเพื่อประเมินความคิดเห็นของประชากรต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง รวมทั้งโครงสร้างและองค์ประกอบทางด้านกายภาพของชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ที่สมควรได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู โดยดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 26 มกราคม ถึง วันที่ 11 มีนาคม 2561 เนื้อหาของบทในส่วนแรกจะเป็นการนำเสนอรายละเอียดการดำเนินการแจกจ่ายและเก็บแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ จำนวน 120 ตัวอย่าง ต่อจากนั้นจะเป็นการประมวลและวิเคราะห์ผลที่ได้จากกลุ่มที่ 1 กลุ่มประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม และกลุ่มที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในด้านการมีส่วนร่วม การวิเคราะห์ผลในแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ และส่วนที่ 6 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะ ในส่วนท้ายของบทจะเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมือง และความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ การวิเคราะห์ความคิดเห็นและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองโดยผู้วิจัย และสรุป

1. การดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

การดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชากรต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนดำเนินการวิจัยในบทที่ 3 ดังต่อไปนี้

1.1 การสำรวจพื้นที่วิจัยเบื้องต้นก่อนดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

ช่วงที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิเกี่ยวกับขอบเขตที่ตั้งบริษัท และสภาพแวดล้อมทางกายภาพโดยทั่วไปของพื้นที่แหลมโพธิ์ ก่อนเตรียมตัวลงเก็บข้อมูล

ช่วงที่ 2 ผู้วิจัยได้ลงสำรวจพื้นที่วิจัยเพื่อสังเกตการณ์กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและเก็บข้อมูลภาคสนามทั้งหมด 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ซึ่งเลือกช่วงเวลาที่มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมภายในพื้นที่ โดยครั้งนี้ได้มีหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นหน่วยงานสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลน ที่ 39 (ปัตตานี) ได้จัด “โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงและรับฟัง

ความคิดเห็นในการกำหนดมาตรการและแผนที่เขตการจัดการประกาศเขตพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ และออกกฎกระทรวง” ในวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2560 ณ ศูนย์ประสานงานอนุรักษ์ป่าชายเลน มีผู้เข้าร่วมจำนวน 120 คน ซึ่งเป็นกิจกรรมของการมีส่วนร่วมในการอยู่ในสังคมร่วมกัน

ครั้งที่ 2 ในวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2560 การลงสำรวจพื้นที่วิจัยเพื่อเก็บข้อมูลถ่ายภาพสภาพแวดล้อมและบริบทในแต่ละชุมชน เพื่อนำมาประกอบเป็นเอกสารรายงานวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ยังพบว่าประชาชนในแต่ละพื้นที่โดยส่วนใหญ่ผู้ชายจะรวมพลกันที่สุเหร่าทุก ๆ 5 เวลา และร้านน้ำชาประจำหมู่บ้าน ส่วนผู้หญิงซึ่งมีอาชีพแม่บ้านเป็นหลักส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ตามบริเวณบ้าน

ครั้งที่ 3 การสังเกตการณ์พื้นที่วิจัยช่วงเทศกาลของ “วันรายอฮิดัลฮูฮา” ตรงกับวัน จันทร์ที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2560 เป็นวันฉลองขึ้นปีใหม่ของชาวมุสลิม ซึ่งพื้นที่สามจังหวัดภาคใต้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เป็นวันที่มุสลิมจะรวมตัวกันละหมาดในพื้นที่สุเหร่าในช่วงเวลาเช้าและทำกิจกรรมร่วมกันหลังละหมาดตลอดทั้งวันในแต่ละพื้นที่ชุมชน อีกทั้งวันนี้มีประชาชนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่แวะมาท่องเที่ยวพักผ่อนริมชายหาด ร้านอาหารและตามห้องพักรีสอร์ทเป็นจำนวนมากกว่าวันปกติ จากคำบอกเล่าและการสังเกตการณ์

1.2 เค้าโครงสร้างสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินการวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยมีเค้าโครงของแบบสอบถาม ดังนี้ (ดูตัวอย่างแบบสอบถามในภาคผนวก)

วัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในการให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู โครงสร้างและองค์ประกอบทางด้านกายภาพที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

โครงสร้างคำถาม

ส่วนที่ 1 คำถามข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของประชากรที่ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัย และพื้นที่จุดรวมพลหรือศูนย์รวมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในพื้นที่วิจัย

ส่วนที่ 2 คำถามความคิดเห็นหากได้รับโอกาสให้เข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ซึ่งกระบวนการมีด้วยกัน 7 ขั้นตอน จากข้อ 2.1 ถึง ข้อ 2.7 โดยมีคำถามประกอบด้วย

หัวข้อ 2.1 ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล

2.1.1 การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และผู้นำชุมชนในท้องถิ่น

2.1.2 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น

2.1.3 การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่

หัวข้อ 2.2 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น

2.2.1 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2.2.2 การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์

และฟื้นฟู

หัวข้อ 2.3 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการให้คำปรึกษา

2.3.1 การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน

วางแผน

2.3.2 การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไข้ปัญหา และวิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง

หัวข้อ 2.4 ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน

2.4.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน

มุสลิม

2.4.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบ

ชุมชน

หัวข้อ 2.5 ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

2.5.1 การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมือง เพื่อประโยชน์

ส่วนรวม

2.5.2 การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู

หัวข้อ 2.6 ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

2.6.1 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่

ชุมชน

2.6.2 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการ

วางแผนและผัง

หัวข้อ 2.7 ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน

2.7.1 การมีส่วนร่วมในการควบคุม เพื่อรักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผัง

เมือง

2.7.2 การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และ กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและ

การแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองรวม ผู้ตอบคำถามมีความคิดเห็นต่อแต่ละเรื่องในระดับมากน้อยเพียงใด โดยมีคำถามประกอบด้วย

3.1 ข้อ 2 กรณีการวางและจัดทำผังเมืองรวม เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องสื่อต่าง ๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน

3.2 ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมือง
2. แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง
3. ข้อความที่เกี่ยวข้อง วัน เวลาและสถานที่ประชุม
4. ข้อความเชิญชวนประชาชนในท้องที่เข้าร่วมตรวจรายละเอียดและ

ข้อกำหนด

5. ข้อความเชิญชวนให้ประชาชนในท้องที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวางแผนและผังภายในระยะเวลาที่กำหนด

3.3 ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน

3.4 ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ

3.5 ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงข้อคิดเห็นด้วย

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . . (ฉบับใหม่) ซึ่งได้กำหนดวิธีการให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองรวม ผู้ตอบคำถามมีความคิดเห็นต่อแต่ละเรื่องในระดับมากน้อยเพียงใด โดยมีคำถามประกอบด้วย

4.1 มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน

4.2 มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

(1) การสำรวจความคิดเห็น อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้

- (ก) การสัมภาษณ์รายบุคคล
- (ข) การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์
- (ค) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง

(ง) การสนทนากลุ่มย่อย

(2) การประชุมปรึกษาหารือ อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้

- (ก) การประชาพิจารณ์
- (ข) การอภิปรายสาธารณะ
- (ค) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร
- (ง) การประชุมเชิงปฏิบัติการ
- (จ) การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย

4.3 มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่จัดแจ้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง

4.4 มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น

4.5 มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว

(ก) ให้ส่งไปเผยแพร่ในระบบสารสนเทศที่กรมโยธาและผังเมืองจัดให้มีตาม พ.ร.บ.เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 50 วัน

(ข) ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน

(ค) ให้ประกาศ การเผยแพร่และวิธีการเข้าถึงข้อมูลทางหนังสือพิมพ์รายวัน ไม่น้อยกว่า 3 ฉบับ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 วัน

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความต้องการเข้ามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองชุมชนแหลมโพธิ์ผู้ตอบคำถามเป็นกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและกลุ่มประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ซึ่งมีความคิดเห็นต่อแต่ละเรื่องในระดับมากน้อยเพียงใด โดยมีคำถามประกอบด้วย

หัวข้อ 5.1 ลักษณะทางกายภาพ

5.1.1 การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ

5.1.2 การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม

5.1.3 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความยั่งยืน

หัวข้อ 5.2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

5.2.1 การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่การเกษตร

5.2.2 การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และพื้นที่พุทธศาสนารธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ

หัวข้อ 5.3 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

5.3.1 สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ /ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ

5.3.2 สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานีนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/ อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน

หัวข้อ 5.4 ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

5.4.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

5.4.2 การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำเป็นต้น

หัวข้อ 5.5 การส่งเสริมการท่องเที่ยว

5.5.1 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู

5.5.2 การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

ส่วนที่ 6 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ข้อคิดเห็นและเสนอแนะในส่วนที่ 2 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตาม “ทฤษฎีในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง”

2. ข้อคิดเห็นและเสนอแนะในส่วนที่ 3 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตาม “พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552”

3. ข้อคิดเห็นและเสนอแนะในส่วนที่ 4 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตาม “ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่)” (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น

4. ข้อคิดเห็นและเสนอแนะในส่วนที่ 5 เฉพาะกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และกลุ่มประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ซึ่งมีความเกี่ยวกับ “ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู”

1.3 การดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลความคิดเห็นจากพื้นที่วิจัยด้วยกัน 2 ช่องทาง คือ ช่องทางที่ 1 เป็นการแจกแบบสอบถามประเมินแสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตำบลแหลมโพธิ์ ต่อกลุ่มเป้าหมายโดยตรง คือ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่วิจัย ส่วนช่องทางที่ 2 คือ การดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ กับกลุ่มตัวอย่างที่ 2 และ 3 ทั้งนี้กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาในพื้นที่วิจัย และกลุ่มนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญในด้านการมีส่วนร่วมนี้มีประสบการณ์และความชำนาญทั้งด้านทฤษฎี แนวคิดและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในวางแผนผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทั้งเชิง

ปฏิบัติการภาคสนามและเชิงวิชาการ การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ในบทที่ 3 ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ซึ่งเป็นกลุ่มประชาชนที่อาศัยในพื้นที่วิจัยชุมชนแหลมโพธิ์รวมทั้ง 4 หมู่บ้าน เป็นการดำเนินการสำรวจแจกจ่ายแบบสอบถามตามช่องทางที่ 1 ในบริเวณที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยทั้ง 4 หมู่บ้านของตำบลแหลมโพธิ์ ดังนี้ คือ หมู่ที่ 1 บ้านบุดี จำนวน 26 ชุด หมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล จำนวน 30 ชุด หมู่ที่ 3 บ้านปาตาบุดี จำนวน 15 ชุด และหมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ จำนวน 28 โดยดำเนินการแจกจ่ายตั้งแต่วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึง 28 มกราคม พ.ศ. 2561 ได้รับคืนตามเป้าหมายรวมทั้งหมด 100 ชุด

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม ซึ่งดำเนินการทั้ง 2 ช่องทาง คือ การแจกจ่ายแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ โดยดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึง 28 มกราคม พ.ศ. 2561 กลุ่มนี้ได้ตามเป้าหมายรวมทั้งหมด 10 ตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในด้านการมีส่วนร่วม ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม รวมถึงกลุ่มวิชาชีพการผังเมืองและออกแบบชุมชนเมือง ซึ่งดำเนินการสำรวจทั้ง 2 ช่องทาง คือ การแจกจ่ายแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ซึ่งการสัมภาษณ์จะไม่กำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้า เพื่อเปิดโอกาสให้ตอบได้อย่างอิสระตามความพอใจของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยมีโครงสร้างของคำถามสั้น ๆ ตามกรอบแนวคิด โดยดำเนินการด้วยกัน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึง 28 มกราคม พ.ศ. 2561 ครั้งที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2561 ถึง 11 มีนาคม พ.ศ. 2561 กลุ่มนี้ได้ตามเป้าหมายจำนวน 10 ตัวอย่าง

สรุป แบบสอบถามที่ได้รับคืน มีจำนวน 120 ชุด เป็นแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ 1 จำนวน 100 ชุด ผ่านช่องทางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ 2 จำนวน 10 ชุด ผ่านทางที่ 1 และที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ 3 จำนวน 10 ชุด ผ่านทางที่ 1 และที่ 2 รวมทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการประมวลและวิเคราะห์ผล โดยจะปรากฏรายละเอียดของการดำเนินการในหัวข้อต่อไป

1.4 ปัญหาที่พบในระหว่างดำเนินการ

ปัญหาที่พบในระหว่างดำเนินการวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในสื่อสารในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู เนื่องจากพื้นที่ยังไม่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบเข้ามาให้ความรู้พื้นฐานในการดูแลควบคุมมาตรการการใช้ประโยชน์ที่ดินต่าง ๆ ในแต่ละพื้นที่ชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการพูดคุยพบปะประชาชนในพื้นที่วิจัย รวมถึงผู้นำชุมชนในท้องถิ่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการพื้นที่แหลมโพธิ์ ทั้งนี้ในเขตพื้นที่แหลมโพธิ์เป็นชุมชนมุสลิม ซึ่งประชาชนทั่วไปและผู้นำทางศาสนาเลือกใช้การสื่อสารพูดคุยด้วยภาษา “มลายู” ท้องถิ่นเป็นชีวิตประจำวัน จนทำให้การเข้าถึงและการอธิบายความเป็นมาของกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองค่อนข้างเข้าใจยากขึ้นในการสื่อสารถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมถึงปัญหาที่ประชาชนได้ตั้งคำถามในพื้นที่ส่วนใหญ่

ว่า “การวางแผนและผังเมือง” เป็นอย่างไร มีผลดีผลเสียอย่างไรและได้รับประโยชน์มากน้อยอย่างไร ดังนั้นในการแก้ปัญหา อันดับแรกผู้วิจัยจึงออกแบบสอบถามพร้อมจัดทำแผนที่และผังบริเวณพื้นที่วิจัย พร้อมด้วยคำบรรยายและรูปภาพประกอบและการยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ ทั้งนี้การดำเนินการวิจัยภาคสนามต้องอาศัยผู้นำชุมชนในท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนาประสานงานเพื่อความปลอดภัยและลดความหวาดระแวงของประชาชนในพื้นที่วิจัย ที่มักจะมีผู้แอบแฝงและประสงค์ร้าย อันเนื่องมาจากความไม่สงบภายใน 3 จังหวัดภาคใต้ อีกทั้งต้องอาศัยกลุ่มบุคคลที่มีประสบการณ์ทางด้านการพัฒนาชุมชนหรือนักวิจัยอิสระที่มีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมการวางแผนและผังเมือง ได้ช่วยกันแจกจ่ายแบบสอบถามและช่วยกันอธิบายชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย ทั้งนี้การดำเนินการวิจัยภาคสนามได้กำหนดให้ทำการ ภายในวันหยุดพักผ่อนของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งตรงวันศุกร์ ถึง วันอาทิตย์ของทุกสัปดาห์ที่จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัยได้พบว่า ส่วนใหญ่จะรวมตัวกันในพื้นที่ตามบริเวณรอบบ้านร้านน้ำชา พื้นที่บริเวณสุเหร่าและพื้นที่อาคารอเนกประสงค์ ส่วนการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ชายและผู้นำทางศาสนาจะมุ่งเน้นทำการภายในวันศุกร์ของทุกสัปดาห์ เนื่องจากจะต้องเดินทางมาร่วมประกอบพิธีทางศาสนาพร้อมกันละหมาดพร้อมกันที่สุเหร่าในช่วงเวลา 11.30 – 14.00 น. ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้โอกาสนี้ทำการสำรวจความคิดเห็นและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นชายในช่วงเวลาดังกล่าว

1.5 เกณฑ์การประเมินและวิเคราะห์ผล

มาตราส่วนค่าระดับการประเมิน

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่แหลมโพธิ์ กำหนดให้ตอบเป็นค่าแบบมาตราส่วน 5 ระดับ ของลิคเคอร์ต (R.A. Likert Scale) ดังนี้

- 1 คะแนน = ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมน้อยที่สุด
- 2 คะแนน = ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมน้อย
- 3 คะแนน = ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมปานกลาง
- 4 คะแนน = ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมมาก
- 5 คะแนน = ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์ได้แบ่งเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับ มีช่วงคะแนนค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	มีระดับความสำคัญมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	มีระดับความสำคัญมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	มีระดับความสำคัญปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	มีระดับความสำคัญน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	มีระดับความสำคัญน้อยที่สุด

เนื่องจากในการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตำบลแหลมโพธิ์ ผลวิเคราะห์ส่วนมากอยู่ในระดับคะแนนค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ “ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมมากและมากที่สุด” ผู้วิจัยจึงทำการแบ่งช่วงระดับ

ของการเข้าร่วมมาก ออกเป็น 4 ระดับช่วงค่าเฉลี่ย เพื่อความชัดเจนในการออกแยกกลุ่มข้อมูล ดังนี้

3.41 – 3.60	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมมาก	อันดับ 4
3.61 – 3.80	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมมาก	อันดับ 3
3.81 – 4.00	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมมาก	อันดับ 2
4.01 – 4.20	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมมาก	อันดับ 1

การประมวลผลและวิเคราะห์ผลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ที่ได้จาก 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยชุมชนตำบลแหลมโพธิ์รวมทั้ง 4 หมู่บ้าน กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม กลุ่มที่ 3 กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในด้านการมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม รวมถึงผู้ประกอบการผังเมืองและออกแบบชุมชนเมือง โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2. การประมวลผลและวิเคราะห์ผลที่ได้จากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปในพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

2.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปในพื้นที่วิจัย

ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย

ข้อมูลทั่วไป		กลุ่มประชาชนทั่วไปในพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์	
		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	44	44.0
	หญิง	56	56.0
	รวม	100	100.0
อายุ	19 – 23 ปี	11	11.0
	24 – 35 ปี	29	29.0
	36 – 45 ปี	21	21.0
	46 – 60 ปี	36	36.0
	มากกว่า 60 ปี	3	3.0
	รวม	100	100.0
การศึกษา	ประถมศึกษา	51	51.0
	มัธยมศึกษา	18	18.0
	อาชีวศึกษา/อนุปริญญา	6	6.0
	ปริญญาตรี	24	24.0
	ปริญญาโท	1	1.0
	รวม	100	100.0

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ประกอบด้วยผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 100 คน เป็นชาย 44 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 เป็นหญิง 56 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 ซึ่งมีช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนมากที่สุดใน 3 อันดับแรก คือ ช่วงอายุ 40-60 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 รองลงไปช่วงอายุ 24-35 ปี จำนวน 29.0 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 และช่วงอายุ 36-45 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ตามลำดับส่วนด้านระดับการศึกษา กลุ่มระดับการศึกษาที่สูงเป็นอันดับแรก คือ ระดับประถมศึกษาจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 รองลงไป คือ ระดับปริญญาตรีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 ตามลำดับ สรุปได้ว่ากลุ่มที่ 1 เพศหญิงมีจำนวนมากกว่เพศชายทั้งนี้อาจเนื่องจากแต่ละชุมชนในช่วงเช้าและช่วงบ่ายที่ผู้วิจัยทำการสำรวจความคิดเห็นตามบ้านเรือนก็พบผู้หญิงซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแม่บ้านและประกอบกิจการส่วนตัวทำอาหารแปรรูปจากเนื้อปลา อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นวัยแรงงานอายุระหว่าง 19 ถึง 60 ปี ที่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลสถิติประชากรของชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ พบว่ามีความสอดคล้องและตรงกับข้อมูลที่ได้รับ

ตารางที่ 4 การประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย

ข้อมูลทั่วไป		กลุ่มประชาชนทั่วไปในพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์	
		จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ	ประมง/เกษตรกร	25	25.0
	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	20	20.0
	รับราชการ	9	9.0
	รับจ้าง	23	23.0
	อื่นๆ	23	23.0
	รวม	100	100.0
อาชีพอื่นๆ	ก่อสร้าง	1	1.0
	ขับรถโดยสาร	3	3.0
	ครูเอกชน	1	1.0
	นักศึกษา	7	7.0
	พนักงานราชการ	3	3.0
	แม่บ้าน	8	8.0
	ได้เลือกคำตอบก่อนหน้านี้	77	77.0
	รวม	100	100.0

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ทั้ง 4 หมู่บ้าน จำนวน 100 คน มีการประกอบอาชีพมากที่สุดในอันดับแรก คือ อาชีพประมง/เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงไป คือ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็น

ร้อยละ 20.0 อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 23.0 และอาชีพอื่น คิดเป็นร้อยละ 23.0 ตามลำดับ สรุปได้ว่ากลุ่มที่ 1 ประกอบอาชีพประมงและเกษตรมีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุด สำหรับกลุ่มค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว หรือกลุ่มรับจ้างและอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงในระดับเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลสถิติประชากรของชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ที่ได้รับในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่ ชุมชนแหลมโพธิ์ไม่เพียงแต่ประกอบอาชีพประมงและเกษตรเท่านั้น แต่ยังมีอาชีพค้าขายสินค้าส่งออก จากการสำรวจการนำวัตถุดิบเนื้อปลานำมาแปรรูปส่งออกตามท้องตลาดอย่างกว้างขวางใน 3 จังหวัดภาคใต้ เป็นสินค้าที่ตลาดต้องการ ทั้งนี้ยังพบว่าสินค้าแปรรูปจากเนื้อปลาจะพบได้มากที่สุดในพื้นที่หมู่ที่ 4 ชุมชนบ้านดาโต๊ะ ส่วนกิจการหรือธุรกิจส่วนตัวจะพบเห็นมากที่สุดในเขตพื้นที่หมู่ที่ 2 ชุมชนบ้านตะโละสะมิแล เป็นกิจการและธุรกิจให้เช่าที่พัก รีสอร์ท รวมถึงร้านอาหารทั่วไปที่มีความหลากหลายให้บริการสำหรับลูกค้าทั้งในพื้นที่ชุมชนแหลมโพธิ์และลูกค้าที่เข้ามาท่องเที่ยวพักผ่อนตามริมชายหาด ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนในตำบลแหลมโพธิ์ ในปัจจุบันประชาชนโดยส่วนใหญ่ยังไม่มีการจดทะเบียนการค้า จึงทำให้ไม่สามารถตรวจสอบจำนวนกิจการได้อย่างเป็นทางการ

ตารางที่ 5 แหล่งที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย

ข้อมูลทั่วไป		กลุ่มประชาชนทั่วไปในพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์	
		จำนวน	ร้อยละ
หมู่บ้านที่อยู่อาศัย	หมู่ที่ 1 บ้านบูดี	27	27.0
	หมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล	14	14.0
	หมู่ที่ 3 บ้านปาตาบูดี	34	34.0
	หมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ	25	25.0
	รวม	100	100.0

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ทั้ง 4 หมู่บ้าน จำนวน 100 คน มีแหล่งที่อยู่อาศัยมากที่สุดเป็นอันดับแรกคือ หมู่ที่ 3 บ้านปาตาบูดี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงไปคือ หมู่ที่ 1 บ้านบูดี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 หมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และหมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จุดรวมพลหรือศูนย์รวมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย

	มัสยิดหรือสุเหร่า	ร้านน้ำชาประจำหมู่บ้าน	ลานอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน	อื่น ๆ
ความถี่ (N)	100	100	100	100
ร้อยละ	27	13	82	19
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	0.446	0.338	0.386	0.394

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามซึ่งตอบได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่าจุดรวมพลหรือศูนย์รวมกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 จำนวน 100 คน อันดับแรก คือ ลานอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 82 รองลงไป คือ มัสยิดหรือสุเหร่า คิดเป็นร้อยละ 27 ร้านน้ำชาประจำหมู่บ้าน 13 และพื้นที่อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 19 ตามลำดับ จากการลงสำรวจพื้นที่ในระยะเวลา 2 วัน วันศุกร์ ถึง วันเสาร์ พบว่าช่วงเช้าและช่วงเย็นส่วนใหญ่จะพบกลุ่มแม่บ้านจับกลุ่มรอบ ๆ บริเวณชุมชนหรือตามลานอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน ในขณะที่มัสยิดหรือสุเหร่าประจำหมู่บ้าน จะพบว่ามี การรวมตัวกันอย่างมากที่สุดของทุกวันศุกร์ในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งเป็นหลักธรรมของศาสนาอิสลามที่ผู้ชายจะต้องเดินทางมาในช่วงเวลาเที่ยงถึงบ่ายโมง เพื่อที่จะเข้าประกอบพิธีละหมาดร่วมกัน ส่วนร้านน้ำชาประจำหมู่บ้านจะพบเห็นผู้ชายเป็นส่วนใหญ่ในช่วงเช้ามืดก่อนออกไปทำงาน และช่วงค่ำเป็นเวลาพบปะสังสรรค์ ซึ่งเป็นวิถีชีวิตและกิจวัตรประจำวันของในแต่ละชุมชนมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

ตารางที่ 7 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย

ลำดับ 2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม	อันดับการประเมิน
2.1	ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล				
2.1.1	การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น	3.94	0.919	มากอันดับ (2)	2
2.1.2	การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทยู และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น	3.88	0.967	มากอันดับ (3)	3
2.1.3	การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่	4.37	5.200	มากที่สุด	1
2.2	ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น				
2.2.1	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	3.92	0.939	มากอันดับ (2)	2
2.2.2	การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู	3.94	0.941	มากอันดับ (2)	1
2.3	ระดับการมีส่วนร่วมด้านการให้คำปรึกษา				
2.3.1	การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน	4.07	0.856	มากอันดับ (1)	1
2.3.2	การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไขปัญหาและวิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง	4.03	0.858	มากอันดับ (1)	2
2.4	ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน				
2.4.1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม	4.22	0.786	มากที่สุด	2

2.4.2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน	4.31	0.800	มากที่สุด	1
2.5	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ				
2.5.1	การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.11	0.764	มากอันดับ (1)	2
2.5.2	การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู	4.17	0.753	มากอันดับ (1)	1
2.6	ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล				
2.6.1	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน	3.97	0.915	มากอันดับ (2)	2
2.6.2	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง	4.06	0.814	มากอันดับ (1)	1
2.7	ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน				
2.7.1	การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง	4.03	0.870	มากอันดับ (1)	2
2.7.2	การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง	4.05	0.957	มากอันดับ (1)	1

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ที่แสดงความคิดเห็นต่อระดับการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” พบว่า ในแต่ละระดับของการมีส่วนร่วม มีอันดับความเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.2.1 ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังเมือง

จากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่ มีค่าเฉลี่ย 4.37

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จาก

เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.94

อันดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและ

สื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทู และ

ระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 3.88

2.2.2 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุง

ในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู มีค่าเฉลี่ย 3.94

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผน

เพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย 3.92

2.2.3 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการให้คำปรึกษา

อันดับที่ 1 การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและ

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน	มีค่าเฉลี่ย 4.07
อันดับที่ 2 การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไขปัญหาและวิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง	มีค่าเฉลี่ย 4.03

2.2.4 ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน	มีค่าเฉลี่ย 4.31
อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม	มีค่าเฉลี่ย 4.22

2.2.5 ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู	มีค่าเฉลี่ย 4.17
อันดับที่ 2 การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	มีค่าเฉลี่ย 4.11

2.2.6 ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง	มีค่าเฉลี่ย 4.06
อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน	มีค่าเฉลี่ย 3.97

2.2.7 ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง	มีค่าเฉลี่ย 4.05
อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง	มีค่าเฉลี่ย 4.03

เมื่อเปรียบเทียบกับผลจากการวิเคราะห์กับแบบสอบถามในหัวข้อเดียวกันของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 มีความสอดคล้องกัน ซึ่งการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ทั้ง 7 ระดับขั้นตอน ประชาชนทั่วไปให้ความสำคัญระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูลสูงสุด คือ ประชาชนโดยส่วนใหญ่ได้รับรู้ข้อมูลจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่ และได้รับรู้ข้อมูลการประชาสัมพันธ์จากพนักงานท้องถิ่นหรือกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น รวมถึงการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในช่องทางสื่อโฆษณาต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ระดับการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญต่ำที่สุดคือ ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชนในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง รวมถึงการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง เป็นต้น

2.3 ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และ กฎกระทรวง พ.ศ. 2552

ตารางที่ 8 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย

ลำดับ 3	กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการ เข้ามามี ส่วนร่วม	อันดับการ ประเมิน
3.1	ข้อ 2 กรณีการวางแผนจัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน	3.86	0.865	มากอันดับ (2)	5
3.2	ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้ 1. วัตถุประสงค์ในการวางแผนและจัดทำผังเมือง 2. แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง 3. ข้อความที่เกี่ยวข้อง วัน เวลาและสถานที่ประชุม 4. เชิญชวนประชาชนเข้าร่วมตรวจสอบรายละเอียดข้อกำหนด 5. เชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวางแผนและผังภายในระยะเวลาที่กำหนด	4.19	0.861	มากอันดับ (1)	1
3.3	ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน	4.07	0.879	มากอันดับ (1)	3
3.4	ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ	4.05	0.947	มากอันดับ (1)	4
3.5	ข้อ 7 ให้สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงข้อคิดเห็นด้วย	4.15	0.880	มากอันดับ (1)	2

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ที่แสดงความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 พบว่า ในแต่ละหัวข้อของการมีส่วนร่วมมีอันดับความเห็นที่แตกต่างกันดังนี้

อันดับที่ 1 ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมืองในเรื่องต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย 4.19

อันดับที่ 2 ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงข้อคิดเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 4.15

อันดับที่ 3 ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน มีค่าเฉลี่ย 4.07

อันดับที่ 4 ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ มีค่าเฉลี่ย 4.05

อันดับที่ 5 ข้อ 2 กรณีการวางแผนจัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องสื่อต่าง ๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้นเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน มีค่าเฉลี่ย 3.86

ผลการวิเคราะห์ด้านการประเมินการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 สรุปได้ว่าประชาชนให้ความสำคัญสูงสุดใน ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมืองในเรื่องต่าง ๆ ทั้งนี้ระดับการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญต่ำที่สุด คือ ข้อ 2 กรณีการวางแผนจัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องสื่อต่าง ๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้นเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน เป็นต้น

2.4 ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่)

ตารางที่ 9 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย

ลำดับ 4	ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการ เข้ามามี ส่วนร่วม	อันดับ การ ประเมิน
4.1	มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน	4.08	0.950	มากอันดับ (1)	2
4.2	มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (1) การสำรวจความคิดเห็น โดยการสัมภาษณ์ การเปิดให้แสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และวิธีการสนทนากลุ่มย่อย (2) การประชุมปรึกษาหารือ การประชาพิจารณ์ การอภิปรายสาธารณะ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย	4.25	0.845	มากที่สุด	1
4.3	มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่จัดแจ้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง	4.05	0.880	มากอันดับ (1)	4
4.4	มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วัน หลังจากเสร็จสิ้น	3.96	0.887	มากอันดับ (2)	5
4.5	มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่ในระบบสารสนเทศกรมโยธาและผังเมืองตาม พ.ร.บ. ไม่น้อยกว่า 50 วัน ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน และประกาศเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่า 3 ฉบับไม่น้อยกว่า 7 วัน	4.05	0.869	มากอันดับ (1)	3

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ที่แสดงความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) พบว่าในแต่ละมาตรามีอันดับความเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

อันดับที่ 1 มาตรา 30 มาตรา 29 ก่อนรับฟังความคิดเห็นจะต้องแจ้งวิธีการ ระยะเวลา และสถานที่ให้ชัดเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการสำรวจความคิดเห็น และการประชุมปรึกษาหารือ มีค่าเฉลี่ย 4.25

อันดับที่ 2 มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบ จะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน มีค่าเฉลี่ย 4.08

อันดับที่ 3 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่ในระบบ สารสนเทศกรมโยธาและผังเมืองตาม พ.ร.บ. ไม่น้อยกว่า 50 วัน ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิด ประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน และประกาศเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่า 3 ฉบับไม่น้อยกว่า 7 วัน มีค่าเฉลี่ย 4.05 (SD.= 0.869)

อันดับที่ 4 มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟัง ความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดแจ้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง มีค่าเฉลี่ย 4.05 (SD.= 0.880)

อันดับที่ 5 มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้ หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น มีค่าเฉลี่ย 3.96

ผลการวิเคราะห์ด้านการประเมินการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) สรุปได้ว่าประชาชนให้ความสำคัญสูงสุด ในมาตรา 30 และมาตรา 29 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดแจ้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยทำการสำรวจความคิดเห็นในรูปแบบ ช่องทางต่าง ๆ ตามรายละเอียดร่าง พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) ทั้งนี้ระดับการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญต่ำที่สุด คือ มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้ หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น เป็นต้น

2.5 ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

ตารางที่ 10 ผลการประเมินความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย

ลำดับ 5	ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม	อันดับการประเมิน
5.1	ลักษณะทางกายภาพ				
5.1.1	การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ	3.96	0.852	มากอันดับ (1)	3
5.1.2	การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม	4.26	0.760	มากที่สุด	2
5.1.3	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความยั่งยืน	4.30	0.722	มากที่สุด	1
5.2	การใช้ประโยชน์ที่ดิน				
5.2.1	การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่การเกษตร	4.22	0.894	มากที่สุด	2
5.2.2	การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ	4.35	0.783	มากที่สุด	1
5.3	สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ				
5.3.1	สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ	4.23	0.827	มากที่สุด	1
5.3.2	สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานีนอนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/ อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน	4.03	0.870	มากอันดับ (1)	2
5.4	ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม				
5.4.1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ	4.19	0.929	มากอันดับ (1)	1
5.4.2	การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำเป็นต้น	4.08	1.169	มากอันดับ (1)	2
5.5	การส่งเสริมการท่องเที่ยว				
5.5.1	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู	4.08	0.895	มากอันดับ (1)	2
5.5.2	การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน	4.18	0.821	มากอันดับ (1)	1

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ที่แสดงความคิดเห็นต่อความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผัง

เมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่แหลมโพธิ์ พบว่า ในแต่ละเรื่องมีอันดับความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.5.1 ลักษณะทางกายภาพ

- อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนา
สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 4.30
- อันดับที่ 2 การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่
ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม มีค่าเฉลี่ย 4.26
- อันดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชน
และพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ มีค่าเฉลี่ย 3.96

2.5.2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

- อันดับที่ 1 การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
/พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ มีค่าเฉลี่ย 4.35
- อันดับที่ 2 การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง
/น้อย และพื้นที่การเกษตร มีค่าเฉลี่ย 4.22

2.5.3 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

- อันดับที่ 1 สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /
เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/
ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ มีค่าเฉลี่ย 4.23
- อันดับที่ 2 สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานีนอนมัย/
ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/
อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและ
สวนสาธารณะชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.03

2.5.4 ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

- อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคล ภายนอก
ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ย 4.19
- อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษา
ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเช่น ป่าชายเลน
ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำเป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 4.08

2.5.5 การส่งเสริมการท่องเที่ยว

- อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยว
เพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.18
- อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อ
ส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู มีค่าเฉลี่ย 4.08

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนแหลมโพธิ์ สรุปได้ว่าประชาชนให้ความสำคัญสูงสุดลักษณะทางด้านกายภาพในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์และฟื้นฟู ปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนในพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ และรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิมให้เกิดความยั่งยืนในพื้นที่ ทั้งนี้ระดับการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมทางด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในการวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมอาชีพรายได้ให้แก่ชุมชน และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู

2.6 ส่วนที่ 6 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

ข้อคิดเห็นและเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 จำนวน 100 คน สรุปได้ดังนี้

2.6.1 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะส่วนที่ 2 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามกรอบ "ทฤษฎีการมีส่วนร่วม"

1. มีความเห็นด้วยและยินดีที่จะให้ความร่วมมือ ตามขั้นตอนทฤษฎีของกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. หากมีการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ให้มีการแจ้งประกาศและสื่อสารตามสายวิทยุชุมชนหรือตามสายเสียงของสถานที่มัสยิดหรือสุเหร่าเป็นระยะ ๆ พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์คร่าว ๆ เพื่อให้ประชาชนรับรู้ก่อนล่วงหน้า
3. อยากให้ประชาชนทุกคนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและส่งเสริมให้บริเวณชุมชนมีความเป็นระเบียบมากขึ้น
4. การให้ข้อมูลเนื้อหาสาระและควรทำความเข้าใจให้แก่ประชาชนได้เข้าใจวัตถุประสงค์ รวมถึงควรจัดให้มีการเชิญชวนจัดกิจกรรมภายในชุมชนอย่างต่อเนื่องก่อนลงมือวางแผนและปฏิบัติจริง
5. ได้ความรู้เนื้อหาสาระใหม่ ๆ ในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู จากแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมต่อการวางแผน

2.6.2 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะส่วนที่ 3 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตาม “พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552”

1. เป็นกฎเกณฑ์เงื่อนไขที่แสดงความชัดเจนและอธิบายเข้าใจง่าย ต่อการเข้ามามีส่วนร่วม
2. การประเมินคะแนนในระดับต่าง ๆ ตามความเข้าใจในเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติที่กำหนดไว้ เนื่องจากพื้นที่ชุมชนแหลมโพธิ์ยังไม่เคยได้รับโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง
3. ได้ความรู้และเนื้อหาสาระใหม่ ๆ ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552” กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโฆษณา

2.6.3 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะส่วนที่ 4 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตาม “ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่)”

1. เป็นพระราชบัญญัติที่เปิดโอกาสมากกว่าพระราชบัญญัติฉบับเดิม

2.6.4 ข้อเสนอแนะส่วนที่ 5 เกี่ยวกับ ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ของกลุ่มประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย

1. ต้องการให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทางด้านการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ได้จัดทำกิจกรรมขึ้นมาเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทำความเข้าใจและรับรู้ข้อมูลพื้นฐาน

ที่อาจเป็นแนวทางเลือกในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและฟื้นฟูสภาพแวดล้อมชุมชนให้ดีขึ้นภายในอนาคต

2. มีความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อเป็นการพัฒนาที่มีผลประโยชน์โดยมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

3. มีความต้องการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการและเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟูที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมวิถีชุมชนมุสลิม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้มากขึ้น

3. การประมวลและวิเคราะห์ผลที่ได้จากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ 2 กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม

3.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา

ตารางที่ 11 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา

ข้อมูลทั่วไป		กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา	
		จำนวน	จำนวน
เพศ	ชาย	9	90.0
	หญิง	1	10.0
	รวม	10	100.0
อายุ	19 – 23 ปี	0	00.0
	24 – 35 ปี	2	20.0
	36 – 45 ปี	4	40.0
	46 – 60 ปี	4	40.0
	มากกว่า 60 ปี	0	00.0
	รวม	10	100.0
การศึกษา	ประถมศึกษา	0	00.0
	มัธยมศึกษา	0	00.0
	อาชีวศึกษา/อนุปริญญา	3	30.0
	ปริญญาตรี	6	60.0

	ปริญญาโท	1	10.0
	รวม	10	100.0

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 คน เป็นชาย 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0 เป็นหญิง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ซึ่งกลุ่มช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนที่สุดใน 3 อันดับแรก คือ ช่วงอายุ 36-45 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ช่วงอายุ 40-60 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ช่วงอายุ 24-35 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ส่วนทางด้านระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามมากเป็นอันดับแรก คือ ระดับปริญญาตรีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงไป คือ ระดับอาชีวศึกษา/อนุปริญญาจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และระดับปริญญาโทจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ สรุป ได้ว่ากลุ่มที่ 2 ผู้ชายมีจำนวนมากกว่าผู้หญิง ซึ่งมีอายุอยู่ในระหว่าง 24 ถึง 60 ปี และมีการศึกษาอยู่ในระดับตั้งแต่ อนุปริญญาตลอดจนถึงปริญญาโท ซึ่งมีความเหมาะสมในระดับการเป็นผู้นำชุมชนในท้องถิ่นที่สามารถให้ความรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้แก่ประชาชนทั่วไป ตลอดจนถึงการวางแผนและแก้ไขปัญหาในการรับมือสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นภายในชุมชนแหลมโพธิ์ได้

ตารางที่ 12 การประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา

ข้อมูลทั่วไป		กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา	
		จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ	ประมง/เกษตรกร	0	00.0
	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	1	10.0
	รับราชการ	6	60.0
	รับจ้าง	0	00.0
	อื่นๆ	3	30.0
	รวม	10	100.0
สาขาอาชีพอื่น ๆ ของแต่ละผู้นำชุมชน	กำนันตำบลแหลมโพธิ์	1	10.0
	ปลัดตำบลแหลมโพธิ์	1	10.0
	ผู้นำกลุ่มสตรีและแม่บ้านชุมชน	1	10.0
	ผู้นำชุมชนและนักวิจัยอิสระชุมชน	1	30.0
	ผู้นำทางศาสนา	2	20.0
	ผู้ใหญ่บ้าน	2	20.0
	เจ้าหน้าที่ศูนย์และพัฒนาประมงชายฝั่งปัตตานี	1	10.0
	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมโพธิ์	1	10.0
รวม	10	100.0	

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม จำนวน 10 คน มีการประกอบอาชีพมากในอันดับแรก คือ รับราชการจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงไป คือ อาชีพอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ

10.00 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ สรุป ได้ว่ากลุ่มที่ 2 ส่วนใหญ่รับราชการในพื้นที่ชุมชนแหลมโพธิ์ ซึ่งมีความหลากหลาย เช่น ด้านการบริหารชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ด้านการส่งเสริมพัฒนาอาชีพประมงชายฝั่งปตตานี นักวิจัยอิสระทางด้านการส่งเสริมรักษาป่าชายเลน ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นรวมถึงผู้นำศาสนาในแต่ละชุมชนมุสลิมที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือ

ตารางที่ 13 แหล่งที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและ ผู้นำทางศาสนา

ข้อมูลทั่วไป		กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา	
		จำนวน	ร้อยละ
หมู่บ้านที่อยู่อาศัย	หมู่ที่ 1 บ้านบูดี	2	20.0
	หมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล	2	20.0
	หมู่ที่ 3 บ้านปาตาบูดี	2	20.0
	หมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ	4	40.0
	Total	10	100.0

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาที่อาศัยในพื้นที่วิจัยชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จำนวน 10 คน มีแหล่งที่อยู่อาศัยในอันดับแรกคือ หมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 หมู่ที่ 1 บ้านบูดี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 หมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และหมู่ที่ 3 ปาตาบูดีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

ตารางที่ 14 จุดรวมพลหรือศูนย์รวมกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา

	มัสยิดหรือสุเหร่า	ร้านน้ำชาประจำหมู่บ้าน	ลานอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน	อื่น ๆ
ความถี่ (N)	10	10	10	10
ร้อยละ	90	90	90	70
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	0.316	0.316	0.316	0.483

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามที่ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่าจุดรวมพลหรือศูนย์รวมกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา จำนวน 10 คน พบว่าส่วนมากจะอยู่ที่มัสยิดหรือสุเหร่า ร้านน้ำชาประจำหมู่บ้าน ลานอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 90 และพื้นที่อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 70

3.2 ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

ตารางที่ 15 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา

ลำดับ 2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการ เข้ามามี ส่วนร่วม	อันดับ การ ประเมิน
2.1	ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล				
2.1.1	การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น	4.00	0.943	มากอันดับ (2)	3
2.1.2	การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น	4.00	0.816	มากอันดับ (2)	2
2.1.3	การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่	4.20	0.422	มากอันดับ (1)	1
2.2	ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น				
2.2.1	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.00	0.471	มากอันดับ (2)	2
2.2.2	การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู	4.10	0.316	มากอันดับ (1)	1
2.3	ระดับการมีส่วนร่วมด้านการให้คำปรึกษา				
2.3.1	การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน	4.40	0.699	มากที่สุด	1
2.3.2	การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไขปัญหาและวิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง	4.00	0.667	มากอันดับ (2)	2
2.4	ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน				
2.4.1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม	4.60	0.516	มากที่สุด	1
2.4.2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน	4.00	0.667	มากอันดับ (2)	2
2.5	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ				
2.5.1	การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.20	0.422	มากอันดับ (1)	1
2.5.2	มีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู	4.10	0.316	มากอันดับ (2)	2
2.6	ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล				
2.6.1	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน	4.20	0.422	มากอันดับ (1)	1

2.6.2	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง	4.00	0.471	มากอันดับ (2)	2
2.7	ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน				
2.7.1	การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง	4.40	0.516	มากที่สุด	1
2.7.2	การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง	4.20	0.422	มากอันดับ (1)	2

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา ที่แสดงความคิดเห็นต่อระดับการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” พบว่า ในแต่ละระดับของการมีส่วนร่วมมีอันดับความเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

3.2.1 ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังเมือง

จากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่ มีค่าเฉลี่ย 4.20

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและ

สื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิหตุ และ

ระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 4.00

(SD.=0.816)

อันดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จาก

เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 4.00

(SD.=0.943)

3.2.2 ระดับการมีส่วนร่วมด้านแสดงความคิดเห็น

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุง

ในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู มีค่าเฉลี่ย 4.10

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผน

เพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย 4.00

3.2.3 ระดับการมีส่วนร่วมด้านให้คำปรึกษา

อันดับที่ 1 การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและ

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน มีค่าเฉลี่ย 4.40

อันดับที่ 2 การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไขปัญหาและวิธีการปรับ

ปรุงในการวางแผนผัง มีค่าเฉลี่ย 4.00

3.2.4 ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้อง

กับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม มีค่าเฉลี่ย 4.60

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และ

ฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.00

3.2.5 ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

- อันดับที่ 1 การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและ
ผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย 4.20
- อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือ
ปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู มีค่าเฉลี่ย 4.10

3.2.6 ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

- อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์
ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.20
- อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการ
ดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง มีค่าเฉลี่ย 4.00

3.2.7 ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน

- อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิ
ประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง มีค่าเฉลี่ย 4.40
- อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการ
วางแผนและผังเมือง มีค่าเฉลี่ย 4.20

ผลการวิเคราะห์ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ทั้ง 7 ระดับ สรุปได้ว่ากลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาให้ความสำคัญระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูลสูงสุดเป็นหลัก ซึ่งมีความสอดคล้องกับกลุ่มประชาชนทั่วไป คือ ประชาชนโดยส่วนใหญ่ได้รับรู้ข้อมูลจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่ และการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในช่องทางสื่อโฆษณาต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ รวมถึงการได้รับรู้ข้อมูลการประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น เป็นต้น ทั้งนี้ระดับการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญต่ำที่สุด คือ ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชนในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง รวมถึงการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง เป็นต้น

3.3 ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และ กฎกระทรวง พ.ศ. 2552

ตารางที่ 16 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552

ลำดับ3	กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม	อันดับการประเมิน
3.1	ข้อ 2 กรณีการวางแผนจัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่ที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน	4.10	0.738	มากอันดับ (1)	4
3.2	ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้ 1. วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมือง 2. แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง 3. ข้อความที่เกี่ยวข้อง วัน เวลาและสถานที่ประชุม 4. เชิญชวนประชาชนเข้าร่วมตรวจรายละเอียดข้อกำหนด 5. เชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวางแผนและผังภายในระยะเวลาที่กำหนด	4.40	0.516	มากที่สุด	1
3.3	ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน	4.40	0.699	มากที่สุด	2
3.4	ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ	4.00	0.816	มากอันดับ (2)	5
3.5	ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงข้อคิดเห็นด้วย	4.30	0.675	มากที่สุด	3

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา ที่แสดงความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 พบว่า ในแต่ละหัวข้อ มีอันดับความเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

อันดับที่ 1 ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมืองในเรื่องต่าง ๆ

มีค่าเฉลี่ย 4.40

(SD.= 0.516)

อันดับที่ 2 ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน

มีค่าเฉลี่ย 4.40

(SD.= 0.699)

อันดับที่ 3 ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงข้อคิดเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 4.30

อันดับที่ 4 ข้อ 2 กรณีการวางแผนจัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องสื่อต่าง ๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้นเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน มีค่าเฉลี่ย 4.10

อันดับที่ 5 ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ มีค่าเฉลี่ย 4.00

ผลการวิเคราะห์ด้านการประเมินการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 สรุปได้ว่ากลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญสูงสุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับกลุ่มประชาชนทั่วไป คือ ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมืองในเรื่องต่าง ๆ ทั้งนี้ระดับการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญต่ำที่สุดของกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น คือ ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่ เพื่อรับข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ

3.4 ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . . (ฉบับใหม่)

ตารางที่ 17 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . . (ฉบับใหม่) ของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา

ลำดับ	ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการ เข้ามามี ส่วนร่วม	อันดับ การ ประเมิน
4.1	มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน	4.30	0.483	มากที่สุด	1
4.2	มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (1) การสำรวจความคิดเห็น โดยการสัมภาษณ์ การเปิดให้แสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และวิธีการสนทนากลุ่มย่อย (2) การประชุมปรึกษาหารือ การประชาพิจารณ์ การอภิปรายสาธารณะ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย	4.30	0.675	มากที่สุด	2
4.3	มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจน เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง	4.30	0.675	มากที่สุด	2
4.4	มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วัน หลังจากเสร็จสิ้น	4.20	0.632	มากอันดับ (1)	3

4.5	มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่ในระบบสารสนเทศกรมโยธาและผังเมืองตาม พ.ร.บ. ไม่น้อยกว่า 50 วัน ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน และประกาศเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่า 3 ฉบับไม่น้อยกว่า 7 วัน	3.90	0.316	มากอันดับ (3)	4
-----	--	------	-------	---------------	---

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา ที่แสดงความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมตาม ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) พบว่า ในแต่ละมาตรา มีอันดับความเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

อันดับที่ 1 มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบ จะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน

มีค่าเฉลี่ย 4.30 (SD.= 0.483)

อันดับที่ 2 มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการสำรวจความคิดเห็นและการประชุมปรึกษาหารือ

มีค่าเฉลี่ย 4.30 (SD.= 0.675)

มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่จัดแจ้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง

มีค่าเฉลี่ย 4.30 (SD.= 0.675)

อันดับที่ 3 มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงาน ประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น

มีค่าเฉลี่ย 4.20

อันดับที่ 4 มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่ในระบบสารสนเทศกรมโยธาและผังเมืองตาม พ.ร.บ. ไม่น้อยกว่า 50 วัน ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน และประกาศเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่า 3 ฉบับไม่น้อยกว่า 7 วัน

มีค่าเฉลี่ย 3.90

ผลการวิเคราะห์ด้านการประเมินการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) สรุปได้ว่ากลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นให้ความสำคัญสูงสุด ในมาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน ทั้งนี้ระดับการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญต่ำสุด คือ มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่ในระบบสารสนเทศกรมโยธาและผังเมืองตาม พ.ร.บ. ไม่น้อยกว่า 50 วัน ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน และประกาศเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่า 3 ฉบับไม่น้อยกว่า 7 วัน

3.5 ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

ตารางที่ 18 ผลการประเมินความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา

ลำดับ 5	ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม	อันดับการประเมิน
5.1	ลักษณะทางกายภาพ				
5.1.1	การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ	4.60	0.516	มากที่สุด	1
5.1.2	การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม	4.50	0.527	มากที่สุด	3
5.1.3	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความยั่งยืน	4.40	0.699	มากที่สุด	3
5.2	การใช้ประโยชน์ที่ดิน				
5.2.1	การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่การเกษตร	4.70	0.483	มากที่สุด	1
5.2.2	การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ	4.40	0.516	มากที่สุด	2
5.3	สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ				
5.3.1	สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ	4.50	0.707	มากที่สุด	2
5.3.2	สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานอนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/อาคารเอนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน	4.60	0.516	มากที่สุด	1
5.4	ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม				
5.4.1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากร ธรรมชาติ	4.50	0.527	มากที่สุด	1
5.4.2	การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำเป็นต้น	4.30	0.483	มากที่สุด	2
5.5	การส่งเสริมการท่องเที่ยว				
5.5.1	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู	4.50	0.527	มากที่สุด	1
5.5.2	การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน	4.40	0.516	มากที่สุด	2

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา ที่แสดงความคิดเห็นต้องการการเข้ามามีส่วนร่วมในวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ แหวมโพธิ์ พบว่า ในแต่ละเรื่อง มีอันดับความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนี้

3.5.1 ลักษณะทางกายภาพ

- อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชน และพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ มีค่าเฉลี่ย 4.60
- อันดับที่ 2 การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม มีค่าเฉลี่ย 4.50
- อันดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชน และพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ มีค่าเฉลี่ย 4.40

3.5.2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

- อันดับที่ 1 การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง /น้อย และพื้นที่การเกษตร มีค่าเฉลี่ย 4.70
- อันดับที่ 2 การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ /พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ มีค่าเฉลี่ย 4.40

3.5.3 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

- อันดับที่ 1 สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานีนอนมัย/ ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/ อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและ สวนสาธารณะชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.60
- อันดับที่ 2 สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" / เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ มีค่าเฉลี่ย 4.50

3.5.4 ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

- อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชน และประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคล ภายนอกที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ย 4.50
- อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษา ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำเป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 4.30

3.5.5 การส่งเสริมการท่องเที่ยว

- อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อ ส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู มีค่าเฉลี่ย 4.50
- อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยว

เพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.40

ผลการวิเคราะห์การเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนแหลมโพธิ์ สรุปได้ว่ากลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญสูงสุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับกลุ่มประชาชนทั่วไปในด้านลักษณะทางด้านกายภาพในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์และฟื้นฟู ปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนในพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ และรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิมให้เกิดความยั่งยืนในพื้นที่ ทั้งนี้ระดับที่มีความสำคัญต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมทางด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในการวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมอาชีพรายได้ให้แก่ชุมชน และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู

3.6 ส่วนที่ 6 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา

ข้อคิดเห็นและเสนอแนะต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 สรุปได้ดังนี้

3.6.1 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะในส่วน 2 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามกรอบ "ทฤษฎีการมีส่วนร่วม"

1. ระดับขั้นตอนหรือทฤษฎีในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ซึ่งผู้นำชุมชนในท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่จะนำรูปแบบทฤษฎีส่วนนี้ ที่มีขั้นตอนใกล้เคียงกันในการเชิญชวนกลุ่มผู้นำและกลุ่มประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ
2. รูปแบบทฤษฎีของผู้วิจัยมีความแตกต่างกัน ในส่วนรูปแบบทำงานของผู้นำชุมชนในท้องถิ่นในพื้นที่ โดยส่วนขั้นตอนกระบวนการ ซึ่งมีระยะสั้นกว่าของผู้วิจัย เนื่องจากในพื้นที่ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพประมงเป็นหลักและอาชีพอื่น ๆ ที่มีความหลากหลายด้าน จึงมีความจำเป็นจะต้องลดขั้นตอนให้น้อยลงที่สุดเพื่ออำนวยความสะดวกและเกิดผลประโยชน์สูงสุดในการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในแต่ละครั้ง เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่
3. ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ซึ่งประชาชนทั่วไปในพื้นที่ยังไม่เคยมีส่วนร่วมและได้รับข้อมูลข่าวสารขั้นตอนในกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู รวมถึงยังขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางด้านการผังเมือง
4. ในปัจจุบันสภาพพื้นที่แหลมโพธิ์ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามแผนนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่เพื่อเป็นการสร้างรายได้อีกหนึ่งช่องทางให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งภายในอนาคตหากมีความจำเป็นอาจจะต้องอาศัยกลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือนักวิชาการทางด้านผังเมืองและผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมในวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมทำความเข้าใจและให้ความรู้

แก่ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นผู้นำศาสนา ผู้นำส่วนภาคเอกชน ตลอดจนถึงกลุ่มประชาชนทั่วไปที่อาศัยในพื้นที่เพื่อเป็นผลประโยชน์โดยส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่แหลมโพธิ์

5. หลักการทฤษฎีการมีส่วนร่วมในพื้นที่แหลมโพธิ์ โดยส่วนใหญ่เป็นการเรียกตัวแทนผู้นำท้องถิ่นในแต่ละกลุ่มย่อย ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประสานงานไปยังกลุ่มประชาชนในพื้นที่ ประกอบด้วย กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นส่วนบริหารตำบลแหลมโพธิ์ กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มผู้นำศาสนาในพื้นที่ชุมชน กลุ่มผู้นำทางด้านสาธารณสุขหรือกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กลุ่มแม่บ้านและสินค้า OTOP กลุ่มเครือข่ายทำประมง กลุ่มนักร้องและฟื้นฟูพื้นที่ รวมถึงกลุ่มภาคเอกชนที่มีส่วนธุรกิจประกอบการในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งกลุ่มเหล่านี้เป็นตัวแทนของกลุ่มประชาชนในแต่ละส่วนย่อยที่เป็นโครงข่ายในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ได้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกันในพื้นที่แหลมโพธิ์

3.6.2 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะในส่วนที่ 3 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตาม “พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552”

1. เนื้อหาพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโฆษณา การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เป็นกฎเกณฑ์ที่ผังเมืองได้วางมาตรการได้อย่างชัดเจนต่อกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนั้น ภายในอนาคตหากการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อบริการและฟื้นฟู จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเชิญเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านการวางแผนผังเมืองเป็นผู้รับผิดชอบทำความเข้าใจและให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนเนื้อพระราชบัญญัติให้แก่กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม และกลุ่มเครือข่ายต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมรับรู้ข้อตกลงเบื้องต้นในการกำหนดเกณฑ์ที่ผังเมืองได้จัดทำขึ้นมา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วม

3.6.3 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะในส่วนที่ 3 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตาม “ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... (ฉบับใหม่)”

1. การมีส่วนร่วมตาม “ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... (ฉบับใหม่)” พบว่ารายละเอียดและวัตถุประสงค์ของ พ.ร.บ. ร่าง (ฉบับใหม่) หากพิจารณาในหลักเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ซึ่งมีความสอดคล้องสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่ในเรื่องระยะเวลาให้กับกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา รวมถึงกลุ่มประชาชนทั่วไปผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีระยะเวลาให้ประชาชนได้พิจารณามากกว่า พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ทั้งนี้หากได้รับโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมือง เห็นว่า พ.ร.บ. ร่าง (ฉบับใหม่) ควรผลักดันให้บรรจุใน พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518 เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือต่อ ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปในพื้นที่ ได้มีระยะเวลาศึกษารับรู้ข้อมูลข่าวสาร ในการพิจารณาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนมากขึ้น

3.6.4 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะในส่วนที่ 5 เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู

1. การวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่แหลมโพธิ์ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปในส่วนการบริหารการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในพัฒนาชุมชนทางกายภาพ การส่งเสริมสาธารณสุขปโภคสาธารณสุขปโภค การใช้ประโยชน์ที่ดิน การส่งเสริมรายได้ให้แก่ประชาชน รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม การส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งการเรียนรู้เชิงอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน สิ่งเหล่านี้ จึงเห็นความสำคัญมากในความต้องการในหลาย ๆ ด้านด้วยกันภายในอนาคตหากพื้นที่แหลมโพธิ์ได้รับโอกาสการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู จึงอยากให้กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาในทุกเครือข่ายรวมถึงกลุ่มประชาชนทั่วไปในพื้นที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมครั้งนี้ เพื่อเป็นการรับฟังความคิดเห็นที่เป็นแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพพื้นที่และการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ซึ่งเห็นว่าการกิจกรรมมีความสำคัญในการจัดระเบียบสังคมเพื่ออำนวยความสะดวกถูกสุขลักษณะมีความปลอดภัยในการดำรงชีวิตมากยิ่งขึ้น รวมถึงเป็นการรับผลประโยชน์ร่วมกันในการมีส่วนร่วม

4. การประมวลผลและวิเคราะห์ผลที่ได้จากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม

4.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของ กลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 19 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม

ข้อมูลทั่วไป		กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม	
		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	7	70.0
	หญิง	3	30.0
	รวม	10	100.0
	36 – 45 ปี	7	70.0
	46 – 60 ปี	3	30.0
	รวม	10	100.0
	ปริญญาตรี	5	50.0
	ปริญญาโท	5	50.0
	รวม	10	100.0

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม จำนวน 10 คน เป็นชาย 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 เป็นหญิง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 มีกลุ่มช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนที่สุดในอันดับแรก คือ ช่วงอายุ 36-45 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงไป คือ ช่วงอายุ 40-60 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็น

ร้อยละ 30.0 ทางด้านระดับการศึกษา มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 เท่ากับระดับปริญญาโท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 สรุปได้ว่าในเรื่องเพศ อายุ และระดับการศึกษาของกลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ เป็นชาย 7 คนและหญิง 3 คน โดยมีอายุตั้งแต่ 36 ถึง 60 ปี อยู่ในระดับการศึกษาส่วนใหญ่ในปริญญาตรี 5 คนและปริญญาโท 5 คน ซึ่งมีสถานะเป็นผู้นำและมีประสบการณ์ในวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วมมีบทบาทในการสร้างแรงจูงใจ รวมถึงวิธีการ ขั้นตอนของกระบวนการเชิงชวนและสามารถให้ข้อมูลในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 20 ข้อมูลการประกอบอาชีพของกลุ่มที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม

ข้อมูลทั่วไป		นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม	
		จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มอาชีพหลัก	รับราชการ	8	80.0
	อื่น ๆ	2	20.0
	รวม	10	100.0
สาขาอาชีพ	นักวิชาการผังเมืองจังหวัดนครราชสีมา	1	10.0
	นักวิชาการผังเมืองจังหวัดปัตตานี	1	10.0
	นักวิชาการผังเมืองจังหวัดยะลา	1	10.0
	นักวิชาการศูนย์และพัฒนาประมงชายฝั่งปัตตานี	1	10.0
	นักวิชาการสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 39 ปัตตานี	1	10.0
	นักวิชาการ อาจารย์ มอ.ปัตตานี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาภูมิศาสตร์	2	20.0
	ผอ.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแหลมโพธิ์	1	10.0
	NGO องค์กรอิสระด้านการพัฒนาชุมชนกลุ่มนักอนุรักษ์แหลมโพธิ์และอ่าวปัตตานี	2	20.0
รวม	10	100.0	

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม จำนวน 10 คน มีการประกอบอาชีพมากในอันดับแรก คือ รับราชการจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงไป คือ อาชีพอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 เท่ากับอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 สรุปได้ว่าในด้านอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่ 3 มีความหลากหลายประกอบด้วยนักวิชาการทางด้านผังเมือง ทั้ง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีบทบาทในการจัดทำผังเมืองเพื่อสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทในแต่ละชุมชนมุสลิมภาคใต้นักวิชาการ อาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาภูมิศาสตร์ ร่วมกับหลายกลุ่มที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงในการทำงานร่วมกัน ได้แก่ กลุ่ม NGO องค์กรอิสระด้านการพัฒนาชุมชนกลุ่มนักอนุรักษ์แหลมโพธิ์และอ่าวปัตตานี นักวิชาการสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 39 ปัตตานี และนักวิชาการศูนย์และพัฒนาประมงชายฝั่งปัตตานี

ที่มีบทบาทในข้อมูลและการมีส่วนร่วมในการเข้าไปพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่ชุมชนแหลมโพธิ์ ทางด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และการรักษาสิ่งแวดล้อมทางน้ำและทางบกในบริเวณรอบ อ่าวปัตตานี รวมถึงผู้นำทางด้านทางด้านส่งเสริมสุขภาพตำบลแหลมโพธิ์ หรือกลุ่ม อสม.ที่มีความ เชื่อมโยงทางด้านข้อมูลและมีความใกล้ชิดในการทำกิจกรรมการมีส่วนร่วมส่วนร่วมกับกลุ่มประชาชน ทั่วไปในพื้นที่ชุมชนแหลมโพธิ์

4.2 ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

ตารางที่ 21 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎี การมีส่วนร่วม” ของกลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม

ลำดับ 2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และ ฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการ เข้ามามี ส่วนร่วม	อันดับ การ ประเมิน
2.1	ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล				
2.1.1	การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น	4.50	0.527	มากที่สุด	1
2.1.2	การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทยุ และระบบเครือข่าย สารสนเทศ เป็นต้น	4.40	0.699	มากที่สุด	2
2.1.3	การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษา หรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่	4.30	0.675	มากที่สุด	3
2.2	ระดับการมีส่วนร่วมด้านแสดงความคิดเห็น				
2.2.1	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม	4.80	0.422	มากที่สุด	1
2.2.2	การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการ วางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู	4.60	0.516	มากที่สุด	2
2.3	ระดับการมีส่วนร่วมด้านให้คำปรึกษา				
2.3.1	การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน	4.80	0.422	มากที่สุด	1
2.3.2	การให้คำปรึกษาเสนอแนะ แก้ไขปัญหาและวิธีการปรับปรุงใน การวางแผนผัง	4.70	0.483	มากที่สุด	2
2.4	ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน				
2.4.1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับ วิถีชีวิตชุมชนมุสลิม	4.80	0.422	มากที่สุด	1
2.4.2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู พื้นที่โดยรอบชุมชน	4.60	0.516	มากที่สุด	2
2.5	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ				
2.5.1	การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมืองเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม	4.20	0.632	มากอันดับ (1)	2
2.5.2	การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่อ อนุรักษ์และฟื้นฟู	4.30	0.675	มากที่สุด	1
2.6	ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล				
2.6.1	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับ	4.40	0.516	มากที่สุด	1

	ร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน				
2.6.2	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง	4.20	0.422	มากอันดับ (1)	2
2.7	ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน				
2.7.1	การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง	4.10	0.568	มากอันดับ (1)	2
2.7.2	การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง	4.40	0.516	มากที่สุด	1

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม ที่แสดงความคิดเห็นต่อระดับการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” พบว่า แต่ละระดับของการมีส่วนร่วม มีอันดับความเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

4.2.1 ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จาก

เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 4.50

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและ

สื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทยุ และ

ระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 4.40

อันดับที่ 3 การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังเมือง

จากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่ มีค่าเฉลี่ย 4.30

4.2.2 ระดับการมีส่วนร่วมด้านแสดงความคิดเห็น

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผน

เพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย 4.80

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุง

ในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู มีค่าเฉลี่ย 4.60

4.2.3 ระดับการมีส่วนร่วมด้านให้คำปรึกษา

อันดับที่ 1 การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและ

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน มีค่าเฉลี่ย 4.80

อันดับที่ 2 การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไขปัญหาและวิธีการปรับ

ปรุงในการวางแผนผัง มีค่าเฉลี่ย 4.70

4.2.4 ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม

มีค่าเฉลี่ย 4.80

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และ

ฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.60

4.2.5 ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือ

ปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู มีค่าเฉลี่ย 4.30

อันดับที่ 2 การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและ

ผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย 4.20

4.2.6 ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์

ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.40

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการ

ดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง มีค่าเฉลี่ย 4.20

4.2.7 ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิ

ประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง มีค่าเฉลี่ย 4.40

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการ

วางแผนและผังเมือง มีค่าเฉลี่ย 4.10

ผลการวิเคราะห์ด้านการประเมินการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ทั้ง 7 ระดับขั้นตอน สรุปได้ว่ากลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วมให้ความสำคัญระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูลสูงสุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับกลุ่มประชาชนทั่วไปและกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น คือ การได้รับรู้ข้อมูลการประชาสัมพันธ์จากพนักงานท้องถิ่นหรือกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในช่องทางสื่อโฆษณาต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิหุญ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ รวมถึงการมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังเมืองจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่ ทั้งนี้ระดับการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญต่ำที่สุด คือ ระดับการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง รวมถึงการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชนในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง เป็นต้น

4.3 ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552

ตารางที่ 22 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552

ลำดับ 3	กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการ เข้ามามี ส่วนร่วม	อันดับการ ประเมิน
3.1	ข้อ 2 กรณีการวางแผนจัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องทางต่างๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน	4.40	0.516	มากที่สุด	3
3.2	ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศแสดง	4.50	0.707	สูงสุด	2

	รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้ 1. วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมือง 2. แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง 3. ข้อความที่เกี่ยวข้อง วัน เวลาและสถานที่ประชุม 4. เชิญชวนประชาชนเข้าร่วมตรวจรายละเอียดข้อกำหนด 5. เชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ วางแผน และผังภายในระยะเวลาที่กำหนด				
3.3	ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็น ระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับ ฟังความคิดเห็นของประชาชน	4.40	0.699	มากที่สุด	5
3.4	ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและ สถานที่เพื่อรับความคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ	4.40	0.516	มากที่สุด	3
3.5	ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทน หน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และ หน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้า ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นด้วย	4.60	0.699	มากที่สุด	1

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม ที่แสดงความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และ กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 พบว่า ในแต่ละหัวข้อ มีอันดับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

อันดับที่ 1 ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 4.60

อันดับที่ 2 ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียด เกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมืองในแต่ละเรื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.50

อันดับที่ 3 ข้อ 2 กรณีการวางแผนจัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณา ในทางช่องสื่อต่าง ๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน มีค่าเฉลี่ย 4.40 (SD.= 0.516)

อันดับที่ 3 ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับ ความคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ มีค่าเฉลี่ย 4.40 (SD.= 0.516)

อันดับที่ 5 ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มีค่าเฉลี่ย 4.40 (SD.= 0.699)

ผลการวิเคราะห์ด้านการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และ กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 สรุปได้ว่ากลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญสูงสุด คือ ข้อ 7

ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงข้อคิดเห็นด้วย ทั้งนี้ ระดับการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญต่ำที่สุดของกลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ คือ ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน

4.4 ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่)

ตารางที่ 23 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) ของกลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม

ลำดับ 4	ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับการ เข้ามามี ส่วนร่วม	อันดับการ ประเมิน
4.1	มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่ รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูล ประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน	4.70	0.675	มากที่สุด	1
4.2	มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (1) การสำรวจความคิดเห็น โดยการสัมภาษณ์ การเปิดให้ แสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือทาง ไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และวิธีการสนทนากลุ่มย่อย (2) การประชุมปรึกษาหารือ การประชาพิจารณ์ การ อภิปรายสาธารณะ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การประชุม เชิงปฏิบัติการ การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่ เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย	4.50	0.527	มากที่สุด	3
4.3	มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึง วิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่จัดแจ้งเป็น เวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง	4.40	0.516	มากที่สุด	4
4.4	มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้ หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วัน หลังจากเสร็จสิ้น	4.60	0.516	มากที่สุด	2
4.5	มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่ในระบบสารสนเทศกรมโยธาและผังเมืองตาม พ.ร.บ. ไม่น้อยกว่า 50 วัน ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิด ประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน และประกาศ เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่า 3 ฉบับไม่น้อย กว่า 7 วัน	4.30	0.483	มากที่สุด	5

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม ที่แสดงความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม ตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) พบว่าในแต่ละมาตรา มีอันดับความเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

อันดับที่ 1 มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน

มีค่าเฉลี่ย 4.70

อันดับที่ 2 มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น

มีค่าเฉลี่ย 4.60

อันดับที่ 3 มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการสำรวจความคิดเห็น และการประชุมปรึกษาหารือ

มีค่าเฉลี่ย 4.50

อันดับที่ 4 มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจนเป็นเวลาน้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง

มีค่าเฉลี่ย 4.40

อันดับที่ 5 มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้วให้เผยแพร่ในระบบสารสนเทศกรมโยธาและผังเมืองตาม พ.ร.บ. ไม่น้อยกว่า 50 วัน ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน และประกาศเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่า 3 ฉบับไม่น้อยกว่า 7 วัน

มีค่าเฉลี่ย 4.30

ผลการวิเคราะห์ด้านการประเมินการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) สรุปได้ว่ากลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นประเมินแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกันจึงให้ความสำคัญสูงสุดในมาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน ทั้งนี้ระดับการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญต่ำที่สุด มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้วให้เผยแพร่ในระบบสารสนเทศกรมโยธาและผังเมืองตาม พ.ร.บ. ไม่น้อยกว่า 50 วัน ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน และประกาศเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่า 3 ฉบับไม่น้อยกว่า 7 วัน

4.5 ส่วนที่ 5 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม

ข้อคิดเห็นและเสนอแนะต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู จากกลุ่มตัวอย่างที่ 3 สรุปได้ดังนี้

4.5.1 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะในส่วนที่ 2 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามกรอบ "ทฤษฎีการมีส่วนร่วม"

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองจากทฤษฎีของผู้วิจัยเป็นทฤษฎีตัวอย่างที่สามารถนำมาใช้กับกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ซึ่งเป็นทฤษฎีตัวอย่างพบเห็นได้โดยทั่วไป แต่ขึ้นอยู่กับว่าผู้วิจัยจะสามารถนำกลับมาใช้ในการหาผลลัพธ์เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดได้นั้น จะต้องมีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจและส่งผลให้เกิดผลประโยชน์โดยส่วนร่วมบนพื้นฐานความเท่าเทียมกันสังคมของบพหุวัฒนธรรมในพื้นที่

1. โครงสร้างทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองและพื้นที่ที่ได้พิจารณาจากแบบสอบถาม ซึ่งการทำงานของกรผังเมืองในพื้นที่ ที่มีแผนนโยบายในการปรับปรุงผังเมือง โดยใช้หลักการตัวอย่างทฤษฎี 1 ใน 6 ขั้นตอนของผู้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะ

2. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการวางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวางผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ขั้นตอนที่ 1 ซึ่งมีปัจจัยสำคัญ คือ ระบบเครือข่ายโครงสร้างในการประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้องจากกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นตั้งแต่ระดับ จังหวัด อำเภอ และส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งกลุ่มเหล่านี้สามารถให้ข้อมูลพื้นที่ในเบื้องต้นก่อนจะลงไปสำรวจพื้นที่จริง

3. ขั้นตอนที่ 2 การสำรวจพื้นที่จริงอย่างไม่เป็นทางการ โดยการทำความรู้จักเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น จึงจะต้องอาศัยเครือข่ายระดับผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา รวมถึงผู้นำในแต่ละส่วนขององค์ชุมชน ซึ่งกลุ่มเหล่านี้เป็นเป้าหมายที่มีบทบาทต่อการเชิญชวนให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับฟังแสดงความคิดเห็น

4. ขั้นตอนที่ 3 เป็นการลงพื้นที่พบปะในส่วนกลุ่มย่อย ๆ ในการให้ข้อมูลชี้แจงวัตถุประสงค์แหล่งที่มาพร้อมรายละเอียดที่มีเนื้อหาประกอบด้วยรูปภาพ 3 มิติ ในเบื้องต้น รวมถึงการรับฟังแสดงความคิดเห็นของประชาชน ในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู

5. ขั้นตอนที่ 4 เป็นการใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองรวม เพื่อเป็นการประกาศและเปิดโอกาสให้ประชาชนและกลุ่มภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการรับฟังและแสดงความคิดเห็นในพื้นที่สาธารณะ

6. ขั้นตอนที่ 5 ประกาศโฆษณาในช่องทางสื่อสารต่าง ๆ เช่น การประกาศด้วยป้ายสื่อสารด้วยรูปภาพ 3 มิติ ติดป้ายประกาศในสถานที่ที่มีสียดหรือสุเหร่า หรือติดประกาศประชาสัมพันธ์ที่ร้านน้ำชาและพื้นที่สาธารณะต่าง ๆ การประชาสัมพันธ์ตามสายเสียงวิทยุภายในชุมชน การประชาสัมพันธ์ตามสายเสียงของสถานที่ที่มีสียดหรือสุเหร่าเป็นช่องทางกระจายข่าวสารได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมลงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ การกำหนดวันเวลาและสถานที่อย่างชัดเจน ในการเชิญชวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง เพื่อเป็นการช่วยกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความน่าสนใจมากขึ้น

7. ขั้นตอนที่ 6 เมื่อถึงกำหนดในการเข้าร่วมรับฟังแสดงความคิดเห็นต่อเวทีสาธารณะแล้ว จะต้องมีการเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือสื่อสารให้พร้อมสำหรับการให้ข้อมูลในการบรรยายเสวนาที่เป็นปัจจัยที่ต่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู นั้น ผู้บรรยายนักวิชาการทางด้านผังเมืองหรือนักวิชาการที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องบรรยายด้วยรูปภาพ เสียง และสื่อสารวีดิทัศน์ประกอบกับเนื้อหาสาระสำคัญในการมีส่วนร่วม เพื่อกระตุ้นให้

ประชาชนมีความตื่นตัวได้ทำความเข้าใจง่ายขึ้นและสามารถมองเห็นภาพในวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผัง การสื่อสารวิธีนี้ส่งผลให้ประชาชนมีกล้าแสดงความคิดเห็นในพื้นที่สาธารณะมากยิ่งขึ้น

8. เมื่อมีกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเริ่มต้นขึ้นแล้วตามลำดับแล้ว ให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน ทฤษฎีการมีส่วนร่วมที่วางไว้ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนโดยมีส่วนร่วม และจะต้องมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรปล่อยระยะเวลาในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไปให้นานเกินไป เพราะจะทำให้ข้อมูลที่ประชาชนที่ได้รับขาดช่วงความต่อเนื่องในการมีส่วนร่วม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมไม่เกิดความก้าวหน้าแล้วยังทำให้ประชาชนเริ่มมีความเบื่อหน่ายในโครงการ อีกทั้งประชาชนไม่ค่อยมีช่วงเวลาว่างพอสำหรับการเข้ามามีส่วนร่วมหากกิจกรรมมีความยืดเยื้อล่าช้า ข้อคิดเห็นและเสนอแนะที่ได้กล่าวไว้เบื้องต้น เป็นของกลุ่มนักวิชาการนักวางแผนและผังเมือง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรม โดยใช้หลัก “พหุวัฒนธรรม” และกรอบแนวคิดพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ภายในพื้นที่ชายแดนใต้ เพื่อเป็นแนวทางสู่เป้าหมายสูงสุดในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่

ส่วนข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะจากกลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการวางแผนของผู้วิจัยเป็นทฤษฎี ที่มีองค์ประกอบที่ครอบคลุมในกระบวนการขั้นตอนพื้นฐานในการจัดทำโครงการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ทั้งนี้การมีส่วนร่วมในการวางแผน ปัจจัยหลักในการเชิญชวนให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง อันดับแรกโดยใช้หลักการสร้างเครือข่ายประสานงานผู้นำชุมชนในท้องถิ่นหรือองค์กรต่าง ๆ ที่มีบทบาทต่อประชาชนในพื้นที่มาร่วมรับฟังแสดงความคิดเห็นและเตรียมความพร้อมในด้านข้อมูลที่ก่อให้เกิดประโยชน์โดยมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น เมื่อมีการรวมตัวสำหรับกลุ่มย่อยของกลุ่มผู้นำในแต่ละส่วนของพื้นที่ จึงให้ผู้นำกลุ่มเหล่านี้ได้เป็นตัวเชื่อมต่อในการประสานงานให้แก่ประชาชนได้รับรู้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมในการมีส่วนร่วมในการวางแผนที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นการมีส่วนร่วมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อาศัยหลัก “พหุวัฒนธรรม” และกรอบแนวคิดพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ในการมีส่วนร่วม

4.5.2 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะในส่วนที่ 3 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตาม “พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552”

4.5.3 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะในส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตาม “ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... (ฉบับใหม่)”

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโฆษณาการมีส่วนร่วมรับฟังแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่หน่วยงานการผังเมืองเลือกปฏิบัติทุกช่วงระยะเวลาก่อนวางแผนผังเมือง เพื่อเป็นไปตามขั้นตอนกฎระเบียบกฎหมายของการผังเมืองและเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปรับทราบ

ทุกกระบวนการในการมีส่วนร่วม เมื่อเปรียบเทียบกับร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) ตามแบบสอบถามของผู้วิจัยมีความแตกต่างกันในส่วนของระยะเวลาเพิ่มมากขึ้น การเปิดรับฟังแสดงความคิดเห็นมีความหลากหลายกลุ่ม จึงส่งผลดีต่อประชาชนหรือผู้เกี่ยวข้องได้มีระยะเวลาพิจารณาและทำความเข้าใจในการเข้ามามีส่วนร่วมครั้งนี้

5. ข้อสังเกตของผู้วิจัยในการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนของ 3 กลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละหัวข้อ และนำเสนอในรูปแบบตารางเปรียบเทียบพร้อมคำบรรยายประกอบในแต่ละส่วนและหัวข้อ สรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของ 3 กลุ่มตัวอย่าง ด้าน เพศ อายุ การศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล	กลุ่มตัวอย่าง			จำนวนทั้งหมด	ร้อยละ
	1 ประชาชนทั่วไป	2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น	3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ		
1.1 เพศ					
ชาย	44	9	7	60	50.00
หญิง	56	1	3	60	50.00
รวม	100	10	10	120	100
1.2 อายุ					
19 - 23 ปี	11	0	0	11	9.20
24 - 35 ปี	29	2	0	31	25.80
36 - 45 ปี	21	4	7	32	26.70
46 - 60 ปี	36	4	3	43	35.80
มากกว่า 60 ปี	3	0	0	3	2.5
รวม	100	10	10	120	100
1.3 การศึกษา					
ประถมศึกษา	51	0	0	51	42.50
มัธยมศึกษา	18	0	0	18	15.00
อาชีวศึกษา/อนุปริญญา	6	3	0	9	7.50
ปริญญาตรี	24	6	5	35	29.20
ปริญญาโท	1	1	5	7	5.80
รวม	100	10	10	120	100

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของ 3 กลุ่มตัวอย่าง ด้านอาชีพ ที่อยู่ จุดรวมผลฯ

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล	กลุ่มตัวอย่าง			จำนวนทั้งหมด	ร้อยละ
	1 ประชาชนทั่วไป	2 ผู้นำชุมชน ในท้องถิ่น	3 นักวิชาการและ ผู้เชี่ยวชาญ		
1.4 อาชีพ					
ประมง/เกษตร	25	0	0	25	20.80
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	20	1	0	21	17.50
รับราชการ	9	6	8	23	19.20
รับจ้าง	23	0	0	23	19.20
อื่นๆ	23	3	2	28	23.30
รวม	100	10	10	120	100
1.5 หมู่บ้านที่อยู่อาศัย					
หมู่ที่ 1 บ้านบุตี	27	2	-	29	24.20
หมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล	14	2	-	16	13.30
หมู่ที่ 3 บ้านปาดาบูดิ	34	2	-	36	30.00
หมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ	25	4	-	34	24.20
อื่น ๆ	0	0	10	10	8.30
รวม	100	10	10	120	100
1.6 จุดรวมพลหรือศูนย์รวมกิจกรรม					
มัสยิดหรือสุเหร่า	27	9	-	36	20.57
ร้านน้ำชาประจำหมู่บ้าน	13	9	-	22	12.57
ลานเอนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน	82	9	-	91	52.00
อื่น ๆ	19	7	10	26	14.86
รวม				175	100

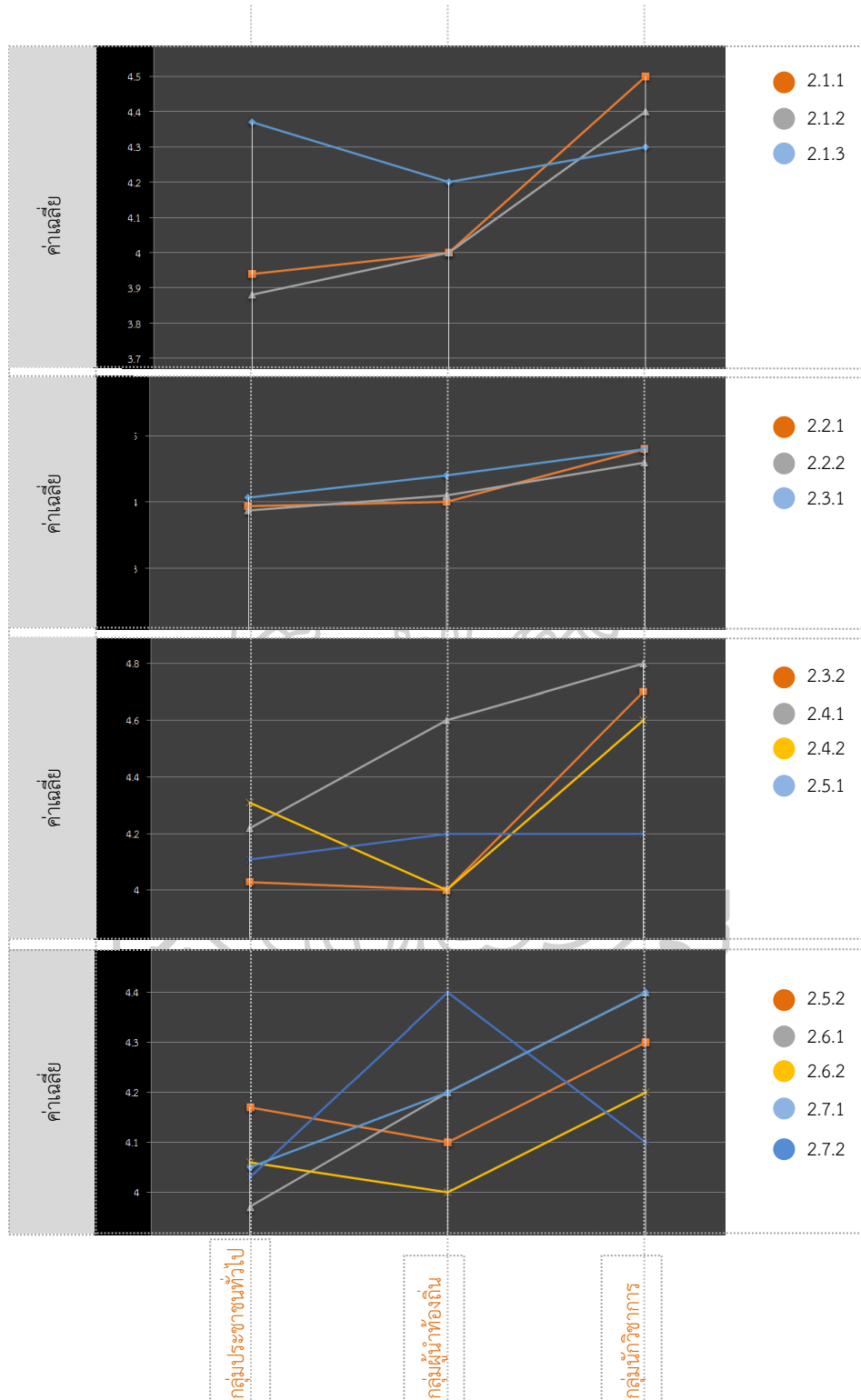
จากตารางที่ 24 และตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างพบว่า เพศชายและเพศหญิงค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ร้อยละ 50 ในแต่ละเพศ ส่วนมากอยู่ในช่วงอายุ 46-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.80 รองลงไปเป็นช่วงอายุ 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.70 ระดับการศึกษามากที่สุดอยู่ในช่วงระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.50 รองลงไปเป็นระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.20 มีการประกอบอาชีพมากที่สุด คือ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 23.30 รองลงไปเป็นอาชีพเกษตร/ประมง คิดเป็นร้อยละ 20.80 แหล่งอาศัยมากที่สุด คือ หมู่ที่ 3 บ้านปาดาบูดิ คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงไปคือ หมู่ที่ 4 บ้านดาโต๊ะ คิดเป็นร้อยละ 24.20 และจุดรวมพล

หรือจุดศูนย์รวมกิจกรรมภายในชุมชนพบมากที่สุดอยู่ที่ลานอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 52 มีสียิตหรือสุเหร่า คิดเป็นร้อยละ 20.57

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ส่วนที่ 2 ตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ของ 3 กลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”	ค่าเฉลี่ยแต่ละกลุ่มตัวอย่าง			ค่าเฉลี่ยรวม	ค่า (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ลำดับ
		1 ประชาชนทั่วไป	2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น	3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ				
2.1	ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล				4.11	1.806		4
2.1.1	การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้มาชุมชนในท้องถิ่น	3.94	4.00	4.50	4.01	0.912	มากอันดับ (1)	2
2.1.2	การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น	3.88	4.00	4.40	3.97	0.952	มากอันดับ (2)	3
2.1.3	การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่	4.37	4.20	4.30	4.38	4.738	มากที่สุด	1
2.2	ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น				3.96			7
2.2.1	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	3.94	4.00	4.80	3.95	0.887	มากอันดับ (2)	2
2.2.2	การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู	3.88	4.10	4.60	3.98	.889	มากอันดับ (2)	1
2.3	ระดับการมีส่วนร่วมด้านการให้คำปรึกษา				4.08			5
2.3.1	การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน	4.07	4.40	4.80	4.13	0.826	มากอันดับ (1)	1
2.3.2	การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไขปัญหาและวิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง	4.03	4.00	4.70	4.04	0.814	มากอันดับ (1)	2

2.4	ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน				4.26			1
2.4.1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม	4.22	4.60	4.80	4.24	0.756	มากที่สุด	2
2.4.2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน	4.31	4.00	4.60	4.29	0.771	มากที่สุด	1
2.5	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ				4.16			2
2.5.1	การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.11	4.20	4.20	4.14	0.725	มาก อันดับ (1)	2
2.5.2	การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู	4.17	4.10	4.30	4.19	0.725	มาก อันดับ (1)	1
2.6	ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล				4.05			6
2.6.1	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน	3.97	4.20	4.40	4.03	0.874	มาก อันดับ (1)	2
2.6.2	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง	4.06	4.00	4.20	4.08	0.733	มาก อันดับ (1)	1
2.7	ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน				4.11	0.808		3
2.7.1	การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสีทึบประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง	4.03	4.40	4.10	4.11	0.848	มาก อันดับ (1)	2
2.7.2	การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง	4.05	4.20	4.40	4.12	0.918	มาก อันดับ (1)	1
รวมค่าเฉลี่ย (ส่วนที่ 2)					4.11		ค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับที่ 2	

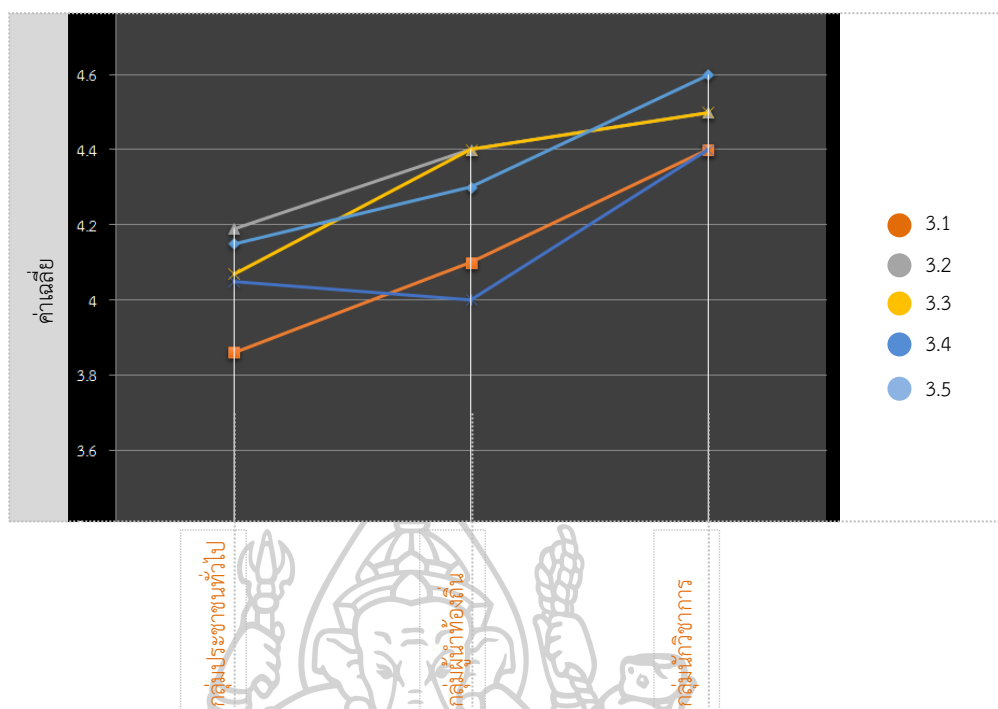

แผนภูมิที่ 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมตามกรอบทฤษฎี ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางผังเมือง ส่วนที่ 3 ตาม
กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 และพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ของ 3 กลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3	กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออก ตามพระราชบัญญัติการผัง เมือง พ.ศ. 2518 ในเรื่อง การมีส่วนร่วมในการวางแผน และผังเมือง	ค่าเฉลี่ยแต่ละกลุ่มตัวอย่าง			ค่า เฉลี่ย รวม	ค่า (SD.)	ระดับ การมี ส่วนร่วม	ลำดับ
		1 ประชาชน ทั่วไป	2 ผู้นำ ชุมชนใน ท้องถิ่น	3 นักวิชาการ และ ผู้เชี่ยวชาญ				
3.1	ข้อ 2 กรณีการวางแผนจัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน	3.86	4.10	4.40	3.96	0.864	มาก อันดับ (2)	4
3.2	ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้ 1. วัตถุประสงค์ 2. แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง 3. วัน เวลาและสถานที่ประชุม 4. เชิญชวนประชาชนเข้าร่วมตรวจ รายละเอียด และ ข้อกำหนด 5. เชิญชวนประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวางแผนและผังภายในระยะเวลาที่กำหนด	4.19	4.40	4.50	4.23	0.814	มากที่สุด	1
3.3	ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน	4.07	4.40	4.40	4.14	0.853	มาก อันดับ (1)	2
3.4	ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ	4.05	4.00	4.40	4.07	0.905	มาก อันดับ (1)	3
3.5	ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษา ด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุม แสดงข้อคิดเห็นด้วย	4.15	4.30	4.60	3.90	1.205	มากที่สุด	5
รวมค่าเฉลี่ย (ส่วนที่ 3)					4.06	ค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับที่ 3		

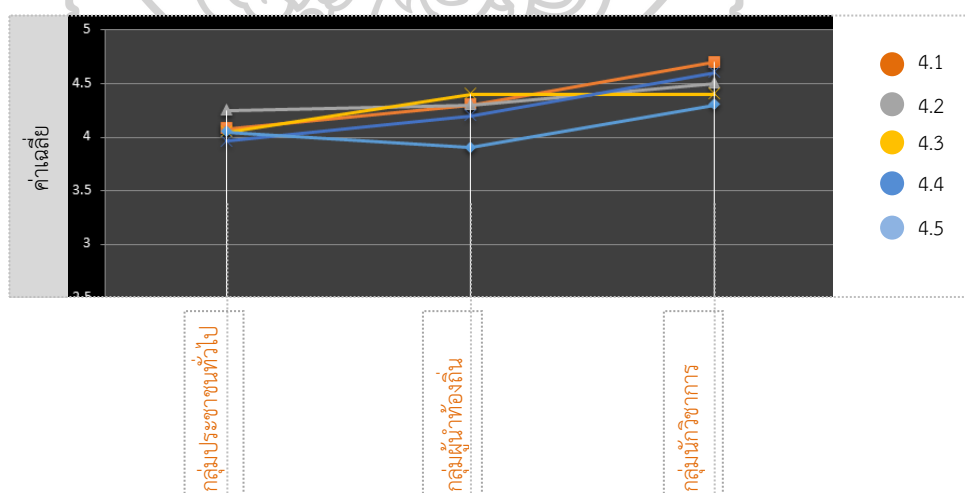

แผนภูมิที่ 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2518 ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 28 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางผังเมือง ส่วนที่ 4 ตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) ของ 3 กลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 4	ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ยแต่ละกลุ่มตัวอย่าง			ค่าเฉลี่ยรวม	ค่า (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ลำดับ
		1 ประชาชนทั่วไป	2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น	3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ				
4.1	มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน	4.08	4.30	4.70	3.84	1.230	มากอันดับ (2)	4
4.2	มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (1) การสำรวจความคิดเห็น โดยการสัมภาษณ์ การเปิดให้แสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และวิธีการสนทนากลุ่มย่อย (2) การประชุมปรึกษาหารือ การประชาพิจารณ์ การอภิปราย	4.25	4.30	4.50	3.98	1.202	มากอันดับ (2)	3

	สาธารณะ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย							
4.3	มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชี้แจงแจ้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง	4.05	4.30	4.40	3.82	1.182	มาก อันดับ (2)	5
4.4	มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น	3.96	4.20	4.60	3.98	0.867	มาก อันดับ (2)	2
4.5	มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่ในระบบสารสนเทศกรมโยธาและผังเมืองตาม พ.ร.บ. ไม่น้อยกว่า 50 วัน ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน และประกาศเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่า 3 ฉบับไม่น้อยกว่า 7 วัน	4.05	3.90	4.30	4.04	0.834	มาก อันดับ (1)	1
รวมค่าเฉลี่ย (ส่วนที่ 4)					3.83	ค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับที่ 4		

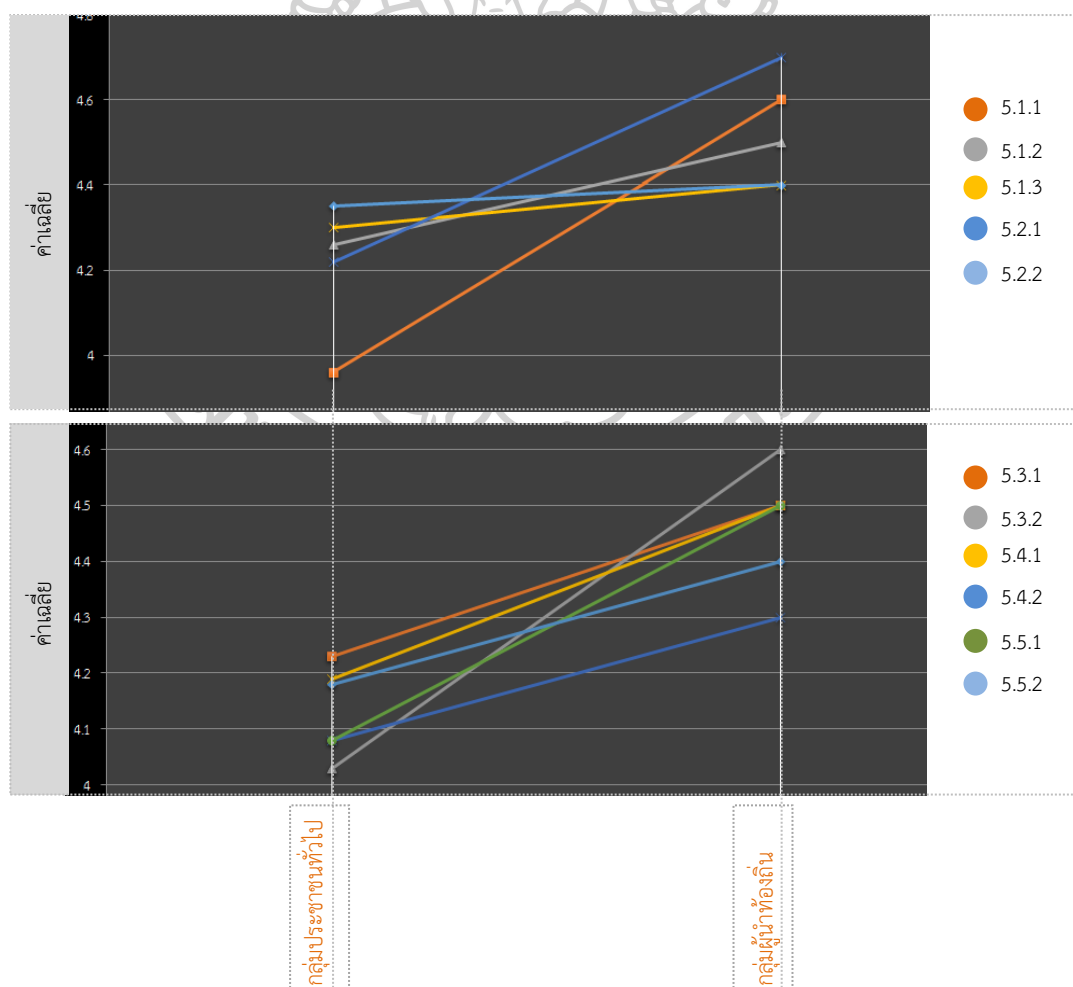

แผนภูมิที่ 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ. .... (ฉบับใหม่) ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 29 การวิเคราะห์เปรียบเทียบใน ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2

ส่วนที่ 5	ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์	ค่าเฉลี่ยแต่ละกลุ่มตัวอย่าง			ค่าเฉลี่ยรวม	ค่า (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม	ลำดับ
		1 ประชาชนทั่วไป	2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น	3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ				
5.1	ลักษณะทางกายภาพ				4.20			2
5.1.1	การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ	3.96	4.60	-	4.02	0.846	มากอันดับ (1)	3
5.1.2	การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม	4.26	4.50		4.28	0.744	มากที่สุด	2
5.1.3	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความยั่งยืน	4.30	4.40	-	4.31	0.763	มากที่สุด	1
5.2	การใช้ประโยชน์ที่ดิน				4.30			1
5.2.1	การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่การเกษตร	4.22	4.70	-	4.26	0.874	มากที่สุด	2
5.2.2	การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ	4.35	4.40	-	4.35	0.761	มากที่สุด	1
5.3	สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ				4.16			3
5.3.1	สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ	4.23	4.50	-	4.25	0.818	มากที่สุด	1
5.3.2	สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานีอนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/อาคารอเนกประสงค์/พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน	4.03	4.60	-	4.08	0.858	มากอันดับ (1)	2
5.4	ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม				4.15	0.950		5
5.4.1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้	4.19	4.50	-	4.22	0.902	มากที่สุด	1

	ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ							
5.4.2	การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเช่น ป่าชายเลนชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูกและแหล่งน้ำเป็นต้น	4.08	4.30	-	4.10	1.125	มาก อันดับ (1)	2
5.5	การส่งเสริมการท่องเที่ยว				4.15	0.780		4
5.5.1	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู	4.08	4.50	-	4.12	0.875	มาก อันดับ (1)	2
5.5.2	การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน	4.18	4.40		4.20	0.799	มาก อันดับ (1)	1
รวมค่าเฉลี่ย (ส่วนที่ 5)					4.20		ค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับที่ 1	

แผนภูมิที่ 10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง

5.1 ผลสรุปจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม

ผลสรุปจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรวมความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ตามทฤษฎีการมีส่วนร่วม กฎหมายผังเมืองในปัจจุบัน และร่างกฎหมายผังเมือง ฉบับใหม่ ของ 3 กลุ่มตัวอย่างสามารถเรียงลำดับแสดงความสำคัญได้ ดังนี้

อันดับที่ 1 ได้แก่ ส่วนที่ 2 คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

อันดับที่ 2 ได้แก่ ส่วนที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการวางแผนและจัดทำผังเมือง

อันดับที่ 3 ได้แก่ ส่วนที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น

5.1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรวมที่มากที่สุดอันดับที่ 1 คือ ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” มีค่าเฉลี่ยรวม 4.21 ในแต่ละระดับของการมีส่วนร่วม ได้ค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน ดังนี้

อันดับที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน มีค่าเฉลี่ย 4.26

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.29 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม มีค่าเฉลี่ย 4.24 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย 4.16

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู มีค่าเฉลี่ย 4.19 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 2 การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย 4.14 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน

มีค่าเฉลี่ย 4.11 (SD. 0.808)

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง มีค่าเฉลี่ย 4.12 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง มีค่าเฉลี่ย 4.11 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล มีค่าเฉลี่ย 4.11(SD. 1.806)

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่ มีค่าเฉลี่ย 4.38 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 4.01 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

อันดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทยู และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 3.97 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

อันดับที่ 5 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการให้คำปรึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.08

อันดับที่ 1 การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน มีค่าเฉลี่ย 4.13 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 2 การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไขปัญหาและวิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง มีค่าเฉลี่ย 4.04 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

อันดับที่ 6 ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 4.05

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง มีค่าเฉลี่ย 4.08 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.03 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

อันดับที่ 7 ระดับการมีส่วนร่วมด้านแสดงความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ย 3.96

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.98 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย 3.95 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

5.1.2 การมีส่วนร่วมตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมือง

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรวมมากอันดับที่ 2 ได้แก่ ส่วนที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองมีค่าเฉลี่ย 4.06 ในแต่ละหัวข้อของการมีส่วนร่วม ได้ค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน ดังนี้

อันดับที่ 1 ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ในเรื่องต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย 4.23 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 2 ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน มีค่าเฉลี่ย 4.14 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 3 ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ มีค่าเฉลี่ย 4.07 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

อันดับที่ 4 ข้อ 2 กรณีการวางแผนจัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องสื่อต่าง ๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน มีค่าเฉลี่ย 3.96 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

อันดับที่ 5 ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงข้อคิดเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 3.90 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

5.2.3 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรวมมากอันดับที่ 3 ได้แก่ ส่วนที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและจัดทำผังเมืองตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ย 3.83 ในแต่ละมาตราของการมีส่วนร่วม ได้ค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน ดังนี้

อันดับที่ 1 มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบ ให้ส่งไปเผยแพร่ในระบบสารสนเทศที่กรมโยธาธิการและผังเมืองตามพระราชบัญญัติเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 50 วัน มีค่าเฉลี่ย 4.04 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 2 มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น มีค่าเฉลี่ย 3.98 SD. 0.867 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 3 มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการสำรวจความคิดเห็นและการประชุมปรึกษาหารือ มีค่าเฉลี่ย 3.98 SD. 1.202 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 4 มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน มีค่าเฉลี่ย 3.84 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

อันดับที่ 5 มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง มีค่าเฉลี่ย 3.82 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

5.2 ผลสรุปจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรวมความต้องการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.20 อย่างไรก็ตาม ในแต่ละเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ มีระดับค่าคะแนนความสำคัญที่แตกต่างกัน ตามลำดับ ดังนี้

อันดับที่ 1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน มีค่าเฉลี่ย 4.30

อันดับที่ 1 การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ /พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ มีค่าเฉลี่ย 4.35 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 2 การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่การเกษตร มีค่าเฉลี่ย 4.26 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

อันดับที่ 2 ลักษณะทางกายภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.20

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 4.31 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 2 การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม มีค่าเฉลี่ย 4.28 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

อันดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ มีค่าเฉลี่ย 4.02 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

อันดับที่ 3 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ มีค่าเฉลี่ย 4.16

อันดับที่ 1 สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ มีค่าเฉลี่ย 4.25 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 2 สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานีอนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.08 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 2)

อันดับที่ 4 การส่งเสริมการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.15 (SD. 0.780)

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.22 (ระดับการมีส่วนร่วมมากช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.12 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 5 ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 4.15 (SD. 0.950)

อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติมีส่วนร่วมในวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.20 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำเป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 4.10 (ระดับการมีส่วนร่วมมาก ช่วงอันดับ 1)

6. การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองโดยผู้วิจัย

บนพื้นฐานของ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ที่สรุปได้จากการศึกษาในบทที่ 2 และกรอบทฤษฎีในการวิจัยที่ได้การกำหนดในบทที่ 3 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง (ส่วนที่ 2, 3 และ 4) และความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ (ส่วนที่ 5) สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 30 สรุปผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์โดยผู้วิจัย

ประเภทรายการ	การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์				
	ระดับการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญสูงสุด			ระดับการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญต่ำสุด	
	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 1	อันดับ 2
การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”	ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล	ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการให้คำปรึกษา	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน	-
กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมือง	ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษา ด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นด้วย	ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่เปิดเผยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง *** (รายละเอียดเพิ่มเติม บทที่ 2 หน้า 22)	ข้อ 2 กรณีการวางจัดทำผังเมืองรวมเจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องทางต่างๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้นเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน	ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นในการวางแผนและผังเมืองภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันประกาศ
ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) กำหนดการให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม	มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่ในระบบสารสนเทศกรมโยธาและผังเมืองตาม พ.ร.บ. ไม่น้อยกว่า 50 วัน	มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงาน ประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น	มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการสำรวจความคิดเห็นและการประชุมหารือ *** (รายละเอียดเพิ่มเติม บทที่ 2 หน้า 19)	มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน	มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็นระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง
ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	ลักษณะทางกายภาพ	การส่งเสริมการท่องเที่ยว		
	ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม				

6.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตาม“ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

จากผู้ตอบแบบประเมินแสดงความคิดเห็นทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยรวม 4.21 ซึ่งผู้วิจัยค้นพบว่าสูงสุดอันดับ 1 คือ ระดับการให้ข้อมูลและระดับการมีส่วนร่วมด้านแสดงความคิดเห็นในเบื้องต้นก่อนมีการประกาศเชิญชวนเข้ามามีส่วนร่วม เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ การการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นในกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นหรือกลุ่มย่อยในเบื้องต้น ก่อนที่จะมีการประกาศเชิญชวนตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2518 ตามกฎหมายการผังเมือง

อันดับ 2 ระดับการมีส่วนร่วมด้านให้คำปรึกษาและระดับการมีส่วนร่วมวางแผน มีความสำคัญจะต้องปรึกษาหารือหรือปรับความเข้าใจในทุกกระบวนการขั้นตอนการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีเวลาทบทวนแสดงความคิดเห็น ก่อนมีการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นในพื้นที่สาธารณะ เพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ในการร่วมมือก่อนวางแผน

อันดับ 3 ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล มีความสำคัญโดยจะต้องมีผู้เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย นักวิชาการทางการผังเมืองหรือผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วม ผู้นำท้องถิ่นระดับจังหวัด ผู้นำท้องถิ่นระดับอำเภอและผู้นำท้องถิ่นระดับตำบล กำนันผู้ใหญ่บ้านและองค์กรพัฒนาชุมชน รวมถึงประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและร่วมกันติดตามตรวจสอบและประเมินผล

อันดับการมีส่วนร่วมน้อย เป็นการยกระดับให้ประชาชนได้ใช้อำนาจโดยส่วนร่วมในการควบคุมการอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันในพื้นที่วิจัย โดยมีผู้นำชุมชนในท้องถิ่นให้การสนับสนุนติดตามผลงานโดยส่วนร่วม

6.2 การมีส่วนร่วมในการวางและจัดทำผังเมืองตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

จากผู้ตอบแบบประเมินแสดงความคิดเห็นทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยอันดับที่ 2 ค่าเฉลี่ยรวม 4.06 ผู้วิจัยค้นพบว่าสูงสุดอันดับ 1 คือ ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงข้อคิดเห็นด้วย ซึ่งมีความสำคัญในระดับโครงข่ายของผู้นำในแต่ละระดับที่มีบทบาทต่อการวางแผนและผังเมือง เพื่อปรึกษาแนวทางกระบวนการและขั้นตอนในการจัดกิจกรรมให้เกิดการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นขั้นตอนของนักวิชาการ นักวางแผนและผังเมือง และผู้เชี่ยวชาญ นักพัฒนาชุมชนทางด้านการมีส่วนร่วมได้แสดงความคิดเห็นเบื้องต้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของพื้นที่และวิถีชีวิตวัฒนธรรมของประชาชนในการพิจารณาในกฎเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2518 ที่การผังเมืองได้กำหนดไว้เบื้องต้น เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยส่วนร่วมสามารถร่วมยอมรับได้ ก่อนลงพื้นที่สำรวจพูดคุยและให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่ประชาชนก่อนใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ประกาศเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมในครั้งนี้

อันดับ 2 ผู้วิจัยค้นพบว่า ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนโดยมีการ

ประชาสัมพันธ์และสื่อสารอย่างต่อเนื่อง มีความเห็นด้วยในช่วงระยะเวลาการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้อย่างทั่วถึง เนื่องจากพื้นที่วิจัยมีประชาชนเป็นจำนวนมากและมีอาชีพที่มีความหลากหลาย ซึ่งประกอบอาชีพทั้งในพื้นที่และรับจ้างนอกสถานที่ จึงเป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

อันดับ 3 ผู้วิจัยค้นพบว่า ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมือง
2. แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง
3. ข้อความที่เกี่ยวข้อง วัน เวลาและสถานที่ประชุม
4. ข้อความเชิญชวนประชาชนใน ท้องที่เข้าร่วมตรวจรายละเอียดและ

ข้อกำหนด

5. ข้อความเชิญชวนให้ประชาชนในท้องที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

วางแผนและผังภายในระยะเวลาที่กำหนด

ผู้วิจัยค้นพบว่าสมควรอย่างยิ่งในการปิดประกาศในพื้นที่สาธารณะในแต่ละชุมชนที่สามารถให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ให้ความสนใจ ได้รับรู้รายละเอียดในวัตถุประสงค์ของการเข้ามามีส่วนร่วม สำหรับระดับการมีส่วนร่วมต่ำที่สุดอันดับ 1 ข้อ 2 พบว่ากรณีการวางและจัดทำผังเมืองรวมเจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องสื่อต่าง ๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้นเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าในช่วงระยะเวลาดังกล่าวอาจไม่เพียงพอต่อการเชิญชวนหรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนและผังเมือง จึงมีผลกระทบอย่างยิ่ง เนื่องจากในพื้นที่มีประชาชนเป็นจำนวนมาก และมีความหลากหลายที่ประกอบอาชีพทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่วิจัย จึงเป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทำให้การมีส่วนร่วมไม่เกิดผลประโยชน์ ทั้งด้านเวลาในการทบทวนข้อมูลเพื่อพิจารณาการเข้ามามีส่วนร่วม

ระดับการมีส่วนร่วมต่ำที่สุดอันดับ 2 ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุมเวลาและสถานที่เพื่อรับข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ ผู้วิจัยพบว่าสมควรให้มีการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองหลังจากปิดประกาศเสร็จสิ้นขั้นตอนการให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นเบื้องต้นของประชาชนในพื้นที่โดยส่วนรวมภายใน 15 วัน เป็นอย่างน้อย เนื่องจากประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเชื่อมโยงจากข้อมูลเดิมที่พบปะอย่างไม่เป็นทางการในแต่ละกลุ่มย่อย สามารถกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะได้มากขึ้น

6.3 การมีส่วนร่วมในการวางและจัดทำผังเมืองตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่)

จากผู้ตอบแบบประเมินแสดงความคิดเห็นทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยอันดับที่ 3 ค่าเฉลี่ยรวม 4.04 ผู้วิจัยค้นพบว่าสูงสุดอันดับ 1 มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว (ก) ให้ส่งไปเผยแพร่ในระบบสารสนเทศที่กรมโยธาและผังเมืองจัดให้มีตาม พ.ร.บ.เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 50 วัน (ข) ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน (ค) ให้ประกาศ การเผยแพร่และวิธีการเข้าถึงข้อมูลทางหนังสือพิมพ์รายวัน ไม่น้อยกว่า 3 ฉบับ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 วัน

มาตรา 37 ผู้วิจัยค้นพบว่าเมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบ ควรจะเผยแพร่ในอีกช่องทางหนึ่ง คือ การปิดป้ายประกาศเผยแพร่ในพื้นที่สาธารณะในส่วนช่องต่าง ๆ ที่สามารถให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและรับรู้ผลการการมีส่วนร่วม การเผยแพร่จะต้องนอกเหนือจากการประกาศในส่วนเขตพื้นที่ราชการหรือระบบสารสนเทศ เนื่องจากสภาพแวดล้อมด้วยวิถีชีวิตประชาชนในพื้นที่ โดยส่วนใหญ่ไม่คุ้นเคยในการใช้บริการในส่วนพื้นที่ราชการและการเข้าถึงระบบสารสนเทศ ทั้งนี้ การเผยแพร่จะต้องแสดงรายละเอียดผลการประเมินการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมือง อีกทั้งควรมีการสื่อสารประกอบด้วยรูปภาพและสี รวมถึงพื้นที่การสื่อสารด้วยภาษามลาญประกอบเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้อย่างทั่วถึง

อันดับ 2 ผู้วิจัยค้นพบว่ามาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น มีความเห็นสมควรอย่างยิ่งในระยะเวลาดังกล่าว เนื่องจากผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและกลุ่มประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมได้เสียสละเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ในการให้ความร่วมมือรับฟังแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในทุกภาคส่วน เพื่อนำไปพิจารณาในการหาแนววิธีการดำเนินการต่อไปเพื่อเป็นการรับผลประโยชน์โดยรวม ทั้งนี้การประกาศผลควรจะเป็นการปิดประกาศพร้อมรายละเอียดรูปภาพในการวางแผนผังภายในอนาคต เพื่อเป็นแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในครั้งต่อไปอีกด้วย

อันดับ 3 มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

- (1) การสำรวจความคิดเห็น อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้
  - (ก) การสัมภาษณ์รายบุคคล
  - (ข) การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์
  - (ค) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง
  - (ง) การสนทนากลุ่มย่อย
- (2) การประชุมปรึกษาหารือ อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้
  - (ก) การประชาพิจารณ์
  - (ข) การอภิปรายสาธารณะ
  - (ค) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร
  - (ง) การประชุมเชิงปฏิบัติการ
  - (จ) การประชุมระดับตัวแทนของ

มาตรา 29 ผู้วิจัยค้นพบว่าเป็นการเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นที่มีระบบโครงข่ายหลากหลายช่องทางในการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งจะนำไปสู่ขั้นตอนกระบวนการมีส่วนร่วมในการเข้าถึงในแต่ละกลุ่ม เพื่อเป็นการเชิญชวนให้เกิดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูให้เกิดผลประโยชน์โดยรวม

สำหรับระดับการมีส่วนร่วมต่ำที่สุดอันดับ 1 ในมาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน ผู้วิจัยค้นพบว่าเหมาะสมสำหรับระยะเวลาในการกำหนดให้ข้อมูลและรับฟังความ

คิดเห็นทุกภาคส่วนของประชาชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่มีประชากรจำนวนมากและความหลากหลายอาชีพทั้งอาศัยในพื้นที่และนอกพื้นที่ ทั้งนี้ระหว่างการประชุมสัมพันธในการให้ข้อมูลควรจะต้องให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ทำการสำรวจรับฟังความคิดเห็นในเบื้องต้นอย่างน้อย 2 ครั้ง ก่อนที่จะมีการประกาศเชิญชวนให้ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและกลุ่มประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็น เพื่อไม่ให้เกิดการกิจกรรมการมีส่วนร่วมเกิดความสับสนและไม่เข้าใจในรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวางแผนผังเมือง

สำหรับระดับการมีส่วนร่วมต่ำที่สุดอันดับ 2 มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจนเป็นเวลาน้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าตาม พ.ร.บ. (ฉบับร่าง) ตามมาตรา 30 ไม่เพียงแต่การแจ้งวิธีการรับฟังความคิดเห็นหรืออื่น ๆ แต่จะต้องแจ้งถึงรายละเอียดกระบวนการขั้นตอนของการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองอย่างชัดเจน

6.4 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง

จากผู้ตอบแบบประเมินแสดงความคิดเห็นทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ค่าเฉลี่ยรวม 4.30 ซึ่งเป็นความต้องการการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ของประชาชนและผู้นำชุมชนในท้องถิ่นให้ความสนใจในความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผน ผู้วิจัยค้นพบว่าอันดับ 1 คือ การใช้ประโยชน์ที่ดินและความสำคัญทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ซึ่งในสภาพปัจจุบันความเจริญเติบโตของพื้นที่ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และจำนวนประชากรในพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องรวมถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ ใช้บริการในส่วนพื้นที่สาธารณะมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและกลุ่มองค์กรพัฒนาชุมชน รวมถึงประชาชนทั่วไปในบางพื้นที่ได้แสดงความกังวลในเรื่องการรุกรานเขตพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่สาธารณะประโยชน์โดยส่วนรวมของประชาชน จึงส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่เริ่มให้ความสนใจและมีความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูรวมทั้งค้นหาวิธีการวางมาตรการในการควบคุมผลประโยชน์ของตนเองมากขึ้น

อันดับ 2 ผู้วิจัยค้นพบว่าลักษณะทางกายภาพและสาธารณูปโภคสาธารณูปการ เป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่วิจัย ประกอบด้วย พื้นที่แหล่งประวัติศาสตร์แหล่งโบราณสถาน รวมถึงแหล่งที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับความหนาแน่นปานกลางและระดับหนาแน่นน้อย ซึ่งในสภาพปัจจุบันได้เริ่มเข้าสู่ความเสื่อมโทรม สภาพแวดล้อมพื้นที่แหล่งที่อยู่อาศัยไม่ถูกสุขลักษณะ รวมถึงระบบการป้องกันทางธรรมชาติในพื้นที่อยู่ในระดับต่ำกว่ากฎเกณฑ์การรักษาความปลอดภัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ลักษณะทางสังคมวัฒนธรรมในปัจจุบันได้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิม เช่น การแต่งกาย วิถีชีวิต อาชีพ และระดับการศึกษา เนื่องจากสภาพปัจจุบันในลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมเปิดมุมมองในความคิดเห็นกว้างมากขึ้น จึงมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ ที่มีความความแตกต่างกันอยู่เห็นได้ชัดมากขึ้น ระดับความต้องการของประชาชนในพื้นที่โดยส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในพื้นที่ที่มีความเสื่อมโทรมและไม่เพียงพอต่อการให้บริการ

อันดับ 3 ผู้วิจัยค้นพบว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่แหลมโพธิ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการและพักผ่อนหย่อนใจ รวมถึงระดับการส่งเสริมการท่องเที่ยวใน

รูปแบบเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟูในพื้นที่บริเวณรอบอ่าว ในปัจจุบันจากการสังเกตการณ์ในช่องทางสื่อโทรทัศน์และสื่อมวลชนเดีย ซึ่งการเคลื่อนไหวรณรงค์จัดกิจกรรมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มองค์กรนักอนุรักษ์และฟื้นฟูให้การสนับสนุนให้ข้อมูลและความรู้ ให้แก่นักเรียนนักศึกษา และกลุ่มหน่วยงานย่อย ๆ ที่มีจิตอาสาในการเข้ากิจกรรมเพื่อส่งเสริมทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่แหล่งที่อยู่อาศัยยังไม่ประสบความสำเร็จในการรับผลประโยชน์โดยรวม เนื่องรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจเป็นรูปแบบเชิงธุรกิจส่วนบุคคลโดยส่วนใหญ่เป็นภาคเอกชนเป็นผู้ครอบครองกิจการ ทำให้เกิดประชาชนในพื้นที่ไม่มีพื้นที่รองรับจากการสนับสนุนจากภาครัฐ ซึ่งเป็นพื้นที่จุดศูนย์รวมแหล่งส่งเสริมการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนโดยรวม จึงเป็นการเสียโอกาสของประชาชนในการมีส่วนร่วมต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัยครั้งนี้

7. สรุป

การดำเนินการวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ โดยแบ่งโครงสร้างคำถามออกเป็น 4 ด้าน ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 120 คน พิจารณาการประเมิน โดยให้แสดงระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับน้อยที่สุด ไปจนถึงมากที่สุด ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้ประเมินให้ค่าระดับการมีส่วนร่วมตามเจตคติ มุมมองและพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 กลุ่มประชาชนทั่วไป จำนวน 100 คน

ส่วนที่ 2 “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับการมีส่วนร่วมในด้านข้อมูล ได้แก่ มีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.37) ระดับการมีส่วนร่วมด้านแสดงความคิดเห็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมเสนอแนะแก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.88) ระดับการมีส่วนร่วมด้านให้คำปรึกษา ได้แก่ การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.07) ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.31) ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.17) ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบประเมิน ได้แก่ มีการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.06) ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.05)

ส่วนที่ 3 กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 และพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ได้แก่ ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ในเรื่องต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.19)

ส่วนที่ 4 ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูล และรับฟังความคิดเห็น ได้แก่ มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.25)

ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูแหลม โปธิ ประกอบด้วย ลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความยั่งยืน มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.30) ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.35) ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ได้แก่ สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.35) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอกที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.19) ลักษณะทางด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.18)

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา จำนวน 10 คน

ส่วนที่ 2 “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับการมีส่วนร่วมในด้านข้อมูล ได้แก่ การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่ มาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) ระดับการมีส่วนร่วมด้านแสดงความคิดเห็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10) ระดับการมีส่วนร่วมด้านให้คำปรึกษา ได้แก่ การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40) ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60) ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ได้แก่ การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบประเมิน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสีทิวทัศน์ประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40)

ส่วนที่ 3 กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 และพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ได้แก่ ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมืองในเรื่องต่าง ๆ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40)

ส่วนที่ 4 ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น ได้แก่ มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง และมาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.30) มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.30) (SD. 0.483)

ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งมรดกโลก ประกอบด้วย ลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.30) ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่การเกษตร มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.70) ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ได้แก่ สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานีนอนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสลม/ อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.50) ลักษณะทางด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.18)

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 กลุ่มนักวิชาการและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านการมีส่วนร่วม จำนวน 10 คน

ส่วนที่ 2 “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับการมีส่วนร่วมในด้านข้อมูล ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.50) ระดับการมีส่วนร่วมด้านแสดงความคิดเห็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.80) ระดับการมีส่วนร่วมด้านให้คำปรึกษา ได้แก่ การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.80) ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.80) ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.30) ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40) ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40)

ส่วนที่ 3 กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 และพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ได้แก่ ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษา ด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น ด้วย มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60)

ส่วนที่ 4 ร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองพ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น ได้แก่ มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.70)

ผลสรุปรวมการประเมินความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม จำนวน 120 คน เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ“ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11) กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.06) ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.83) กลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 จำนวน 110 คน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูแหลมโพธิ์ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับที่ผู้วิจัยได้คาดคะเนและวิเคราะห์ไว้

ผลการวิเคราะห์ในบทนี้จะนำไปสู่การสรุปและอภิปรายผล และการนำเสนอแนวทางทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ต่อไปในบทที่ 6

บทที่ 6

สรุปการวิเคราะห์ อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในบทที่ 5 ได้ดำเนินการวิจัยภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์สำรวจความคิดเห็นของประชากรในพื้นที่วิจัยชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ที่มีต่อการประเมินความสำคัญของการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ในบทที่ 6 นี้ จะเป็นการสรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการประเมินความสำคัญของการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม การอภิปรายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ และการเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับสร้างโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ให้สอดคล้องกับบริบทตลอดจนวิถีชีวิตในชุมชนมุสลิม และการสรุปท้ายบท

1. สรุปผลการวิเคราะห์

การประเมินความสำคัญของการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ แยกโครงสร้างการประเมินออกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโฆษณา การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูแหลมโพธิ์ ทั้ง 3 กลุ่มประเมินความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในส่วนที่ 1 – 4 ในขณะที่ส่วนที่ 5 มีเพียงกลุ่มที่ 1 และ 2 แสดงความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง

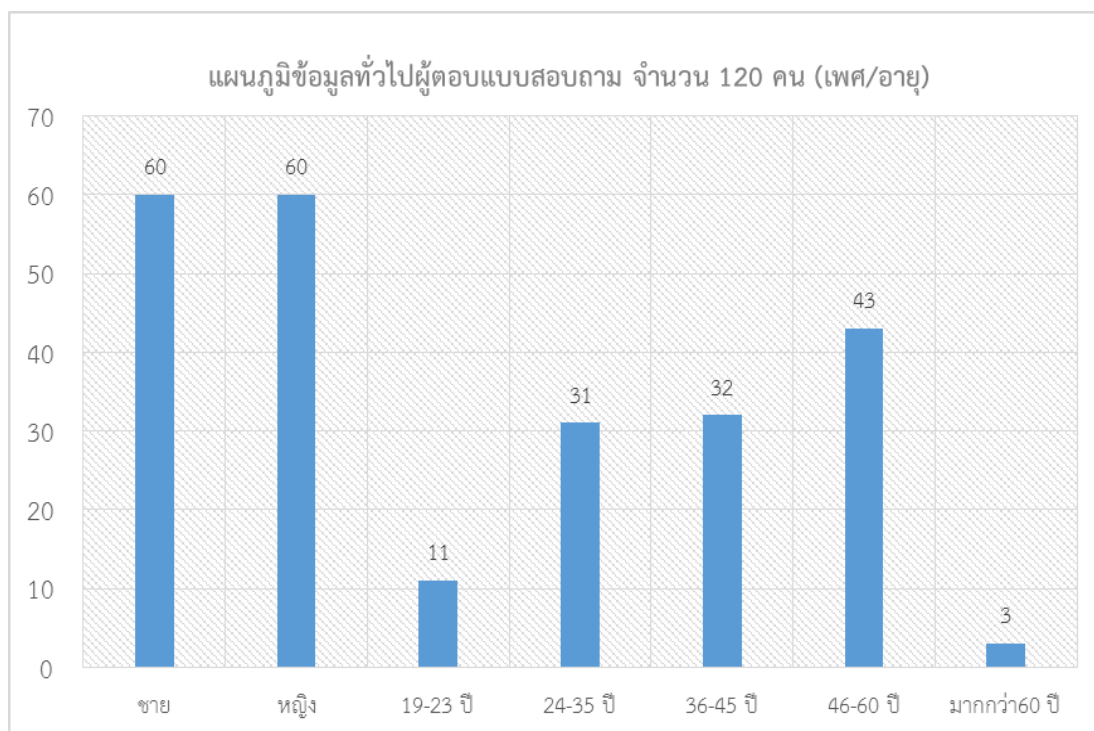
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการประเมินความสำคัญของการมีส่วนร่วม และความ ต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ สรุปได้ดังนี้

1.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

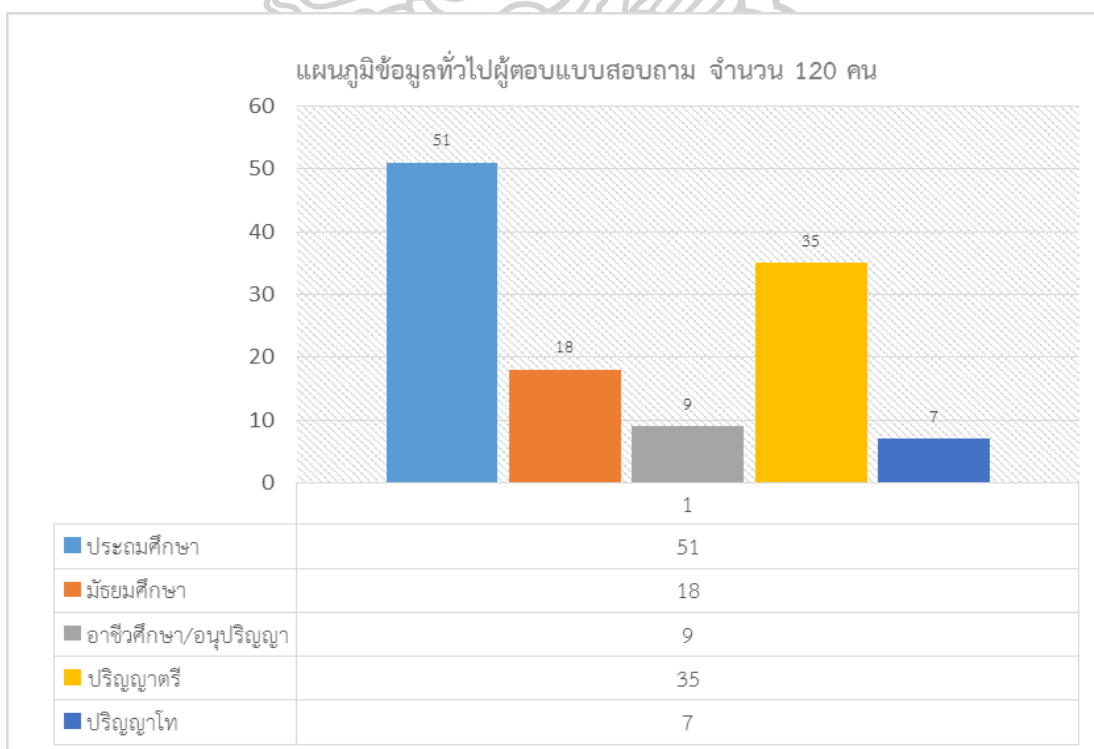
กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 120 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยทั้ง 4 หมู่บ้าน จำนวน 100 คน (2) กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา จำนวน 10 คน (3) กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการมีส่วนร่วม จำนวน 10 คน

ตารางที่ 31 ข้อมูลพื้นฐานส่วนประชาชนทั่วไป

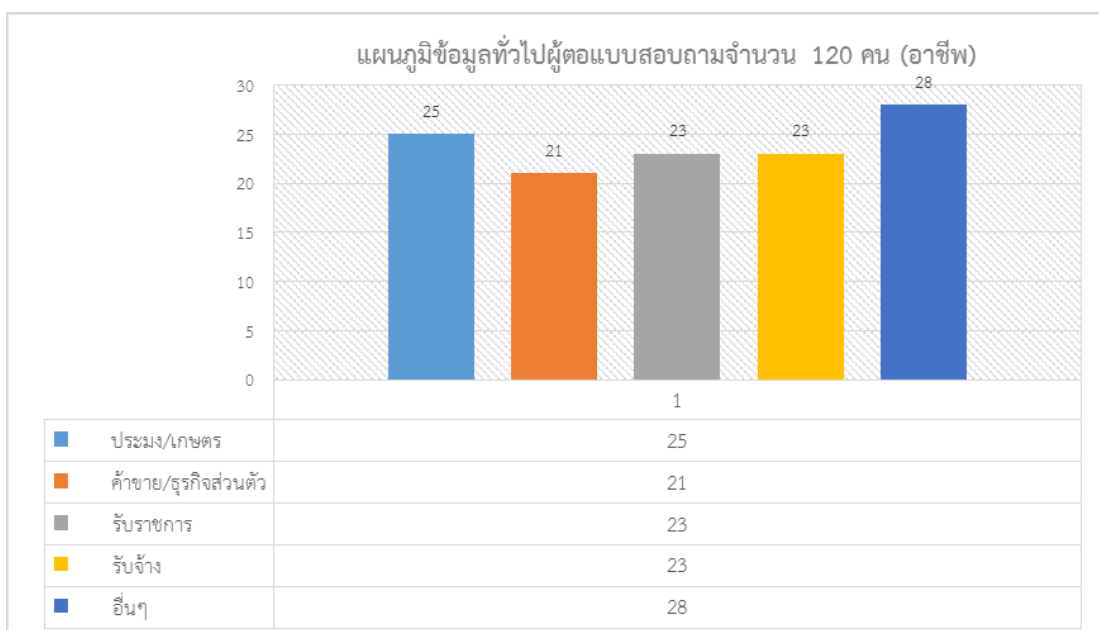
ข้อมูลพื้นฐานส่วนประชาชนทั่วไป	จำนวนทั้งหมด	ร้อยละ
1.1 เพศ		
ชาย	60	50.00
หญิง	60	50.00
รวม	120	100
1.2 อายุ		
19 - 23 ปี	11	9.20
24 - 35 ปี	31	25.80
36 - 45 ปี	32	26.70
46 - 60 ปี	43	35.80
มากกว่า 60 ปี	3	2.5
รวม	120	100
1.3 การศึกษา		
ประถมศึกษา	51	42.50
มัธยมศึกษา	18	15.00
อาชีวศึกษา/อนุปริญญา	9	7.50
ปริญญาตรี	35	29.20
ปริญญาโท	7	5.80
รวม	120	100
1.4 อาชีพ		
ประมง/เกษตรกร	25	20.80
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	21	17.50
รับราชการ	23	19.20
รับจ้าง	23	19.20
อื่น ๆ	28	23.30
รวม	120	100
1.5 หมู่บ้านที่อยู่อาศัย		
หมู่ที่ 1 บ้านบุตี	29	24.20
หมู่ที่ 2 บ้านตะโละสะมิแล	16	13.30
หมู่ที่ 3 บ้านปาดาบูตี	36	30.00

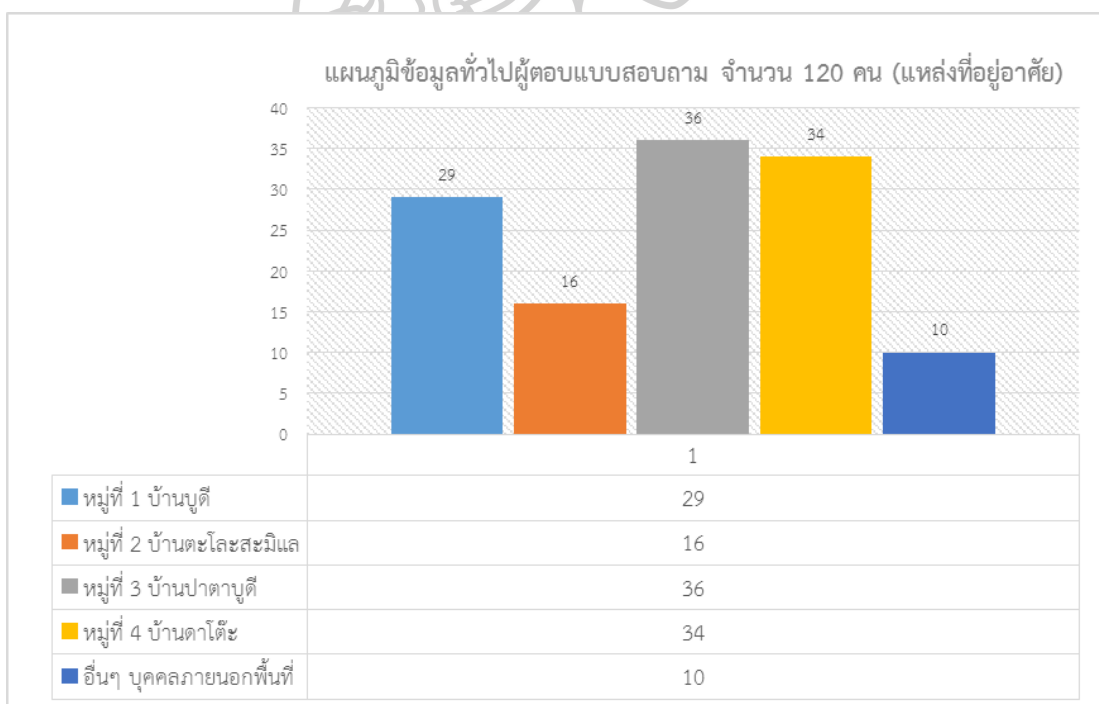
แผนภูมิที่ 11 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 120 คน ด้านเพศ และอายุ

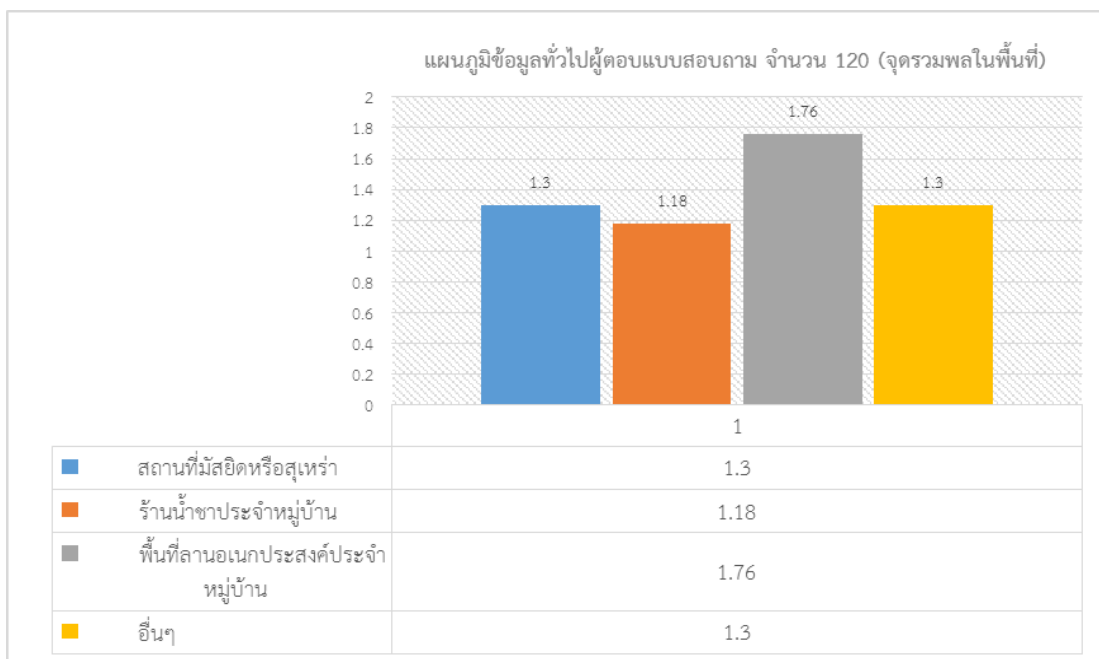
แผนภูมิที่ 12 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 120 คน ด้านการศึกษา

แผนภูมิที่ 13 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 120 คน ด้านการประกอบอาชีพ

แผนภูมิที่ 14 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 120 คน ด้านแหล่งที่อยู่อาศัย

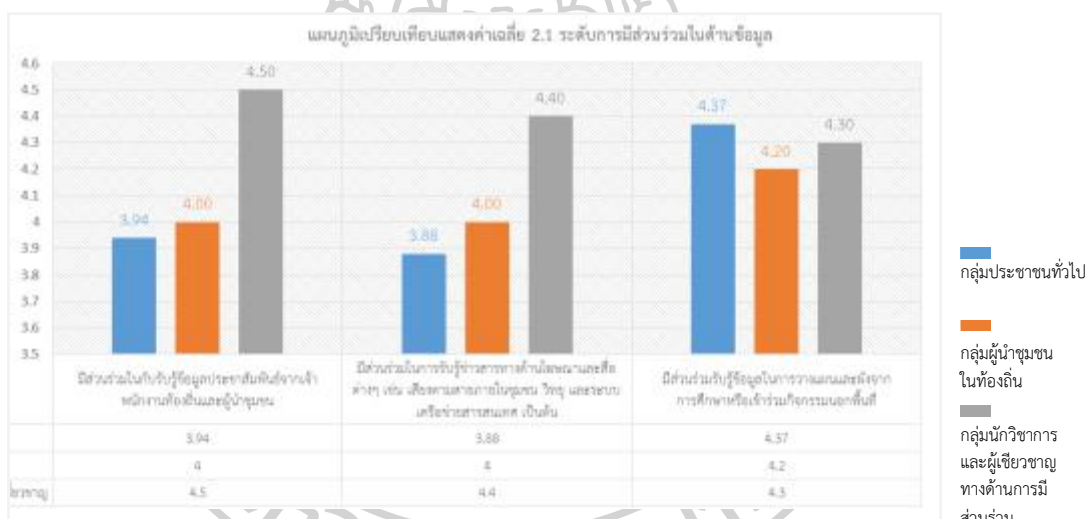
แผนภูมิที่ 15 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 120 คน ด้านจุดรวมพลและศูนย์รวมกิจกรรมในพื้นที่

1.2 ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ได้รับการประเมินว่ามีความสำคัญด้วยค่าเฉลี่ย 4.11 สูงเป็นอันดับที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับการมีส่วนร่วมด้านอื่น ๆ การมีส่วนร่วมได้รับการประเมินสูงที่สุด และต่ำที่สุดในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดตามตารางที่ 32-38 และแผนภูมิที่ 12-18

ตารางที่ 32 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 120 คน ด้านจุดรวมพลและศูนย์รวมกิจกรรมในพื้นที่

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”					
2.1 ระดับการมีส่วนร่วมในการรับรู้ด้านข้อมูล					
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง			ผลรวมจากทั้งหมด 3 กลุ่มตัวอย่าง
ประเภท	อันดับ	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และ ผู้นำทางศาสนา	นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ	
มีส่วนร่วมสูงที่สุด	1	การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่	การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่	การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น	การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่

2	การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น	การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น	การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชนวิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น	การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น
3	การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชนวิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น	การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชนวิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น	การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่	การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชนวิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น

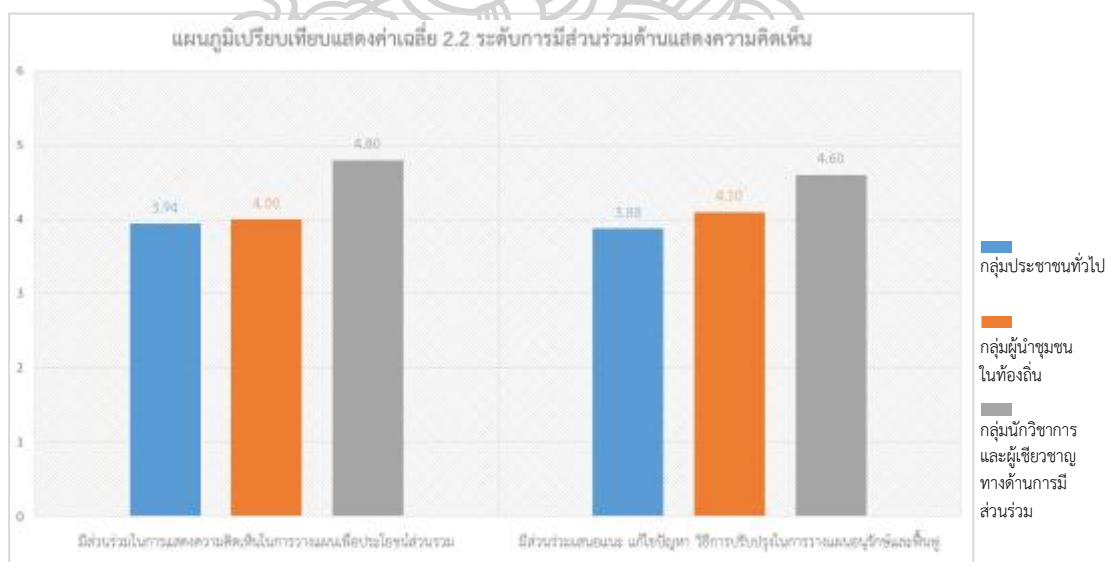

แผนภูมิที่ 16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของหัวข้อ 2.1 ระดับการมีส่วนร่วมในด้านารรับรู้ข้อมูล

ตารางที่ 33 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับการแสดงความ คิดเห็น

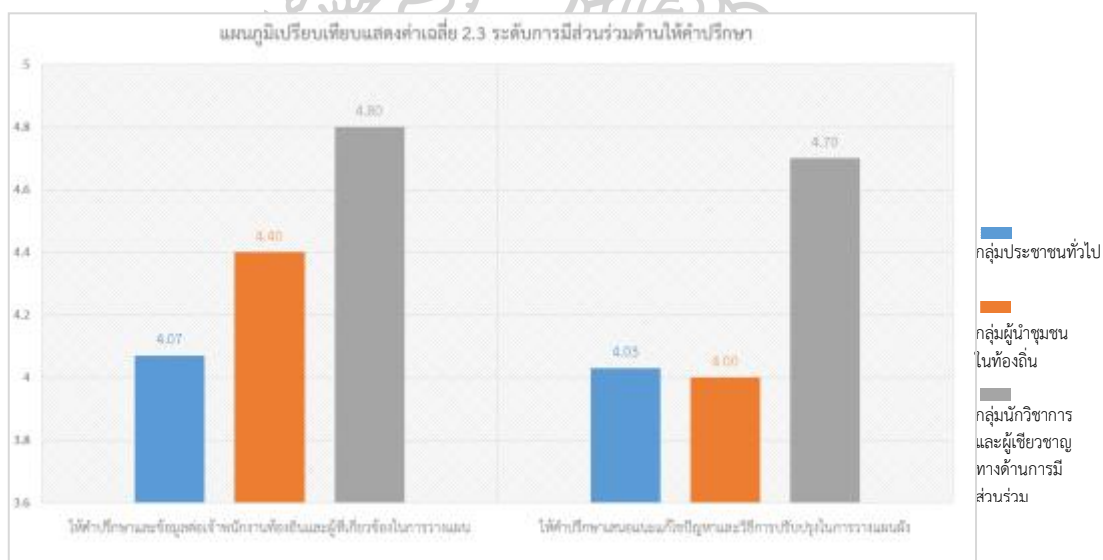
ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” 2.2 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น					
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง			ผลรวมจากทั้งหมด 3 กลุ่มตัวอย่าง
ประเภท	อันดับ	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และ ผู้นำทางศาสนา	นักวิชาการหรือ ผู้เชี่ยวชาญ	
มีส่วนร่วม สูงที่สุด	1	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	การมีส่วนร่วมเสนอแนะแก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	การมีส่วนร่วมเสนอแนะแก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู
	2	การมีส่วนร่วมเสนอแนะแก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู	การมีส่วนร่วมเสนอแนะแก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู	การมีส่วนร่วมเสนอแนะแก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

แผนภูมิที่ 17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของหัวข้อ 2.2 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 34 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับให้การคำปรึกษา

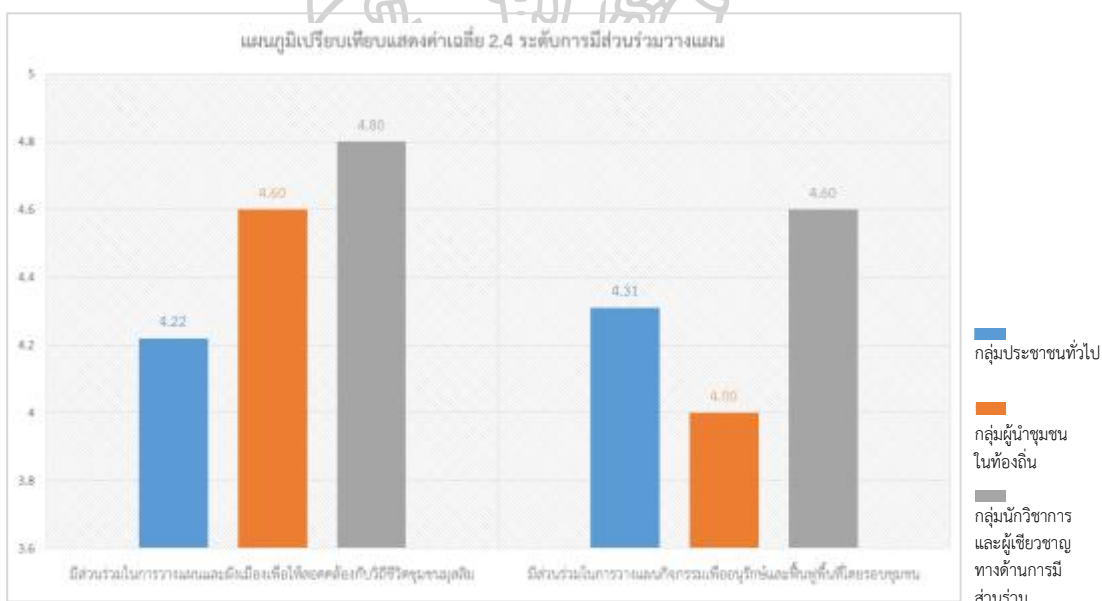
ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”					
2.3 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการให้คำปรึกษา					
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง			ผลรวมจากทั้งหมด 3 กลุ่มตัวอย่าง
ประเภท	อันดับ	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและ ผู้นำทางศาสนา	นักวิชาการหรือ ผู้เชี่ยวชาญ	
มีส่วนร่วม สูงที่สุด	1	การให้คำปรึกษาและ ข้อมูลต่อเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผน	การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผน	การให้คำปรึกษาและ ข้อมูลต่อเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผน	การให้คำปรึกษาและ ข้อมูลต่อเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผน
	2	การให้คำปรึกษา เสนอแนะแก้ไขปัญหา และวิธีการปรับปรุงใน การวางแผนผัง	การให้คำปรึกษาเสนอแนะ แก้ไขปัญหาและวิธีการ ปรับปรุงในการวางแผนผัง	การให้คำปรึกษา เสนอแนะแก้ไขปัญหาและ วิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง	การให้คำปรึกษา เสนอแนะแก้ไขปัญหา และวิธีการปรับปรุงใน การวางแผนผัง

แผนภูมิที่ 18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของหัวข้อ 2.3 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการให้คำปรึกษา

ตารางที่ 35 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับการวางแผน

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” 2.4 ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน					
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง			ผลรวมจากทั้งหมด 3 กลุ่มตัวอย่าง
ประเภท	อันดับ	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และ ผู้นำทางศาสนา	นักวิชาการหรือ ผู้เชี่ยวชาญ	
มีส่วนร่วม สูงที่สุด	1	มีส่วนร่วมในการ วางแผนและผังเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับวิถี ชีวิตชุมชนมุสลิม	มีส่วนร่วมในการวางแผนและ ผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับ วิถีชีวิตชุมชนมุสลิม	มีส่วนร่วมในการวางแผน และผังเมืองเพื่อให้ สอดคล้องกับวิถีชีวิต ชุมชนมุสลิม	มีส่วนร่วมในการวางแผน และผังเมืองเพื่อให้ สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน มุสลิม
	2	มีส่วนร่วมในการ วางแผนกิจกรรมเพื่อ อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ โดยรอบชุมชน	มีส่วนร่วมในการวางแผน กิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู พื้นที่โดยรอบชุมชน	มีส่วนร่วมในการวางแผน กิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และ ฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน	มีส่วนร่วมในการวางแผน กิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และ ฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน

แผนภูมิที่ 19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของหัวข้อ 2.4 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน

ตารางที่ 36 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับการปฏิบัติการ

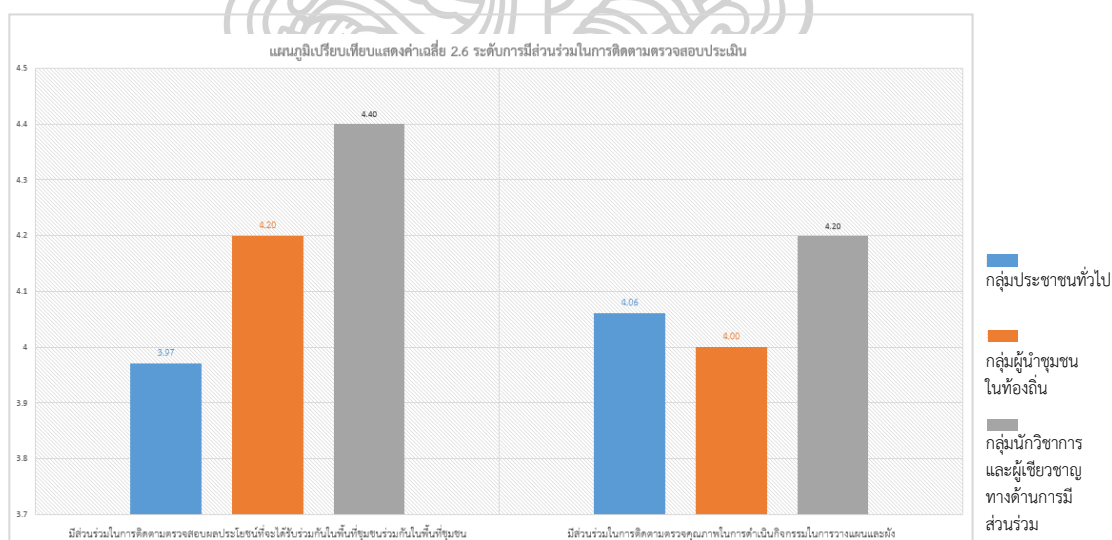
ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” 2.5 ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ					
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง			ผลรวมจากทั้งหมด 3 กลุ่มตัวอย่าง
ประเภท	อันดับ	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และ ผู้นำทางศาสนา	นักวิชาการหรือ ผู้เชี่ยวชาญ	
มีส่วนร่วม สูงที่สุด	1	การมีส่วนร่วมในการ สำรวจพื้นที่และพร้อม ลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟู	การเสียสละเวลาเข้าร่วม ปฏิบัติการวางแผนและผัง เมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	การมีส่วนร่วมในการ สำรวจพื้นที่และพร้อมลง มือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟู	การมีส่วนร่วมในการ สำรวจพื้นที่และพร้อมลง มือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และ ฟื้นฟู
	2	การเสียสละเวลาเข้าร่วม ปฏิบัติการวางแผนและ ผังเมืองเพื่อประโยชน์ ส่วนรวม	การมีส่วนร่วมในการสำรวจ พื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติ เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู	การเสียสละเวลาเข้าร่วม ปฏิบัติการวางแผนและ ผังเมืองเพื่อประโยชน์ ส่วนรวม	การเสียสละเวลาเข้าร่วม ปฏิบัติการวางแผนและผัง เมืองเพื่อประโยชน์ ส่วนรวม

แผนภูมิที่ 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของหัวข้อ 2.5 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ

ตารางที่ 37 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

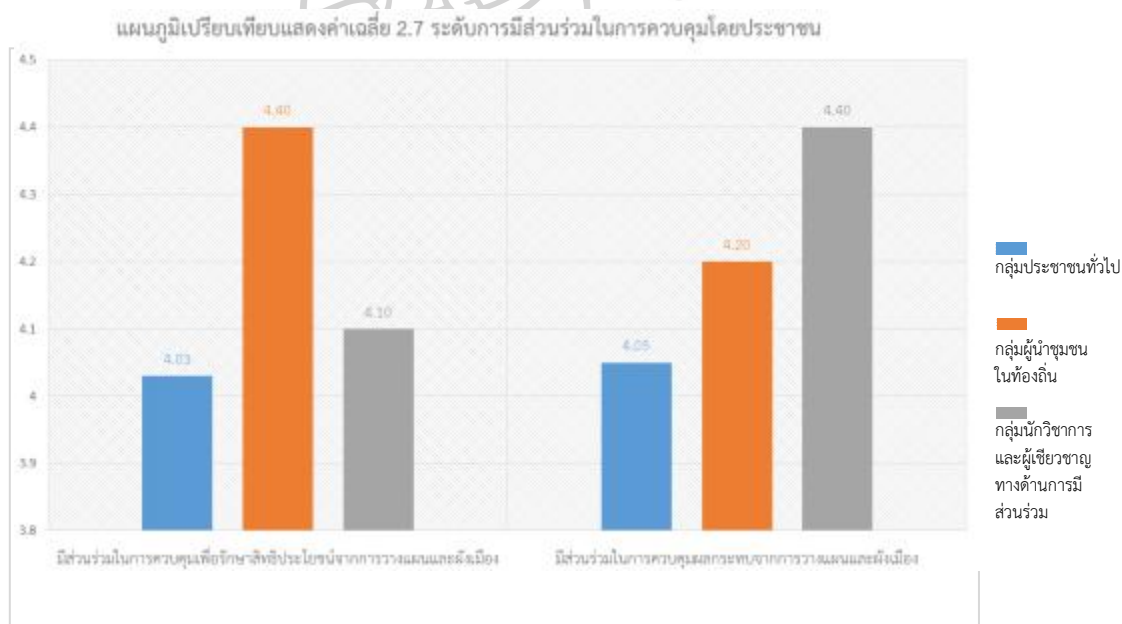
ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”					
2.6 ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล					
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง			ผลรวมจากทั้งหมด 3 กลุ่มตัวอย่าง
ประเภท	อันดับ	ประชาชน	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา	นักวิชาการหรือ ผู้เชี่ยวชาญ	
มีส่วนร่วม สูงที่สุด	1	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง
	2	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน

แผนภูมิที่ 21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของหัวข้อ 2.6 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

ตารางที่ 38 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ระดับการควบคุมโดยประชาชน

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”					
2.7 ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน					
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง			ผลรวมจากทั้งหมด 3 กลุ่มตัวอย่าง
ประเภท	อันดับ	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา	นักวิชาการหรือ ผู้เชี่ยวชาญ	
มีส่วนร่วม สูงที่สุด	1	การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง	การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง	การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสีทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง	การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง
	2	การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสีทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง	การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง	การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสีทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง	การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสีทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง

แผนภูมิที่ 22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของหัวข้อ 2.7 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการควบคุมโดยประชาชน

1.3 ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

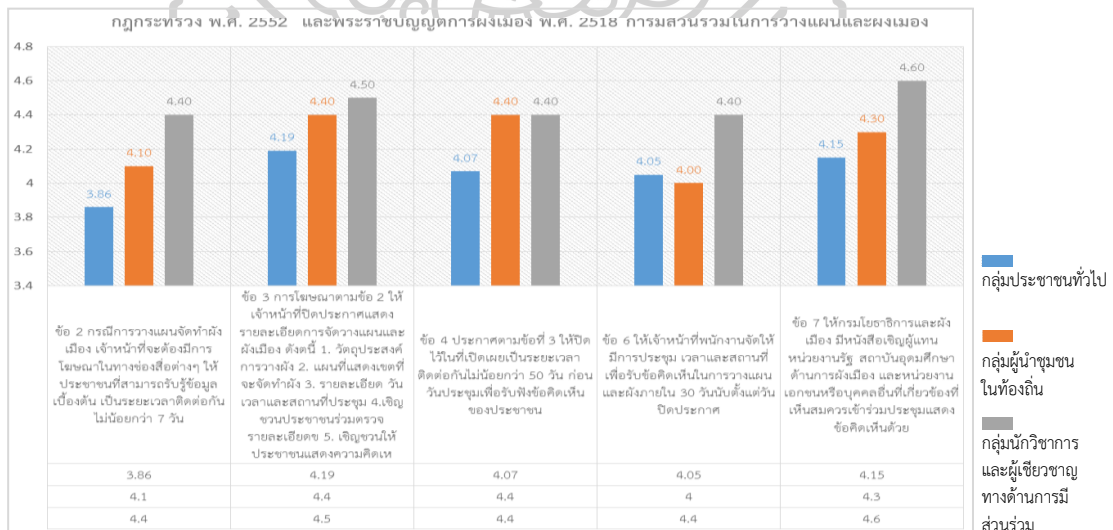
การมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ได้รับการประเมินโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.06 สูงเป็นอันดับที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบกับการมีส่วนร่วมด้าน

อื่น ๆ การมีส่วนร่วมได้รับการประเมินสูงที่สุดและต่ำที่สุดในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดตาม ตารางที่ 39 และแผนภูมิที่ 19

ตารางที่ 39 ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและการแสดงความคิดเห็น ของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองรวม					
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง			ผลรวมจากทั้งหมด 3 กลุ่มตัวอย่าง
ประเภท	อันดับ	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา	นักวิชาการหรือ ผู้เชี่ยวชาญ	
มีส่วนร่วม สูงสุด	1	ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง*** (รายละเอียดเพิ่มเติม บทที่ 2 หน้า 22)	ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง*** (รายละเอียดเพิ่มเติม บทที่ 2 หน้า 22)	ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการ และผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วย งานรัฐ สถาบันอุดมศึกษา ด้าน การผังเมือง และหน่วย งานเอกชนหรือบุคคลอื่น ที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควร เข้าร่วมประชุม แสดง ข้อคิดเห็นด้วย	ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง*** (รายละเอียดเพิ่มเติม บทที่ 2 หน้า 22)
	2	ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการ และผังเมือง มีหนังสือเชิญ ผู้แทนหน่วยงาน รัฐ สถาบัน อุดมศึกษา ด้าน การ ผัง เมือง และ หน่วยงานเอกชนหรือ บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่ เห็นสมควรเข้าร่วมประชุม แสดงข้อคิดเห็นด้วย	ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็น ระยะ เวลาติดต่อกันไม่ น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวัน ประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ของประชาชน	ข้อ 2 กรณีการวางแผน จัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่ จะต้องมีการโฆษณา ในทางช่องทางต่างๆ ให้ ประชาชนที่สามารถรับรู้ ข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะ เวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน	ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็น ระยะเวลาดังกล่าวไม่น้อย กว่า 50 วัน ก่อนวัน ประ ชุม เพื่อ รับ ฟัง ข้อคิดเห็นของประชาชน
	3	ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็น ระยะเวลาดังกล่าวไม่ น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวัน ประ ชุม เพื่อ รับ ฟัง ข้อคิดเห็นของประชาชน	ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงาน จัดให้มีการประชุม เวลา และสถานที่เพื่อรับข้อคิด เห็นในการวางแผนและผัง ภายใน 30 วันนับตั้งแต่วัน ปิดประกาศ	ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย เป็นระยะเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อน วัน ประชุมเพื่อรับฟัง ข้อคิดเห็นของประชาชน	ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงาน จัดให้มีการประชุม เวลา และสถานที่เพื่อรับข้อคิด เห็นในการวางแผนและผัง ภายใน 30 วันนับตั้งแต่วัน ปิดประกาศ

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและการแสดงความคิดเห็น ของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองรวม (ต่อ)					
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง			ผลรวมจากทั้งหมด 3 กลุ่มตัวอย่าง
ประเภท	อันดับ	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา	นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ	
มีส่วนร่วมต่ำที่สุด	1	ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงาน จัดให้มีการประชุม เวลา และ สถานที่ เพื่อ รับ ข้อคิดเห็นในการวางแผน และผังภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ	ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการ และผังเมือง มีหนังสือเชิญ ผู้แทนหน่วยงานรัฐสถาบัน อุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือ บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เห็น สมควรเข้าร่วมประชุม แสดงข้อคิดเห็นด้วย	ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการ จัดวางแผนและผังเมือง *** (รายละเอียดเพิ่มเติม บทที่ 2 หน้า 22)	ข้อ 2 กรณีการวาง แผนจัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่จะต้องมี การโฆษณาในทาง ช่องสื่อต่างๆ ให้ ประชาชนที่สามารถ รับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็น ระยะ เวลา ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน
	2	ข้อ 2 กรณีการวางแผน จัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่ จะต้องมีการโฆษณาในทาง ช่องสื่อต่างๆ ให้ประชาชน ที่สามารถรับรู้ข้อมูล เบื้องต้น เป็นระยะเวลา ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน	ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงาน จัดให้มีการประชุม เวลา และ สถานที่ เพื่อ รับ ข้อคิดเห็นในการวางแผน และผังภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ	ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็น ระยะเวลาดำเนินการไม่น้อย กว่า 50 วัน ก่อนวันประชุม เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของ ประชาชน	ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการ และผังเมือง มี หนังสือเชิญผู้แทน หน่วยงาน รัฐ สถาบันอุดมศึกษา ด้านการผังเมือง และ หน่วยงานเอกชนหรือ บุคคลอื่นที่ เกี่ยวข้อง ที่เห็นสมควรเข้าร่วม ประชุม แสดง ข้อคิดเห็นด้วย

แผนภูมิที่ 23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการวางแผนตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และผังเมือง

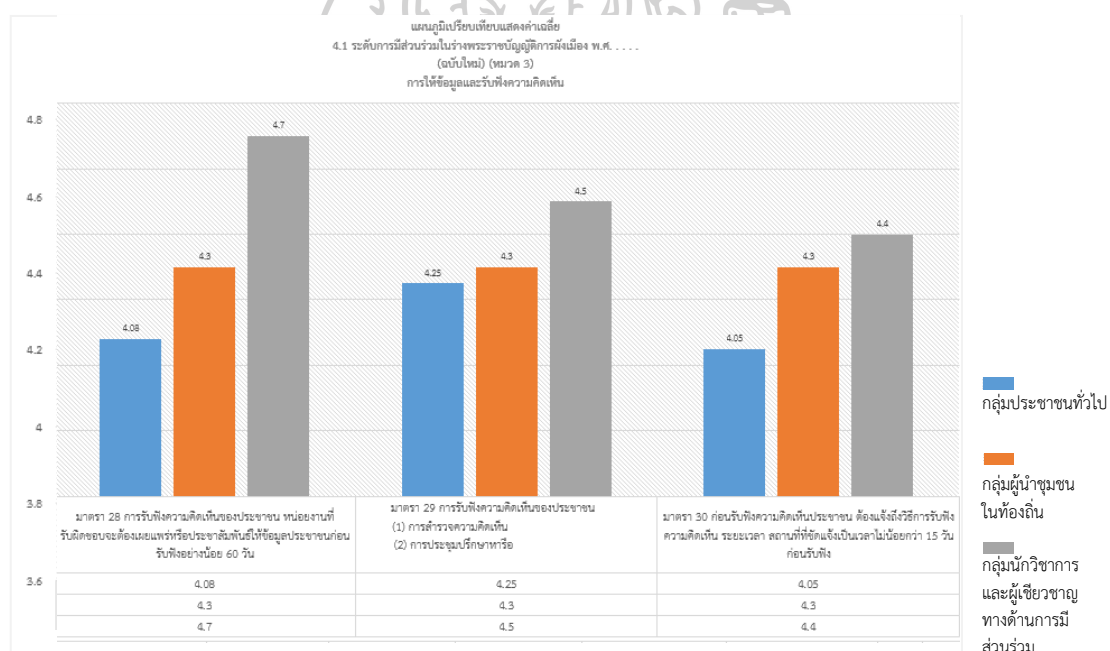
1.4 ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่)

การมีส่วนร่วมในร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น ได้รับการประเมินโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.83 สูงเป็นอันดับที่ 3 เมื่อเปรียบเทียบกับการมีส่วนร่วมด้านอื่น ๆ การมีส่วนร่วมได้รับการประเมินสูงที่สุดและต่ำที่สุดในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดตามตารางที่ 40 และแผนภูมิที่ 20

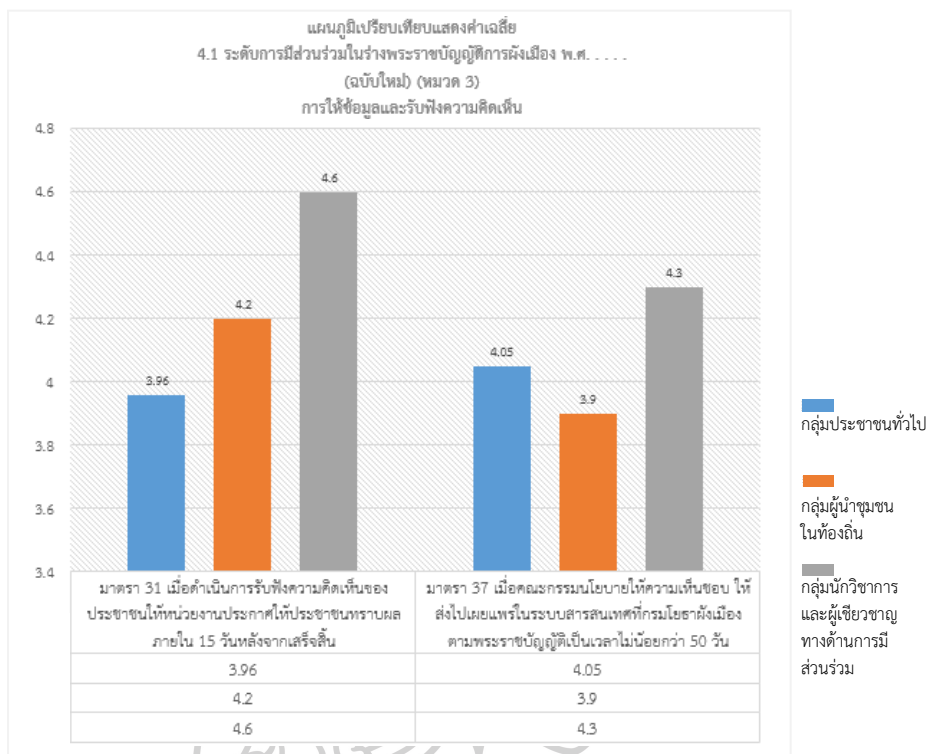
ตารางที่ 40 ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น

ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น					
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง			ผลรวมจากทั้งหมด 3 กลุ่มตัวอย่าง
ประเภท	อันดับ	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา	นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ	
มีส่วนร่วม สูงที่สุด	1	มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการสำรวจความคิดเห็นและการประชุมหารือ *** (รายละเอียดเพิ่มเติม บทที่ 2 หน้า 19)	มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน	มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน	มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่ในระบบสารสนเทศกรมโยธาและผังเมืองตาม พ.ร.บ. ไม่น้อยกว่า 50 วัน
	2	มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน	มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการสำรวจความคิดเห็นและการประชุมหารือ *** (รายละเอียดเพิ่มเติม บทที่ 2 หน้า 19)	มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น	มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น
	3	มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น	มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น	มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการสำรวจความคิดเห็นและการประชุมหารือ *** (รายละเอียดเพิ่มเติม บทที่ 2 หน้า 19)	มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการสำรวจความคิดเห็นและการประชุมหารือ *** (รายละเอียดเพิ่มเติม บทที่ 2 หน้า 19)

มีส่วน ร่วม ต่ำที่สุด	1	มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็น ประชาชน ต้องแจ้งถึง วิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจน แจ้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง	มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการ นโยบายให้ความเห็นชอบ แล้ว ให้เผยแพร่ในระบบ สารสนเทศกรมโยธาและ ผังเมืองตาม พ.ร.บ. ไม่น้อยกว่า 50 วัน	มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็น ประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการ รับ ฟัง ค วาม ค ิด ห ึ น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจน เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง	มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็น ของประชาชน หน่วยงาน ที่รับผิดชอบจะต้อง เผยแพร่วีธีหรือ ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูล ประชาชนก่อนรับฟัง อย่างน้อย 60 วัน
	2	มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความ คิดเห็นของประชาชนให้ หน่วยงานประกาศให้ ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น	-	มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบาย ให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่ ในระบบสารสนเทศกรม โยธาและผังเมืองตาม พ.ร.บ. ไม่น้อยกว่า 50 วัน	มาตรา 30 ก่อนรับฟัง ความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟัง ความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจนเป็นเวลา ไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อน รับฟัง

แผนภูมิที่ 24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น

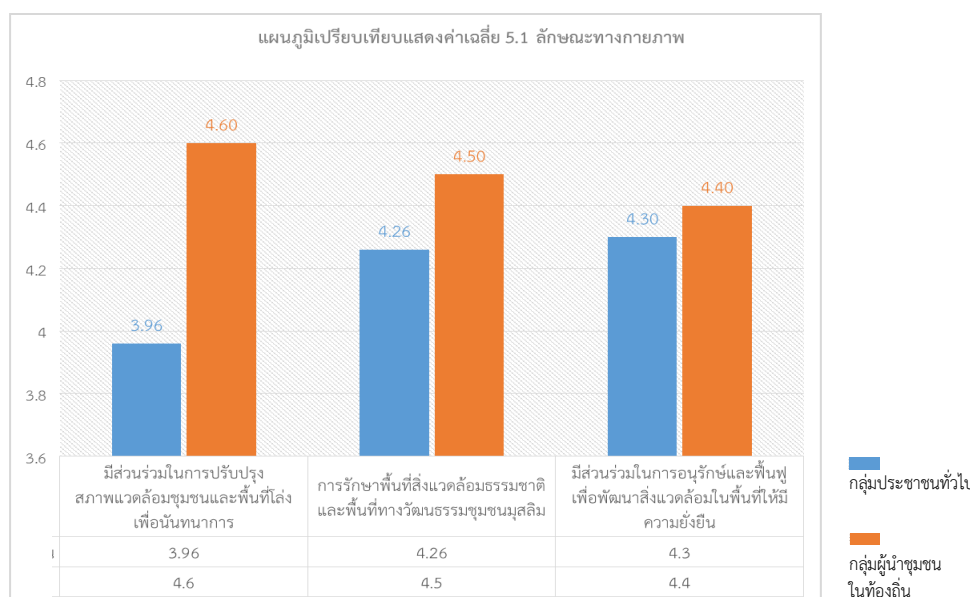
แผนภูมิที่ 24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ....(ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น (ต่อ)

1.5 ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ได้รับการประเมินโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.20 ความต้องการมีส่วนร่วมสูงที่สุดและต่ำที่สุดในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดตามตารางที่ 41-45 และแผนภูมิที่ 21-25

ตารางที่ 41 ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน
 5.1 ลักษณะทางกายภาพ

ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน				
5.1 ลักษณะทางกายภาพ				
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง		ผลรวมจากทั้งหมด 2 กลุ่ม
ประเภท	อันดับ	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา	
	1	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีความยั่งยืน	การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีความยั่งยืน

มีส่วนร่วม สูงที่สุด	2	การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและพื้นที่ทาง วัฒนธรรมชุมชนมุสลิม	การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและ พื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม	การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและ พื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม
	3	การมีส่วนร่วมในการปรับปรุง สภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่ โล่งเพื่อนันทนาการ	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้ ความยั่งยืน	การมีส่วนร่วมในการปรับปรุง สภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อ นันทนาการ

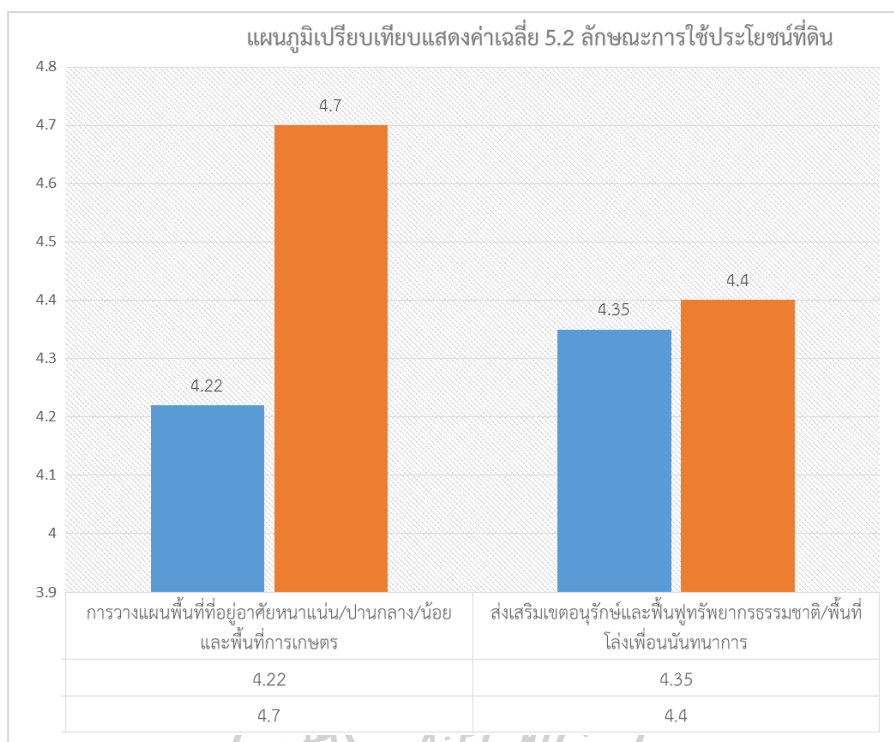

แผนภูมิที่ 25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมใน 5.1 ลักษณะทางกายภาพ

ตารางที่ 42 ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน

5.2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

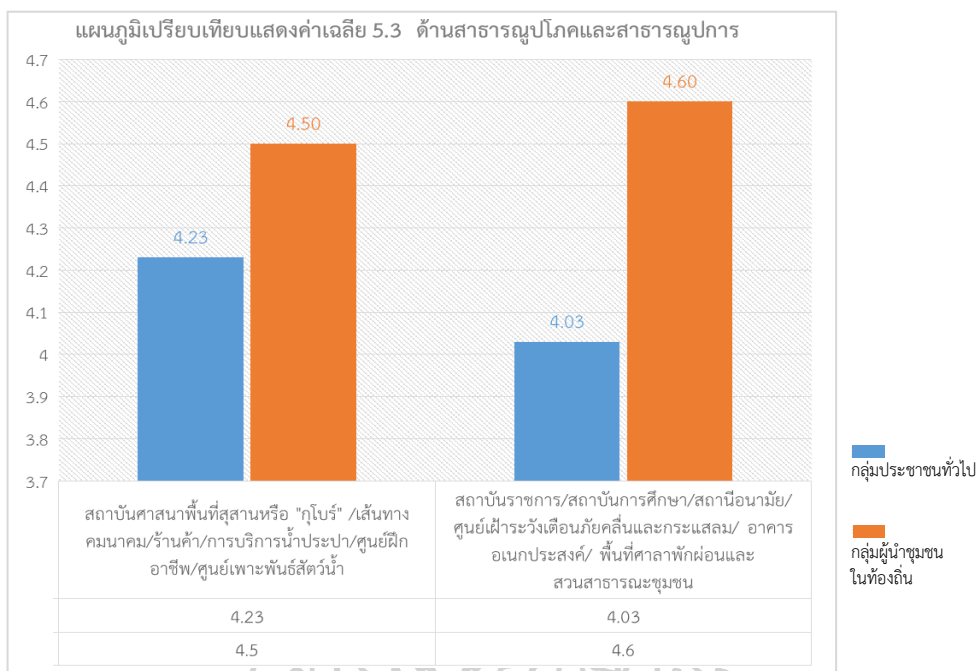
ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน				
5.2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน				
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง		ผลรวมจากทั้งหมด 2 กลุ่มตัวอย่าง
ประเภท	อันดับ	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา	
มีส่วนร่วม สูงที่สุด	1	การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อ นันทนาการ	การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัย หนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และ พื้นที่การเกษตร	การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อ นันทนาการ
	2	การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัย หนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และ พื้นที่การเกษตร	การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อ นันทนาการ	การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัย หนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่ การเกษตร

แผนภูมิที่ 26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมใน 5.2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ 43 ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน
5.3 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

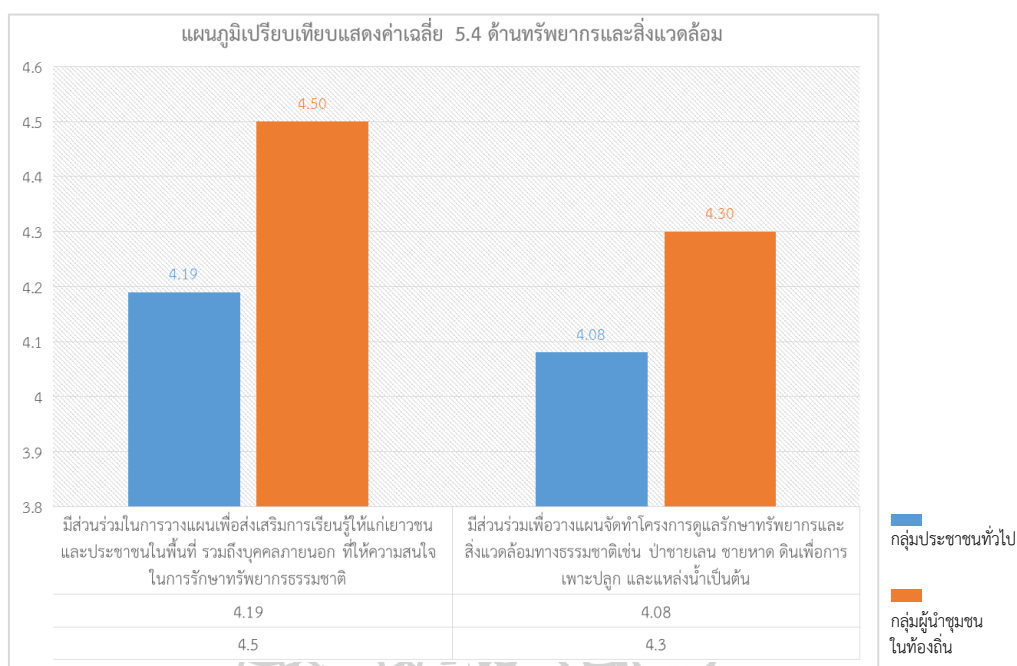
ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน				
5.3 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ				
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง		ผลรวมจากทั้งหมด 2 กลุ่มตัวอย่าง
ประเภท	อันดับ	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา	
มีส่วนร่วม สูงสุด	1	สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ	สถาบันราชการ/สถาบัน การศึกษา/สถานีนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/ อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน	สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ
	2	สถาบันราชการ / สถาบันการศึกษา/สถานีนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/ อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน	สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ	สถาบันราชการ/สถาบัน การศึกษา/สถานีนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/ อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน

แผนภูมิที่ 27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วม 5.3 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ตารางที่ 44 ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน 5.4 ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

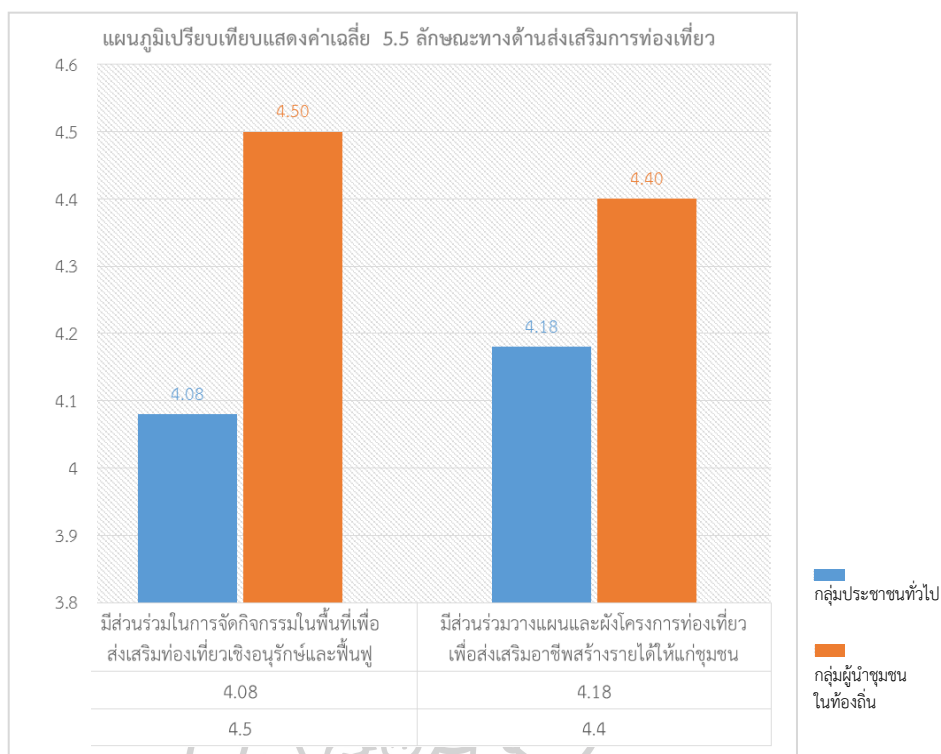
การมีส่วนร่วมส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู				
5.4 ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม				
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง		ผลรวมจากทั้งหมด 2 กลุ่มตัวอย่าง
ประเภท	อันดับ	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา	
มีส่วนร่วม สูงที่สุด	1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ	การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ	การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
	2	การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำ เป็นต้น	การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำ เป็นต้น	การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม

แผนภูมิที่ 28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วม 5.4 ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 45 ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน
5.5 การส่งเสริมการท่องเที่ยว

การมีส่วนร่วมส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน				
5.5 ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว				
ผลการประเมิน		ประเภทกลุ่มตัวอย่าง		ผลรวมจากทั้งหมด 2 กลุ่มตัวอย่าง
ประเภท	อันดับ	ประชาชนทั่วไป	ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา	
มีส่วนร่วม สูงที่สุด	1	การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู	การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน
	2	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู	การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู

แผนภูมิที่ 29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วม 5.5 ส่งเสริมการท่องเที่ยว

สรุปผลการวิเคราะห์

สรุปผลการวิเคราะห์การประเมินความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง และผลการวิเคราะห์ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ซึ่งความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมเป็นคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง และความต้องการมีส่วนร่วมเป็นคะแนนเฉลี่ยรวมของ 2 กลุ่มตัวอย่าง โดยมีคะแนนสูงสุด 3 ลำดับ แยกตามหัวข้อเรื่องของความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม และความต้องการมีส่วนร่วม สรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

การประเมิน แบ่งออกเป็น 5 หัวข้อย่อย หัวข้อที่ได้รับการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับมี ดังนี้

- ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล คือ (1) การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่ (2) การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น (3) การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทยู และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น

- **ระดับการมีส่วนร่วมด้านแสดงความคิดเห็น** คือ (1) การมีส่วนร่วมเสนอแนะแก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู (2) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

- **ระดับการมีส่วนร่วมด้านให้คำปรึกษา** คือ (1) การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน (2) การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไขปัญหาและวิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง

- **ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน** คือ (1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน (2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม

- **ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ** คือ (1) การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู (2) การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

- **ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล** คือ (1) การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง (2) การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน

- **ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน** คือ (1) การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง (2) การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสีทึบประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

การมีส่วนร่วมตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมือง หัวข้อที่ได้รับการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับ มีดังนี้

(1) ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมือง
2. แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง
3. ข้อความที่เกี่ยวข้อง วัน เวลาและสถานที่ประชุม
4. ข้อความเชิญชวนประชาชนในท้องที่เข้าร่วมตรวจ รายละเอียดและข้อกำหนด
5. ข้อความเชิญชวนให้ประชาชนในท้องที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวางแผน และผังภายในระยะเวลาที่กำหนด

(2) ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน

(3) ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ

ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่)

การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น หัวข้อที่ได้รับการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับ มีดังนี้

(1) มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว

(ก) ให้ส่งไปเผยแพร่ในระบบสารสนเทศที่กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดให้มีตาม พ.ร.บ.เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 50 วัน

(ข) ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน

(ค) ให้ประกาศ การเผยแพร่และวิธีการเข้าถึงข้อมูลทางหนังสือพิมพ์รายวัน ไม่น้อยกว่าสามฉบับ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 วัน

(2) มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น

(3) มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

(1) การสำรวจความคิดเห็น อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) การสัมภาษณ์รายบุคคล
(ข) การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

(ค) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง

(ง) การสนทนากลุ่มย่อย

(2) การประชุมปรึกษาหารือ อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) การประชาพิจารณ์

(ข) การอภิปรายสาธารณะ

(ค) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

(ง) การประชุมเชิงปฏิบัติการ

(จ) การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย

ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 แบ่งออกเป็น 5 หัวข้อย่อย หัวข้อที่ได้รับการประเมินว่ามีความต้องการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับ มีดังนี้

- **ด้านลักษณะทางกายภาพ** คือ (1) การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความยั่งยืน (2) การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม (3) การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ

- **ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน** คือ (1) การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ (2) การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่การเกษตร

- **ด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการ** คือ (1) สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" / เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ (2) สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานีนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/ อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน

- **ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม** คือ (1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ (2) การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำเป็นต้น

- **ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว** คือ (1) การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน (2) การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู

เนื่องจากในการประเมินแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตำบลแหลมโพธิ์ ผลวิเคราะห์ส่วนมากอยู่ในระดับคะแนนค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ “ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมมาก” ทางผู้วิจัยจึงทำการแบ่งช่วงระดับของการเข้ามามีส่วนร่วมมาก ออกเป็น 4 ระดับช่วงค่าเฉลี่ย เพื่อความชัดเจนในการออกแยกกลุ่มข้อมูล ดังนี้

3.41 – 3.60	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมมาก อันดับ 4
3.61 – 3.80	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมมาก อันดับ 3
3.81 – 4.00	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมมาก อันดับ 2
4.01 – 4.20	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมมาก อันดับ 1

ตารางที่ 46 ลำดับค่าเฉลี่ยการประเมินการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”	ค่าเฉลี่ย	ค่า (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม
	ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล	4.11		
1	การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่	4.38	4.738	มากที่สุด
2	การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น	4.01	0.952	มาก อันดับ (1)
3	การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น	3.97	0.912	มาก อันดับ (2)
	ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น	3.96		
1	การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู	3.98	0.889	มาก อันดับ (2)

2	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	3.95	0.887	มาก อันดับ (2)
ระดับการมีส่วนร่วมด้านให้คำปรึกษา		4.08		
1	การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน	4.13	0.826	มาก อันดับ (1)
2	การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไขปัญหาและวิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง	4.04	0.814	มาก อันดับ (1)
ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน		4.26		
1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน	4.29	0.771	มากที่สุด
2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม	4.24	0.756	มากที่สุด
ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ		4.16		
1	การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.19	0.725	มาก อันดับ (1)
2	การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู	4.14	0.725	มาก อันดับ (1)
ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล		4.05		
1	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง	4.08	0.733	มาก อันดับ (1)
2	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่ได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน	4.03	0.874	มาก อันดับ (1)
ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน		4.11		
1	การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง	4.12	0.889	มาก อันดับ (1)
2	การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสีทึบประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง	4.11	0.848	มาก อันดับ (1)

ตารางที่ 47 ลำดับค่าเฉลี่ยการประเมินการมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552

ลำดับ	การมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518	ค่าเฉลี่ย	ค่า (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม
1	ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้ 1. วัตถุประสงค์ในการวางแผนและจัดทำผังเมือง 2. แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง 3. ข้อความที่เกี่ยวข้อง วัน เวลาและสถานที่ประชุม 4. ข้อความเชิญชวนประชาชนในท้องถิ่นเข้าร่วมตรวจรายละเอียดและข้อกำหนด 5. ข้อความเชิญชวนให้ประชาชนในท้องถิ่นแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวางแผนและผังภายในระยะเวลาที่กำหนด	4.23	0.814	มากที่สุด
2	ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน	4.14	0.853	มาก อันดับ (1)

3	ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับ ข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ	4.07	0.905	มาก อันดับ (1)
4	ข้อ 2 กรณีการวางแผนจัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณา ในทางช่องสื่อต่างๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็น ระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน	3.96	0.864	มาก อันดับ (2)
5	ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่น ที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงข้อคิดเห็นด้วย	3.90	1.205	มาก อันดับ (2)

ตารางที่ 48 ลำดับค่าเฉลี่ยการประเมินการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . .
(ฉบับใหม่)

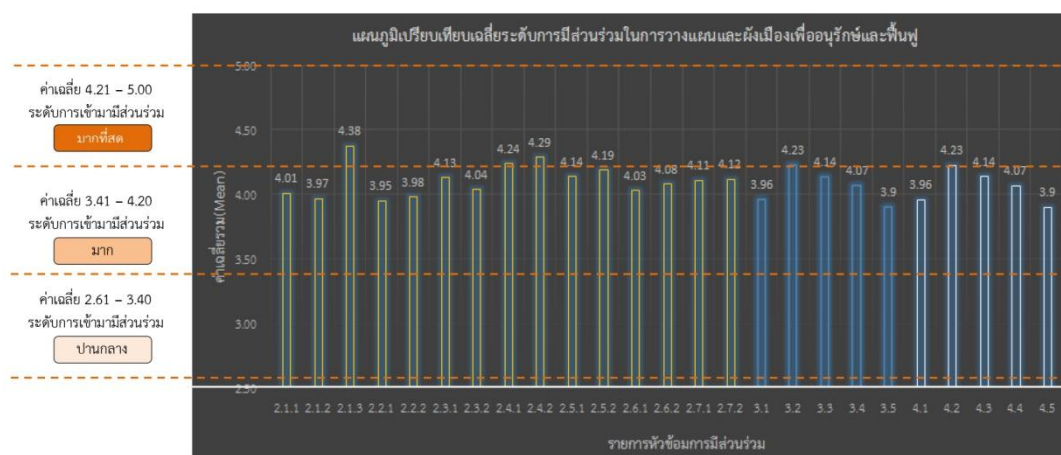
ลำดับ	การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	ค่า (SD.)	ระดับการมี ส่วนร่วม
1	มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบ ให้ส่งไป เผยแพร่ในระบบสารสนเทศที่กรมโยธาธิการและผังเมืองตาม พระราชบัญญัติเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 50 วัน	4.04	0.834	มาก อันดับ (1)
2	มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงาน ประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น	3.98	0.867	มาก อันดับ (2)
3	มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (1) การสำรวจความคิดเห็น อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้ (ก) การสัมภาษณ์รายบุคคล (ข) การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ค) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็น กับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง (ง) การสนทนากลุ่มย่อย (2) การประชุมปรึกษาหารือ อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้ (ก) การประชาพิจารณ์ (ข) การอภิปรายสาธารณะ (ค) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (ง) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (จ) การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ เสีย	3.98	1.202	มาก อันดับ (2)
4	มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบ จะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่าง น้อย 60 วัน	3.84	0.814	มาก อันดับ (2)
5	มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟัง ความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง	3.82	1.182	มาก อันดับ (2)

ตารางที่ 49 ลำดับค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ตำบลแหลมโพธิ์

ลำดับ	ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์	ค่าเฉลี่ย	ค่า (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม
	ลักษณะทางกายภาพ	4.11	1.806	2
1	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความยั่งยืน	4.31	0.763	มากที่สุด
2	การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม	4.28	0.744	มากที่สุด
	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	3.96		1
1	การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ	4.35	0.761	มากที่สุด
2	การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่การเกษตร	3.95	0.887	มาก อันดับ (2)
	สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	4.08		3
1	สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ	4.25	0.818	มากที่สุด
2	สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานอนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/ อาคารเอนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน	4.08	0.858	มาก อันดับ (1)
	ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	4.15	0.950	5
1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ	4.22	0.902	มากที่สุด
2	การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำเป็นต้น	4.10	1.125	มาก อันดับ (1)
	การส่งเสริมการท่องเที่ยว	4.16		4
1	การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน	4.20	0.799	มาก อันดับ (1)
2	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน	4.12	0.875	มาก อันดับ (1)

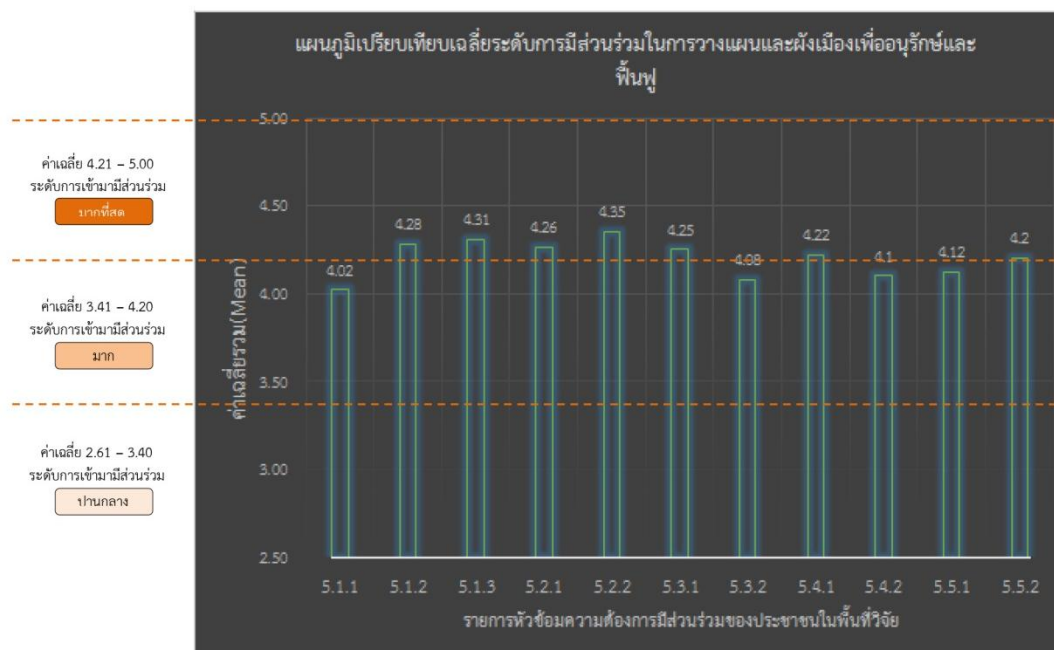
ตารางที่ 50 ค่าเฉลี่ยรวมในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการประเมินหัวข้อระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมือง

ลำดับ ส่วน	รายการ	ค่าเฉลี่ยแต่ละกลุ่มตัวอย่าง			
		ค่าเฉลี่ย และค่า SD.	1 ประชาชน ทั่วไป	2 ผู้นำชุมชนใน ท้องถิ่นและผู้นำ ทางศาสนา	3 นักวิชาการและ ผู้เชี่ยวชาญ
2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตามกรอบ“ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”	ค่าเฉลี่ย	12.214	12.480	13.420
		ค่า SD.	2.326	0.628	0.669
3	การมีส่วนร่วมตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518	ค่าเฉลี่ย	4.078	4.200	4.500
		ค่า SD.	0.719	0.298	0.286
4	การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	4.064	4.300	4.460
		ค่า SD.	0.746	0.301	0.377
5	ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์	ค่าเฉลี่ย	9.176	9.880	-
		ค่า SD.	1.547	0.543	-

แผนภูมิที่ 30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนที่ได้จากการประเมินการมีส่วนร่วมโดยรวม

- การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์ตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”
- การมีส่วนร่วมในกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 และพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.
- การมีส่วนร่วมในร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ. . . . (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น

แผนภูมิที่ 31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนที่ได้จากการประเมินความต้องการการมีส่วนร่วมโดยรวม

ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู

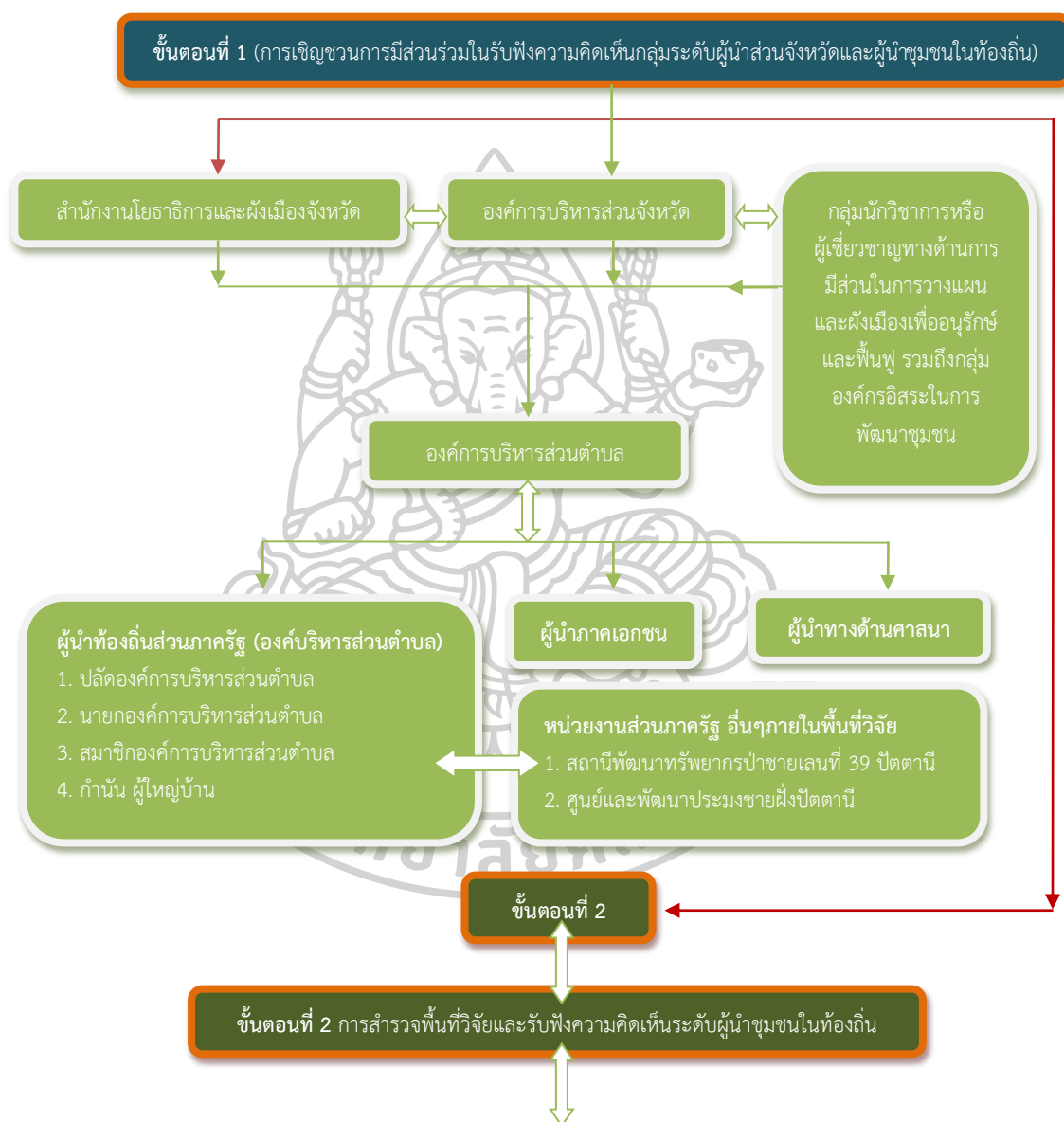
1.6 ส่วนที่ 6 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม

จากการวิเคราะห์ผลการแสดงความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนของกลุ่มตัวอย่างที่ 3 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม จำนวน 10 คน พบว่าได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจดังนี้

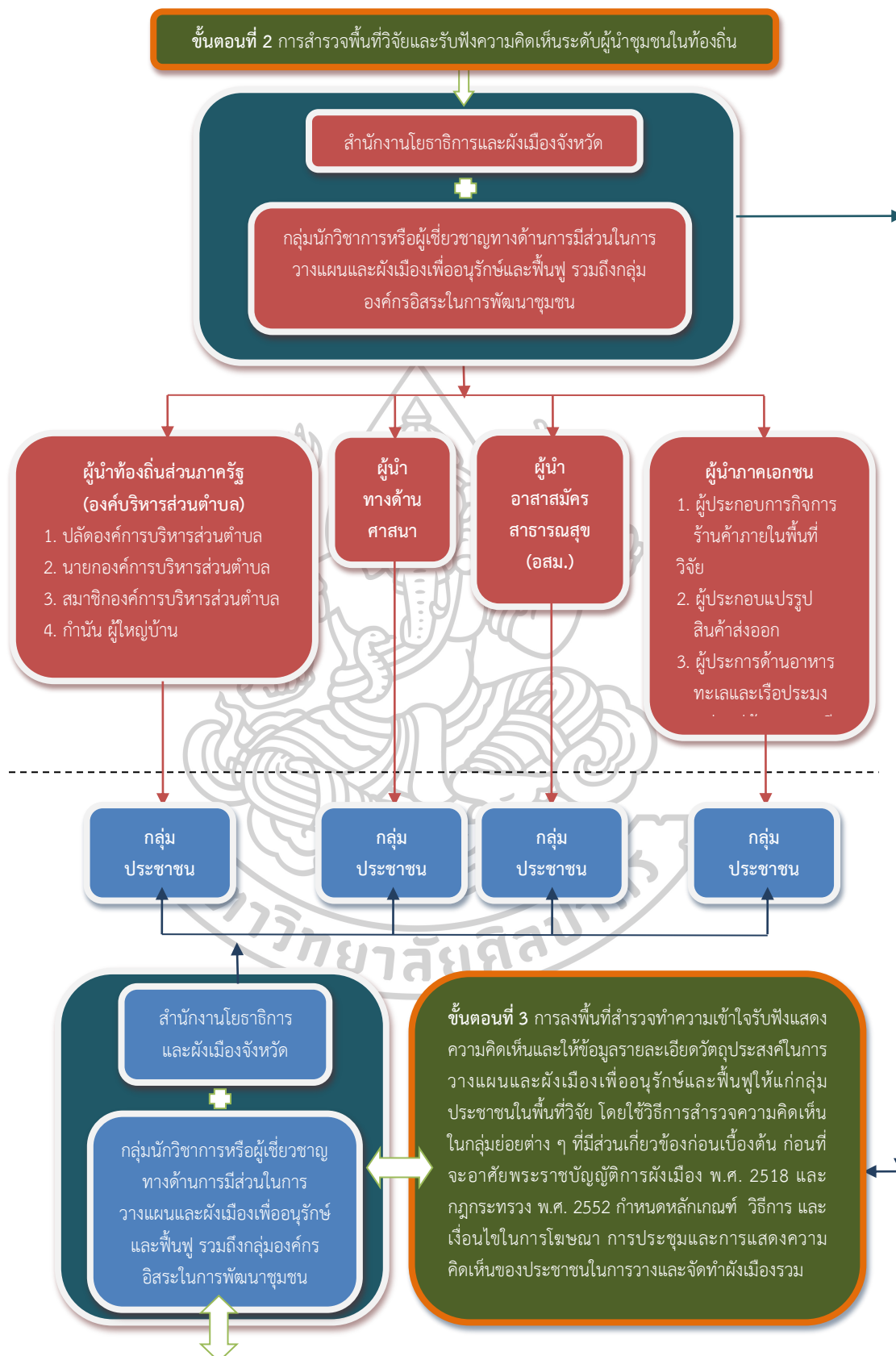
นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในด้านการมีส่วนร่วม รวมถึงกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) มีความเห็นว่าทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการวางแผนของผู้วิจัยเป็นทฤษฎีที่มีองค์ประกอบที่ครอบคลุมในกระบวนการที่มีขั้นตอนพื้นฐานในการจัดทำโครงการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ทั้งนี้การมีส่วนร่วมในการวางแผน ปัจจัยหลักในการเชิญชวนให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง อันดับแรกก็ คือ โดยใช้หลักการสร้างเครือข่ายประสานงานผู้นำชุมชนในท้องถิ่นหรือองค์กรต่าง ๆ ที่มีบทบาทต่อประชาชนในพื้นที่มาร่วมรับฟังแสดงความคิดเห็นและเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลรายละเอียดของวัตถุประสงค์ที่ก่อเกิดประโยชน์ในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น เมื่อมีการประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานรัฐและหน่วยงานเอกชน รวมถึงผู้นำชุมชนในท้องถิ่นในพื้นที่วิจัยมักจะช่วยประชาสัมพันธ์งานให้แก่ประชาชนได้รับรู้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมในการมีส่วนร่วมในการวางแผนที่จะเกิดขึ้น การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตามกรอบทฤษฎีของผู้วิจัยเป็นทฤษฎีตัวอย่างที่สามารถนำมาใช้กับกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ซึ่งเป็นทฤษฎีตัวอย่างพบเห็นได้โดยทั่วไป แต่ขึ้นอยู่กับว่าผู้วิจัยจะสามารถนำกลับมาใช้ในการหาผลลัพธ์เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดได้นั้น จะต้องมีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจและส่งผลให้เกิดผลประโยชน์โดยส่วนร่วมบนพื้นฐานความ

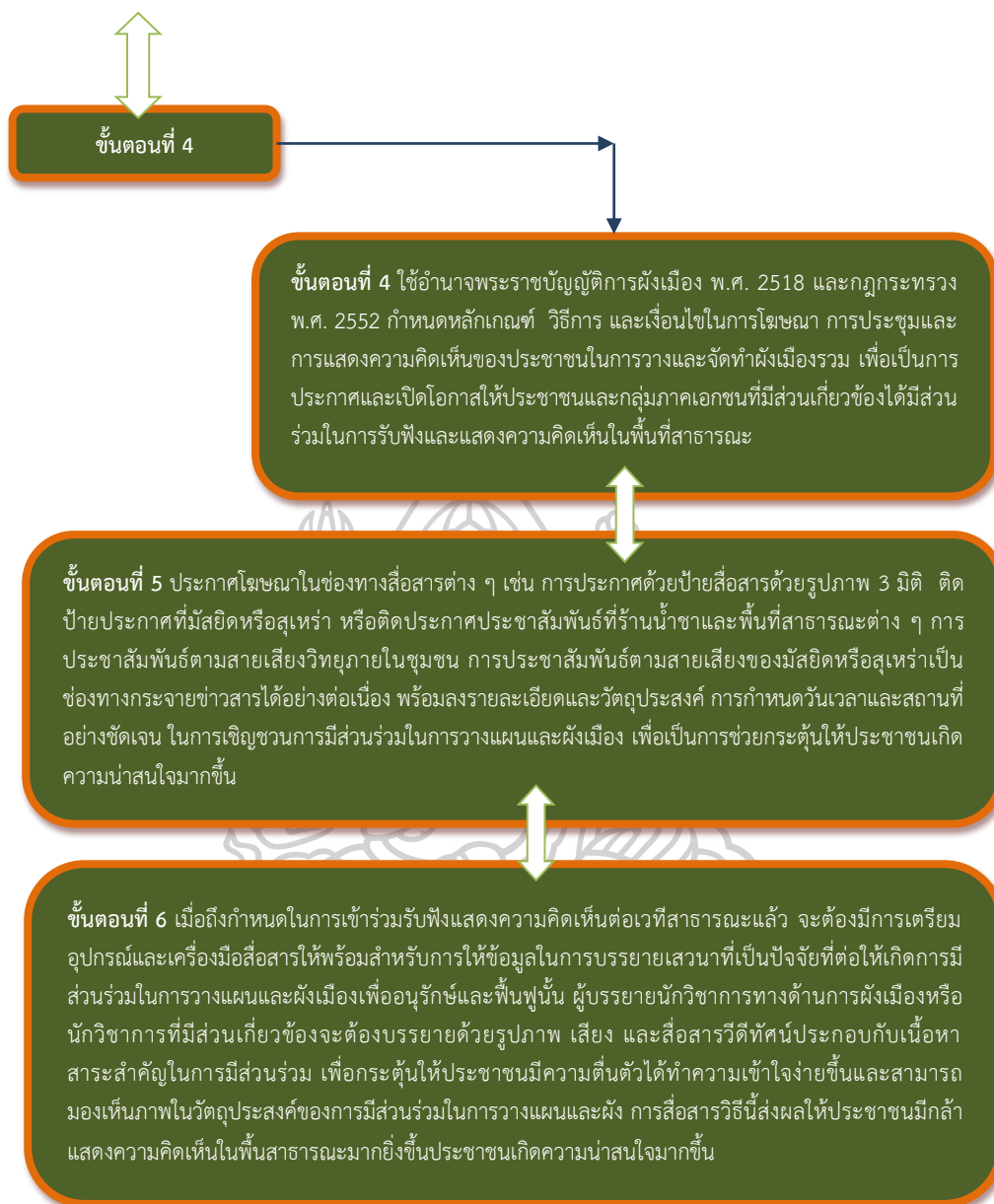
เท่าเทียมกันในสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรม โดยใช้หลัก “พหุวัฒนธรรม” และกรอบแนวคิดตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่ว่า “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่นำมาใช้ภายในพื้นที่ชายแดนใต้ เพื่อเป็นแนวทางบรรลุสู่เป้าหมายสูงสุดในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ผู้วิจัยจึงได้สรุปแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม เป็นแผนภูมิดังนี้

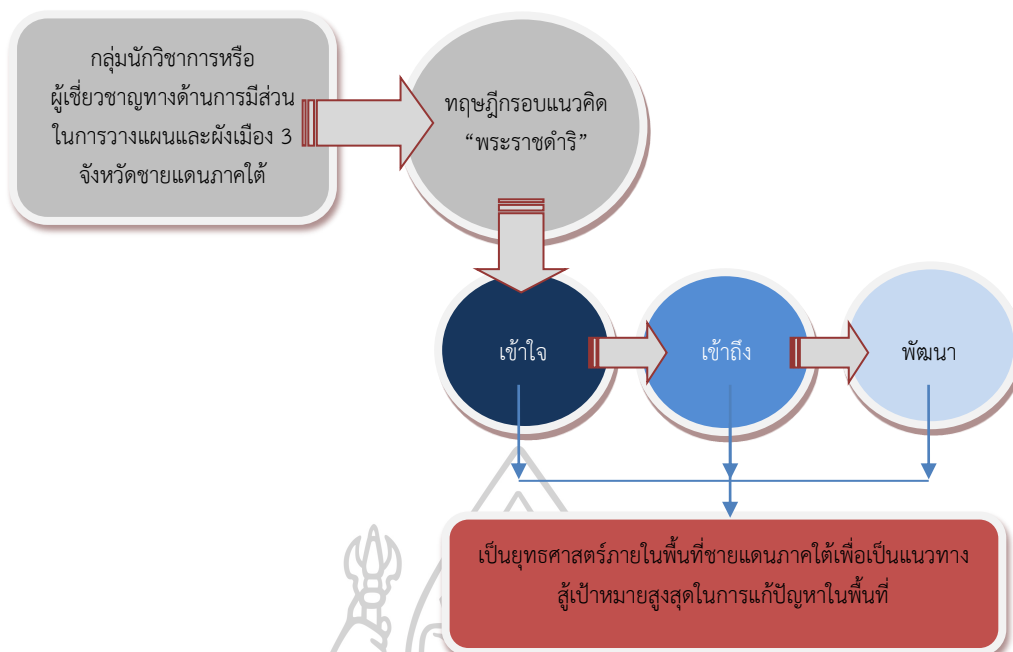
แผนภูมิที่ 32 ข้อเสนอแนะขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองที่มา: บทสัมภาษณ์แนวคิดของกลุ่มนักวิชาการทางการวางแผนผังเมือง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

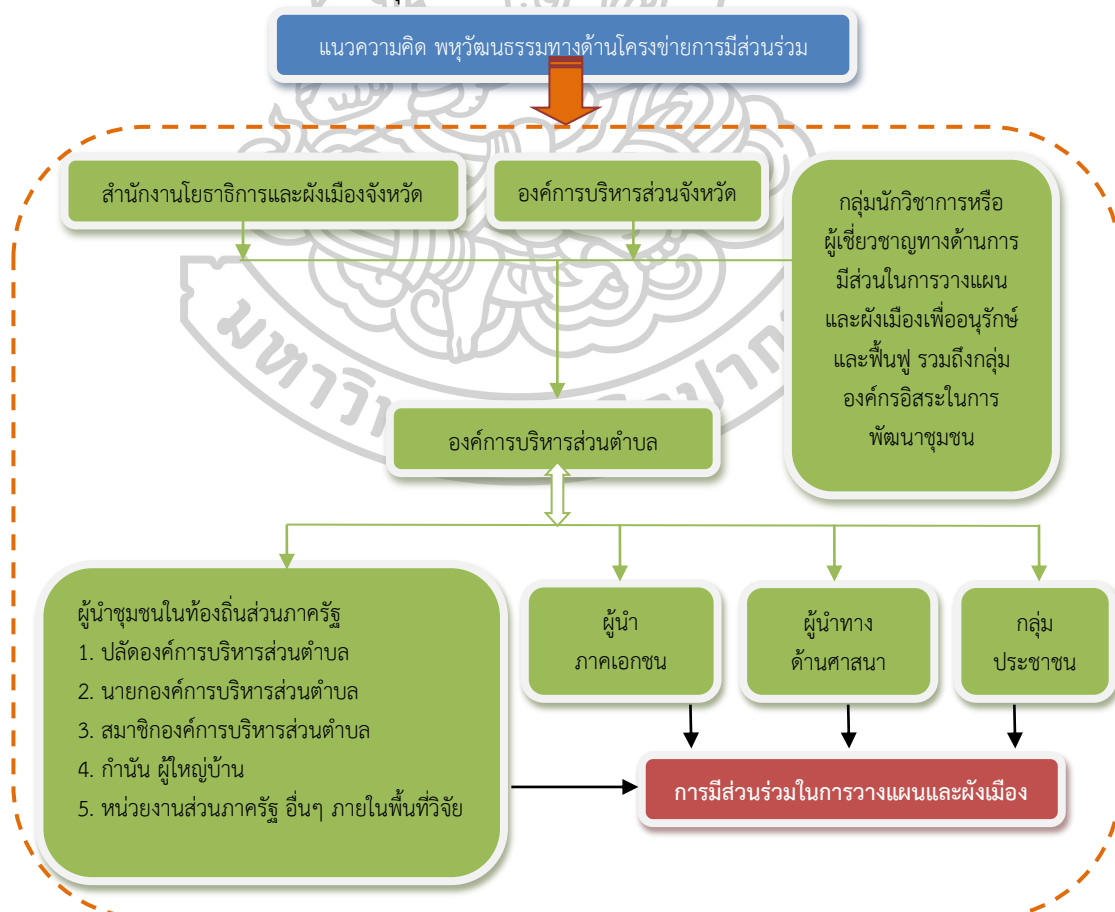
แผนภูมิที่ 33 ข้อเสนอแนะขั้นตอนที่ 2 ถึงขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง
ที่มา: บทสัมภาษณ์แนวคิดของกลุ่มนักวิชาการทางการวางแผนผังเมือง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

แผนภูมิที่ 34 ข้อเสนอแนะขั้นตอนที่ 4 ถึงขั้นตอนที่ 6 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง
ที่มา: บทสัมภาษณ์แนวคิดของกลุ่มนักวิชาการทางด้านผังเมือง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

แผนภูมิที่ 35 แนวความคิดตามพระราชดำริในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง
ที่มา: บทสัมภาษณ์แนวคิดของกลุ่มนักวิชาการทางการวางแผนผังเมือง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

แผนภูมิที่ 36 แนวความคิดในการปฏิบัติงานตามพหุวัฒนธรรมโครงข่ายในการมีส่วนร่วม
ที่มา: บทสัมภาษณ์แนวคิดของกลุ่มนักวิชาการทางการวางแผนผังเมือง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

การมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโฆษณาการมีส่วนร่วมรับฟังแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่หน่วยงานการผังเมืองเลือกปฏิบัติทุกช่วงระยะเวลาก่อนวางผังเมือง เพื่อเป็นไปตามขั้นตอนกฎระเบียบกฎหมายของการผังเมืองและเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไป รับทราบทุกกระบวนการในการมีส่วนร่วม เมื่อเปรียบเทียบกับ ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) ตามแบบสอบถามของผู้วิจัย พบว่ามีความแตกต่างกันในส่วนของการขยายระยะเวลา เพิ่มมากขึ้น การเปิดรับฟังแสดงความคิดเห็นมีความหลากหลายกลุ่ม จึงส่งผลดีต่อประชาชนหรือผู้เกี่ยวข้องได้มีระยะเวลาพิจารณาและทำความเข้าใจในการเข้ามามีส่วนร่วม

2. สรุปสิ่งที่พบจากการวิเคราะห์

จากผลการวิเคราะห์การประเมินความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง จากทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างใน ส่วนที่ 2 ถึง ส่วนที่ 4 และส่วนที่ 5 การแสดงความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 สามารถสรุปค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุดในแต่ละส่วนหัวข้อได้ดังนี้

2.1 ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตามกรอบ“ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11

2.1.1 ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล

- ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.38) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.01) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชา สัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชน

- ระดับมาก อันดับ 2 (ค่าเฉลี่ย 3.97) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น

2.1.2 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น

- ระดับมาก อันดับ 2 (ค่าเฉลี่ย 3.98) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู

- ระดับมาก อันดับ 2 (ค่าเฉลี่ย 3.95) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2.1.3 ระดับการมีส่วนร่วมด้านให้คำปรึกษา

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.13) คือหัวข้อ การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน

- ระดับมาก อันดับ 2 (ค่าเฉลี่ย 4.04) คือหัวข้อ การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไข ปัญหาและวิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง

2.1.4 ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน

- ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.29) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน

- ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.29) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผัง เมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม

2.1.5 ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.19) คือหัวข้อ การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการ วางแผนและผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.14) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่ และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู

2.1.6 ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.08) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจ คุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.03) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชน

2.1.7 ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.12) คือ หัวข้อ การมีส่วนร่วมในการควบคุม ผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.11) คือ หัวข้อ การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อ รักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง

2.2 ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

ผลการประเมินโดยรวมสูงเป็นอันดับ 2 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.06

- ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.23) คือข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิด ประกาศแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมือง
2. แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง
3. ข้อความที่เกี่ยวข้อง วัน เวลาและสถานที่ประชุม
4. ข้อความเชิญชวนประชาชนในท้องถิ่นที่เข้าร่วมตรวจรายละเอียดและ

ข้อกำหนด

5. ข้อความเชิญชวนให้ประชาชนในท้องถิ่นที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวางแผนและผังภายในระยะเวลาที่กำหนด

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.14) คือข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน
- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.07) คือข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันที่ปิดประกาศ

2.3 ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่)

ผลการประเมินโดยรวมสูงเป็นอันดับ 3 หรือต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.83

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.04) คือมาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบ ให้ส่งไปเผยแพร่ในระบบสารสนเทศที่กรมโยธาธิการและผังเมืองตามพระราชบัญญัติเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 50 วัน

- ระดับมาก อันดับ 2 (ค่าเฉลี่ย 3.98) (SD. 0.867) คือ มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น

- ระดับมาก อันดับ 3 (ค่าเฉลี่ย 3.98) (SD. 1.202) คือ มาตรา มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

(1) การสำรวจความคิดเห็น อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) การสัมภาษณ์รายบุคคล

(ข) การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร

ระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

(ค) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง

(ง) การสนทนากลุ่มย่อย

(2) การประชุมปรึกษาหารือ อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) การประชาพิจารณ์

(ข) การอภิปรายสาธารณะ

(ค) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

(ง) การประชุมเชิงปฏิบัติการ

(จ) การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วน

ได้เสีย

2.4 ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู

ผลการประเมินโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.20

2.5.1 ลักษณะทางกายภาพ

- ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.31) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความยั่งยืน

- ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.28) คือหัวข้อ การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.02) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ

2.5.2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

- ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.35) คือหัวข้อ การส่งเสริมเขตอนุรักษณ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ

- ระดับมาก อันดับ 2 (ค่าเฉลี่ย 3.95) คือหัวข้อ การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่การเกษตร

2.5.3 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

- ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.25) คือหัวข้อ สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" / เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.08) คือหัวข้อ สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานีนอนมัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/ อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน

2.5.4 ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

- ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.22) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.10) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำเป็นต้น

2.5.5 การส่งเสริมการท่องเที่ยว

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.20) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

- ระดับมาก อันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 4.12) คือหัวข้อ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู

3. การอภิปรายผลที่ได้จากการวิเคราะห์

ผลสรุปจากการวิเคราะห์การประเมินความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ได้พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มนี้ อาจมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง

ที่แตกต่างกันไป ซึ่งผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงมุมมองความคิดแตกต่างกันและ
ประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันไป ดังต่อไปนี้

3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ได้รับการประเมิน
สูงสุดอันดับที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับในหัวข้อเรื่องทางด้านอื่น ๆ ผู้วิจัยมีความเห็นดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไป ผู้วิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมตามหัวข้อต่าง ๆ คือ
ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น ระดับการมี
ส่วนร่วมด้านให้คำปรึกษา ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ระดับ
การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล และระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดย
ประชาชน เป็นรายละเอียดที่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งไม่เคยได้รับโอกาสในการวางแผนและผังเมืองเพื่อ
อนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบทฤษฎีการมีส่วนร่วม ถึงแม้จะได้มีค่าเฉลี่ยของความสำคัญสูงสุดเมื่อ
เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในส่วนที่ 2 และ 3 แต่ก็ยังเป็นค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ผู้วิจัยเห็น
ว่าควรจะต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู โดยเฉพาะ
สำนักงานโยธาและผังเมืองจังหวัด รวมถึงนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ ได้จัดทำกิจกรรมการมีส่วนร่วม
ให้ข้อมูลและทำความเข้าใจทางด้านการวางแผนและผังเมือง รวมถึงขั้นตอนกระบวนการมีส่วนร่วม
ตามกรอบทฤษฎี เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบและเข้าใจมากขึ้น ก่อนจะกำหนดการเชิญชวน
เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมือง

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาท
ต่อการมีส่วนร่วมได้ประเมินให้เห็นที่มีระดับการมีส่วนร่วมที่อยู่ในระดับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่
ใกล้เคียงมากและมากที่สุด โดยส่วนใหญ่ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นแสดงความคิดเห็นในทฤษฎีการมีส่วน
ร่วมที่ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นเลือกนำไปใช้ โดยจะพิจารณาให้ขั้นตอนลดน้อยลง ทั้งนี้การมีส่วนร่วม
จะต้องอาศัยหลักโครงสร้างการประสานงานให้เข้าถึงกลุ่มประชาชนในการเชิญชวนต่อการเข้ามามีส่วน
ร่วม โดยผู้นำชุมชนในท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา และผู้นำกลุ่มย่อยต่าง ๆ ที่มีบทบาทต่อการเชิญชวน
และทำความเข้าใจ ในขั้นตอนกระบวนการมีส่วนร่วม โดยการจัดกิจกรรมเนื่องในโอกาสต่าง ๆ ซึ่ง
สามารถคัดเลือกขั้นตอนของกระบวนการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิต ที่
อำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมในการรับฟังและแสดงความคิดเห็นเพื่อรับ
ผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม

จากการสำรวจแบบประเมินการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในท้องถิ่น ผู้วิจัยพบว่า
ความสอดคล้องกับบางขั้นตอนของกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง สามารถ
นำมาใช้ เป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังให้มีความ
สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่วิจัยต่อไป

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยพบว่าผลการ
ประเมินการมีส่วนร่วมตามกรอบทฤษฎีอยู่ในระดับสูงที่สุดตามลำดับ ดังนี้ คือ การมีส่วนร่วมด้านให้

คำปรึกษาและข้อมูลข้อเสนอแนะแก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงต่อเจ้าหน้าที่พนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและผัง ระดับการมีส่วนร่วมด้านการให้ข้อมูล คือ การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลและประชาสัมพันธ์ให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น โดยผ่านการประสานงานให้ข้อมูลเบื้องต้นในแต่ละกลุ่มผู้นำในการรับรู้ข่าวสาร การโฆษณาและสื่อสารในรูปแบบช่องทางต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น คือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อเป็นประโยชน์ส่วนรวม โดยแสดงความคิดเห็นในการให้ข้อเสนอแนะ แก้ไขปัญหาและวิธีการปรับปรุงในการวางแผนเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนเพื่อให้ความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่วิถีชีวิตชุมชนมุสลิม ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล เป็นการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่ได้รับในการมีส่วนร่วมกับในพื้นที่ชุมชน และติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินการวางแผนและผัง ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชนเป็นการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมืองเพื่อเป็นการควบคุมในการรักษาสีทิวทัศน์จากการวางแผนและผังเมืองโดยส่วนรวม

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการผลประเมินระดับความสำคัญของทฤษฎีการมีส่วนร่วมของกลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญมีความรู้ความเข้าใจหลักทฤษฎีการมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี อาจสืบเนื่องมาจากประสบการณ์และรู้หลักขั้นตอนวิธีการมีส่วนร่วมในการวางแผน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับลำดับคะแนนความต้องการมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” กับกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม และกลุ่มประชาชนทั่วไป ได้ประเมินผลคะแนนในแต่ละหัวข้อลำดับทฤษฎีการมีส่วนร่วม ยังไม่สอดคล้องกับลำดับขั้นตอนทฤษฎีตามแบบประเมินมากนัก ทั้งนี้หากพื้นที่ชุมชนแหลมโพธิ์ได้รับโอกาส จึงอยากให้นักวิชาการและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านการมีส่วนร่วมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างบทบาทในการให้ข้อมูลอธิบายหลักการความสำคัญในแต่ละขั้นตอนของทฤษฎีในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมือง เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้แก่กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม และกลุ่มประชาชนทั่วไป ได้เห็นความสำคัญและคุณค่าสิทธิประโยชน์ร่วมกันอย่างเท่าเทียมกันในพื้นที่ชุมชนแหลมโพธิ์ จากสำรวจแบบประเมินการมีส่วนร่วมของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยพบว่าทฤษฎีและขั้นตอนกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองมีความสอดคล้องสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับในด้านรูปแบบทฤษฎีและเนื้อหาสาระสำคัญในแต่ละหัวข้อรายละเอียดกรอบทฤษฎีตามแบบประเมินผลที่ได้ผลคะแนนระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด จากข้อคิดเห็นและเสนอแนะของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำรูปแบบขั้นตอนทฤษฎีการมีส่วนร่วมไปใช้ในพื้นที่วิจัยได้ เนื่องจากมีรูปแบบขั้นตอนที่ประชาชนสามารถทำความเข้าใจง่าย มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชนมุสลิม

3.2 การมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 มีความเห็นว่า การมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโฆษณา เป็นการกฏระเบียบทางกรมโยธาธิการและผังเมือง ซึ่งเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งประชาชนโดยส่วนใหญ่ได้พิจารณาเห็นว่าตามพระราชบัญญัติที่กำหนดไว้ เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ตามเงื่อนไข ขั้นตอนการโฆษณาในรูปแบบต่าง ๆ ในพื้นที่สาธารณะอย่างทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนสามารถรับรู้ รายละเอียดและวัตถุประสงค์ในการพิจารณาในการเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติ ในการจัดเวทีสาธารณะในการมีส่วนร่วม ควรลงพื้นที่วางผังเพื่อทำการสำรวจความคิดเห็นและทำความเข้าใจในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติเบื้องต้นกับกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น กลุ่มผู้นำทางศาสนา รวมถึงประชาชนทั่วไปที่อาศัยในพื้นที่วางผัง ก่อนมีการประกาศเชิญชวนแสดง รับฟังความคิดเห็นในเวทีสาธารณะ เพื่อเป็นการรับฟังแสดงความคิดเห็นเบื้องต้นในหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ว่ามีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อมที่อำนวยความสะดวกที่ประชาชนรับได้ ซึ่งในการวิเคราะห์และการสำรวจในการมีส่วนร่วมในพระราชบัญญัติเบื้องต้น พบว่าประชาชนยังไม่สามารถเข้าใจหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอย่างแท้จริง ซึ่งอาจมีผลเสียต่อการจัดกิจกรรมเวทีสาธารณะ จึงทำให้ประชาชนเกิดความไม่เข้าใจและเสียโอกาสในการมีส่วนร่วมในการรักษาสิทธิประโยชน์ครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 เห็นว่าการมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโฆษณา เป็นกฏระเบียบทางกรมโยธาและผังเมือง ซึ่งเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ โดยผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำศาสนา ได้ประเมินให้เห็นที่มีระดับการมีส่วนร่วมที่อยู่ในระดับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมมากและมากที่สุด ตามที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้น

กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม เห็นด้วยกับมาตรการในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขโฆษณาต่างๆ ซึ่งมีความชัดเจนในขั้นตอนและกระบวนการต่อการเชิญชวนประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น จึงเห็นสมควรให้มีการเชิญเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านการวางแผนและผังเมือง เป็นผู้รับผิดชอบทำความเข้าใจและให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนเนื้อพระราชบัญญัติให้แก่ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นในส่วนภาครัฐ กลุ่มผู้ท้องถิ่นภาคเอกชนและกลุ่มเครือข่ายต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมรับรู้ข้อตกลงเบื้องต้นในการกำหนดเกณฑ์ที่ผังเมืองได้จัดทำขึ้นมา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าในอนาคต พื้นที่วิจัยหากได้รับโอกาสในการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง โดยเฉพาะและนักผังเมืองจากสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด รวมถึงนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ให้ลงพื้นที่สำรวจทำความเข้าใจในหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขต่าง ๆ

ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ที่กำหนดไว้ ก่อนมีการประกาศโฆษณาเชิญชวนให้ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบในหลักเกณฑ์และรายละเอียดอย่างถี่ถ้วน

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 การมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโฆษณา เป็นการกฎระเบียบและปฏิบัติที่กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ผู้วิจัยพบว่าการประเมินระดับการมีส่วนร่วมที่อยู่ในระดับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมมากที่สุดตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 หากเปรียบเทียบกับผลประเมินการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม และกลุ่มประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะผลการประเมินแสดงความคิดเห็นของกลุ่มนักวิชาการทางด้านการวางแผนผังเมือง ที่มีบทบาทต่อการปฏิบัติการในการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ต่อการมีส่วนร่วมในการเชิญชวนและรับฟังแสดงความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า หากพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญมีบทบาทสำคัญที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองตาม พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518 จึงเสนอแนะให้กลุ่มนักวิชาการทางด้านผังเมืองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องทำการลงสำรวจรับฟังความคิดเห็นในพื้นที่ พร้อมให้ข้อมูลอธิบายรายละเอียดสาระสำคัญในวัตถุประสงค์ในการวางแผนและผังเมือง ให้กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม และประชาชนทั่วไปได้รับรู้เข้าใจหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

3.3 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . . (ฉบับใหม่)

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ประชาชนทั่วไปมีความคิดเห็นว่า ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน จะต้องมี การแจ้งวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา และการกำหนดสถานที่ที่ชัดเจนในจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูเป็นเวลาอย่างน้อย 15 ก่อนรับฟัง โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลก่อนรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยเป็นเวลา 60 วัน เมื่อดำเนินการรับฟังแสดงความคิดเห็นให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้ทำการประกาศให้ประชาชนรับทราบภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้นการมีส่วนร่วม ทั้งนี้การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูแหลมโพธิ์ ควรที่จะประกาศและประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนได้เข้ามามีร่วมในการวางแผนเป็นอย่างน้อยจำนวน 2 ครั้ง ก่อนรับฟังแสดงความคิดเห็น

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตาม มาตรา 28 โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและผังเมืองที่รับผิดชอบ จะต้องมีการเผยแพร่ข้อมูลรายละเอียดตามวัตถุประสงค์ในการมีส่วนร่วมอย่างน้อย 15 วันก่อนกำหนด เพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจอย่างแท้จริงก่อนรับฟังความคิดเห็น รวมถึงประชาสัมพันธ์เชิญชวนจะต้องมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องก่อนรับฟังความคิดเห็นเป็นเวลาอย่างน้อย 60 วัน ในช่องทางรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นกระตุ้นให้ประชาชนได้ตื่นตัวและเห็นความสำคัญต่อการรักษาสิทธิประโยชน์โดยส่วน

ร่วม ระยะเวลา 60 วัน ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นระยะเวลาที่พอเหมาะให้โอกาสประชาชนในพื้นที่ได้ศึกษา รายละเอียดวัตถุประสงค์ รวมถึงการทำความเข้าใจและพิจารณาในการมีส่วนร่วม ทั้งนี้ การมีส่วนร่วม จะต้องมีการจัดกิจกรรมในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูเป็นอย่างน้อย 2 ครั้ง ตามร่างพระราชบัญญัติ มาตรา 33 เพื่อรับผลประโยชน์และความเท่าเทียมในการพิจารณาปรับปรุงแสดงความคิดเห็นของประชาชน

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม เห็นว่าการมีส่วนร่วมที่อยู่ในระดับมากและมากที่สุด คือ มาตรา 28 ที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน มาตรา 29 เป็นการเปิดโอกาสที่มีความหลากหลายรูปแบบช่องทางการสำรวจแสดงความคิดเห็นของ กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา และกลุ่มประชาชนทั่วไปในการเข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงระดับการมีส่วนร่วม เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนต่อผลสรุปในการมีส่วนร่วมว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวมหรือไม่

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ในมาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน ในระหว่างภายใน 60 วัน ต่อการเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชน ผู้วิจัยเห็นว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนผังควรจะลงทำการรับฟังความคิดเห็นทำความเข้าใจกับกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา และประชาชนทั่วไปในข้อมูลรายละเอียดการมีส่วนร่วมรับฟังแสดงความคิดเห็นในการวางแผนและผังเมือง เพื่อไม่ให้ประชาชนเกิดความสับสนเข้าใจผิดต่อการแสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะเพื่อเป็นวิธีการลดปัญหาในการเสียสละเวลาเข้ามามีส่วนร่วมในครั้งนี้ จึงจะต้องปรับความเข้าใจอธิบายรายละเอียดในกลุ่มย่อยภายในพื้นที่จำนวน 2 ครั้ง ต่อเนื่องตลอดจนถึงวันก่อนเปิดรับฟังความคิดเห็น 7 วัน ก่อนทำการมีส่วนร่วม เพื่อเป็นการส่งเสริมข้อมูลเบื้องต้นความเข้าใจในวัตถุประสงค์ในการรับสิทธิประโยชน์ร่วมกันทุกภาคส่วนของชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 ผู้วิจัยพบว่า การประเมินการมีส่วนร่วมในร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) มีค่าเฉลี่ยมากกว่าค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 จากการวิเคราะห์รายละเอียดการมีส่วนร่วมในร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... (ฉบับใหม่) ซึ่งการให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น มีรายละเอียดที่มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่วิจัยมากกว่า ในส่วนรายละเอียดการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนตามมาตรา 28 ที่มีระยะเวลาเพิ่มขึ้น มาตรา 29 มีรูปแบบช่องทางการสำรวจแสดงความคิดเห็นและเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในหลายช่องทางและทั่วถึงในทุกภาคส่วน

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการมีส่วนร่วมได้เห็นบทบาทความสำคัญตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... (ฉบับใหม่) เป็นฉบับ

ร่างที่มีความสอดคล้องในเรื่องระยะเวลาและสภาพแวดล้อมของบริบทพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ อีกทั้งยังเป็นการเอื้ออำนวยให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีระยะเวลาในการให้ข้อมูลข่าวสารและลงสำรวจรับฟังแสดงความคิดเห็นความต้องการในการมีส่วนร่วมที่เกิดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... (ฉบับใหม่) ยังเป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา และกลุ่มประชาชนทั่วไปได้มีระยะเวลาในการพิจารณาทำความเข้าใจในวิธีการและขั้นตอนกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมือง ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะให้นำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... (ฉบับใหม่) ได้รับการบรรจุเข้าไปในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เพื่อเป็นการปรับปรุงฉบับเก่า และแก้ไขในส่วนมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมที่ยังไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่วิจัย

3.4 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ เป็นความต้องการเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่วิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ผู้วิจัยพบว่า ผลการประเมินความต้องการของกลุ่มตัวอย่างนี้โดยรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งเป็นความต้องการของประชาชนทั่วไปที่ประเมินให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในหัวข้อต่าง ๆ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งเป็นปัจจัยหลักสำคัญ คือ พื้นที่แหล่งที่อยู่อาศัยและพื้นที่ว่างเพื่อนันทนาการและเขตอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ การมีส่วนร่วมทางด้านลักษณะกายภาพที่มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมบริบทของพื้นที่ ที่มีวัฒนธรรมที่เป็นชุมชนมุสลิมเป็นหลัก รวมถึงความสำคัญในด้านอื่น ๆ ที่มีความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการ การรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูของชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ได้มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นผลทำให้เกิดปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินและสาธารณูปโภคสาธารณูปการในพื้นที่มากขึ้น รวมถึงเริ่มมีความเสื่อมโทรมของแหล่งที่อยู่อาศัยและพื้นที่เพื่อการเกษตรและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการในการพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไร้มาตรการในการควบคุมการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยเห็นว่าหากพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ควรจะต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทางด้านการวางแผนผังเมือง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการหาแนวทางในการวางมาตรการในการบริหารจัดการพื้นที่ เพื่อเป็นการวางแผนส่งเสริมคุณภาพชีวิตโดยการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนในการรับผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกันในพื้นที่ชุมชน ทั้งนี้ การวางแผนผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูจะต้องมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่ ที่เป็นชุมชนมุสลิมเป็นหลัก

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 มีความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุดในทุก ๆ หัวข้อ โดยเฉพาะระดับการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.70 ระดับการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์

ที่ดินและค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 4.30 คือ การมีส่วนร่วมทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนา รวมถึงกลุ่มประชาชนทั่วไป ได้ให้ความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเช่นกัน

ทั้งนี้ จากผลการประเมินความต้องการ แสดงว่าผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม ได้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่แหลมโพธิ์ โดยเฉพาะความสำคัญทางด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งในสภาพปัจจุบันได้มีการใช้สอยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลทำให้เกิดรुकล้ำพื้นที่ดินสาธารณะประโยชน์ และให้ความสำคัญในการรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมถึงปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต ในด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการในพื้นที่ไม่พอต่อการให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่แหล่งอาศัย โดยเฉพาะน้ำประปา เส้นทางคมนาคม พื้นที่ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสลมและอื่น ๆ การมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมชุมชนมุสลิมให้ยั่งยืน รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนาการ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู ผู้วิจัยเห็นว่าควรหาวิธีการกระตุ้นให้กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น และผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการผลักดันให้ประชาชนทุกภาคส่วนในพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ได้ใช้สิทธิและใช้ออกมาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน เพื่อเป็นผลักดันให้ผังชุมชนได้มีมาตรการการป้องกันในการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความยั่งยืนต่อไป

3.5 ผลสรุปจากข้อคิดเห็นและเสนอแนะ

3.5.1 กลุ่มตัวอย่างที่ 1 กลุ่มประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยทั้ง 4 หมู่บ้าน ซึ่งจากผลประเมินระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” โดยมีขั้นตอนกระบวนการทั้งหมด 7 ขั้นตอน ผู้วิจัยพบว่าระดับการประเมินในการมีส่วนร่วมของกลุ่มประชาชนทั่วไปโดยรวม ผลค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดไม่มีลำดับความสำคัญในการมีส่วนร่วมตามกรอบทฤษฎีตามแบบสอบถามของผู้วิจัยได้เลือกใช้ ซึ่งผู้วิจัยคาดการณ์ว่าผลการประเมินความคิดเห็นของกลุ่มประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้เป็นไปตามเรียงลำดับความสำคัญและความคาดหวังของผู้วิจัยนั้น อาจเกิดจากการขาดประสบการณ์และไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารในเรื่องกระบวนการมีส่วนร่วมในพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ทั้งนี้ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ยังไม่เคยได้รับโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะด้านการวางแผนและผังเมือง รวมถึงการมีส่วนร่วมตามตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่าง ๆ และร่าง พ.ร.บ. (ฉบับใหม่) ในการเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับฟังแสดงความคิดเห็น ซึ่งประชาชนไม่สามารถตอบหรือตัดสินใจได้ว่า พระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับไหนดีกว่าและได้รับผลประโยชน์มากกว่า ซึ่งอาจเกิดจากสภาพแวดล้อมทางด้านสังคมและขาดประสบการณ์เป็นส่วนหนึ่ง ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าระดับการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ตามแบบประเมินส่วนที่ 5 คือ ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูในพื้นที่ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความสำคัญ

ระดับการมีส่วนร่วมทางด้านกายภาพ สาธารณูปโภคสาธารณูปการ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยหลักสำคัญในการดำรงชีวิตในพื้นที่แหล่งที่อยู่อาศัย สะท้อนให้เห็นชัดเจนว่าประชาชนให้ความสนใจและมีความต้องการให้มีการช่วยเหลือในแต่ละด้านมีความสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าหากประชาชนพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ได้รับโอกาสเชิญเข้าร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทั้งในเขตพื้นที่หรือนอกพื้นที่ ผู้วิจัยจึงอยากให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญและเสียสละเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองให้ความร่วมมือ เพื่อเป็นการให้และรับผลประโยชน์โดยส่วนรวมในการพัฒนาชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม ซึ่งจากผลการประเมินระดับการมีส่วนร่วมตามกรอบ "ทฤษฎีการมีส่วนร่วม" มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 4.60 และมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 4.00 ผู้วิจัยพบว่าระดับการประเมินแสดงความคิดเห็นตามกรอบทฤษฎีการมีส่วนร่วมทั้ง 7 ขั้นตอน มีค่าเฉลี่ยตามคาดหวังของผู้วิจัย เนื่องจากชุมชนในท้องถิ่นเคยได้รับเข้าร่วมในกิจกรรมในการมีส่วนร่วมทั้งในพื้นที่และพื้นที่ด้วยประสบการณ์ จึงทำให้ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ 1 กลุ่มประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะจากประสบการณ์ในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้กล่าวว่า ระดับการมีส่วนร่วมตามกรอบ "ทฤษฎีการมีส่วนร่วม" ของผู้วิจัยที่ได้นำไปสอบถามมีหลายขั้นตอน จากประสบการณ์ของผู้นำชุมชนในท้องถิ่น ในการปฏิบัติกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ควรลดขั้นตอนบางส่วน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม ส่วนระดับการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าร่าง พ.ร.บ. (ฉบับใหม่) ผู้วิจัยพบว่ากลุ่ม ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาได้เห็นชอบในร่าง พ.ร.บ. ฉบับใหม่ หากเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลประเมินพระราชบัญญัติการผังเมือง ทั้ง 2 ฉบับ ผู้วิจัยค้นพบว่าร่าง พ.ร.บ. ฉบับใหม่ ที่มีรายละเอียดการมีส่วนร่วมที่ชัดเจนมากกว่าพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 จึงอยากเสนอให้กรมโยธาธิการและผังเมืองได้พิจารณาแก้ไขในมาตราต่าง ๆ และนำพิจารณาร่าง พ.ร.บ. (ฉบับใหม่) บรรจุในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งตามร่าง พ.ร.บ. (ฉบับใหม่) มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทในการเชิญชวนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง

ทั้งนี้ ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูในพื้นที่ส่วนที่ 5 ผู้วิจัยค้นพบว่าระดับการมีส่วนร่วม ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอันดับแรกในหัวข้อการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ที่ดินลักษณะกายภาพ สาธารณูปโภคสาธารณูปการ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มประชาชน ดังนั้น หากพื้นที่วิจัยได้รับโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ผู้วิจัยเห็นสมควรให้กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา ได้ทำการลงพื้นที่สำรวจความต้องการและรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่ม

ย่อยของชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ เพื่อเป็นการรับฟังข้อมูลและปรับความเข้าใจในรายละเอียดและวัตถุประสงค์ก่อนการเข้ามามีส่วนร่วมในเวทีสาธารณะ

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยพบว่า ผลการประเมินระดับการมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.80 ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงข้อเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู ค่าระดับการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดคือ 4.10 ในเรื่องระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน และการมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าผลการประเมินระดับการมีส่วนร่วมตามกรอบทฤษฎีในแต่ละหัวข้อโดยส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยระดับมากถึงมากที่สุด ตามที่ผู้วิจัยคาดการณ์ไว้ เนื่องจากการประเมินความคิดเห็นตามกรอบทฤษฎีการมีส่วนร่วม จากระดับขั้นต่ำสุดไปหาระดับขั้นสูงสุดถึง 7 ระดับ นั้นอาจจะมีหลายระดับเพื่อให้การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองได้เปิดโอกาสรับฟังแสดงความคิดเห็นของทุกภาคส่วนได้อย่างรอบครอบและสามารถควบคุมเนื้อหารายละเอียดที่ชัดเจนให้ได้ตามวัตถุประสงค์ในการเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากแนวคิดของการสัมภาษณ์กลุ่มนักวิชาการทางด้านการวางแผนผังเมือง (แผนภูมิที่ 30 และ 31)

นอกจากกลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการมีส่วนร่วม ได้ประเมินการมีส่วนร่วมตามร่างพ.ร.บ. (ฉบับใหม่) มีค่าเฉลี่ยมากกว่าการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งเป็นการประเมินที่เป็นไปตามคาดการณ์ของผู้วิจัย และยังมีความสอดคล้องตรงกับความเห็นของกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาที่มีค่าเฉลี่ยผลจากประเมินร่างพ.ร.บ. (ฉบับใหม่) มากกว่า เป็นการชี้ชัดว่าพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 กรมโยธาธิการและผังเมือง ควรจะต้องรีบแก้ไขรายละเอียดพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ในมาตราต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน ไม่เพียงแต่อำนวยความสะดวกในการทำงานกรมโยธาธิการและผังเมือง ดังนั้นผู้วิจัย จึงขอเสนอแนะให้กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้พิจารณานำเนื้อหาจากร่างพ.ร.บ. (ฉบับใหม่) ได้รับการบรรจุในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เพื่อความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทในการเชิญชวนให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมครั้งนี้

4. การอภิปรายผลสรุปโดยภาพรวม

การประเมินความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ผู้วิจัยมีข้อสังเกตต่อผลสรุปที่ได้ในแต่ละด้านของการมีส่วนร่วม จากทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

4.1 การมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

จากการประเมินผลระดับความสำคัญของการมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ 1 มีคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด 3.88 และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.37 ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” จากระดับขั้นต่ำสุดไปหาระดับขั้นสูงสุดถึง 7

ระดับ ประชาชนโดยทั่วไปประเมินแต่ละหัวข้อ มีความแตกต่างและยังไม่สอดคล้องจากลำดับความสำคัญตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ ซึ่งอาจเกิดจากการที่ประชาชนในพื้นที่ที่ยังไม่เคยได้รับโอกาส และขาดประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมในขั้นตอนของกระบวนการของการวางแผนและผังเมือง หรือกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งมีความต่างจากกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา หรือกลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินในแต่ละหัวข้อมีลำดับความสำคัญสอดคล้องใกล้เคียงกับทฤษฎีการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน ประกอบด้วยระดับการมีส่วนร่วมอันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการรับรู้ข้อมูลรองลงมา คือ ระดับการมีส่วนร่วมการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมระดับการให้คำปรึกษา การมีส่วนร่วมระดับร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมระดับการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมระดับการติดตามตรวจสอบและประเมินผล และการมีส่วนร่วมระดับการควบคุมโดยประชาชน โดยมีค่าเฉลี่ยความสำคัญของระดับการมีส่วนร่วมที่ได้จากกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นกลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญสูงสุด 4.80 และระดับต่ำที่สุด 4.00 ทั้งนี้กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและกลุ่มนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ อาจจะได้เปรียบมากกว่ากลุ่มประชาชนทั่วไป ทางด้านความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ หากประชาชนในพื้นที่วิจัยได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมือง ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและผังเมือง โดยเฉพาะสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด รวมถึงนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ได้ช่วยกันจัดทำกิจกรรมการมีส่วนร่วม ให้ข้อมูลและทำความเข้าใจทางด้านการวางแผนและผังเมือง รวมถึงขั้นตอนกระบวนการมีส่วนร่วมตามกรอบทฤษฎี เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบและเข้าใจมากขึ้น

4.2 การมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552

การมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองให้ค่าเฉลี่ยสูงสุด กลุ่มประชาชนทั่วไปในพื้นที่ให้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด และรองลงมาคือ กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาโดยพบว่าประชาชนทั่วไปได้ประเมินหัวข้อการมีส่วนร่วมตามเงื่อนไข วิธีการในการจัดเวทีสาธารณะในระดับต่ำสุด ผู้วิจัยเห็นว่าควรทำการสำรวจความคิดเห็นในพื้นที่วางผัง ก่อนเปิดโอกาสเชิญชวนให้แสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะ เนื่องจากพบว่าประชาชนทั่วไปในพื้นที่ที่ยังไม่เคยได้รับรู้ข่าวสารและโอกาสในการมีส่วนร่วมในรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของการวางแผนผังเมือง จึงทำให้ประชาชนเกิดความไม่เข้าใจในรายละเอียดและวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง จึงเห็นว่าการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ยังไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขในเรื่องหลักเกณฑ์ ระยะเวลาที่กำหนด และสภาพแวดล้อมวิถีชีวิตชุมชนที่ยังไม่เคยได้รับรู้ข้อมูลในการวางแผนผังเมืองในเบื้องต้น ซึ่งอาจมีผลเสียต่อการจัดกิจกรรมเวทีสาธารณะ จึงทำให้ประชาชนเกิดความไม่เข้าใจและเสียโอกาสในการมีส่วนร่วมในการรักษาสีทิวทัศน์ครั้งนี้

4.3 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่)

การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับใหม่ ในมาตรการให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น พบว่าผลการประเมินของตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.70 รองลงไป คือ กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา ให้ค่าเฉลี่ย 4.30 และกลุ่มประชาชนทั่วไปในพื้นที่วิจัยให้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 4.25 ทั้งนี้ก็เนื่องจากกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและกลุ่มประชาชนในพื้นที่อาจยังไม่เคยได้รับรู้ข้อมูลและประสบการณ์ในการวางแผนและผังเมือง จึงเกิดความไม่ชัดเจนในการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับใหม่ ทั้งนี้ผลประเมินรวมหากเปรียบเทียบกับการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ผลค่าเฉลี่ยตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับใหม่ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ซึ่งผู้วิจัยพบว่ามีความไม่สอดคล้องกับกลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการมีส่วนร่วมที่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับใหม่เนื่องจากเนื้อหาหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับใหม่ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีระยะเวลารับรู้ข้อมูลและรายละเอียดที่ชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งเสนอแนะให้นำสาระสำคัญของการมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” และของพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 มาบรรจุในร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับใหม่ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสมากขึ้น

4.4 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่แสดงความต้องการเพียง 2 กลุ่มที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัย ได้แก่ กลุ่มประชาชนทั่วไป และกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทในการมีส่วนร่วม ทั้งนี้ผลการประเมินความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองโดยรวมทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.20 โดยให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในการส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งที่อยู่อาศัย และพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ รองลงไป คือ ทางด้านกายภาพในการอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และพื้นที่วัฒนธรรมชุมชนมุสลิมในพื้นที่ที่มีความยั่งยืน ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยหลักในการดำรงชีวิตในพื้นที่แหล่งอาศัยของชุมชนโดยรวม ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู และการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดรายได้แก่ประชาชนในพื้นที่ชุมชน รวมถึงด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ การดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเช่น ป่าชายเลนชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำ เป็นต้น ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าจากการสำรวจและรับฟังแสดงความคิดเห็นความต้องการของผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและกลุ่มประชาชนในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนสมควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมในวางแผนและผังเมืองเป็นระยะ ๆ ตาม

โอกาสอันควร เพื่อหาแนวทาง แก้ไขปัญหา และหาวิธีการ และมาตรการในการจัดการระเบียบสภาพแวดล้อมของชุมชนเพื่อเป็นการส่งเสริมคุณภาพของพื้นที่ รวมทั้งคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง

สิ่งที่ค้นพบจาก กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ก็คือมีการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน กล่าว คือ กลุ่มประชาชนทั่วไป และกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนามีมุมมองและความคิดเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกันในการประเมินความสำคัญของการมีส่วนร่วม ที่มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงจากสูงไปหาต่ำ คือ การมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” การมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ในขณะที่การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับใหม่ ได้รับการประเมินในระดับต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับการมีส่วนร่วมตามทฤษฎีและพระราชบัญญัติเดิม ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ก็แสดงความต้องการอยากจะมีส่วนร่วมมากในทิศทางเดียวกัน ส่วนกลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม พบว่าได้ประเมินความสำคัญของการมีส่วนร่วมตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” มากที่สุด ซึ่งกลุ่มนี้ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า จะต้องอาศัยหลักโครงข่ายประสานงานในการร่วมมือตั้งแต่ระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด จนถึงระดับองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ที่ควรที่จะเข้าร่วมควรมีส่วนประกอบที่หลากหลาย อาทิ ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ กลุ่มนักพัฒนาชุมชน นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา รวมถึงกลุ่มประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยทั้ง 4 หมู่บ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยใช้หลักทฤษฎีตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่ว่า “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่นำมาใช้ภายในบริเวณพื้นที่ชายแดนภาคใต้เพื่อเป็นแนวทางบรรลุเป้าหมายสูงสุดในการแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่

ตารางที่ 51 ลำดับการประเมินการมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” แยกเป็นรายละเอียดตามระดับของการมีส่วนร่วม

ลำดับ	ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”	ค่าเฉลี่ย รวม	ค่า (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม
1	ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน	4.26	-	มากที่สุด
1.1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน	4.29	0.771	มากที่สุด
1.2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม	4.24	0.756	มากที่สุด
2	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	4.16	-	มาก (อันดับ 1)
2.1	การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู	4.19	0.725	มาก (อันดับ 1)
2.2	การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.14	0.725	มาก (อันดับ 1)

3	ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน	4.11	0.808	มาก (อันดับ 1)
3.1	การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง	4.12	0.918	มาก (อันดับ 1)
3.2	การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง	4.11	0.848	มาก (อันดับ 1)
4	ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล	4.11	1.806	มาก (อันดับ 1)
4.1	การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่	4.38	4.738	มากที่สุด
4.2	การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสายภายในชุมชน วิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น	3.97	0.952	มาก (อันดับ 2)
5	ระดับการมีส่วนร่วมด้านให้คำปรึกษา	4.08	-	มาก (อันดับ 1)
5.1	การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน	4.13	0.826	มาก (อันดับ 1)
5.2	การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไขปัญหาและวิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง	4.04	0.814	มาก (อันดับ 1)
6	ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล	4.05	-	มาก (อันดับ 1)
6.1	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง	4.08	0.733	มาก (อันดับ 1)
6.2	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน	4.03	0.874	มาก (อันดับ 1)
7	ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น	3.96	-	มาก (อันดับ 2)
7.1	การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู	3.98	.889	มาก (อันดับ 2)
7.2	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	3.95	0.887	มาก (อันดับ 2)

ตารางที่ 52 ลำดับการประเมินการมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

ลำดับ	ส่วนที่ 3 กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุม และการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม	ค่าเฉลี่ย รวม	ค่า (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม
1	ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้ 1. วัตถุประสงค์ในการวางแผน และ จัดทำผังเมือง 2. แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง 3. ข้อความที่เกี่ยวข้อง วัน เวลา และสถานที่ประชุม 4. ข้อความเชิญชวนประชาชนในท้องที่เข้าร่วมตรวจ รายละเอียดและข้อกำหนด 5. ข้อความเชิญชวนให้ประชาชนในท้องที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวางแผนและผังภายในระยะเวลาที่กำหนด	4.23	0.814	มากที่สุด
2	ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน	4.14	0.853	มาก (อันดับ 1)
3	ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ	4.07	0.905	มาก (อันดับ 1)

4	ข้อ 2 กรณีการวางแผนจัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน	3.96	0.864	มาก (อันดับ 2)
5	ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง	3.90	1.205	มาก (อันดับ 2)

ตารางที่ 53 ลำดับการประเมินการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่)
(หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น

ลำดับ	ส่วนที่ 4 ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย รวม	ค่า (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม
1	มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว (ก) ให้ส่งไปเผยแพร่ในระบบสารสนเทศที่กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดให้มีตาม พ.ร.บ.เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 50 วัน (ข) ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน (ค) ให้ประกาศ การเผยแพร่และวิธีการเข้าถึงข้อมูลทางหนังสือพิมพ์รายวัน ไม่น้อยกว่า 3 ฉบับ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 วัน	4.04	0.834	มาก (อันดับ 1)
2	มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น	3.98	0.867	มาก (อันดับ 2)
3	มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (1) การสำรวจความคิดเห็น อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้ (ก) การสัมภาษณ์รายบุคคล (ข) การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ค) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง (ง) การสนทนากลุ่มย่อย (2) การประชุมปรึกษาหารือ อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้ (ก) การประชาพิจารณ์ (ข) การอภิปรายสาธารณะ (ค) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (ง) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (จ) การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย	3.98	1.202	มาก (อันดับ 2)
4	มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน	3.84	1.230	มาก (อันดับ 2)
5	มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจนเป็นเวลาน้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง	3.82	1.182	มาก (อันดับ 2)

ตารางที่ 54 การประเมินความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

ลำดับ	ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์	ค่าเฉลี่ย รวม	ค่า (SD.)	ระดับการมี ส่วนร่วม
1	ลักษณะทางกายภาพ	4.20	-	มาก (อันดับ 1)
1.1	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความยั่งยืน	4.31	0.763	มากที่สุด
1.2	การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม	4.28	0.744	มากที่สุด
1.3	การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ	4.02	0.846	มากที่สุด
5.2	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	4.20	-	มาก (อันดับ 1)
2.1	การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ	4.35	0.761	มากที่สุด
2.2	การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่การเกษตร	4.26	0.874	มากที่สุด
3	สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	4.16		มาก (อันดับ 1)
3.1	สถานีสาน้ำดื่มที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ	4.25	0.818	มากที่สุด
3.2	สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานีอนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/ อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน	4.08	0.858	มากที่สุด
4	การส่งเสริมการท่องเที่ยว	4.15	0.780	มาก (อันดับ 1)
4.1	การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน	4.20	0.799	มาก (อันดับ 1)
4.2	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู	4.12	0.875	มาก (อันดับ 1)
5	ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	4.15	0.950	มาก (อันดับ 1)
5.1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ	4.22	0.902	มากที่สุด
5.2	การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูกและแหล่งน้ำเป็นต้น	4.10	1.125	มาก (อันดับ 1)

5. ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง

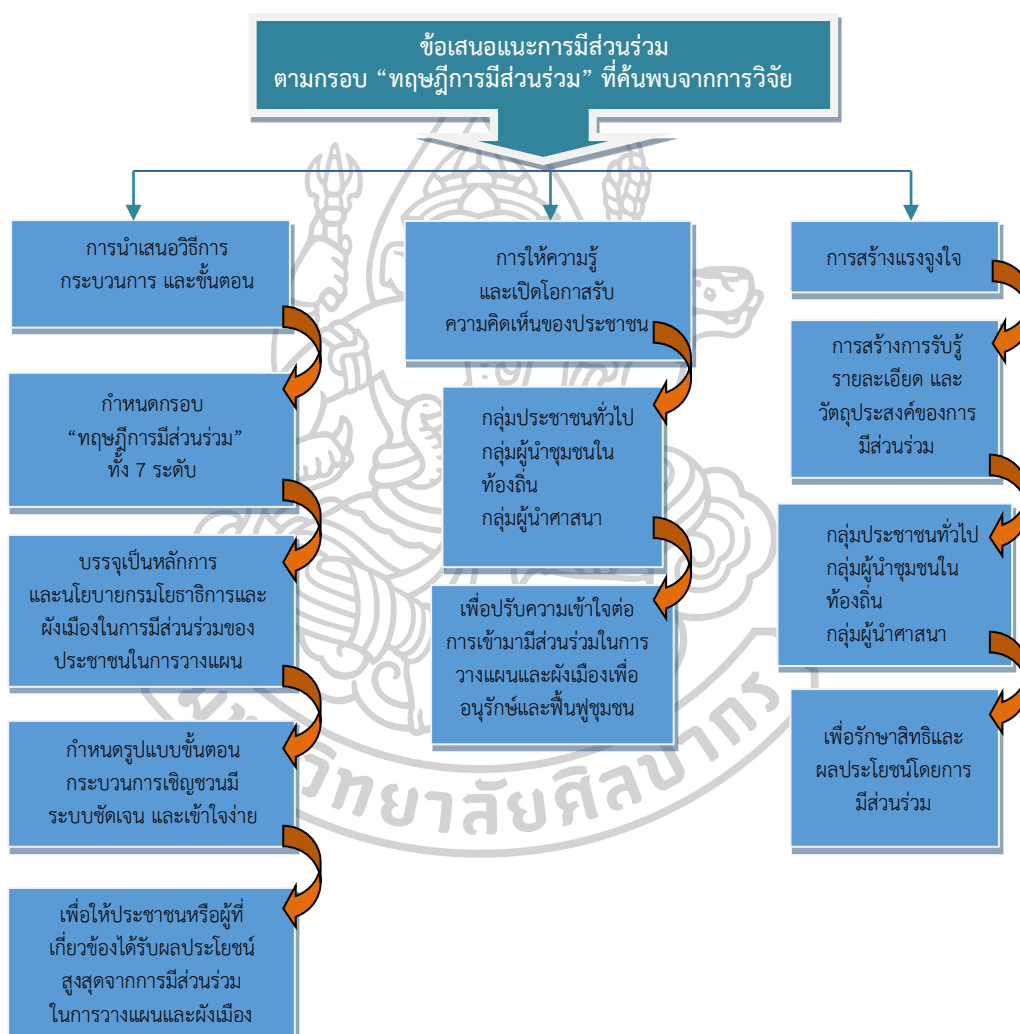
ข้อเสนอแนะ

การนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนแหลมโพธิ์ ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทในพื้นที่วิจัย หรือพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งเป็นพื้นที่ของชุมชนมุสลิม หากประชาชนได้รับโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนและผังเมือง ผู้วิจัยเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ อันจะ

ส่งผลให้ขั้นตอนกระบวนการมีส่วนร่วม เกิดอุปสรรคและปัญหาน้อยลง โดยมีรายละเอียดของข้อเสนอแนะแต่ละด้าน ดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ตามผลการวิจัยครั้งนี้ ได้รับการประเมินความสำคัญในระดับสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับการมีส่วนร่วมตามกฎหมายผังเมือง จึงควรที่จะจัดให้มีการมีส่วนร่วมตามกรอบทฤษฎีดังกล่าวเป็นการเพิ่มเติม นอกเหนือจากการดำเนินการตามกฎหมายผังเมืองตามที่ได้ค้นพบจากการวิจัยกล่าว คือ

แผนภูมิที่ 35 ข้อเสนอแนะตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ที่ค้นพบจากการวิจัย

1. การเสนอให้นำ วิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ซึ่งมีระดับขั้นต่ำสุดไปหาระดับขั้นสูงสุดประกอบด้วย 7 ระดับการมีส่วนร่วมได้รับการบรรจุเป็นหลักการและนโยบายของกรมโยธาธิการและการผังเมืองในการดำเนินการ จัดให้มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนผังเมือง ทั้งนี้เนื่องจากเป็นรูปแบบทฤษฎีการมีส่วนร่วมในขั้นตอนกระบวนการ และการเชิญชวนในการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนและ

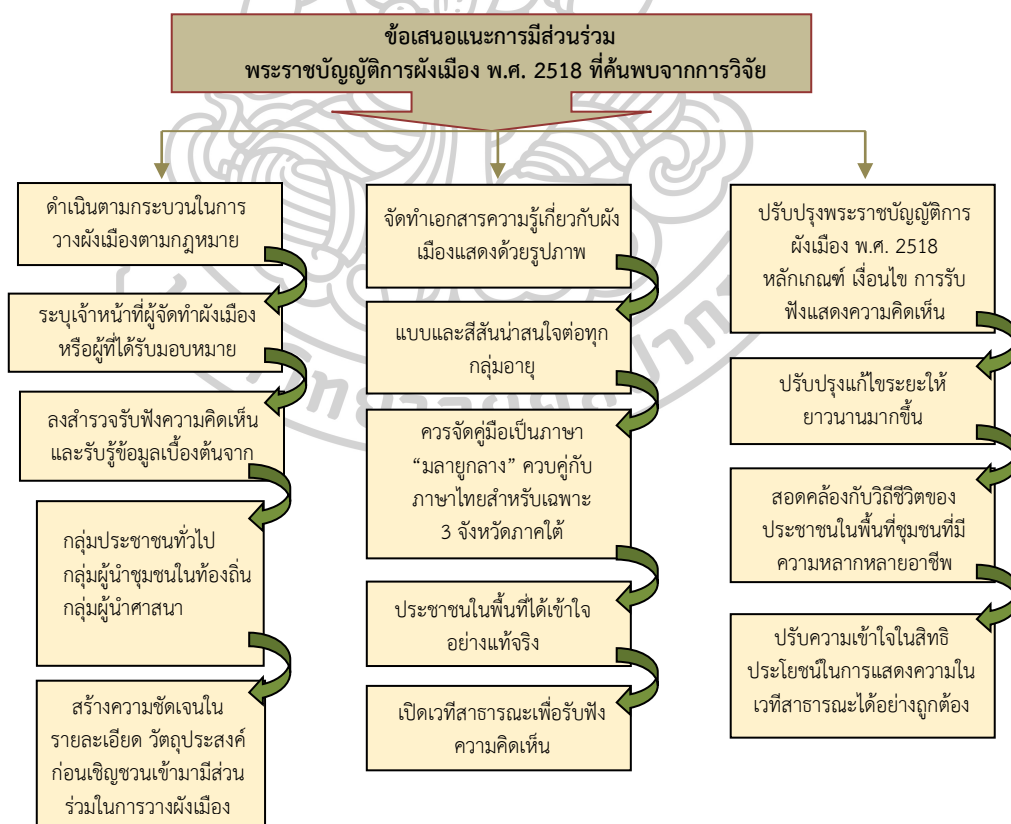
เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์สูงสุดจากการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

2. การให้ความรู้ เปิดโอกาสรับฟังแสดงความคิดเห็นของกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา รวมถึงกลุ่มประชาชนทั่วไป และปรับระดับความเข้าใจต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน

3. การสร้างแรงจูงใจ และสร้างการรับรู้ข้อมูลรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมในกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา รวมถึงกลุ่มประชาชนทั่วไป เพื่อรักษาสิทธิและผลประโยชน์โดยการมีส่วนร่วม

5.2 ข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมตามกฎหมายผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552

ในการจัดให้มีการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ซึ่งนอกเหนือจากการดำเนินการตามตัวบทกฎหมายแล้ว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะตามที่ได้ค้นพบจากการวิจัย ดังนี้

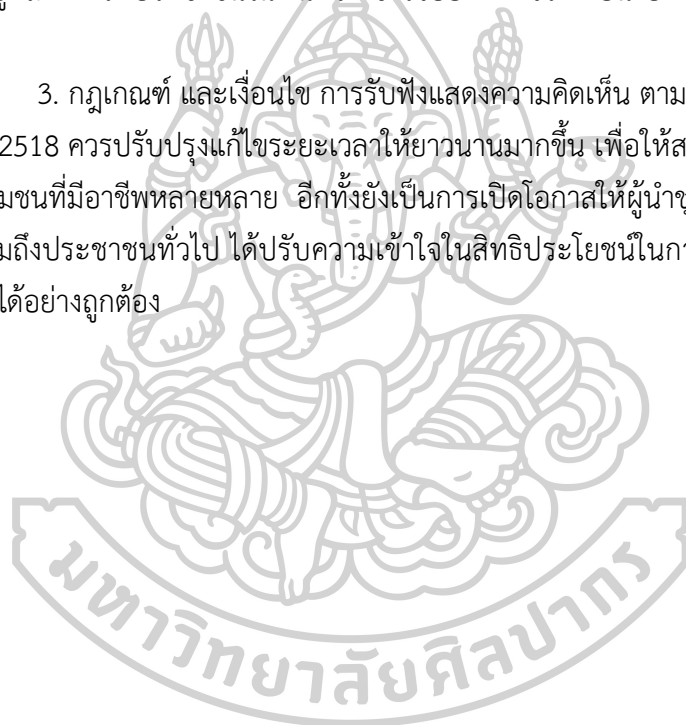

แผนภูมิที่ 36 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ที่ค้นพบจากการวิจัย

1. ตามกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางผังเมืองตามกฎหมาย ผู้วิจัยเสนอแนะให้กรมโยธาธิการและผังเมือง เจ้าพนักงานการผัง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในการจัดทำและวางผังเมือง ควรมีมาตรการกำหนดให้ผู้วางและจัดทำผังเมืองมีการลงพื้นที่สำรวจรับฟังแสดงความคิดเห็นและการรับรู้ข้อมูลในเรื่องการผังเมือง ของผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา รวมถึงประชาชนทั่วไป เพื่อสร้างความชัดเจนในรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการวางผังเมือง ก่อนที่จะเชิญชวนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

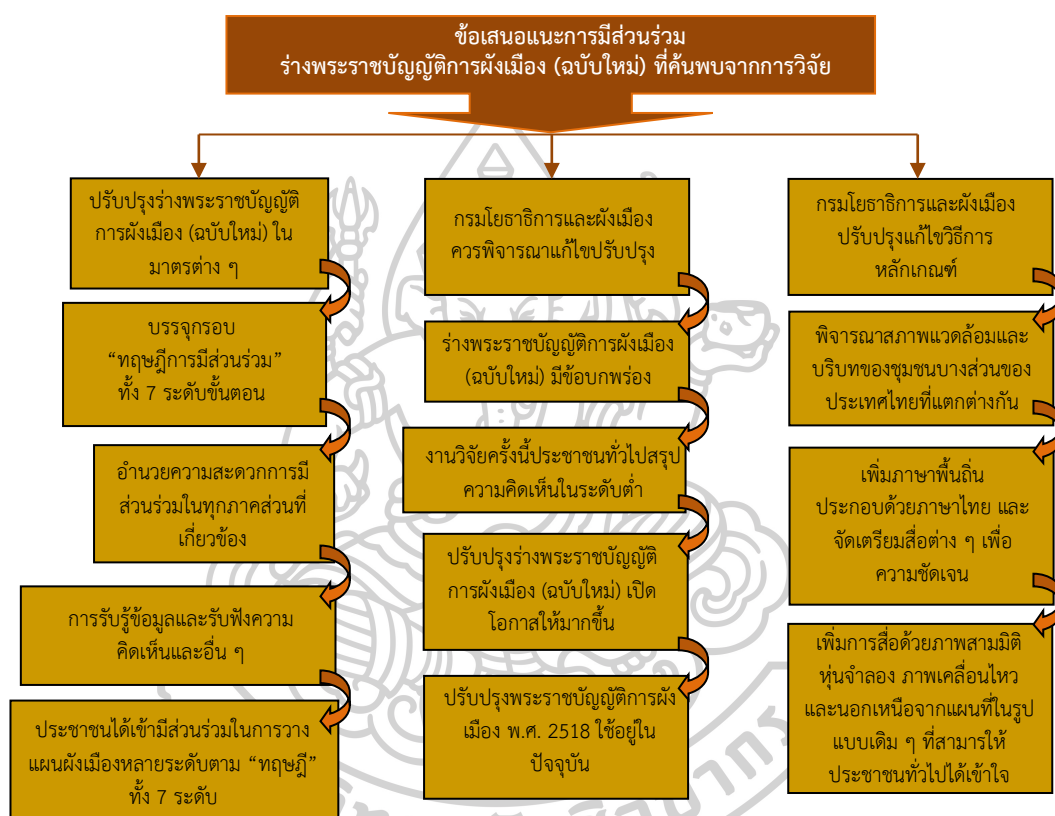
2. ควรจัดทำเอกสารความรู้ที่เกี่ยวข้องกับผังเมืองแสดงด้วยรูปภาพ ที่มีรูปแบบและสีสันที่น่าสนใจต่อทุกกลุ่มอายุ ในสาระสำคัญของผังเมือง รวมถึงสิทธิประโยชน์ต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ทั้งนี้สำหรับพื้นที่เฉพาะ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรจัดคู่มือเป็นภาษา “มลายูกลาง” ให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้าใจอย่างแท้จริง ก่อนเปิดเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็น

3. กฎเกณฑ์ และเงื่อนไข การรับฟังแสดงความคิดเห็น ตามตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ควรปรับปรุงแก้ไขระยะเวลาให้ยาวนานมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชากรในชุมชนที่มีอาชีพหลากหลาย อีกทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนามารวมถึงประชาชนทั่วไป ได้ปรับความเข้าใจในสิทธิประโยชน์ในการแสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะได้อย่างถูกต้อง

5.3 ข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับใหม่

การมีส่วนร่วมตามที่ปรากฏในมาตราต่าง ๆ ของร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับใหม่ ได้รับการประเมินความสำคัญต่ำกว่าการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับเดิม ตามผลจากการวิจัยครั้งนี้ ในขณะที่ยังอยู่ในช่วงของการพิจารณาในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ยังไม่มีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการในราชกิจจานุเบกษา ผู้วิจัยจึงเสนอให้ปรับปรุงพระราชบัญญัติดังกล่าว ตามที่ได้ค้นพบจากการวิจัย ดังนี้

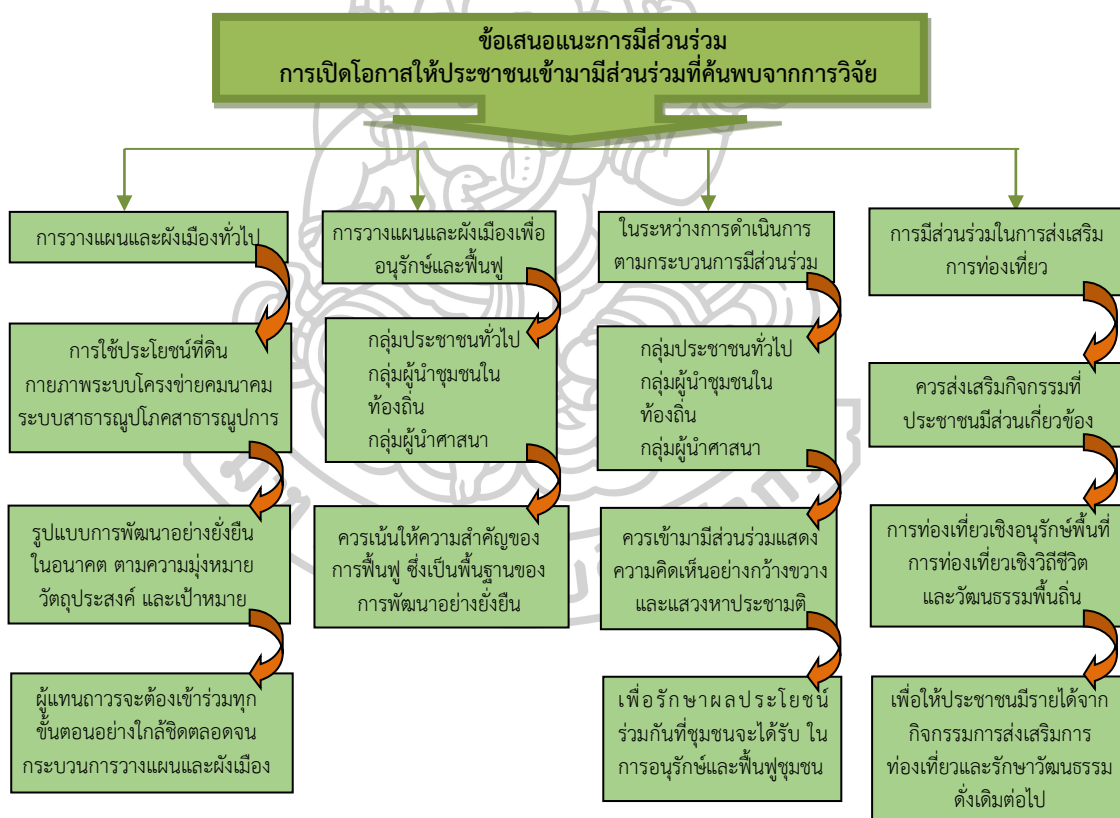
แผนภูมิที่ 37 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับใหม่) ที่ค้นพบจากการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับใหม่ ในมาตราต่าง ๆ ควรปรับปรุงโดยนำกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” มาบรรจุไว้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกระดับ ไม่ใช่เพียงแค่แค่ระดับการรับรู้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นเท่านั้น เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่น ผู้นำศาสนา และกลุ่มประชาชนทั่วไป ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองมากขึ้นในหลายระดับตามทฤษฎี ตั้งแต่ระดับที่ 1 จนถึงระดับที่ 7 กรมโยธาธิการและผังเมืองควรนำไปพิจารณาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องในพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับใหม่ ซึ่งประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้สรุปความเห็นว่ายังเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับที่ต่ำกว่าพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเสียอีก

2. การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับใหม่ กรมโยธาธิการและผังเมืองควรนำไปพิจารณาปรับแก้ไขวิธีการ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไข เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของชุมชนบางส่วนของประเทศไทย อาทิ การใช้ภาษาพื้นถิ่นประกอบภาษาไทย การจัดเตรียมสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะภาพสามมิติ หุ่นจำลอง และภาพเคลื่อนไหว นอกเหนือจากแผนที่และแผนผังแบบเดิม ๆ ที่ยังไม่สามารถสื่อความหมายให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจได้

5.4 ข้อเสนอแนะ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จากผลการวิจัย ได้แสดงให้เห็นว่าประชาชนทั่วไป ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วมต่างก็ประสงค์อย่างแรงกล้าที่อยากจะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ของพวกเขาเอง ดังที่ปรากฏผลการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยในระดับสูงที่สุด ผู้วิจัยใคร่เสนอแนะให้ดำเนินการตามที่ได้ค้นพบจากการวิจัย ดังนี้

แผนภูมิที่ 38 ข้อเสนอแนะการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมที่ค้นพบจากการวิจัย

1. ในการวางแผนและผังเมืองโดยทั่วไป การเสนอแนะและควบคุมใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาทางด้านกายภาพ การวางระบบและโครงข่ายการคมนาคม สาธารณูปโภคและ สาธารณูปการจะเป็นกรอบที่สำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต รวมทั้งในด้านตรงกันข้ามก็ ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านลบในระยะยาว การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน จึงมีความสำคัญอย่าง

ยิ่งยวดในการกำหนดความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และรายละเอียดของโครงสร้างและ ส่วนประกอบของแผนและผัง จึงเสนอแนะให้มีผู้แทนถาวรเข้าร่วมทุกขั้นตอนและติดตามอย่างใกล้ชิด จนจบกระบวนการวางแผนและผังเมือง

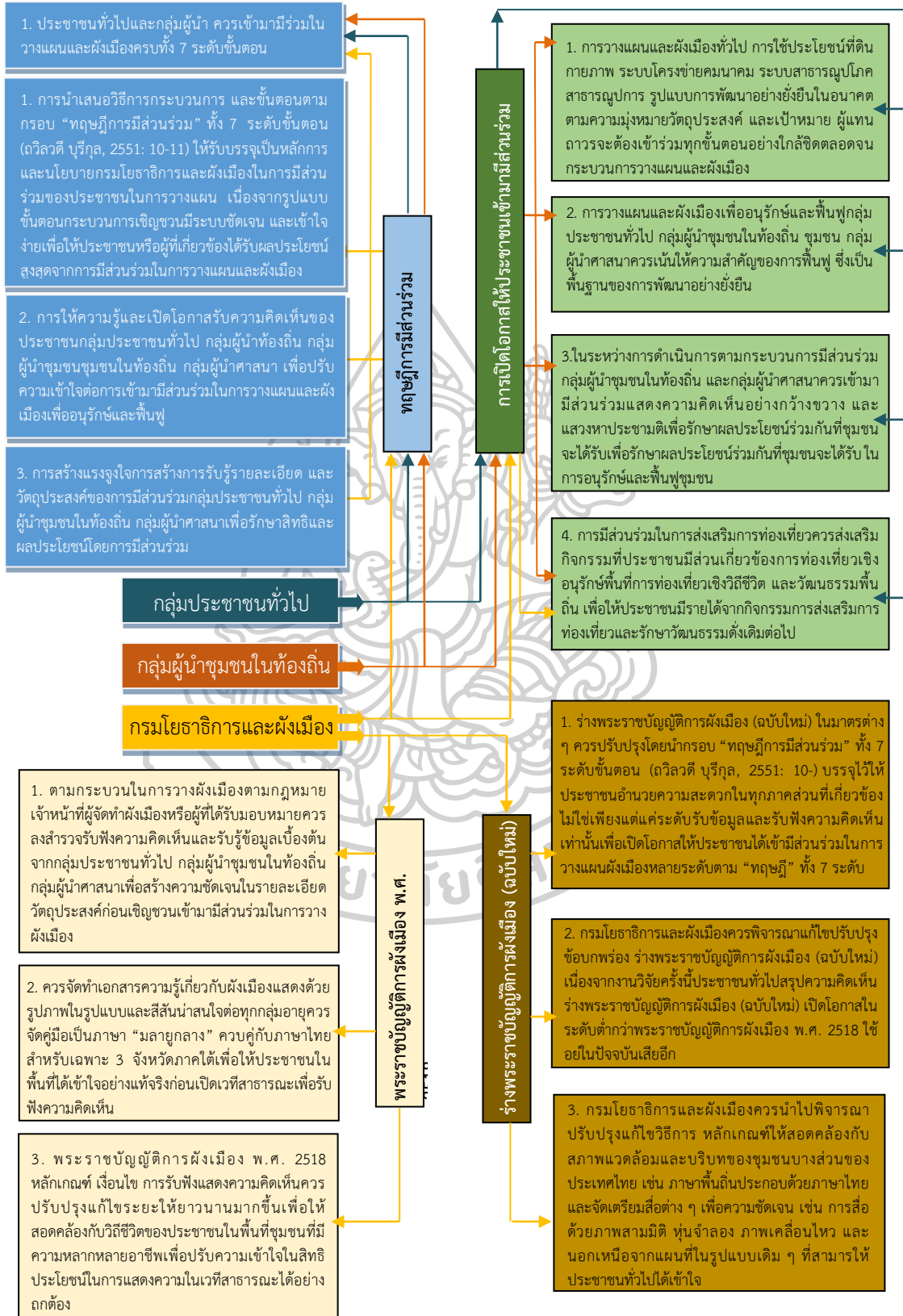
2. ในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ผู้กลุ่ม ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา รวมถึงประชาชนทั่วไป ควรเน้นให้ความสำคัญของการฟื้นฟู และดำรงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม ซึ่งจะเป็น พื้นฐานสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนาคต

3. ในระหว่างการดำเนินการตามกระบวนการของการมีส่วนร่วมในการวางแผนและ ผังเมืองทุกขั้นตอน กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา รวมถึงประชาชนทั่วไป ควรเข้ามามี ส่วนร่วมในกระบวนการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง แสวงหาประชามติ เพื่อรักษาผลประโยชน์ ร่วมกันที่ชุมชนจะได้รับจากการอนุรักษ์และการฟื้นฟูชุมชน

4. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรส่งเสริมกิจกรรมกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเป็นรายได้ ให้แก่ประชาชนและรักษาวัฒนธรรมที่เป็นของชุมชนมุสลิมดั้งเดิมต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับกลุ่มเป้าหมาย มีดังนี้

แผนภูมิที่ 39 ข้อเสนอแนะสำหรับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

6. สรุป

ผลสรุปรวมการประเมินการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน จากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม รวมจำนวนทั้งหมด 120 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้ประเมินในแต่ละด้าน คือ ด้านความสำคัญของการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.11 รองลงไป คือ การมีส่วนร่วมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 และพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ค่าเฉลี่ย 4.06 และ การวางแผนผังเมืองตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) ค่าเฉลี่ย 3.83 ตามลำดับ ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูแหลมโพธิ์ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.20 โดยผลการวิจัยส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และคาดคะเนไว้ โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” รวมทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง พบว่าระดับการมีส่วนร่วมที่ได้รับการประเมินมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุดมี ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล คือ การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่ ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น คือ การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู ระดับการมีส่วนร่วมด้านการให้คำปรึกษา คือ การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ คือ การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน คือ การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง

การมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 รวมจากทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง พบว่าการมีส่วนร่วมที่ได้รับคะแนนสูงสุด คือ ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง

การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) รวมจากทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง พบว่าการมีส่วนร่วมที่ได้รับคะแนนสูงสุด คือ มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว

(ก) ให้ส่งไปเผยแพร่ในระบบสารสนเทศที่กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดให้มีตาม พ.ร.บ.เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 50 วัน

(ข) ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน

(ค) ให้ประกาศ การเผยแพร่และวิธีการเข้าถึงข้อมูลทางหนังสือพิมพ์รายวัน ไม่น้อยกว่า 3 ฉบับ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 วัน

ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ตำบลแหลมโพธิ์ รวมทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง พบว่า การมีส่วนร่วมที่ได้รับคะแนนสูงสุด ดังนี้

การมีส่วนร่วมในด้านการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน คือ การส่งเสริมเขตอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ ลักษณะทางกายภาพ คือ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความยั่งยืน ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ คือ สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการ น้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ การมีส่วนร่วมด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน การมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชน และประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

การนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของชุมชนมุสลิม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ที่ควรให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานผู้ที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมได้ทำการลงสำรวจความเข้าใจในวัตถุประสงค์และรายละเอียดของการมีส่วนร่วม โดยผ่านกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาในการสื่อสารระดับกลุ่มย่อยของกลุ่มประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยทั้ง 4 หมู่บ้าน เพื่อเป็นปรับความเข้าใจ การรับฟังและแสดงความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่วิจัยต่อการมีส่วนร่วมในเบื้องต้น ก่อนเปิดพื้นที่รับฟังแสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะ ซึ่งเป็นวิธีการและขั้นตอนกระบวนการที่สามารถเป็นเงื่อนไขที่ต้องทำในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ไม่ให้เกิดผลเสียและปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผัง เนื่องจากสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่วิจัย ยังไม่เคยได้รับโอกาสและรับรู้ข้อมูลทางด้านเฉพาะด้านการผังเมืองในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูมาก่อน จึงส่งผลให้ผู้นำท้องถิ่นและกลุ่มบุคคลทั่วไปหรือประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่มีผลได้ผลเสียในการรับผลประโยชน์ร่วมกัน อาจเกิดความเข้าใจผิดและไม่เข้าร่วมในการวางแผนและผังเมือง หากไม่มีการลงพื้นที่สำรวจปรับความเข้าใจและให้ข้อมูลก่อนในพื้นที่วิจัยในเบื้องต้น จะทำให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องอาจจะเสียสิทธิแสดงความคิดเห็นในการรับผลประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมได้

ผู้วิจัยได้เสนอแนะตามแนวความคิดเห็นของกลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วมในการวางแผนที่ทำงานอยู่ในบริเวณ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้หลัก “แนวความคิดพัฒนารวมทางด้านโครงข่าย” ในการมีส่วนร่วม ตั้งแต่ระดับส่วนจังหวัด อำเภอ ตำบล และมีผู้เข้าร่วมประกอบด้วยกลุ่มผู้นำท้องถิ่นผู้นำชุมชนและผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในด้านการมีส่วนร่วม ตลอดจนถึงกลุ่มบุคคลทั่วไปหรือประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เสนอแนะแนวทางในการสำรวจพื้นที่วิจัย ตามกรอบแนวคิดของพระราชดำริของรัชกาลที่ 9 ที่ว่า “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู จะต้องลงสำรวจพื้นที่ทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ เข้าถึงกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม รวมถึงกลุ่มประชาชนทั่วไปที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและผังเมือง ก่อนจะมีการเปิดเวทีสาธารณะรับฟังความคิดเห็นต่อไป อีกทั้งกรอบแนวคิด “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ของรัชกาลที่ 9 ยังเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่นำมาใช้ภายในพื้นที่ชายแดนภาคใต้เพื่อเป็นแนวทางบรรลุสู่เป้าหมายสูงสุดในการแก้ปัญหาในพื้นที่

ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ทั้งหมดที่ได้กล่าวมา จึงเป็นแนวทาง ขั้นตอน และกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของชุมชนมุสลิมมากที่สุด ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดต่อไป

บทที่ 7

บทสรุป

บทที่ 7 บทสรุปการวิจัย จะเป็นการสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย การสรุปสาระสำคัญ และผลที่ได้รับจากการวิจัย ตามวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ ที่กำหนดไว้ในบทที่ 1 ได้แก่ หลักการ แนวคิด และวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนชนบท ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองของประชากรในชุมชนมุสลิมตำบลแหลมโพธิ์ และข้อเสนอแนะแนวทางการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูสำหรับชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ นอกจากนี้ยังจะกล่าวถึงข้อจำกัดในการวิจัยและเสนอแนะหัวข้อที่ควรดำเนินการวิจัยต่อเนื่องไป

1. สรุปสาระสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี” ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยและผลที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยไว้ 3 ข้อ ดังที่ปรากฏในบทที่ 1 หลังจากได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการและวิธีการวิจัยที่กำหนดไว้ในบทที่ 1 และ 3 จนสำเร็จลุล่วงได้ผลตามที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ สรุปได้ดังนี้

1.1 หลักการ แนวคิด และวิธีการของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนชนบท

1.1.1 ความต้องการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมจะต้องอาศัยหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการเกลี้ยกล่อม โดยใช้คำพูดหรือการเขียนที่ดีในการชักจูงหรือจูงใจให้เห็นคล้อยตาม เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดความน่าเชื่อถือและนำไปสู่การกระทำในที่สุด ซึ่งการเกลี้ยกล่อมที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานและหากจะได้ผลดีนั้นผู้เกลี้ยกล่อมต้องใช้ศิลปะในการสร้างความสนใจ โดยเฉพาะความต้องการของคนตามหลักทฤษฎีของ Maslow คือ ลำดับชั้นความต้องการ ซึ่งมีด้วยกันทั้งหมด 5 ระดับ จากความต้องการที่น้อยไปมาก มีดังนี้

1. ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการทางด้านอาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น
2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต ได้แก่ ความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างมีความปลอดภัยหรือถูกขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงาน และการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม
3. ความต้องการทางด้านสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับในสังคม

4. ความต้องการทางด้านเกียรติยศชื่อเสียง ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเพื่อที่จะได้รับการยกย่องจากบุคคล ด้านนี้ถือเป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นและมั่นใจในตัวเองในเรื่องความสามารถของบุคคล

5. ความต้องการทางด้านความสำเร็จในชีวิต เป็นความต้องการระดับสูงสุด ในความสำเร็จทุก ๆ ด้าน ตามความนึกคิดของแต่ละบุคคล เป็นความพยายามในการผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นไปในแนวทางที่ดีที่สุด (อकिन รพีพัฒน์, 2527: 7-8)

1.1.2 วิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

วิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีอยู่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของโครงการ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งได้จากระดับขั้นต่ำสุดไปหาระดับขั้นสูงสุดถึง 7 ระดับด้วยกันได้แก่ (ถวิลวดี บุรีกุล, 2551: 10-11)

ระดับที่ 1 การให้ข้อมูลแก่ประชาชนและผู้ที่มีความมั่นใจในการเข้ามามีส่วนร่วม

ระดับที่ 2 การเปิดโอกาสรับฟังและแสดงความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ สาธารณะต่อการมีส่วนร่วม

ระดับที่ 3 การปรึกษาหารือด้วยกันระหว่างประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียและหน่วยงานต่าง ๆ

ระดับที่ 4 การวางแผนร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการตามความเหมาะสมของการพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ โดยมีที่ปรึกษาและหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไข ปัญหาข้อขัดแย้งการเจรจา ซึ่งเป็นการวางแผนแบบมีส่วนร่วม

ระดับที่ 5 การร่วมกันลงมือปฏิบัติการวางแผนของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องตาม แผนนโยบายของโครงการเพื่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้

ระดับที่ 6 การร่วมติดตามตรวจสอบผลประเมินผล

ระดับที่ 7 การควบคุมโดยประชาชน

1.1.3 การมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วม คือ การสื่อสารสองทางซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการร่วมตัดสินใจ การร่วมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์ โดยองค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับแผนงานหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ต้องมีการให้ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชนอย่างตรงไปตรงมาและเปิดเผย และเปิดโอกาสให้สาธารณะหรือประชาชนแสดงความคิดเห็น เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาและตัดสินใจ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมต้องมีความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ มีกิจกรรมและมีกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.4 กระบวนการมีส่วนร่วม

กระบวนการมีส่วนร่วมประกอบด้วยขั้นตอนหลายขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง โดยทั่วไปจะเริ่มจากขั้นตอนการตัดสินใจเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วม จากนั้นจะนำไปสู่ขั้นตอนการกำหนดวิธีการการ

แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนการดำเนินการตามวิธีการที่กำหนด และขั้นตอนการสรุปและประเมินผล

1.1.5 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน

การสงวนรักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิตให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยาวนานที่สุดที่สุด ทรัพยากรเหล่านี้รวมถึงสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ที่มีอัตลักษณ์และมีคุณค่าในด้านใดด้านหนึ่งของชุมชน โดยมีกระบวนการดำเนินการเพื่ออนุรักษ์ ปรับปรุง แก้ไข ในสิ่งที่มีปัญหาและสูญเสียไปให้ฟื้นคืนกลับขึ้นมาจนสามารถใช้ประโยชน์ได้อีก โดยคำนึงถึงการสงวนรักษาองค์ประกอบทางด้านกายภาพสังคมเศรษฐกิจของชุมชน ที่เคยเป็นอัตลักษณ์และมีความโดดเด่นกลับสู่สภาพเดิมอย่างยั่งยืน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันต่อการรักษาในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและธรรมชาติที่อยู่รอบตัวภายในชุมชนที่มีชีวิตและเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ป่าชายเลน สัตว์น้ำ สัตว์บก และอื่น ๆ ที่จับต้องได้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของแหล่งอาหารและวัตถุดิบที่ก่อให้เกิดประชาชนในพื้นที่ได้รับผลประโยชน์สูงสุดในการเลี้ยงชีพและการส่งเสริมอาชีพให้มีรายได้เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน รวมถึงอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายเลน ซึ่งเป็นเกราะป้องกันในการเกิดประสพภัยคลื่นน้ำทะเลและกระแสลมที่ส่งผลต่อพื้นที่แหล่งที่อยู่อาศัยของประชาชน ทั้งนี้การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูมีความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะด้าน เช่น พื้นที่แหล่งประวัติศาสตร์โบราณ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีชุมชนมุสลิมที่มีอาชีพหลักชาวประมง และพื้นที่โล่งเพื่อการท่องเที่ยวเชิงพักผ่อน ซึ่งประชาชนเห็นว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ควรแก่การอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อเป็นการส่งเสริมเชิญชวนให้ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ได้เห็นคุณค่าและความสำคัญพื้นที่แหล่งประวัติศาสตร์และโบราณสถานที่เกิดขึ้นในพื้นที่หลายแห่ง รวมถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โล่งเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพักผ่อนและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมประเพณีให้คงอยู่และสืบเนื่องต่อไป ที่สำคัญประชาชนเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งที่ประชาชนได้เสียสละเวลาก่อให้เกิดให้ความสามัคคีและสร้างคุณค่าเพิ่มขึ้นจากการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในพื้นที่ชุมชนให้มีความยั่งยืนต่อไป

1.1.6 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง

การวางแผนและจัดทำผังชุมชนหรือผังเมืองให้มีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย สวยงามปลอดภัยและถูกสุขลักษณะความเป็นอยู่ที่ดี มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัย ที่ดินเพื่อประกอบการอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมหรือการค้าขาย เป็นต้น ให้อยู่ในย่านที่เหมาะสม ไม่ปะปนกัน จนก่อให้เกิดผลเสียซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นก็จะจัดให้มีระบบการคมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เพียงพอ และตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสมกับความต้องการของคนในชุมชนนั้น ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อให้บรรลุประสงค์ที่จะจัดหรือลดปัญหาต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ในปัจจุบันหรือจะเกิดขึ้นในอนาคตให้หมดไป อันจะเป็นการนำไปสู่ความผาสุกของคนในชุมชนนั้น ๆ

ปัจจุบันประชาชนโดยส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นในทิศทางเดียวกันว่า หากได้รับโอกาสที่ยินดีที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนของตนเอง จึงอยากให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองได้พื้นที่สำรวจรับฟังความคิดเห็นรวมถึงการให้รายละเอียดข้อมูลและขั้นตอนกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้าใจวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน พร้อมทั้งจะเปิดเวทีสาธารณะในการรับฟังแสดงความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ประชาชนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีหากประชาชนในพื้นที่ ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองจัดระเบียบสภาพแวดล้อมและจัดวางมาตรการ กฎเกณฑ์ในการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ชัดเจน เพื่อเป็นการวางแผนพัฒนาชุมชนให้ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับความต้องการของประชาชน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น ทั้งนี้การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองจะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนในพื้นที่

1.1.7 การมีส่วนร่วมของประชาชนตามกฎหมายผังเมืองและกฎหมายอื่น ๆ

พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและผังเมือง ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ได้กำหนดไว้ในเนื้อหาสาระของ พ.ร.บ. ที่เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีบทบาทแสดงความคิดเห็นต่อรองในการตัดสินใจร่วมกันแก้ไขปัญหาและสรรหาผลประโยชน์ร่วมกันของประชาชน ตามที่พระราชบัญญัติการผังเมืองที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาทั้งทางด้านกายภาพเศรษฐกิจ และสังคมภายใต้กรอบนโยบายของรัฐและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

อย่างไรก็ตามการจัดพื้นที่ประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน บนเวทีสาธารณะที่มีความถูกต้องสมบูรณ์นั้น จะต้องป้องกันการเรียกร้องในการกระทำอื่น ๆ ที่มีลักษณะที่เป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคล ทั้งนี้การจัดพื้นที่เวทีสาธารณะเพื่อแสดงความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนั้นจะต้องมีขั้นตอนของกระบวนการการมีส่วนร่วมในการเตรียมดำเนินการ โดยใช้การสื่อสารในช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้เป็นการโฆษณาเชิญชวนให้ผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ตามที่กฎหมายผังเมืองกำหนดและตามความเหมาะสม เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบอย่างกว้างขวาง

ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ....

การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ....ฉบับนี้ยังอยู่ในขั้นตอนการร่างโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองและการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ยังไม่ถึงขั้นตอนการพิจารณาโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ถึงแม้ว่าจะมีร่างที่เคยนำเสนอโดยคณะกรรมการการปฏิรูประบบผังเมืองและการใช้พื้นที่ ตามลำดับไปแล้วก็ตาม ร่างของกรมโยธาธิการและผังเมืองมีแนวโน้มจะได้รับการประกาศใช้บังคับมากที่สุด เนื่องจากเป็นผู้รับผิดชอบด้านการผังเมืองโดยตรง ร่างฉบับนี้ มีเนื้อหาสาระของบทบัญญัติในมาตราต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการรับฟัง

ความคิดเห็นประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่นโยบาย หรือประกาศตามหลักเกณฑ์ของ ประเทศหรือผังเมืองตามพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน พ.ศ. .... ได้มีบทบัญญัติในการ รับรองและคุ้มครองสิทธิของประชาชนต่อกระบวนการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นตลอดจนถึงการลง มือปฏิบัติ พ.ร.บ.ฉบับนี้ได้ กำหนดการรับรองและคุ้มครองสิทธิ ไว้ 6 ประการ มีดังนี้

ประการที่ 1 กำหนดให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนในกระบวนการมีส่วนร่วม ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 76 เป็นการรับรอง คุ้มครองที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง โดยห้ามให้ผู้ใดกระทำให้ เป็นการขัดขวางในการใช้สิทธิและเสรีภาพตามกฎหมาย

ประการที่ 2 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่สนับสนุน และส่งเสริมของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน หากมีกลุ่มหน่วยงานของภาครัฐที่มีความ เกี่ยวข้องไม่สนับสนุนและส่งเสริมถือเป็นการละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่

ประการที่ 3 กำหนดถึงวิธีการในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1. การให้ข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้านแก่ประชาชน
2. การรับฟังความคิดเห็นและปรึกษาหารือกับประชาชน
3. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและตัดสินใจ
4. การให้ประชาชนร่วมมือในการดำเนินการและตัดสินใจ
5. การมอบให้ประชาชนดำเนินงานและตัดสินใจและเพื่อให้เกิด

ความชัดเจนในการปฏิบัติ รายละเอียดของวิธีการให้สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนตาม ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ประการที่ 4 สิทธิเสรีภาพการคุ้มครองในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้ง เรื่องที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ คือ การผังเมือง การจัดรูปที่ดิน การ ปฏิรูปที่ดิน และการดำเนินการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ประการที่ 5 กำหนดถึงระดับของการให้การคุ้มครองและนำไปปฏิบัติซึ่งสิทธิและ เสรีภาพในการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจะต้องคำนึงถึงโอกาสในการพัฒนาระดับของการมีส่วน ร่วมจากระดับแรกจนถึงระดับสุดท้าย

ประการที่ 6 กำหนดให้การละเลยเพิกเฉยของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาจากระดับของกระบวนการมีส่วนร่วมตามลำดับ จึงอาจเป็นเหตุใน การร้องเรียนเรื่องดุลยพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการมี ส่วนร่วมของประชาชนกำหนด

1.1.8 การมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

ระดับที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล

- การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น

- การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสาย ภายในชุมชน วิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น

- การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังเมืองจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่

ระดับที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น

- การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

- การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และ

ฟื้นฟูชุมชน

ระดับที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมด้านการให้คำปรึกษา

- การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน

- การให้คำปรึกษาเสนอแนะ แก้ไขปัญหาและวิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง

ระดับที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน

- การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม

- การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน

ระดับที่ 5 ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

- การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

- การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู

ระดับที่ 6 ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

- การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชน

- การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผน

และผัง

ระดับที่ 7 ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน

- การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง

- การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง

1.1.9 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ.

1. ข้อ 2 กรณีการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องสื่อต่าง ๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน

2. ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้

- 2.1 วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมือง
- 2.2 แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง
- 2.3 ข้อความที่เกี่ยวข้อง วัน เวลาและสถานที่ประชุม
- 2.4 ข้อความเชิญชวนประชาชนในท้องถิ่นที่เข้าร่วมตรวจรายละเอียด

และข้อกำหนด

2.5 ข้อความเชิญชวนให้ประชาชนในท้องถิ่นที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวางแผน และผังภายในระยะเวลาที่กำหนด

3. ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

4. ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับความคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ

5. ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นด้วย

1.1.10 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . . (ฉบับใหม่)

1. มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน

2. มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

(1) การสำรวจความคิดเห็น อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) การสัมภาษณ์รายบุคคล

(ข) การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

(ค) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง

(ง) การสนทนากลุ่มย่อย

(2) การประชุมปรึกษาหารือ อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) การประชาพิจารณ์

(ข) การอภิปรายสาธารณะ

(ค) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

(ง) การประชุมเชิงปฏิบัติการ

(จ) การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วน
ได้เสีย

3. มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่จัดแจ้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง

4. มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น

5. มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว

(ก) ให้ส่งไปเผยแพร่ในระบบสารสนเทศที่กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดให้มีตาม พ.ร.บ.เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 50 วัน

(ข) ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน

(ค) ให้ประกาศ การเผยแพร่และวิธีการเข้าถึงข้อมูลทางหนังสือพิมพ์รายวัน ไม่น้อยกว่า 3 ฉบับ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 วัน

1.1.11 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

การจำแนกหมวดหมู่และคัดเลือกในแต่ละหัวข้อการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องมากที่สุด อ้างอิงจากสภาพทั่วไปของพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ประกอบด้วย

หัวข้อที่ 1 การมีส่วนร่วมทางด้านลักษณะทางกายภาพ

- การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ
- การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม
- การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความ

ยั่งยืน

หัวข้อที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมทางการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่การเกษตร
- การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ

หัวข้อที่ 3 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

- สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ /ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ
- สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานีนอนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/ อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน

หัวข้อที่ 4 การมีส่วนร่วมทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

- การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
- การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำ เป็นต้น

หัวข้อที่ 5 การมีส่วนร่วมทางการส่งเสริมการท่องเที่ยว

- การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู
- การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

1.2 สรุปความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองของประชากรในชุมชนมุสลิมตำบลแหลมโพธิ์

การดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองของประชากรในชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ได้ทำการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามแยกเป็น 3 แบบโดยมีเป้าหมายสำหรับ 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ แบบที่ 1 สำหรับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 เป็นแบบสอบถามประเมินความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ โดยมีโครงสร้างคำถาม 6 ส่วน แบบที่ 2 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ 2 เป็นแบบสอบถามประเมินแสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ โดยมีคำถามประกอบด้วย 6 ส่วน รวมถึงการสัมภาษณ์แบบที่ 3 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ 3 เป็นการแจกแบบสอบถามประเมินแสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ โดยมีโครงสร้างคำถาม 5 ข้อ รวมถึงการสัมภาษณ์ ทั้งนี้การสัมภาษณ์ได้ดำเนินการเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา และกลุ่มตัวอย่างที่ 3 กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในด้านการมีส่วนร่วม เนื่องจากกลุ่มเหล่านี้มีทั้งประสบการณ์และความชำนาญทั้งด้านทฤษฎี แนวคิด และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนทั้งด้านปฏิบัติภาคสนามและด้านวิชาการ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ 1 มีจำนวน 100 ตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ 2 จำนวน 10 ตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ 3 จำนวน 10 ตัวอย่าง รวมทั้ง 3 กลุ่ม 120 ตัวอย่าง จากการวิเคราะห์สรุปผลได้ ดังนี้ (ตารางที่ 54 และ 55)

1.2.1 ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง

ผลจากประเมินความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมโดยรวม สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมที่ได้รับการประเมินในระดับสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ“ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” มีค่าเฉลี่ยรวม 4.21 รองลงไป คือ การมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการวางแผนและจัดทำ

ผังเมือง มีค่าเฉลี่ย 4.06 และการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น ที่ได้รับการประเมินต่ำสุดมีค่าเฉลี่ย 3.83 ตามลำดับ
 สรุปลำดับคะแนนสูงสุดในแต่ละด้านและหัวข้อที่ได้รับมากที่สุด 3 ลำดับแรก ดังนี้
 ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ทั้งหมด 7 ข้อ โดยมี
 ระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด 3 อันดับแรก คือ

1. ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน ได้แก่

- การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน
- การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ได้แก่

- การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู
- การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

3. ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน ได้แก่

- การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง
  - การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง
- ส่วนระดับการมีส่วนร่วมในอันดับต่ำที่สุด 3 อันดับแรก คือ

1. ระดับการมีส่วนร่วมด้านให้คำปรึกษา ได้แก่

- การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน
- การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไขปัญหาและวิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบประเมินผล ได้แก่

- การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง
- การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน

3. ระดับการมีส่วนร่วมด้านแสดงความคิดเห็น ได้แก่

- การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู
- การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม ทั้งหมด 5 ข้อ โดยหัวข้อการมีส่วนร่วมที่มีคะแนนสูงสุด 3 อันดับแรก คือ

1. ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้

- (1) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมือง
- (2) แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง
- (3) ข้อความที่เกี่ยวข้อง วัน เวลาและสถานที่ประชุม
- (4) ข้อความเชิญชวนประชาชนในท้องถิ่นที่เข้าร่วมตรวจ รายละเอียดและ

ข้อกำหนด

(5) ข้อความเชิญชวนให้ประชาชนในท้องถิ่นที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวางแผนและผังภายในระยะเวลาที่กำหนด

2. ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน

3. ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ

ส่วนระดับการมีส่วนร่วมในอันดับต่ำที่สุด 2 อันดับแรก ได้แก่

1. ข้อ 2 กรณีการวางและจัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่องสื่อต่างๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 7 วัน

2. ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น ทั้งหมด 5 ข้อ โดยมาตรการมีส่วนร่วมที่มีคะแนนสูงที่สุด 3 อันดับแรก คือ

1. มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว

(ก) ให้ส่งไปเผยแพร่ในระบบสารสนเทศที่กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำให้มีตาม พ.ร.บ.เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 50 วัน

(ข) ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน

(ค) ให้ประกาศ การเผยแพร่และวิธีการเข้าถึงข้อมูลทางหนังสือพิมพ์รายวัน ไม่น้อยกว่า 3 ฉบับ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 วัน

2. มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น

3. มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

(1) การสำรวจความคิดเห็น อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) การสัมภาษณ์รายบุคคล

(ข) การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

(ค) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง

(ง) การสนทนากลุ่มย่อย

(2) การประชุมปรึกษาหารือ อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) การประชาพิจารณ์

(ข) การอภิปรายสาธารณะ

(ค) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

(ง) การประชุมเชิงปฏิบัติการ

(จ) การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย

ส่วนระดับการมีส่วนร่วมในอันดับต่ำที่สุด 2 อันดับแรก ได้แก่

1. มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน

2. มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง

1.2.2 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน

ส่วนที่ 5 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนแหลมโพธิ์ ทั้งหมด 5 ข้อ โดยมีระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด 3 อันดับแรก คือ

1. ระดับการมีส่วนร่วมด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่

- การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อน
- การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่การเกษตร

2. ระดับการมีส่วนร่วมด้านลักษณะทางกายภาพ ได้แก่

- การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความ

ยั่งยืน

- การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม
- การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ

3. ระดับการมีส่วนร่วมด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ได้แก่

- สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธ์สัตว์น้ำ

- สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานีนอนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน

ส่วนระดับการมีส่วนร่วมในอันดับต่ำที่สุด 2 อันดับแรก ได้แก่

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว

- การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน
- การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู

2. ระดับการมีส่วนร่วมทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

- การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
- การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำ เป็นต้น

ตารางที่ 55 อันดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู จากสูงไปต่ำ แยกตามประเภทและรายละเอียด จากการประเมินของทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”	ค่าเฉลี่ย รวม	ค่า (SD.)	ระดับการมี ส่วนร่วม
1	ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน	4.26	-	มากที่สุด
1.1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน	4.29	0.771	มากที่สุด
1.2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม	4.24	0.756	มากที่สุด
2	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	4.16	-	มาก (อันดับ 1)
2.1	การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู	4.19	0.725	มาก (อันดับ 1)
2.2	การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.14	0.725	มาก (อันดับ 1)
3	ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน	4.11	0.808	มาก (อันดับ 1)
3.1	การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง	4.12	0.918	มาก (อันดับ 1)
3.2	การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง	4.11	0.848	มาก (อันดับ 1)
4	ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล	4.11	1.806	มาก (อันดับ 1)
4.1	การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่	4.38	4.738	มากที่สุด
4.2	การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสาย ภายในชุมชน วิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น	3.97	0.952	มาก (อันดับ 2)
5	ระดับการมีส่วนร่วมด้านให้คำปรึกษา	4.08	-	มาก (อันดับ 1)

5.1	การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน	4.13	0.826	มาก (อันดับ 1)
5.2	การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไขปัญหาและวิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง	4.04	0.814	มาก (อันดับ 1)
6	ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล	4.05	-	มาก (อันดับ 1)
6.1	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง	4.08	0.733	มาก (อันดับ 1)
6.2	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชนร่วมกันในพื้นที่ชุมชน	4.03	0.874	มาก (อันดับ 1)
7	ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น	3.96	-	มาก (อันดับ 2)
7.1	การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู	3.98	.889	มาก (อันดับ 2)
7.2	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	3.95	0.887	มาก (อันดับ 2)

ลำดับ	ส่วนที่ 3 กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและการ แสดงความคิดเห็นของประชาชนในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม	ค่าเฉลี่ย รวม	ค่า (SD.)	ระดับการมี ส่วนร่วม
1	ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศ แสดงรายละเอียด เกี่ยวกับการจัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้ 1. วัตถุประสงค์ในการวางแผน และ จัดทำผังเมือง 2. แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง 3. ข้อความที่เกี่ยวข้อง วัน เวลาและสถานที่ประชุม 4. ข้อความเชิญชวนประชาชนในท้องที่เข้าร่วมตรวจ รายละเอียดและ ข้อกำหนด 5. ข้อความเชิญชวนให้ประชาชนในท้องที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ วางแผนและผังภายในระยะเวลาที่กำหนด	4.23	0.814	มากที่สุด
2	ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อย กว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน	4.14	0.853	มาก (อันดับ 1)
3	ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับ ข้อคิดเห็นในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ	4.07	0.905	มาก (อันดับ 1)
4	ข้อ 2 กรณีการวางแผนและจัดทำผังเมือง เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่อง สื่อต่างๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่ น้อยกว่า 7 วัน	3.96	0.864	มาก (อันดับ 2)
5	ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่ เกี่ยวข้อง	3.90	1.205	มาก (อันดับ 2)

ลำดับ	ส่วนที่ 4 ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย รวม	ค่า (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม
1	มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบ ให้ส่งไปเผยแพร่ในระบบสารสนเทศที่กรมโยธาธิการและผังเมืองตามพระราชบัญญัติเป็นเวลาน้อยกว่า 50 วัน	4.04	0.834	มาก (อันดับ 1)
2	มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการสำรวจความคิดเห็นและการประชุมหารือ *** (รายละเอียดเพิ่มเติม บทที่ 2 หน้า 19)	3.98	0.867	มาก (อันดับ 2)
3	มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจนเป็นเวลาน้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง	3.98	1.202	มาก (อันดับ 2)
4	มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น	3.82	1.182	มาก (อันดับ 2)
5	มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน	3.84	1.230	มาก (อันดับ 2)

ตารางที่ 56 อันดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู จากมากไปน้อย แยกตามประเภทและรายละเอียดจากการประเมินของทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

ลำดับ	ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์	ค่าเฉลี่ย รวม	ค่า (SD.)	ระดับการมีส่วนร่วม
1	ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน	4.30	-	มากที่สุด
1.1	การส่งเสริมเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ/พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ	4.35	0.761	มากที่สุด
1.2	การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่การเกษตร	4.26	0.874	มากที่สุด
2	ระดับการมีส่วนร่วมด้านลักษณะทางกายภาพ	4.20	-	มาก (อันดับ 1)
2.1	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีความยั่งยืน	4.31	0.763	มากที่สุด
2.2	การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม	4.28	0.744	มากที่สุด
2.3	การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ	4.02	0.846	มากที่สุด
3	ระดับการมีส่วนร่วมด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	4.16	-	มาก (อันดับ 1)
3.1	สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า/การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ	4.25	0.818	มากที่สุด
3.2	สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานีอนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและกระแสน้ำ/ อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน	4.08	0.858	มากที่สุด
4	ระดับการมีส่วนร่วมด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว	4.15	0.780	มาก (อันดับ 1)
4.1	การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน	4.20	0.799	มาก (อันดับ 1)
4.2	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู	4.12	0.875	มาก (อันดับ 1)
5	ระดับการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	4.15	0.950	มาก (อันดับ 1)

5.1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ	4.22	0.902	มากที่สุด
5.2	การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำ เป็นต้น	4.10	1.125	มาก (อันดับ 1)

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้มีการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยทั้ง 4 หมู่บ้าน และกลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม มีมุมมองและความคิดเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกันในการประเมินระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละหัวข้อต่าง ๆ ในแต่ละด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงและการข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะไปในทิศทางเดียวกัน คือ ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน การมีส่วนร่วมในด้านการให้ข้อมูล การมีส่วนร่วมในรายละเอียดและวัตถุประสงค์ในการวางแผนและผังเมือง การมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 และการมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ. .... (ฉบับใหม่) หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น ได้รับการประเมินในระดับต่ำที่สุด

กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม ได้ประเมินความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ในระดับสูงที่สุด และมีความสอดคล้องกันในขั้นตอนของกระบวนการ ซึ่งกลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองได้กล่าวไว้ว่า จะต้องอาศัยหลักโครงสร้างประสานงานในการร่วมมือระหว่างองค์กร ตั้งแต่ระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล การร่วมมือระหว่างบุคคลและกลุ่มบุคคล อาทิกลุ่มนักพัฒนาชุมชน นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา รวมถึงกลุ่มประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยทั้ง 4 หมู่บ้าน ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยใช้หลักพหุวัฒนธรรมทางด้านโครงสร้างในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ภายใต้แนวคิดตามพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นยุทธศาสตร์ภายในพื้นที่ชายแดนภาคใต้เพื่อเป็นแนวทางสู่เป้าหมายสูงสุดในการแก้ปัญหาในพื้นที่

1.3. ข้อเสนอแนะแนวทางเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูสำหรับชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

1.3.1 ข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม”

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” วิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีอยู่หลากหลายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของโครงการ ในระดับนโยบาย ภาครัฐควรดำเนินการร่างกฎหมายเพื่อเปิดช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับตามทฤษฎีการมีส่วนร่วม ในการวางแผนและผังเมืองทุกประเภท ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งได้จากระดับขั้นต่ำสุดไปหาระดับขั้นสูงสุดถึง 7 ระดับ ผู้วิจัยพบว่าจากการประเมินการมีส่วนร่วมของประชาชนตามกรอบ

“ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” มีระดับความสำคัญสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับการมีส่วนร่วมตามกฎหมายผังเมือง ผู้วิจัยมีข้อเสนอ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ทั้ง 7 ระดับ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองได้พิจารณาเข้าบรรจุเป็นหลักการและนโยบายของหน่วยงาน ในการดำเนินการจัดให้มีมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมือง เนื่องจากรูปแบบตาม “กรอบทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ที่ได้กล่าวไว้ ที่มีวิธีการ กระบวนการและขั้นตอนที่ชัดเจน เปิดโอกาส และเข้าใจง่าย ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าใจในหลักการของการวางและจัดทำผังเมือง และได้รับผลประโยชน์สูงสุดในการเข้ามามีส่วนร่วม

2. การให้ความรู้ ปรับความเข้าใจ และเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็น สร้างแรงจูงใจ ให้ประชาชนทุกภาคส่วน ก่อนเปิดเวทีสาธารณะรับฟังความคิดเห็น

1.3.2 ข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมตามกฎหมายผังเมือง

การมีส่วนร่วมตามที่ปรากฏในมาตราต่าง ๆ ของร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับใหม่ ได้รับการประเมินความสำคัญต่ำกว่าการมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับเดิม ตามผลจากการวิจัยครั้งนี้ ในขณะที่ยังอยู่ในช่วงของการพิจารณาในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ยังไม่มีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการในราชกิจจานุเบกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอ ดังนี้

1. ให้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติ ในมาตราต่าง ๆ ควรปรับปรุงโดยนำกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” มาบรรจุไว้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกระดับ ไม่ใช่เพียงแต่แค่ระดับการรับรู้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นเท่านั้น เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา และกลุ่มประชาชนทั่วไป ได้เข้ามามีส่วนร่วมในมากขึ้นตามกรอบ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” ทั้ง 7 ระดับการมีส่วนร่วม นำไปพิจารณาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องในพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับใหม่

2. การมีส่วนร่วมตามร่างพระราชบัญญัติการผังเมืองฉบับใหม่ กรมโยธาธิการและการผังเมือง ควรนำไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขวิธีการ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไข เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของชุมชนบางส่วนในประเทศไทย อาทิ การใช้ภาษาพื้นถิ่น ประกอบภาษาไทย รวมถึงการสื่อสาร โดยเฉพาะการสื่อด้วยรูปภาพ หุ่นจำลอง ภาพสามมิติและภาพเคลื่อนไหว ที่มีความแตกต่างจากการนำเสนอในรูปแบบเดิม ๆ ที่ยังไม่สามารถสื่อความหมายให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจได้

1.3.3 ข้อเสนอแนะ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ตำบลแหลมโพธิ์ จากผลวิจัยแสดงให้เห็นผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำศาสนาที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วม และกลุ่มประชาชนทั่วไปได้ให้ความสนใจและความสำคัญในรายละเอียดตามแบบประเมินความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมในการวางแผนผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูภายในพื้นที่ชุมชนของตนเอง โดยมีผลการประเมินค่าเฉลี่ยในระดับสูงที่สุด ผู้วิจัยใคร่เสนอแนะให้ดำเนินการ ดังนี้

1. การวางแผนผังและผังเมืองโดยทั่วไป โดยการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาด้านกายภาพ การวางระบบโครงข่ายคมนาคม สาธารณูปโภคสาธารณูปการที่เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น จึงเสนอแนะให้มีผู้แทนถาวรเข้าร่วมในทุกขั้นตอนและติดตามอย่างใกล้ชิดตลอดจนจบบรรณการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง

2. การวางแผนผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น ผู้นำศาสนาและกลุ่มประชาชนทั่วไป ควรตระหนักถึงการให้ความสำคัญในการดำรงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในอนาคต

3. การดำเนินการกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น ผู้นำศาสนาและกลุ่มประชาชนทุกภาคส่วน ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง เพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์ที่ควรจะได้รับจากการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์

4. การส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรส่งเสริมกิจกรรมให้อยู่ในรูปแบบการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพื้นถิ่น เพื่อให้เกิดรายได้แก่ประชาชนในพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นการรักษาวัฒนธรรมชุมชนมุสลิมดั้งเดิมต่อไป

ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์กลุ่มนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วมในการวางแผน ได้เสนอแนะให้ใช้หลัก “แนวความคิดพุทธวัฒนธรรมทางด้านโครงข่าย” ในการมีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับส่วนจังหวัด อำเภอ ตำบล โดยมีผู้เข้าร่วมประกอบด้วย ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา กลุ่มนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนถึงกลุ่มประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยทั้ง 4 หมู่บ้าน ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู อีกทั้งข้อคิดเห็นและเสนอแนะของกลุ่มนักวิชาการทางด้านวิชาชีพนักการวางแผนและผังเมืองของกลุ่ม 3 จังหวัดชายภาคใต้ มีความสอดคล้องกับข้อความคิดเห็นของผู้วิจัยในการสำรวจพื้นที่วิจัย โดยเฉพาะกรอบแนวคิดภายใต้พระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งในพื้นที่วิจัยในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน จะต้องลงสำรวจพื้นที่ทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ เข้าถึงผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนามถึงกลุ่มประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในพื้นที่วิจัยที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและผังเมือง ก่อนมีการเปิดเวทีสาธารณะรับฟังความคิดเห็นในการวางแผนพัฒนาต่อไป อีกทั้งกรอบแนวคิดภายใต้พระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ยังเป็นยุทธศาสตร์ภายในพื้นที่ชายแดนภาคใต้เพื่อเป็นแนวทางสู่เป้าหมายสูงสุดในการแก้ปัญหาในพื้นที่ ผู้วิจัยได้เขียนแผนภูมิตามแนวคิดของการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ดังแผนภูมิที่ 27 ถึง

2. ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์” นี้เป็นการศึกษาเพื่อหาผลสรุปในขั้นตอนแรกเท่านั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ยังมีข้อจำกัดเนื่องจากหลายสาเหตุประการ อาทิ

1. การสื่อสารระหว่างผู้วิจัยกับประชากรในการวิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ เนื่องจากเป็นชุมชนมุสลิม ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่วิจัย จะเลือกใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในการสื่อสาร จึงทำให้การสื่อสารเพื่ออธิบายคำศัพท์ทางวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องประเด็นการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองจึงมีข้อจำกัด จำเป็นจะต้องอาศัยผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาหรือผู้มีประสบการณ์ทางด้านกรมีส่วนร่วมในการอธิบายรายละเอียดวัตถุประสงค์การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองด้วยการสื่อสารให้สอดคล้องและใกล้เคียงกับภาษามลายูพื้นถิ่นให้มากที่สุด

2. ข้อจำกัดด้านประสบการณ์ของผู้นำชุมชนในท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปในพื้นที่ชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ ต่อกระบวนการการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน เนื่องจากพื้นที่แหลมโพธิ์ยังไม่เคยได้รับโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและรายละเอียดของวัตถุประสงค์การมีส่วนร่วมในการวางแผนทั้งภายในพื้นที่และกิจกรรมนอกพื้นที่วิจัย จึงทำให้กลุ่มประชาชนทั่วไปไม่สามารถแสดงความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนได้เที่ยงตรงเท่าที่ควร

3. การศึกษาความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน ซึ่งในพื้นที่แหลมโพธิ์มีจำนวน 4 หมู่บ้าน โดยมีประชาชนจำนวนมากถึงประมาณ 8,300 คน ในการวิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างเพียง 100 ตัวอย่าง ในระดับความเชื่อมั่น 90 % ไม่มีความหลากหลายเท่าที่ควร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ อาจจะไม่ครอบคลุมประชาชนทั่วไปในพื้นที่วิจัยอย่างหลากหลาย จึงอาจทำให้ผลที่ได้รับมีความคลาดเคลื่อนสูง

4. ผลการวิจัยไม่ได้นำกลับไปสอบถามกับความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่วิจัย ซึ่งการวิจัยเชิงคุณภาพ ควรนำผลที่ได้รับกลับไปตรวจสอบเพื่อยืนยันความคิดเห็นของประชาชนโดยมีส่วนร่วม ว่ามีความต้องการระดับการมีส่วนร่วมถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ และมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยหรือขัดแย้งกับผลวิจัยอย่างไร

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยขั้นต่อไป

จากข้อจำกัดในการวิจัยที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะข้อพึงปฏิบัติในการดำเนินการวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนมุสลิมเพิ่มเติม ดังนี้

1. การวิจัยในเรื่องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองในชุมชนมุสลิมที่ใช้ภาษามลายูท้องถิ่น ผู้วิจัยควรจะต้องเตรียมรายละเอียดข้อมูลหรือตัวอย่างในรูปแบบสื่อที่สามารถ

อธิบายให้ประชาชนได้เห็นภาพตัวอย่างอย่างขั้นตอนของกระบวนการในการเข้ามามีส่วนร่วมก่อนในเบื้องต้น เพื่อปรับความเข้าใจในวัตถุประสงค์และรายละเอียดการมีส่วนร่วม

2. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนใดก็ตาม ผู้วิจัยควรนำตัวอย่างการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทที่เป็นชุมชนมุสลิม รวมถึงรูปแบบการส่งเสริมทรัพยากรธรรมชาติและการท่องเที่ยว อาจนำเสนอในรูปแบบวีดิทัศน์ที่มีเสียงประกอบเพื่อสร้างความน่าสนใจให้แก่ประชากรในการวิจัย

3. ในการวิจัยลำดับแรกควรชักชวนให้ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนล่วงหน้าก่อนประชากรกลุ่มอื่น ๆ ผู้วิจัยควรให้รายละเอียดด้านข้อมูลและวัตถุประสงค์ในการวางแผนโดยผ่านผู้นำชุมชนในท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ตั้งของแหล่งที่อยู่อาศัย ก่อนที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและผังเมือง

4. การวิจัยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง ผู้วิจัยควรเพิ่มจำนวนตัวอย่างให้มากขึ้น เพื่อให้ได้ผลการวิจัยในระดับความเชื่อมั่น 95 % และยอมให้คลาดเคลื่อนได้เพียง 5 % และเจาะจงให้มีกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละอาชีพ เพื่อให้มีความหลากหลายทางด้านการประกอบอาชีพในแต่ละพื้นที่ให้มีความเท่าเทียมกัน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เที่ยงตรงและครอบคลุมมากที่สุด

5. การวิจัยควรเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัยมีส่วนร่วม ตั้งแต่เริ่มต้นการวิจัยจนถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยเมื่อได้ผลการวิจัย ควรนำกลับไปสอบถามกับความคิดเห็นของชุมชนในแต่ละพื้นที่วิจัย เพื่อยืนยันความถูกต้องและตรวจสอบความเห็นว่าเห็นด้วยหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยอย่างไร

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์” เป็นการศึกษาในรายวิชาสุดท้ายของหลักสูตรวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยและสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ได้ผลการที่คาดว่าจะได้รับ ครบทั้ง 3 ข้อ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูในแต่ละด้านอย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ยังมีข้อจำกัดในประเด็นต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนะข้อควรปฏิบัติในการวิจัยที่มีรายละเอียดในเชิงลึก และมีมิติที่กว้างขึ้นสำหรับผู้สนใจจะนำไปพัฒนาต่อยอดเพื่อทำการศึกษาวิจัยในขั้นตอนต่อไป เพื่อให้งานวิจัยในหัวข้อการมีส่วนร่วมได้ผลสรุปที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

รายการอ้างอิง

- กฎกระทรวง. (2552). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม,126 ตอนที่ 18 ก. Retrieved from https://www.dpt.go.th/wan/lawdpt/data/01/126_18a_270309.pdf
- กรมโยธาธิการและผังเมือง. (2551). ผังเมืองรวม ผังเมืองเฉพาะ ผังชุมชน. Retrieved from <https://www.dpt.go.th/wan/webboard/showdetaila.asp?id=%201329>
- การศึกษานอกระบบโรงเรียน บ้านตะโละสะมิแล. (2559). ข้อมูลทั่วไปตำบลแหลมโพธิ์. Retrieved from <http://pattani.nfe.go.th/ksnyaring/laempho/index.php?name=news2&file=readnews&id=24>
- กุสุมา บุญกาญจน, & ชูวิทย์ สุขฉายา. (2553). การจัดทำแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนดั้งเดิมด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม กรณีศึกษาชุมชนริมน้ำจันทบูร. Retrieved from <https://architsevice.kku.ac.th/wp-content/uploads/2016/02/04-Kusuma.pdf>
- โกวิทย์ พวงงาม. (2541). ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาของการมีส่วนร่วม. Retrieved from <http://it.nation.ac.th/studentresearch/files/02461.pdf>
- จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. (2530). การพัฒนาชุมชน (พิมพ์ครั้งที่ 10.): กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2560). ประเภทและความหมายของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. Retrieved from <https://web.ku.ac.th/schoolnet/snet6/envi2/subwater/sub.htm>
- ฐานข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดปัตตานี. (2560). แหลมตาชี แหลมโพธิ์. Retrieved from https://th.tripadvisor.com/Attraction_Review-g2238722-d11893495-Reviews-Laem_Tachi_Laem_Phoyaring_Pattani_Province.html
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการ: กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ประยูร ศรีประสารณ์. (2542). รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา: ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระราชบัญญัติการผังเมือง. (2518). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม, 132 ตอนที่ 86 ก Retrieved from <http://download.asa.or.th/03media/04law/cpa/cpa/cpa18-upd04.pdf>
- พระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับที่ 3. (2535). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม, 132 ตอนที่ 86 ก Retrieved from <http://download.asa.or.th/03media/04law/cpa/cpa/cpa18-upd04.pdf>
- พระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับที่ 4. (2558). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม, 132 ตอนที่ 86 ก Retrieved from http://library2.parliament.go.th/giventake/content_nla2557/law86-080958-76.pdf
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม, & พรณทิพย์ เพชรมาก. (2551). การบริหารสังคมศาสตร์แห่งศตวรรษเพื่อ

- สังคมไทยและสังคมโลก: กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบันของประเทศไทย ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา: กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภากการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (2559). ความหมายและแนวความคิดของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญการมีส่วนร่วม. Retrieved from http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/52930682/chapter2.pdf
- มหาวิทยาลัยแม่โจ้. (2560). ทฤษฎีการวางผังเมืองและผังภาค. Retrieved from http://coursewares.mju.ac.th:81/e-learning50/la471/course_chapt_07-1.html
- วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2548). “มัสยิดและกุโบ้ชุมชนบ้านดาโต๊ะ” เสียงสะท้อนจากหมู่บ้านประมงอ่าวปัตตานี พิมพ์ครั้งที่ 1: กรุงเทพฯ: มูลนิธิเล็ก-ประไพ-วิริยะพันธ์.
- วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2553). ความทรงจำในอ่าวปัตตานี (พิมพ์ครั้งที่ 1.): กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สวก.) ชั้น 14 อาคารเอส เอ็ม ทาวเวอร์.
- วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2558). สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์. เมืองโบราณ, 41(1), 14.
- ศูนย์ข้อมูลประเทศไทยของพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์. (2558). อนุสรณ์งานประชากรและเขตการปกครองพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์. Retrieved from <http://pattani.kapook.com/%E0%E0%B8%A2%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B9%88%E0%B8%87/%E0%E0%B9%81%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%A1%E0%B9%82%E0%B8%9E%E0%B8%98%E0%B8%B4%E0%B9%8C>
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. (2558). ความหมายองค์กรชุมชน. Retrieved from http://www.codi.or.th/attachments/article/7430/book_sapa_170358.pdf
- สรุทจ จันสุข. (2559). ความหมายและแนวความคิดของการมีส่วนร่วม. Retrieved from <https://www.gotoknow.org/posts/328530>
- สารูมา กาเซ็ง. (2559). บทสัมภาษณ์เจ้าของรีสอร์ททะเลละสมิแลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี. Retrieved from http://paaktai.com/hot_news/detail/24
- สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรื. (2560). สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยปราศจากเงื่อนไขความรุนแรงวิถีชีวิตของทุกคนได้รับการปกป้องพัฒนาบนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรมและมีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืน. Retrieved from <https://www.slideshare.net/tarayasri/2560-2562-70289576>
- สิทธิพร ภิรมย์รัตน์. (2555). การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สิริพัฒน์ ลากจิตตร. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอรินช่าราบ จังหวัดอุบลราชธานี. Retrieved from <https://tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/6935/5978>
- แสนสุริยา รักเสมอ. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. Retrieved from <http://ibrs2018.com/site/wpcontent/uploads/gravityforms/>

19ae7b10716e48efd972b8d091b5831ab/2018/03/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87A1%E0%B8%B5%E0%B8%AA%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B8%A3%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%A1%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%99.docx

อคิน รพีพัฒน์. (2527a). ความหมายของการมีส่วนร่วม และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม. Retrieved from <https://www.gotoknow.org/posts/482092>

อคิน รพีพัฒน์. (2527b). “ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน” ใน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย: กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสฬการพิมพ์.

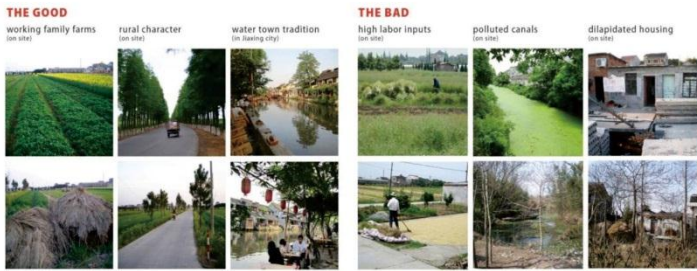
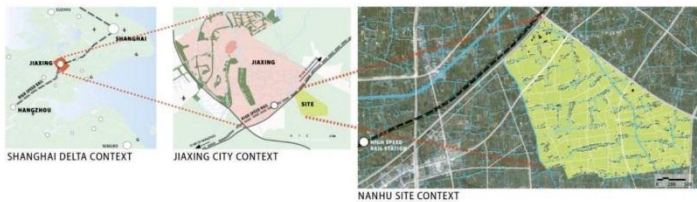

ภาคผนวก

EXISTING CONDITIONS

“การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตำบลแหลมโพธิ์”

หลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
มหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ระด้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

	<p>แบบสอบถามประชาชน สำหรับประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี” หลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาดบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร</p>
---	--

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการศึกษาและประเมินการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนในตำบลแหลมโพธิ์ การเก็บข้อมูลครั้งนี้เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในการให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู สภาพทางด้านกายภาพที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการประเมินให้คะแนนระดับความต้องการมีส่วนร่วม

เพื่อประโยชน์ต่อการวิจัย จึงใคร่ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้นี้จะนำไปใช้ประโยชน์เฉพาะในการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **“การศึกษการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี”** เท่านั้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยกากเครื่องหมาย เลือกเพียง 1 ข้อ

- 1.1 เพศ
 ชาย หญิง
- 1.2 อายุ
 ต่ำกว่า 18 ปี 19-23ปี 24-35ปี
 36-45 ปี 46-60ปี มากกว่า 60 ปี
- 1.3 การศึกษา
 ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา/อนุปริญญา
 ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
- 1.4 อาชีพของท่านในปัจจุบัน
 เกษตรกร /ประมง ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว รับราชการ
 รับจ้าง สาขาอื่นๆ ระบุ.....
- 1.5 หมู่บ้านที่อยู่อาศัย
 ม.1 บ้านบูดี ม. 2 บ้านตะโละสะมิแล ม.3 บ้านปาตาบูดี ม.4 บ้านคาโต๊ะ
- 1.6 พื้นที่จุดรวมพลหรือศูนย์รวมกิจกรรมต่างๆภายในพื้นที่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 สถานที่มัสยิดหรือสุเหร่า ร้านน้ำชาประจำหมู่บ้าน
 พื้นที่ลานอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 หากท่านได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตาม “ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” จากข้อ 2.1 ถึงข้อ 2.7 ท่านมีความคิดเห็นต้องการเข้าร่วมในระดับมากน้อยเพียงใด

2.1	ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ข้อมูล การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ต.แหลมโพธิ์	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
2.1.1	การมีส่วนร่วมในกับรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้นำชุมชน					
2.1.2	การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางด้านโฆษณาและสื่อต่างๆ เช่น เสียงตามสาย ภายในชุมชน วิทยุ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ เป็นต้น					
2.1.3	การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการวางแผนและผังจากการศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่					

	<p>แบบสอบถามประชาชน สำหรับประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี” หลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร</p>
--	---

ส่วนที่ 2 หากท่านได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูตาม“ทฤษฎีการมีส่วนร่วม” จากข้อ 2.1 ถึงข้อ 2.7 ท่านมีความคิดเห็นต้องการเข้าร่วมในระดับมากน้อยเพียงใด (ต่อ)

2.2 (ต่อ)	ระดับการมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ต.แหลมโพธิ์	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
2.2.1	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม					
2.2.2	การมีส่วนร่วมเสนอแนะ แก้ไขปัญหา วิธีการปรับปรุงในการวางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู					
2.3	ระดับการมีส่วนร่วมด้านการให้คำปรึกษา การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ต.แหลมโพธิ์	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
2.3.1	การให้คำปรึกษาและข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน					
2.3.2	การให้คำปรึกษาเสนอแนะแก้ไขปัญหาและวิธีการปรับปรุงในการวางแผนผัง					
2.4	ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ต.แหลมโพธิ์	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
2.4.1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนมุสลิม					
2.4.2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โดยรอบชุมชน					
2.5	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ต.แหลมโพธิ์	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
2.5.1	การเสียสละเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการวางแผนและผังเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม					
2.5.2	การมีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่และพร้อมลงมือปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู					
2.6	ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ต.แหลมโพธิ์	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
2.6.1	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันในพื้นที่ชุมชน					
2.6.2	การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนและผัง					
2.7	ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ต.แหลมโพธิ์	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
2.7.1	การมีส่วนร่วมในการควบคุมเพื่อรักษาสีทิวทัศน์ประโยชน์จากการวางแผนและผังเมือง					
2.7.2	การมีส่วนร่วมในการควบคุมผลกระทบจากการวางแผนและผังเมือง					

	<p>แบบสอบถามประชาชน สำหรับประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง</p> <p>“การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี”</p> <p>หลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาดินคดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร</p>
---	--

ส่วนที่ 3 พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม ท่านมีความคิดเห็นในระดับมากน้อยเพียงใด

3.	กฎกระทรวง พ.ศ. 2552 ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
3.1	ข้อ 2 กรณีการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เจ้าหน้าที่จะต้องมีการโฆษณาในทางช่อง สื่อต่างๆ ให้ประชาชนที่สามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้น เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อย กว่า 7 วัน					
3.2	ข้อ 3 การโฆษณาตามข้อ 2 ให้เจ้าหน้าที่ปิดประกาศแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการ จัดวางแผนและผังเมือง ดังต่อไปนี้ 1. วัตถุประสงค์ในการวางแผนและจัดทำผังเมือง 2. แผนที่แสดงเขตที่จะจัดทำผัง 3. ข้อความที่เกี่ยวข้อง วัน เวลาและสถานที่ประชุม 4. ข้อความเชิญชวนประชาชนในท้องถิ่นที่เข้าร่วมตรวจรายละเอียดและข้อกำหนด 5. ข้อความเชิญชวนให้ประชาชนในท้องถิ่นที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวางแผน และผังภายในระยะเวลาที่กำหนด					
3.3	ข้อ 4 ประกาศตามข้อที่ 3 ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อย กว่า 50 วัน ก่อนวันประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน					
3.4	ข้อ 6 ให้เจ้าหน้าที่พนักงานจัดให้มีการประชุม เวลาและสถานที่เพื่อรับข้อคิดเห็น ในการวางแผนและผังภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ					
3.5	ข้อ 7 ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง มีหนังสือเชิญผู้แทนหน่วยงานรัฐ สถาบันอุดมศึกษาด้านการผังเมือง และหน่วยงานเอกชนหรือบุคคลอื่นที่ เกี่ยวข้องที่เห็นสมควรเข้าร่วมประชุมแสดงข้อคิดเห็นด้วย					

ส่วนที่ 4 ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) กำหนดการให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม ท่านมีความคิดเห็นในระดับมากน้อยเพียงใด

4.	ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น ในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและจัดทำผังเมือง	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
4.1	มาตรา 28 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้อง เผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลประชาชนก่อนรับฟังอย่างน้อย 60 วัน					
4.2	มาตรา 29 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (1) การสำรวจความคิดเห็น อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้ (ก) การสัมภาษณ์รายบุคคล (ข) การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่าย สารสนเทศ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ค) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานที่ รับผิดชอบโดยตรง (ง) การสนทนากลุ่มย่อย					

	<p>แบบสอบถามประชาชน สำหรับประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี” หลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาดินคดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร</p>
---	--

ส่วนที่ 4 ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) กำหนดการให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม ท่านมีความคิดเห็นในระดับมากน้อยเพียงใด (ต่อ)

4. ต่อ	ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่) (หมวด 3) การให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนจัดทำผังเมือง	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
4.2 (ต่อ)	(2) การประชุมปรึกษาหารือ อาจใช้วิธีการ ดังต่อไปนี้ (ก) การประชาพิจารณ์ (ข) การอภิปรายสาธารณะ (ค) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (ง) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (จ) การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย					
4.3	มาตรา 30 ก่อนรับฟังความคิดเห็นประชาชน ต้องแจ้งถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ที่จัดแจ้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนรับฟัง					
4.4	มาตรา 31 เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานประกาศให้ประชาชนทราบผลภายใน 15 วันหลังจากเสร็จสิ้น					
4.5	มาตรา 37 เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว (ก) ให้ส่งไปเผยแพร่ในระบบสารสนเทศที่กรมโยธาและผังเมืองจัดให้มีตาม พ.ร.บ.เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 50 วัน (ข) ให้ปิดร่างแผนผังไว้ ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 90 วัน (ค) ให้ประกาศ การเผยแพร่และวิธีการเข้าถึงข้อมูลทางหนังสือพิมพ์รายวัน ไม่น้อยกว่าสามฉบับ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 วัน					

ส่วนที่ 5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองชุมชนแหลมโพธิ์ ท่านมีความคิดเห็นในระดับมากน้อยเพียงใด

5.1	ลักษณะทางกายภาพ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ต.แหลมโพธิ์	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
5.1.1	การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนและพื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ					
5.1.2	การรักษาพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพื้นที่ทางวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม					
5.1.3	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีความยั่งยืน					
5.2	การใช้ประโยชน์ที่ดิน การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ต.แหลมโพธิ์	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
5.2.1	การวางแผนพื้นที่ที่อยู่อาศัยหนาแน่น/ปานกลาง/น้อย และพื้นที่การเกษตร					
5.2.2	ส่งเสริมเขตอนุรักษ์และพื้นที่พุทธศาสนิกชน/พื้นที่โล่งเพื่อนันทนาการ					

	<p>แบบสอบถามประชาชน สำหรับประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตำบลแหลมโพธิ์ จังหวัดปัตตานี” หลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาดบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร</p>
---	---

5.3	สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ต.แหลมโพธิ์	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
5.3.1	สถาบันศาสนาพื้นที่สุสานหรือ "กุโบร์" /เส้นทางคมนาคม/ร้านค้า /การบริการน้ำประปา/ศูนย์ฝึกอาชีพ /ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ					
5.3.2	สถาบันราชการ/สถาบันการศึกษา/สถานีอนามัย/ศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยคลื่นและ กระแสนลม/ อาคารอเนกประสงค์/ พื้นที่ศาลาพักผ่อนและสวนสาธารณะชุมชน					
5.4	ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ต.แหลมโพธิ์	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
5.4.1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนและประชาชนใน พื้นที่ รวมถึงบุคคลภายนอก ที่ให้ความสนใจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ					
5.4.2	การมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนจัดทำโครงการดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติเช่น ป่าชายเลน ชายหาด ดินเพื่อการเพาะปลูก และแหล่งน้ำเป็นต้น					
5.5	การส่งเสริมการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู ต.แหลมโพธิ์	ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ลำดับ	รายการ	1	2	3	4	5
5.5.1	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู					
5.5.2	การมีส่วนร่วมวางแผนและผังโครงการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ ชุมชน					

ส่วนที่ 6 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะ

- ข้อคิดเห็นและเสนอแนะส่วนที่ 2 เกี่ยวกับ “ทฤษฎีในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมือง”
.....
.....
- ข้อคิดเห็นและเสนอแนะส่วนที่ 3 เกี่ยวกับ “พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎกระทรวง พ.ศ. 2552”
กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโฆษณา การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
.....
.....
- ข้อคิดเห็นและเสนอแนะส่วนที่ 4 เกี่ยวกับ “ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. . . . (ฉบับใหม่)” (หมวด 3) การให้ข้อมูลและ
รับฟังความคิดเห็น
.....
.....
- ข้อเสนอแนะส่วนที่ 5 เกี่ยวกับ “ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและผังเมืองเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู”
.....
.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านได้ให้ความร่วมมืออย่างดี
 นายวาเอล เจมะ นักศึกษาหลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาดบัณฑิต
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายชื่อผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ 2

1. นายภูริพัฒน์ จรัสสารวัฒน์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมโพธิ์
2. นายนายนิมะ เจาะอาแว นายองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมโพธิ์
3. นายอันวา เจมะมะ กำนันตำบลแหลมโพธิ์
4. นายอาเซ็ง กาดอร์ ผู้นำศาสนาโต๊ะอีหม่ามประจำหมู่บ้านแหลมโพธิ์
5. นายเจอะอูมา มะลี ผู้นำศาสนาโต๊ะอีหม่ามประจำหมู่บ้านแหลมโพธิ์
6. นายดอเลาะห์ เจ๊ะแต นักวิจัยอิสระชุมชนแหลมโพธิ์
7. ผอ.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านปาตาบูตี
8. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมโพธิ์
9. ผู้นำกลุ่มสตรีและแม่บ้านชุมชน
10. ผู้นำกลุ่มการค้าและกิจการภายในชุมชนแหลมโพธิ์

รายชื่อผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ 3

1. นักวิชาการประมงปฏิบัติการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งปัตตานี
2. นักวิชาการปฏิบัติการ สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 39 (สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 7)
3. นายรุสลัน โต๊ะแปเราะ นักผังเมืองชำนาญการ จังหวัดนราธิวาส
4. นางสาวสุรภา อรุณเดชาวัฒน์ นักผังเมืองชำนาญการ จังหวัดปัตตานี
5. นักผังเมืองชำนาญการ จังหวัดยะลา
6. นางสาวลม้าย มานะการ นักวิชาการอิสระ เลขานุการ สมาคมลุ่มน้ำสายบุรี ผู้ประสานงานเครือข่ายทรัพยากรชายแดนใต้ (Ngo) พร้อมทีมงานให้สัมภาษณ์ จำนวน 1 คน
7. อาจารย์ และนักวิชาการอิสระ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี สาขาภูมิศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ จำนวน 2 คน
8. นักวิชาการปฏิบัติการแผนนโยบาย จังหวัดปัตตานี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายวาเอล เจมะมะ
วัน เดือน ปี เกิด	5 เมษายน 2530
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลเมืองคอมมิส ประเทศซาอุดีอาระเบีย
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2544 สำเร็จการศึกษาระดับประถมจากโรงเรียนรังสีอนุสรณ์ จังหวัดยะลา พ.ศ. 2546 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมตอนต้นจากโรงเรียนรังสีอนุสรณ์ พ.ศ. 2549 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคนิคยะลา สาขาสถาปัตยกรรม พ.ศ. 2550 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเทคนิคยะลา สาขาสถาปัตยกรรม พ.ศ. 2551 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. 2556 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต หลักสูตรการวางแผนชุมชนเมือง และสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต ภาควิชาการออกแบบและวางผัง ชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2551- 2554 กระทรวงสาธารณสุข กองแบบแผน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จังหวัดนนทบุรี (ตำแหน่งผู้ช่วยสถาปนิกเขตภาคเหนือ) พ.ศ. 2555-2556 บริษัท T-architect co.,ltd กรุงเทพมหานคร (ตำแหน่งสถาปนิก) พ.ศ. 2556-2560 Standard-Performance-co-ltd. (ตำแหน่งสถาปนิกโครงการ)
ที่อยู่ปัจจุบัน	30 หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านแห้ว อำเภอธารโต จ.ยะลา 95150